

Dokument nr. 15:2

(2014–2015)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 151 – 300
31. oktober – 2. desember 2014

Innhold

Spørsmål	Side
151. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. yrkesfaglærere, besvart av kunnskapsministeren	13
152. Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. fyllesjuka, besvart av arbeids- og sosialministeren	14
153. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. kjøttforbruk, besvart av helse- og omsorgsministeren	14
154. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. uvershendingar, besvart av olje- og energiministeren	16
155. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. kommunereforma, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	16
156. Fra stortingsrepresentant Iselin Nybø, vedr. utlendingsforskriften, besvart av justis- og beredskapsministeren	17
157. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. syriske overføringsflyktninger, besvart av justis- og beredskapsministeren ..	18
158. Fra stortingsrepresentant Ib Thomsen, vedr. Hagantunnelen, besvart av samferdselsministeren	19
159. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. treningsbassenget ved Radiumhospitalet, besvart av helse- og omsorgsministeren	19
160. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. arbeidet med barnefamilier i NAV og samhandlingen mellom NAV og barnevernet, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	20
161. Fra stortingsrepresentant Per Rune Henriksen, vedr. it-sikkerheten i el-nettet, besvart av olje- og energiministeren	21
162. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. industrikonsesjonsloven, besvart av olje- og energiministeren ..	22
163. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. nyansettelser ved SMK, besvart av statsministeren	22
164. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. opplysningar som Norsk Lysingsblad publiserer, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	23
165. Fra stortingsrepresentant Bjørn Lødemel, vedr. skred-, flaumsikrings- og vasskraftsutbyggingsprosjekt i Aurland kommune og Flåmsvassdraget, besvart av olje- og energiministeren	24
166. Fra stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide, vedr. genmodifisert mais, besvart av klima- og miljøministeren	25
167. Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. VM i gatefotball i Oslo i 2017, besvart av kulturministeren	26
168. Fra stortingsrepresentant Kåre Simensen, vedr. den kvenske avisa Ruijan Kaiku, besvart av kulturministeren	26
169. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. nedleggelse av abortnemnder, besvart av helse- og omsorgsministeren	27
170. Fra stortingsrepresentant Audun Otterstad, vedr. treningstilbud for alvorlig ryggmargsskadde pasienter, besvart av helse- og omsorgsministeren	28
171. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. dagens mobilnet, besvart av samferdselsministeren	28

	Side
172. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. personvern, besvart av justis- og beredskapsministeren	30
173. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. bading i forsvaret, besvart av forsvarsministeren	31
174. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. pris på fødselspermisjonsordningen, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	32
175. Fra stortingsrepresentant Gerd Eli Berge, vedr. buadresse, besvart av finansministeren	33
176. Fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik, vedr. E10/rv85 Tjeldsund-Gullesfjordbotn-Langvassbukt i Nordland, besvart av samferdselsministeren	33
177. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. opptrappingsplan for rehabiliteringsfeltet i spesialisthelsetjenesten, besvart av helse- og omsorgsministeren	34
178. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. tilskudd til omsorgsboliger, besvart av helse- og omsorgsministeren	35
179. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. langtidsverkande prevensjonsmidlar, besvart av helse- og omsorgsministeren	36
180. Fra stortingsrepresentant Christian Tynning Bjørnø, vedr. Rjukan sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	37
181. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. drøftingar mellom kommunar om samanslåing, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	37
182. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. merverdiavgiftregistreringen, besvart av finansministeren	38
183. Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. formuesskatt, besvart av finansministeren	40
184. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. omsorgsteknologi i helsetjenestene, besvart av helse- og omsorgsministeren	40
185. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. legespesialitet i mottaksmedisin, besvart av helse- og omsorgsministeren	42
186. Fra stortingsrepresentant Gerd Eli Berge, vedr. oversikt over sysselsetting, besvart av arbeids- og sosialministeren	44
187. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. kommunenes budsjettplanlegging, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	46
188. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. premiavvik og økonomiplanlegging i kommunene, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	46
189. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. driftsmidler på Utenriksdepartementets budsjett for 2015, besvart av utenriksministeren	47
190. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. å nå stortingsmålet om 15 pst. økologisk produksjon og forbruk inne 2020, besvart av landbruks- og matministeren	48
191. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. anbud på rehabilitering eller rusbehandling, besvart av helse- og omsorgsministeren	48
192. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. Flekkefjord sykehus sin fremtid, besvart av helse- og omsorgsministeren	49
193. Fra stortingsrepresentant Gerd Eli Berge, vedr. blåskjellanlegg i Åkrafjorden i Hordaland, besvart av fiskeriministerens	50
194. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. fast ansettelse uten garantilønn, besvart av arbeids- og sosialministeren	51
195. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. Navs ekspertutvalg, besvart av arbeids- og sosialministeren	52
196. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. flom- og skredforebygging, besvart av olje- og energiministerens	53

	Side
197. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. privatskolen Akademiet i Sandnes, besvart av kunnskapsministeren	53
198. Fra stortingsrepresentant Anna Ljunggren, vedr. flom og skred, besvart av olje- og energiministeren	54
199. Fra stortingsrepresentant Anna Ljunggren, vedr. nasjonal handlingsplan for å forebygge nye naturkatastrofer, besvart av olje- og energiministeren	55
200. Fra stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide, vedr. avfallsforskriften, besvart av klima- og miljøministeren	56
201. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. at politiet oppsøkte hjemmet til en profilert kritiker av regjeringens asylpolitikk, besvart av justis- og beredskapsministeren	57
202. Fra stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud, vedr. frivillighetssatsingen, besvart av kunnskapsministeren	58
203. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. grunnrenteskatt, besvart av finansministeren	58
204. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. finansiering av Førdepakken, besvart av samferdselsministeren	59
205. Fra stortingsrepresentant Åse Michaelsen, vedr. ferjekontroll, besvart av samferdselsministeren	60
206. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. taxefreesalg og Avinor-konsesjon, besvart av samferdselsministeren	61
207. Fra stortingsrepresentant Gerd Eli Berge, vedr. sysselsetting, besvart av arbeids- og sosialministeren	62
208. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. grensestasjonen på Storskog i Sør-Varanger kommune, besvart av justis- og beredskapsministeren	64
209. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. Navs tilstedeværelse i fengsel, besvart av arbeids- og sosialministeren	64
210. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. frivillige organisasjoner og Kriminalomsorgsdirektoratet, besvart av justis- og beredskapsministeren	65
211. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. asylsøkere, besvart av justis- og beredskapsministeren	66
212. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. prosessindustrien i Nordland, besvart av statsministeren	67
213. Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. barnehageutgifter, besvart av kunnskapsministeren	68
214. Fra stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud, vedr. tilbudet for psykisk utviklingshemmede, besvart av kunnskapsministeren	68
215. Fra stortingsrepresentant Svein Abrahamsen, vedr. Haugesund teater, besvart av kulturministeren	69
216. Fra stortingsrepresentant Svein Abrahamsen, vedr. utdanningsprogram, besvart av kunnskapsministeren	70
217. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. pirattaxivirksomheten, besvart av justis- og beredskapsministeren	71
218. Fra stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos, vedr. displasert menisk i kjeveleddet, besvart av helse- og omsorgsministeren	72
219. Fra stortingsrepresentant Nils Aage Jegstad, vedr. vedlikeholdsetterslepet på jernbane, besvart av samferdselsministeren	73
220. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. eldre arbeidstakere, besvart av finansministeren	74
221. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. Kongsberg Gruppen ASA, besvart av forsvarsministeren	75
222. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Israels utestengelse av en norsk lege, besvart av utenriksministeren	76

223.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. arbeidsplasser i den lille fjellkommunen Folldal, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	77
224.	Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. etterforskningssituasjonen i politiet, besvart av justis- og beredskapsministeren	78
225.	Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. språkopplæring, besvart av kunnskapsministeren	79
226.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. momskompensasjonsordning for organisasjonseide kulturbygg, besvart av kulturministeren	80
227.	Fra stortingsrepresentant Odd Omland, vedr. prosjektet Hidra landfast, besvart av samferdselsministeren	81
228.	Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. asylmottak, besvart av justis- og beredskapsministeren	81
229.	Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. informasjonsplikt overfor Stortinget, besvart av forsvarsministeren	82
230.	Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. Ørland, besvart av forsvarsministeren	83
231.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. database over leverandørene som kommunene benytter, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	84
232.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. Telenor i Usbekistan, besvart av næringsministeren	85
233.	Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiter, vedr. nordmenn i det israelske forsvaret, besvart av justis- og beredskapsministeren	85
234.	Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. godstransport i Intercity-utbyggingen, besvart av samferdselsministeren	86
235.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. akuttfunksjonene ved Rjukan sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	87
236.	Fra stortingsrepresentant Eva Kristin Hansen, vedr. forvaltning av våre havområder, besvart av klima- og miljøministeren	88
237.	Fra stortingsrepresentant Eva Kristin Hansen, vedr. forvaltningsplanen for Norskehavet, besvart av klima- og miljøministeren	88
238.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. hjertestarterregister i Norge, besvart av helse- og omsorgsministeren	89
239.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. leieavtaler mellom kommuner og helseforetak, besvart av helse- og omsorgsministeren	89
240.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. totalbudsjettet for spesialisthelsetjenesten, besvart av finansministeren	90
241.	Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. bompengeneinnkreving Kongsvinger, besvart av samferdselsministeren	94
242.	Fra stortingsrepresentant Ronny Berg, vedr. tamreindrift, besvart av landbruks- og matministeren	95
243.	Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. småkraftverk, besvart av olje- og energiministeren	96
244.	Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. økt bevissthet rundt folks plikt til å avverge kriminelle handlinger som vold og overgrep mot barn, besvart av justis- og beredskapsministeren	97
245.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. soningsoverføring i Nederland, besvart av justis- og beredskapsministeren	98
246.	Fra stortingsrepresentant Gunnar Gundersen, vedr. gjeld i landbruket, besvart av landbruks- og matministeren	98
247.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. takstlovutvalget, besvart av justis- og beredskapsministeren	101

248.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. renseanlegg i Lindesnes, besvart av klima- og miljøministeren	101
249.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. kamptolkene fra Afghanistan, besvart av forsvarsministeren	102
250.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. israelske varer, besvart av utenriksministeren	103
251.	Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. sykepenges gjennom NAV Internasjonal, besvart av arbeids- og sosialministeren	103
252.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. nytt trasévalg for E39 Stavanger-Kristiansand, besvart av samferdselsministeren	104
253.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. senaborter, besvart av helse- og omsorgsministeren	105
254.	Fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust, vedr. innmelding av Norges klimamål for 2030, besvart av klima- og miljøministeren ...	107
255.	Fra stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen, vedr. uføres barnetillegg, besvart av arbeids- og sosialministeren	108
256.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. helsetilbud for innsatte, besvart av justis- og beredskapsministeren	109
257.	Fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust, vedr. utslippene i transportsektoren, besvart av klima- og miljøministeren	109
258.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. oversikt over sysselsetting, besvart av arbeids- og sosialministeren	110
259.	Fra stortingsrepresentant Iselin Nybø, vedr. Johan Sverdrup, besvart av olje- og energiministerens	111
260.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. fritt behandlingsvalg for rus og psykiatripasientene, besvart av helse- og omsorgsministeren	112
261.	Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. strafferammene i bekjempelsen av arbeidsmarkeds kriminalitet, besvart av justis- og beredskapsministeren	113
262.	Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. arbeidsmarkeds kriminalitet, besvart av arbeids- og sosialministeren	114
263.	Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. sammenslåing av landkommuner, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	114
264.	Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. leverandørindustrien, besvart av næringsministeren	115
265.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. rengjøring på anbud, besvart av forsvarsministeren	116
266.	Fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik, vedr. lokal forvaltning av motorferdsel i utmark, besvart av klima- og miljøministeren	117
267.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. Grande Rehabiliteringssenter AS, besvart av helse- og omsorgsministeren ..	118
268.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. beboerne i Fulu-Knutsrudgrenda, besvart av samferdselsministeren	119
269.	Fra stortingsrepresentant Jan Böhler, vedr. førerkort- og motorvognregisteret, besvart av justis- og beredskapsministeren	119
270.	Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. språkforvaltningsområde for sammenslåtte kommuner, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	120
271.	Fra stortingsrepresentant Per Rune Henriksen, vedr. TCM, besvart av olje- og energiministerens	121
272.	Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. opplæringstilbud innan utdanningsprogram for teknikk og industriell produksjon., besvart av kunnskapsministeren	122
273.	Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. innsynsordninger i barneverntjenester, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	123

	Side
274. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. hemmelige undersøkelser i barneverntjenester, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	124
275. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. kutt i psykiatri i Helse Førde HF, besvart av helse- og omsorgsministeren	125
276. Fra stortingsrepresentant Irene Johansen, vedr. flyktning fra Iran, besvart av justis- og beredskapsministeren	126
277. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. norske bistandsmidler til sykehus i Syria og Irak, besvart av utenriksministeren	127
278. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. behandlingen av EUs energieffektiviseringsdirektiv, besvart av olje- og energiministeren	128
279. Fra stortingsrepresentant Gunnar Gundersen, vedr. lotteri og fergevirksomhet, besvart av næringsministeren	128
280. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. psykisk syke i fengsel, besvart av justis- og beredskapsministeren	129
281. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. bevilgninger av EØS-midler, besvart av ministeren ved Statsministerens kontor for samordning av EØS-saker og forholdet til EU	131
282. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Poliklinikk for overvekt ved Haukeland Universitetssykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	131
283. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. utbetalingsrutinene for produksjonsstøtten, besvart av kulturministeren	133
284. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. driftstilskudd til kostnadskrevende anlegg, besvart av kulturministeren	134
285. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. IA-avtalen, besvart av arbeids- og sosialministeren	135
286. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. sosial eksklusjon av barn, besvart av arbeids- og sosialministeren	136
287. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. IA-forhandlingene, besvart av arbeids- og sosialministeren	136
288. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. bompenger, besvart av samferdselsministeren	138
289. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. hestenæringen, besvart av landbruks- og matministeren	138
290. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. feilaktige opplysninger i medlemsregistre til tros- og livsynssamfunn, besvart av kulturministeren	139
291. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. bevilgningene til vedlikehold og fornying, besvart av samferdselsministeren	140
292. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. veiprosjekter i forrige NTP, besvart av samferdselsministeren	142
293. Fra stortingsrepresentant Per Rune Henriksen, vedr. Konkurransetilsynets prisoversikt for kraftmarkedet, besvart av næringsministeren	144
294. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. kommunerammen for 2015, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	144
295. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. Narasin, besvart av landbruks- og matministeren	145
296. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. ny type antibiotikaresistent bakterie i norsk slaktekylling, besvart av helse- og omsorgsministeren	146
297. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. norsk kylling, besvart av landbruks- og matministeren	147
298. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. IKT-plattform for produksjonstilskudd (eStil), besvart av landbruks- og matministeren	148
299. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. spesialpost 4 ved Østmarka, besvart av helse- og omsorgsministeren	148
300. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. Dag Hammarskjölds død, besvart av utenriksministeren	150

*Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (151 - 300) for sesjonen 2014-2015.*

Partibetegnelse:

*A Det norske Arbeiderparti
FrP Fremskrittspartiet
H Høyre
KrF Kristelig Folkeparti*

*Sp Senterpartiet
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre
MDG Miljøpartiet De Grønne*

Abrahamsen, Svein (V)	215, 216
Andersen, Karin (SV)	157, 211, 220, 223, 295, 296
Arnstad, Marit (Sp)	243, 299
Aukrust, Åsmund (A)	254, 257
Berg, Ronny (FrP)	242
Berge, Gerd Eli (Sp)	175, 186, 193, 207
Bergstø, Kirsti (SV)	160, 265, 285
Björdal, Fredric Holen (A)	152, 225
Bjørnø, Christian Tynning (A)	180
Bollestad, Olaug V. (KrF)	159, 177, 191, 192, 235, 238, 260
Botten, Else-May (A)	264
Böhler, Jan (A)	269
Christoffersen, Lise (A)	194, 195
de Ruiter, Freddy (A)	233
Eide, Rigmor Andersen (KrF)	166, 200
Ellingsen, Jan Arild (FrP)	187, 188, 229, 230, 273, 274
Elvenes, Hårek (H)	224, 261, 262
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	190, 197, 232
Grande, Arild (A)	171, 172, 251
Greni, Heidi (Sp)	263
Grung, Ruth (A)	184, 185, 206, 253, 282, 283
Gundersen, Gunnar (H)	246, 279
Hansen, Eva Kristin (A)	236, 237
Hansen, Svein Roald (A)	189
Hansson, Rasmus (MDG)	153, 278
Heggø, Ingrid (A)	228, 272
Henriksen, Kari (A)	209, 210, 245, 280
Henriksen, Martin (A)	151
Henriksen, Per Rune (A)	161, 271, 293
Hjemdal, Line Henriette (KrF)	297
Huitfeldt, Anniken (A)	173, 174, 249, 250
Jegstad, Nils Aage (H)	219
Johansen, Irene (A)	276
Juvik, Kjell-Idar (A)	176, 266
Kjenseth, Ketil (V)	275
Kjerkol, Ingvild (A)	217
Kjos, Kari Kjønås (FrP)	218
Klinge, Jenny (Sp)	208
Lauvås, Stein Erik (A)	270
Ljunggren, Anna (A)	198, 199
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	258, 290
Lysbakken, Audun (SV)	201, 300

Lødemel, Bjørn (H)	165
Micaelsen, Torgeir (A)	239, 240
Michaelson, Åse (FrP)	205
Myrli, Sverre (A)	234, 241
Navarsete, Liv Signe (Sp)	154, 155, 281
Nybø, Iselin (V)	156, 259
Omland, Odd (A)	227
Orten, Helge (H)	291, 292
Otterstad, Audun (A)	170
Pedersen, Helga (A)	169, 294
Pollestad, Geir (Sp)	181, 182, 221, 252, 288, 289, 298
Raja, Abid Q. (V)	244
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	277
Rotevatn, Sveinung (V)	204
Simensen, Kåre (A)	168
Sivertsen, Eirik (A)	212
Skjelstad, André N. (V)	247, 248
Syversen, Hans Olav (KrF)	167
Sønsterud, Tone Merete (A)	202, 214
Tajik, Hadia (A)	163, 164
Thomsen, Ib (FrP)	158
Toppe, Kjersti (Sp)	178, 179, 222, 226, 231, 256
Trettebergstuen, Anette (A)	286, 287
Valen, Snorre Serigstad (SV)	255
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	267, 268
Wickholm, Truls (A)	183, 213
Aasland, Terje (A)	162, 196, 203
Aasrud, Rigmor (A)	284

Dokument nr. 15:2

(2014-2015)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 151

Innlevert 31. oktober 2014 av stortingsrepresentant **Martin Henriksen**

Besvart 7. november 2014 av kunnskapsminister **Torbjørn Røe Isaksen**

Spørsmål:

«Hvordan er midlene til videreutdanning for lærere, og den tilsvarende etterspørselen fra skoler/lærere, fordelt på de ulike fag og områdene i 'Kompetanse for kvalitet', og hvilken strategi har regjeringa for å øke søkinga og forbedre tilbudene til yrkesfaglærere?»

BEGRUNNELSE:

Gjennom strategien for etter- og videreutdanning, «Kompetanse for kvalitet», skisseres mål og tiltak for kompetanseheving for lærere. Utdanningsdirektoratet har ansvar for å iverksette og følge opp strategien. For skoleåret 2014/2015 var yrkesfaglige programfag ett av 16 områder der det ble gitt tilbud om videreutdanning.

Om 5 år vil norsk skole mangle 2 000 yrkesfaglærere. I tillegg er det i dag 1000 yrkesfaglærere som ikke fyller kravene for fast ansettelse. Samtidig er det på yrkesfaglige program at færrest elever gjennomfører.

Dette burde tilsi en økt satsing på området, både for utvikling av nye tilbud, tiltak for å markedsføre tilbudene og øke søkinga og målretta etter- og videreutdanningstilbud for yrkesfaglærere.

Svar:

I 2014 ble det bevilget i overkant av 600 mill. kroner til videreutdanning for lærere og skoleledere gjennom Kompetanse for kvalitet. Regjeringen økte bevilgningen slik at 1250 flere lærere kunne få tilbud om videreutdanning. I årets budsjett er antall plasser økt ytterligere, slik at om lag 5050 lærere kan delta fra neste skoleår.

Skoleåret 2014/2015 søkte totalt 7106 lærere om videreutdanning i regi av Kompetanse for kvalitet. 4267 søknader ble godkjent av skoleeier og 3660 lærere fikk tilbud om videreutdanning. Yrkesfaglærere er målgruppe for totalt 9 av videreutdanningstilbudene i strategien. 164 lærere søkte om deltagelse på de yrkesfaglige tilbudene og om lag halvparten av søknadene ble godkjent av skoleeier. Rundt 60 av disse fikk tilbud. Til sammen søkte 3405 lærere om videreutdanning i matematikk, naturfag og regning som grunnleggende ferdighet. 2323 fikk tilbud. 3566 lærere søkte om videreutdanning i språkfag, pedagogiske fag, fysikk, kjemi, rådgiving og praktisk-estetiske fag. Innenfor disse fagområdene var det 1339 som fikk tilbud. Fordelingen av midlene er som man ser i stor grad i tråd med etterspørselen.

Den lave søkningen fra yrkesfaglærere tyder på at tilbudene ikke treffer godt nok. Vi vil se nærmere på årsakene til dette, og på hvordan videreutdanningstilbudet i best mulig kan svare på yrkesfaglærernes behov.

Både grunnutdanning, og etter- og videreutdanning for yrkesfaglærere er en viktig del av regjeringens yrkesfagløft. Lærerens kompetanse er en nøkkel til kvalitet også innenfor fag- og yrkesopplæringen og vi har valgt å se dette i sammenheng med andre tiltak som skal bidra til å øke kvaliteten i fagopplæringen.

Yrkesfaglærere opplever spesielle utfordringer i sin yrkesutøvelse. Samtidig som de skal være kvalifiserte pedagoger, må de ha fagkompetanse og kunnskap om hvordan kompetansen benyttes i de ulike yrkene elevene skal ut i. Det er ofte få lærere som underviser på samme programfag og muligheten til å lære

av kollegaer er derfor begrenset, samtidig endrer utstyr og metoder i arbeidslivet seg raskt. Vi har derfor i første omgang satset på etterutdanningstiltak for yrkesfaglærere. Et eksempel er hospitering i bedrift, en ordning som evalueringen viser at svært mange yrkesfaglærere har positive erfaringer med. I 2015 har vi også foreslått å bevilge 8 mill. kroner til å etablere faglige nettverk mellom skoler og virksomheter.

Yrkesfaglærere rekrutteres fra en annen gruppe enn lærere i grunnopplæringen og i studieforberedende utdanningsprogram. De har flere års yrkeserfaring bak seg og har gjerne både familiære og finansielle forpliktelser. Vi vil være sikre på at tiltakene vi setter i gang treffer målgruppen, bidrar til å rekruttere flere gode yrkesfaglærere og møter kompetansebehovet til yrkesfaglærere som allerede er i yrket.

SPØRSMÅL NR. 152

Innlevert 31. oktober 2014 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal

Besvart 11. november 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Er statsråden samd med sin kollega Wiborg, nestleiar i arbeids- og sosialkomiteen, i at korttidsfråveret i Noreg skuldast at folk er fyllesjuke, og at det difor må innførast karensdagar?»

GRUNNGJEVING:

Frp-representant Erlend Wiborg sin uttale til VG 31. oktober.

Svar:

Regjeringa vil jobbe saman med partane i arbeidslivet for å få ned sjukefråværet. Regjeringa har i sin politiske plattform signalisert at dagens sjukelønsordning skal vidareførast. Regjeringa legg vekt på eit

godt IA-samarbeid for å oppnå felles mål om eit meir inkluderande arbeidsliv. Regjeringa har ikkje planar om å foreslå å innføre karensdagar. Dette ville uansett vore ei grunnleggjande endring i dagens sjukelønsordning, som i tråd med IA-avtalen nødvendigvis ville ha vorte drøfta med partane i arbeidslivet.

Det finst lite kunnskap om årsakene til korttidsfråvær. Mykje av korttidssjukefråværet skuldast truleg forkjøling og influensa. Det er ikkje grunnlag for å anslå kor mykje som kan knytast til fyllesjuke. Eg har tilitt til at arbeidstakarane i norske bedrifter ikkje misbruker eigenmelding. Norske arbeidstakarar er i gjennomsnitt vekke frå jobb med eigenmelding i mindre enn 3 dagar kvart år. I leitinga etter tiltak er det mest føremålstenleg å retta fokus mot langtidssjukefråværet, som ofte fører til tilbaketrekking frå arbeidslivet.

SPØRSMÅL NR. 153

Innlevert 31. oktober 2014 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 13. november 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Forbruket av kjøtt i Norge har økt betydelig de siste årene. Tall fra Helsedirektoratet viser at det totale kjøttforbruket i landet var dobbelt så høyt i 2010 som i 1970. Dagligvarehandelen har i flere år gjennomført massive kampanjer med lave priser på kjøtt som har

bidratt til å øke forbruket ytterligere. Både Helsedirektoratet og FNs klimapanel anbefaler redusert kjøttforbruk som virkemiddel mot livsstilssykdommer og utslipp av klimagasser.

Hva vil statsråden gjøre for å redusere kjøttforbruket i Norge?»

Svar:

Jeg er glad for at representanten Hansson er opptatt av folkehelsen. Helse og miljø er et tema som er aktuelt både i nasjonal og internasjonal politikk. Jeg kan nevne at Norge deltar i arbeidet med å forberede en internasjonal ministerkonferanse om ernæring (ICN) som skal holdes i Roma nå i november (19. – 21. november). Dette er en oppfølger av tilsvarende konferanse i 1992. Arrangører er Verdens helseorganisasjon (WHO) og Verdens matvareorganisasjon (FAO). Norge har jobbet for å få inn begrepet bærekraftig sunt kosthold, og for å synliggjøre fisk og sjømat som viktige matvarer for å brødføre verdens befolkning.

Kjøttforbruket i Norge er, som du sier, fordoblet siden 1970, men det er viktige nyanser. I 1970 spiste vi svært lite fjørefkjøtt, bare 4 % av totalt kjøttforbruk. Vi hadde også et mye lavere forbruk av storfekjøtt og svinerkjøtt. Nå utgjør svinerkjøtt 37 %, storfekjøtt 28 % og fjørefkjøtt 27 % av totalt kjøttforbruk. Andelen sauekjøtt av totalt kjøttforbruk har gått ned fra 12 % til 7 % i perioden 1970 til 2012.

Miljødirektoratets rapport «Kunnskapsgrunnlag for lavutslippsutvikling» ble lansert 13. oktober 2014. Rapporten peker blant annet på ulike tiltak for å redusere klimagassutslippene fra jordbrukssektoren, inkludert utslippene fra matproduksjon. I følge rapporten vil redusert matsvinn, inkludert animalsk avfall fra kjøtt, samt overgang fra rødt kjøtt til hvitt kjøtt redusere klimagassutslippene. Sistnevnte gjelder både omlegging av kjøttproduksjonen og endring i kosthold hos forbrukerne. I følge Miljødirektoratet gir kjøttproduksjon av ammeku og sau, som er beitedyr, ca. 60 % større klimagassutslipp per dekar enn produksjon av gris eller kylling.

Klima- og miljødepartementet vurderer nå hvordan lavutslippsrapporten best bør følges opp i arbeidet med å omstille Norge til et lavutslippsamfunn.

I 2011 ble det presentert en grundig kunnskapsoppsummering om kosthold og forebygging av kroniske sykdommer. Kunnskapsoppsummeringen la blant annet grunnlaget for helsemyndighetenes kostråd. Redusert inntak av bearbeidet kjøtt og rødt kjøtt er ett av rådene:

- Ha et variert kosthold med mye grønnsaker, frukt og bær, grove kornprodukter og fisk, og begrensede mengder bearbeidet kjøtt, rødt kjøtt, salt og sukker.»

De nye norske anbefalingene for kosthold og fysisk aktivitet ble lagt fram i februar 2014. Disse er basert på felles nordiske anbefalinger som er en oppdatering

av kunnskapsgrunnlaget på området. De nye anbefalingene underbygger og styrker de norske kostrådene fra 2011, og anbefaler et betydelig lavere inntak av mettet fett i den norske befolkningen enn i dag. For å oppnå dette, er det helt nødvendig å redusere forbruket av bearbeidet kjøtt og rødt kjøtt.

Disse anbefalingene ligger til grunn for vårt arbeid med å forbedre kostholdet i befolkningen. Jeg vil her nevne noen tiltak:

- Informasjon og kommunikasjon: I Helsedirektoratets informasjonsarbeid «Små grep, stor forskjell» blir kostråd og anbefalinger formidlet, herunder råd om å spise mindre bearbeidet kjøtt, rødt kjøtt og mettet fett.
- Merking av matvarer: Merkeordningen Nøkkelhullet har kriterier for maksimalt innhold av mettet fett. Helsemyndighetene i Danmark, Island, Sverige og Norge samarbeider om ordningen som har fått en viktig posisjon blant forbrukerne og i matbransjen. Regjeringen vil arbeide for at antall nøkkelhullsmerkede matvarer skal øke, og omfatte vanlige hverdagsprodukter. I tillegg innføres det fra 2016 et nytt krav om obligatorisk næringsdeklarasjon på ferdigpakke mat- og drikkevarer som omsettes til forbruker. Næringsdeklarasjonen skal inneholde informasjon om bl.a. innhold av mettet fett.
- Samarbeid med næringslivet: Matbransjen er en viktig aktør i folkehelsearbeidet. Jeg har etablert en næringslivsgruppe på matområdet der jeg møter toppsjefene to ganger årlig for å bli enige om tiltak for å gjøre det enklere for forbrukerne å velge sunt. Representanten Hansson viser til handelens priskampanjer på enkelte kjøttprodukter. Ulike virkemidler for å stimulere til sunnere valg er det tema jeg vil drøfte i gruppen.
- Ny folkehelsemelding: Jeg vil legge fram en ny melding om folkehelse våren 2015. I arbeidet med denne har vi kontakt med en rekke andre sektorer for å finne folkehelse tema vi kan jobbe sammen om. På kostholdsområdet vil det være aktuelt å ta opp spørsmål rundt kunnskap, praktiske ferdigheter og hva vi sammen kan gjøre for å arbeide mot et mer bærekraftig kosthold.

Sammenhengen mellom matproduksjon, forbruk, klima og miljø er meget kompleks. Mange sektorer må arbeide sammen for at vi skal komme videre.

Departementer og organisasjoner samarbeider om tiltak som kan bidra til redusert svinn i alle deler av verdikjeden. I nasjonal, nordisk og europeisk regi pågår det også arbeid for å redusere matsvinn.

SPØRSMÅL NR. 154**Innlevert 31. oktober 2014 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 10. november 2014 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«Vil regjeringa syte for at NVE får tilført tilstrekkeleg midlar til å gjennomføre dei førebyggjande tiltaka ein tilrår frå fagleg hald og slik redusere dei negative konsekvensane av uvershendingar i framtida?»

GRUNNGJEVING:

Etter flommen som har råka fleire lokalsamfunn på vestlandet hardt dei siste dagane er det kome spørsmål om NVE vert sett i stand til å gjere ein tilstrekkeleg god jobb i å førebygge og redusere konsekvensane av flom og ras.

I media har NVE uttala at ein ikkje har meir pengar til å utføre viktige tiltak. I så måte er det bekymringsverdig og oppsiktsvekkjande å lesa i OEDs budsjettproposisjon at regjeringa kuttar i løyvingane til sikrings- og miljøtiltak med meir enn 8 millionar kroner.

Endringane me ser i klimaet tilseier derimot at slike hendingar vil inntreffe oftare enn før og med enno større kraft. Det går enorme verdier tapt i desse hendingane, både for enkeltmenneske og deira familiar, kommunane og for landet vårt som heilskap. Menneske i usette område lever i frykt for kva neste flom eller ras kan kome til å rasere i deira heimar.

Svar:

Flommen på Vestlandet har ført til store materielle skader i flere kommuner. I tillegg har mange mennesker mistet hus og hjem og blitt utsatt for store påkjen-

ninger. Med så store ødeleggelser er det nødvendig at staten bidrar. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har en viktig rolle i å bistå kommunene med sikringstiltak og faglige råd.

Rett etter en stor flom, skal det ikke mye til før nye skader oppstår. NVE gjennomfører derfor krisetiltak for å hindre at nye skader utvikler seg.

NVE vil også bidra til permanente sikringstiltak. Vi er imidlertid fortsatt i en fase der det arbeides med å få oversikt over skadeomfanget og hindre at nye skader oppstår. Det er for tidlig å diskutere konkrete bevilgninger til nye permanente tiltak.

Det er for øvrig ikke riktig at regjeringen har foreslått å redusere bevilgningen til sikrings- og miljøtiltak med 8 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett 2014. Saldert budsjett 2014 omfattet en engangsbevilgning på 25 mill. kroner til krisetiltak, opprydding og reparasjoner etter flommen på Østlandet i 2013 som er tatt ut i forslaget for 2015. Videre har reduksjonen sammenheng med innføring av nettoordning for budsjettering av merverdiavgift for ordinære statlige forvaltningsorganer fra 1. januar 2015. Denne ordningen innebærer at betalt merverdiavgift ikke skal føres som en driftsutgift på NVEs egne budsjettkapitler, men i stedet belastes sentralt på kap. 1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift, post 01 Driftsutgifter.

Når det korrigeres for disse forholdene, er det foreslått en økning på om lag 30 mill. kroner til sikrings- og miljøtiltak over NVEs budsjett i 2015. Den foreslåtte bevilgningen er på 152,9 mill. kroner.

SPØRSMÅL NR. 155**Innlevert 31. oktober 2014 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 10. november 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Vil kommunal- og moderniseringsministeren syte for at fylkesmennene i all informasjon til kommunane om kommunereforma presiserer at dei står fritt i om dei vil utgreie strukturendringar, kva dei vil utgreie, om dei vil halde folkerøystingar og kva vedtak dei vil gjere til kva tid i prosessen som no pågår?»

BEGRUNNELSE:

På KS sin haustkonferanse i Sogn og Fjordane kom det opp frustrasjon over prosessen kring regjeringa si kommunereform. Mange kjenner seg pressa inn i eit hasteprega utgreiingsarbeid dei sjølve ikkje har initiert, og med knapp tidsfrist. Det vert frå regjeringa sin sendemann, fylkesmannen, framstilt som om det er

pålagt frå Stortinget. Dette er også problematisert i fleire fylke, der fylkesmannen er enno meir offensiv enn i Sogn og Fjordane.

Stortinget styrer kommunane gjennom lov og budsjettvedtak, ikkje gjennom merknader i Stortinget sjølv om det er fleirtal bak desse. Men kommunane vert fortalde at dei har eit utgreiingsansvar eller utgreiingsplikt.

Svar:

Innenfor rammen av nasjonale mål har kommunene et bredt spekter av funksjoner knyttet til tjenesteproduksjon, demokrati, myndighetsutøving og samfunnsutvikling. Bakgrunnen for at regjeringen la fram et forslag til Stortinget om en kommunereform, er at vi ønsker å gjøre kommunene mer robuste for å kunne ivareta disse funksjonene på en god måte overfor sine innbyggere også i framtiden. Stortingets behandling av reformen slik regjeringen skisserte i Prop. 95 S, viser at det er bred politisk tilslutning til at det er behov for endringer i kommunestrukturen, målene for reformen og at prosessene skal starte opp i høst.

Dette var grunnlaget for oppdragsbrevet til Fylkesmannen av 24. juni d.å. der fylkesmennene gis en sentral rolle i gjennomføringen av reformen. I brevet understrekes det at det er et mål å sørge for gode og lokalt forankrede prosesser. Stortingets tilslutning til reformen var også grunnlaget for mitt invitasjonsbrev til alle kommuner om å delta i prosesser med sikte på å vurdere og å avklare sammenslåing med nabokommuner.

I oppdragsbrevet til fylkesmennene refereres det til flertallet i kommunal- og forvaltningskomiteens understreking av «at det er eit utredningsansvar for alle kommunar». Dette er ikke et vedtak fra Stortinget som kommunene formelt er pålagt å følge opp. Min vurdering er likevel at kommunene bør følge opp dette – både av respekt for flertallet på Stortinget, av hensyn til nabokommunene, og ikke minst med tanke på at enhver kommune bør vurdere den framtid kommunen kan tilby sine innbyggere. Som jeg har understreket ved flere anledninger, vil det være opp til kommunene selv å avgjøre hvordan de vil gjennomføre sine vurderinger, hvordan de vil høre sine innbyggere og hvilket vedtak de vil gjøre.

SPØRSMÅL NR. 156

Innlevert 31. oktober 2014 av stortingsrepresentant Iselin Nybø

Besvart 6. november 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«I utlendingsforskriften § 10-11 heter det at det kan gjøres unntak fra underholdskravet på grunn av særlig sterke menneskelige hensyn. Bestemmelsen er ment å fange opp spesielle tilfeller hvor det vil være sterkt urimelig å avslå en søknad om oppholdstillatelse fordi underholdskravet ikke er oppfylt.

Er statsråden enig at en fellende dom for Norge i EMD skulle tilsi at det foreligger særlig sterke menneskelige hensyn?»

BEGRUNNELSE:

En kurder fra Stavanger ble vist ut av Norge i 2011, og etter å ha blitt utvist på ubestemt tid fikk han fem år innreiseforbud. Familien hevdet at utsendelsen var i strid med menneskerettighetene, og Norge ble klagt inn for domstolen i Strasbourg for brudd på Den europeiske menneskerettighetskonvensjonens artikkel 8 om respekt for privat- og familieliv.

Tidligere i år tapte Norge saken mot vedkommende i EMD, og etter hva jeg forstår har UNE nå opphevet mannens innreiseforbud til Norge. Kurderen, som selv var i arbeid i Norge før han ble utvist, er nå henvist til å søke familiegjennforening. Det er usikkert om hans kone vil kunne oppfylle underholds-/inntektskravet ettersom familien har hatt det svært vanskelig etter at familiefaren urettmessig ble sendt ut av riket.

Svar:

For ordens skyld gjør jeg oppmerksom på at utlendingsforvaltningen som kjent er organisert slik at statsråden ikke kan gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker som ikke gjelder grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn.

Et av hovedformålene med underholdskravet er å sikre at referansepersonen har tilstrekkelige midler til å forsørge seg selv og søkeren i framtiden. Det klare utgangspunktet er at det stilles underholdskrav i alle saker hvor en person som er bosatt i Norge (referan-

sepersonen), uavhengig av om vedkommende er norsk eller utenlandsk borger, ønsker å få en ektefelle eller samboer til Norge. Dette gjelder også når partene har barn sammen.

Dersom «særlig sterke menneskelige hensyn tilsier det», kan det gjøres unntak fra underholdskravet i familieinnvandringssaker, jf. utlendingsforskriften § 10-11. Bestemmelsen er ment som en snever unntaksbestemmelse som skal fange opp helt spesielle tilfeller hvor det vil være klart urimelig å avslå en søknad om oppholdstillatelse på grunn av at underholdskravet ikke er oppfylt.

Utlendingsmyndighetene må foreta en konkret helhetsvurdering i hver enkelt sak for å avgjøre om det foreligger særlig sterke menneskelige hensyn. Eventuelle menneskelige hensyn i saken må veies opp mot innvandringsregulerende hensyn. Sentrale momenter i vurderingen er blant annet hvorvidt det er vesentlige hindringer for at familien kan bo samlet i et annet land, helsemessige forhold, tilknytning til Norge og hensynet til barnets beste. Også andre momenter kan være relevante i vurderingen av om særlig sterke menneskelige hensyn foreligger, herunder en relevant domsavsigelse fra EMD.

SPØRSMÅL NR. 157

Innlevert 3. november 2014 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 6. november 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«En del av de syriske overføringsflyktingene som Norge skal ta imot i 2014 er tatt ut fra Tyrkia. Jeg har fått fortalt at ca. 300 syriske flyktinger i Tyrkia som er tatt ut på den norske kvoten har fått beskjed om at de skulle få komme til Norge 1. oktober, men har ennå ikke fått komme til Norge. Flere har ikke et sted å bo, og får verken svar fra UNHCR eller den norske ambassaden.

Kan justisministeren redegjøre for hva som har skjedd og sikre at overføringsflyktingene raskt får komme til Norge?»

Svar:

Av de 1 000 syriske overføringsflyktingene Norge tar i mot i år er 374 fra Tyrkia. Om lag 100 av disse har kommet til Norge allerede, mens de resterende fortsatt befinner seg i Tyrkia. Det var meningen at disse flyktingene skulle komme til Norge i løpet av september, oktober og november. Det har oppstått utfordringer knyttet til at om lag 200 av flyktingene ikke har fått utreisestillatelse av tyrkiske myndigheter, noe som igjen gir forsinkelser med flyktingenes ankomst til Norge.

Enkelt sagt har tyrkiske myndigheter satt som vilkår at flyktingene skal ha gyldig syrisk pass og at

de skal være registrert av tyrkiske myndigheter. Om lag halvparten av syrerne som skal til Norge mangler gyldige syriske pass, og mange er ikke registrert. Utlendingsdirektoratet og ambassaden i Ankara har fulgt opp saken på best mulig måte. Ambassaden har deltatt i møter med UNHCR, andre gjenbosettingsland, tyrkisk UD og Tyrkias nye utlendingsdirektorat, General Directorate for Managed Migration (GDMM).

Regjeringen har lagt opp til flere diplomatiske fremstøt overfor tyrkiske myndigheter for å forsøke å finne en løsning, med bilaterale møter på både ambassadør-, statssekretær- og ministernivå og samarbeid med UNHCR.

Den norske ambassaden i Ankara fikk 4. november en tilbakemelding fra GDMM om at det nå ikke lenger skal være problemer knyttet til utreisestillatelse for de syriske kvoteflyktingene fordi en ny forskrift skal ha klargjort et tidligere utestående spørsmål. Utlendingsdirektoratet og ambassaden i Ankara vil følge opp det praktiske overfor tyrkiske utlendingsmyndigheter, i samarbeid med UNHCR.

Jeg håper vi i samarbeid med tyrkiske myndigheter raskt vil finne en løsning, slik at flyktingene kan komme til Norge snarest mulig.

SPØRSMÅL NR. 158**Innlevert 3. november 2014 av stortingsrepresentant Ib Thomsen****Besvart 12. november 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Ser statsråden at det ekstra tunnellopet av Hagantunnelen på riksvei 4 i Nittedal kommune i Akershus, som er allerede 45 pst. ferdig utsprengt, vil kunne gjøre tunnelen billigere en antatt og dermed raskere ferdig?»

BEGRUNNELSE:

Hagantunnelen er en tunnel på riksvei 4 og går fra Gjelleråsen til Slattum i Nittedal kommune i Akershus. Jeg er blitt gjort kjent med at det ekstra tunnellopet av Hagantunnelen er 45 pst. ferdig utsprengt, noe som muligens medfører at tunnelen kan stå ferdig før beregnet tidspunkt. Nasjonal transportplan 2014-2023 prioriterer penger til et ekstra tunnellop i den perioden for å oppfylle EUs tunnelsikkerhetsdirektiv, siden årsgjennstrafikken er over 14 000.

Svar:

Hagantunnelen på rv 4 i Nittedal kommune ble åpnet for trafikk i 2003. Tunnelen har en lengde på 2,6 km. Da tunnelen ble bygget, ble det sprengt ut om lag 300 m for et framtidig nordgående løp.

Utsprengt del utgjør om lag 11 pst. av framtidig tunnellop. De største kostnadene ved tunnelbygging er ikke knyttet til selve sprengningsarbeidene, men til etterfølgende innredningsarbeid og teknisk utrustning. Etter en grov vurdering anslår Statens vegvesen at tidligere utsprenging reduserer kostnadene for andre tunnellop med 6-8 mill. kr, mens byggetiden reduseres med 4-8 uker.

Reguleringsplanen fra 1999 omfatter ett tunnellop i hver retning med to felt i hvert av løpene. Før det kan startes byggeplanlegging for nordgående løp, må reguleringsplanen oppdateres ut fra dagens krav til sikkerhet og utforming. Dette arbeidet vil bli gjennomført med utgangspunkt i at nytt løp i Hagantunnelen skal være klart for realisering i perioden 2018-2023, som forutsatt i Nasjonal transportplan 2014-2023.

SPØRSMÅL NR. 159**Innlevert 3. november 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 13. november 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Mener statsråden at mestring av sykdom er viktig for egen helse, og hva vil statsråden gjøre for å få treningsbassenget ved Radiumhospitalet i drift igjen?»

BEGRUNNELSE:

Ved Radiumhospitalet, som er Norges spesialsykehus for kreft, ligger et flott tilhørende treningsbasseng. Bassenget har hatt 700 brukere i uken. Nå har dette inspirerende varmtvannsbassenget ligget ubrukt siden det i mai 2013 ble påvist Legionella. Ifølge intervju med ministeren i Revmatikerforbundets magasin nr. 1 i 2014 er ministeren opptatt av mestring som en viktig definisjon på helse. Det gjelder å takle livet på best mulig måte, enten man er frisk eller man er syk. Og noen turer i et varmtvannsbasseng kan være hele forskjellen. Ildsjeler i venneforeningen til Radiumhospitalet, med ekspertkompetanse innen rørsystemer og tilgang på fagfolk har tilbudt sykehusledelsen å få anlegget i gang igjen uten kostnader for sykehuset, via dugnad og gaver. Brev om tilbudet er sendt klinikksjefen, men svaret er dessverre at saken ikke prioriteres, og kostnadene for årlig drift på 4 mill. i året er da vel angivelig for høyt.

Svar:

Radiumhospitalet er et spesialsykehus for kreftsykdom. Sykehuset har et basseng som både pasienter og andre har kunnet benytte. Oslo universitetssykehus opplyser at bassenget har vært stengt siden 2013 pga. påviste Legionellabakterier i vannforsyningen.

Oslo universitetssykehus viser til at pasientbehandlingen ved Radiumhospitalet har gjennomgått store endringer siden bassenget åpnet. Mer behandling gjøres nå på dagbasis slik at kun de mest alvorlig syke pasientene innlegges i sykehuset. Disse pasientene kan i svært liten grad bruke bassenget. Utviklingen har derfor vært at stadig færre pasienter innlagt på sykehuset benytter bassenget. De senere år har derfor bassenget i stor grad vært brukt av andre brukergrupper, for eksempel befolkningen i nærmiljøet, tidligere pasienter og andre grupper. Den vesentlige bruken av bassenget

omfattes derfor ikke av spesialisthelsetjenesten og er således ikke en lovpålagt oppgave.

Oslo universitetssykehus opplyser at de på denne bakgrunn ikke har prioritert saneringen av Legionellabakterier i bassenget på Radiumhospitalet. De oppgir videre at en sanering ikke bare vil omfatte bassenget, men også tilhørende dusjanlegg og garderober. Kostnaden for et slikt tiltak oppgis å være betydelig, sammen med driften av bassenget.

Sykehuset opplyser at det heller ikke vurderes som mulig å drive bassenget på kommersiell basis.

SPØRSMÅL NR. 160

Innlevert 3. november 2014 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 7. november 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Vil barneministeren styrke det forebyggende arbeidet med barnefamilier i NAV og samhandlingen mellom NAV og barnevernet?»

BEGRUNNELSE:

Barneverntjenestene i kommunene har blitt styrket med 890 stillinger fra 2010 til 2014. Likevel må det forebyggende arbeidet bli bedre. Vi ser blant annet at antallet saker der barn og ungdom utsettes for familievold øker sterkt. Som kjent vil foreldrene til mange barnevernsbarn og -ungdom finnes blant stønads-mottakere i NAV. Når departementet nå vil styrke det forebyggende arbeidet rettet mot utsatte barn, unge og familiene deres, vil samhandlingen mellom Nav og barnevernet være helt sentralt.

Svar:

Regjeringen legger stor vekt på forebyggende arbeid mot barnefamilier i alle relevante statlige etater. Når

det gjelder første del av spørsmålet som omhandler forebyggende arbeid med barnefamilier i NAV, må dette rettes til Arbeids- og sosialministeren.

Først og fremst vil jeg presisere at familier som er stønads-mottakere ikke uten videre har behov for tiltak fra barneverntjenesten. Samhandlingen mellom NAV og barnevernet er imidlertid viktig i saker hvor familier og barn har behov for hjelp fra begge tjenester, også for å kunne bidra med effektiv forebygging. I regjeringsplattformen fremgår det at regjeringen vil bidra til tett samarbeid mellom ulike tjenester, herunder barneverntjenesten og NAV, for å unngå at barn blir kasteballer mellom offentlige etater. Derfor har vi inngått et samarbeid med ASD for å utarbeide felles retningslinjer for samarbeid og ansvarsdeling mellom barneverntjenesten og arbeids- og velferdsforvaltningen. En tydeliggjøring av barneverntjenestens og arbeids- og velferdsforvaltningens roller og ansvar gjennom felles retningslinjer, vil kunne bidra til bedre samordning av tjenester overfor barn, ungdom og familier som har behov for tiltak fra begge tjenester.

SPØRSMÅL NR. 161**Innlevert 4. november 2014 av stortingsrepresentant Per Rune Henriksen****Besvart 10. november 2014 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«Hva gjør statsråden for å forsikre seg om at it-sikkerheten i det norske el-nettet er tilfredsstillende?»

BEGRUNNELSE:

En rapport utarbeidet for Energinet av PWC, referert av NTB 04.11.2014 viser at det er kritiske sikkerhetsproblemer i det danske el-nettet. Konklusjonen er at IT-sikkerheten i Energinet «ikke er tilstrekkelig for en virksomhet som driver kritisk infrastruktur».

Svar:

Bruken av informasjonsteknologi i energiforsyningen har økt betydelig, i takt med samfunnets økende avhengighet av elektrisitet. I dag er informasjonsteknologien helt nødvendig for å sikre en stabil og sikker strømforsyning, og den vil bli stadig viktigere i årene som kommer. Om få år skal alle strømkunder få avanserte strømmålere (AMS), og nettselskapene vil bli i stand til å lokalisere og reparere feil raskere enn før. Dette vil gjøre strømforsyningen mer sikker og stabil. Den økte bruken av informasjons-teknologi setter samtidig store krav til sikring av systemene, ikke bare mot forsøk på inntrenging, men også hvordan man forebygger teknisk feil og menneskelig svikt.

Ny beredskapsforskrift

Den generelle trusselen mot IKT-systemer har økt betydelig de siste årene. Dette gjelder for alle sektorer, og i alle bransjer. Olje- og energidepartementet iverksatte derfor et arbeid med å revidere beredskapsforskriften for energiforsyningen. Den nye «Forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap for energiforsyningen» trådte i kraft 1. januar 2013. Forskriften inneholder et eget kapittel om sikring av selskapenes driftskontrollsystem, som er kritisk for å overvåke og styre energiforsyningen. Blant annet er det strenge krav til risikovurderinger, tilgangskontroll og tilgang til systemene fra leverandører. I tillegg er kravene i forskriften differensierte, slik at de viktigste selskapene er underlagt de strengeste sikkerhetskravene. Det er også utarbeidet en omfattende veileder til forskriften, som gir selskapene god og ty-

delig informasjon om hva som forventes for at kravene i forskriften skal være oppfylt.

Tilsyn og øvelser

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er beredskapsmyndighet, og følger opp selskapene gjennom tilsyn, veiledninger og øvelser. Det er også et utstrakt samarbeid mellom selskapene, myndighetene og interesseorganisasjoner for å øke kompetansen og å utveksle erfaringer og råd om IKT-sikkerhet i energiforsyningen.

Et annet viktig tiltak for å sikre driftskontrollsystemene er at selskapene har plikt til å øve på å håndtere alle former for ekstraordinære hendelser, herunder IKT-hendelser. Tidligere i høst ble det gjennomført en IKT-øvelse i regi av NVE, der de største kraftselskapene deltok. NVE er også i gang med å planlegge «Øvelse Cyber 2015» for å bidra til fortsatt videreutvikling av beredskapen. Denne øvelsen skjer i samråd med blant annet Post- og teletilsynet. NVEs aktive rolle i å utvikle kraftforsynings-beredskapen på IKT-området er viktig.

Responsmiljø for energiforsyningen – KraftCERT

I tråd med den nasjonale strategien for informasjonssikkerhet, har NVE tatt initiativ til et eget responsmiljø for IKT-hendelser i energiforsyningen. På bakgrunn av dette initiativet opprettet Statnett, Statkraft og Hafslund KraftCERT AS. KraftCERT vil tilby overvåkings- varslings- og rådgivningstjenester rundt IKT-sikkerhet, og hovedfokuset vil være sikkerhet i driftskontrollsystem. Alle selskaper i energiforsyningen vil få tilbud om å kjøpe tjenester fra KraftCERT, som etter planen vil være operativ i løpet av første kvartal 2015.

Dette vil etter min mening bli et viktig virkemiddel for å beskytte energiforsyningen og bidra til at selskapene får økt evne og kompetanse til å håndtere IKT-hendelser.

IKT-sikkerhet er viktig i energiforsyningen. Dagens oppdaterte beredskapsforskrift og et kontinuerlig arbeid med tilsyn, øvelser og veiledning bidrar til at sikkerheten i den norske energiforsyningen er god.

SPØRSMÅL NR. 162**Innlevert 4. november 2014 av stortingsrepresentant Terje Aasland****Besvart 11. november 2014 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«Hvordan vurderer statsråden dagens ordning, og hvor mange leierettsavtaler er registrert og i hvilket omfang, etter «Forskrift om leie av vannkraftanlegg» av 25.06.2010, basert på bestemmelsen i industrikonsesjonsloven § 5?»

BEGRUNNELSE:

Utleie av vannkraftanlegg reiser spørsmål om leietaker eller eier (utleier) svarer for grunnrenteskatt. Olje- og energidepartementet har uttalt/anført i Ot.prp. nr. 66 (2008-2009) avgitt 03.04.2009, at eier skal svare for vannkraftanleggets grunnrenteskatt også ved utleie. Høyesterett har avgitt en rettslig vurdering

– i Nordkraft-saken avsagt 02.04.2009 – som viser at leietaker svarer for grunnrenteskatt.

Svar:

Dagens ordning ble vedtatt av Stortinget i juni 2009. Etter industrikonsesjonsloven § 5 annet ledd kan eier av konsesjonspliktige fallrettigheter inngå avtale om utleie av kraftverk for en periode på inntil 15 år. Slike avtaler må godkjennes av departementet. Foreløpig har ikke departementet hatt noen konkrete leieavtaler til behandling.

I begrunnelsen for representantens spørsmål er det tatt opp enkelte problemstillinger om grunnrente-beskatning. Dette er i hovedsak skatterettslige problemstillinger som må rettes til finansministeren.

SPØRSMÅL NR. 163**Innlevert 4. november 2014 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 11. november 2014 av statsminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Er spesialrådgjevar Marit Berger Røsland og spesialrådgjevar Kim Traavik med i beredskaps- og sikkerhetselementet på SMK, er rolla til statssekretær Laila Bokhari no delvis endra, jf. sitat frå Statsråd Vidar Helgesen om at Berger Røsland kjem til å følge justisaker, kven andre utgjer dette beredskaps- og sikkerhetselementet og kva konkret jobbar elementet med?»

GRUNNGJEVING:

Av VG 02.11.14 kan me lese at Statsministerens Kontor har tilsett ein spesialrådgjevar, Kim Traavik, med særskilt ansvar for samfunnstryggleik og beredskapssaker. Statsråd Vidar Helgesen er òg sitert på at statssekretær Marit Berger Røsland «vil følge utenriks- og sikkerhetspolitikken, samt saker på justisområdet». Eg viser difor til svar frå Statsministeren til skriftleg spørsmål Dokument nr. 15:130 (2013-2014), der statsministeren skriv at:

«Laila Bokhari er utnevnt som statssekretær ved SMK. I tillegg til de alminnelige oppgavene som tilligger statssekretærene ved kontoret, skal Bokhari ha sær-

skilt oppmerksomhet på sikkerhets- og beredskapsarbeidet innenfor alle departementenes områder.»

Viser òg til Statsministeren sitt svar på skriftleg spørsmål Dokument nr. 15:184 (2013-2014) der ho skriv at «Laila Bokhari inngår i beredskaps- og sikkerhetselementet ved SMK».

Statsministeren har vald å føre ein høg, offentlig profil på det såkalla beredskaps- og sikkerhetselementet på SMK, og allereie delvis gjort greie for dette i tidlegare skriftlege spørsmål. Det er difor naturleg at dette vert fylgt opp med naudsynte nye presiseringar frå Statsministeren.

Svar:

I tråd med Grunnloven og lang konstitusjonell praksis bestemmer regjeringen selv hvordan den organiserer sitt arbeid, herunder hvordan statsministeren organiserer sitt kontor. Den interne arbeidsfordelingen i hvert enkelt departement og ved Statsministerens kontor vil avhenge av de til enhver tid løpende oppgaver og det kan raskt skje endringer i oppgaveporteføljen både for den politiske staben og embetsverket.

Det er et viktig bakteppe for mitt svar på representantens spørsmål.

Som redegjort for i mitt svar 28. november 2013 på spørsmål nr. 130 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Tajik og mitt svar i spørretimen 26. mars 2014 er Statsministerens kontor styrket med henblikk på å gi meg bedre oversikt og innsikt i utfordringene og mulighetene i norsk beredskap.

Sikkerhets- og beredskapselementet ved SMK omfatter flere punkter: En økt beredskapsoppmerksomhet hos meg og regjeringskollegiet, en særskilt statssekretær med beredskap som hovedansvar, og økt kunnskap ved SMK gjennom kortidsengasjementer av sentrale fagpersoner på beredskap.

Marit Berger Røsland ble utnevnt til statssekretær på SMK 17. oktober 2014. Hun vil blant følge internasjonale- og forsvarsspørsmål samt saker på justisområdet. Statssekretær Laila Bokhari fortsetter

arbeidet med beredskap, men vil konsentrere enda mer av sin tid i arbeidet mot radikaliserings. Det har blitt stadig tydeligere at et av de viktigste elementene for å hindre terror er å styrke arbeidet med å forebygge hatkriminalitet, radikaliserings og voldelig ekstremisme. Forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme må ses i en bred kontekst.

Videre er det som en del av embetsverket ved Statsministerens kontor opprettet et engasjement som spesialrådgiver fra 1. september 2014. Engasjementet skal sikre kapasitet til å gjøre vurderinger av overordnede, langsiktige og tverrgående spørsmål. Dette vil blant annet være spørsmål knyttet til om dagens organisering av beredskapstjenestene gjør oss best mulig i stand til å møte dagens trusselbilde og beredskapsutfordringer, og problemstillinger knyttet til hvilken risiko vi som samfunn bør beskytte oss mot.

SPØRSMÅL NR. 164

Innlevert 4. november 2014 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 11. november 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Ser statsråden grunn til å endre korleis opplysningar som Norsk Lysingsblad publiserer vert gjort offentlig tilgjengeleg, til dømes ved å krevje innlogging og/eller setje ei tidsgrænse for kor lenge opplysningane er tilgjengeleg på nett?»

GRUNNGJEVING:

Norsk Lysingsblad publiserer med heimel i lov ein rekkje opplysningar som ein kan oppfatte som sensitive eller personlege. Dette er opplysningar som tidlegare primært vart gjort kjent ved å vere skriftleg tilgjengeleg på eit kontor, samt ved å verte publisert som annonse i massemedia. I vår tid vert desse opplysningane offentleg tilgjengeleg på nett. Det vert ikkje krevd passord eller brukarnamn for å søke opp opplysningane, og det er ikkje grenser for kor lenge dei vert liggjande ute. Dette er ein praksis som har fått kritikk frå mellom anna Datatilsynet.

Svar:

For de fleste typene opplysninger i Norsk Lysingsblad er det ikke fastsatt noen tidsgrænser for hvor lenge de skal ligge ute på nett uten tilgangsbegrensninger. Jeg vil imidlertid understreke at dette er opplysninger som det er viktig at offentligheten skal ha lett tilgang til i en bestemt tidsperiode, avhengig av hvilke opplysninger det er tale om. For de fleste opplysningstypene som publiseres i Norsk Lysingsblad er publiseringen lov- eller forskriftsbestemt. Jeg mener imidlertid at det er gode grunner til å se på om noen av disse opplysningstypene, som følge av at de ikke lenger har allmennhetens interesse, bør slettes tidligere enn det som er tilfellet i dag.

Det er Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) som drifter Norsk Lysingsblad. Difi er en etat under mitt departement. Det er imidlertid flere innholdsleverandører til Norsk Lysingsblad. Det er innholdsleverandørene selv som må vurdere hvor tilgjengelige deres opplysninger skal være ut fra formålet med tilgjengeliggjøringen. Jeg vil ta opp med dem om det bør skje en endring i praksis på dette området.

SPØRSMÅL NR. 165**Innlevert 4. november 2014 av stortingsrepresentant Bjørn Lødemel****Besvart 11. november 2014 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«Ei av dei bygdene som vart sterkt råka av flaumen på Vestlandet sist veke var Flåm i Aurland kommune. Stortinget handsama i 2009 ei sak om å starte konsesjonshandsaming av eit kombinert skred-, flaumsikrings- og vasskraftutbyggingsprosjekt i Aurland kommune og Flåmsvassdraget var ein del av dette prosjektet. Dette vart avvist av Stortingsfleirtalet.

Kva råd vil statsråden gje Aurland kommune dersom dei ønskjer å ta opp att denne saka, og kva er dei viktigaste lærdomane etter denne flaumen?»

GRUNNGJEVING:

Vi har bak oss dramatiske døgn i fleire bygder på Vestlandet sist veke, og dei materielle skadane er svært store. Heldigvis har det ikkje gått liv tapt, men det har vore nære på fleire stadar. Tidlegare har vi også sett dramatiske flaumar andre stadar i landet, og dessverre er det slik at vi må vente oss meir av dette i framtida.

Det er no ekstra viktig å ta lærdom av det vi har sett, og tryggleik for innbyggjarane må stå i høgsete i dei vurderingane ein skal gjere framover.

Det viser seg svært ofte at dei elvane som er førebygde enten gjennom kraftutbygging eller vanlig førebygging står betre rusta mot store flaumar enn dei som ikkje er det. Det er ein viktig lærdom å ha med seg når ein skal vektlegge ulike omsyn ved til dømes kraftutbygging.

I saka som vart handsama av Stortinget i juni 2009 var det framlegg om å starte konsesjonshandsaming av eit kombinert skred-, flaumsikrings- og vasskraftutbyggingsprosjekt i Aurland kommune som Flåmsvassdraget var ein del av. I bakgrunns materialet som følgde saka vart det vist til ei slik flaumsikringsprosjekt kunne redusere ein flaum frå 200 årsflaum til 50 årsflaum.

Det betyr i klartekst at mesteparten av dei skadane vi har sett i Flåm ikkje hadde vore der om denne flaumsikringa hadde vore gjennomført. Det må vere eit stort tankekors for dei som avviste dette i Stortinget i 2009.

I grunngjevinga frå dei som føreslo å starte konsesjonshandsaming vart det vist til at prosjekta i Aurland har så mange positive sider, både sikkerheitsmessige og energipolitiske, at det oppveg dei negative sidene med omsyn til verneverdiane i eit verna vassdrag. Kraftutbygging kan i framtida vere eit viktig tiltak for å trygge både menneskeliv og verdier gjennom at ein får sikra elvar og vassdrag. Dette må ein ta omsyn til både lokalt og nasjonalt.

Svar:

I forbindelse med den avsluttende suppleringen av Verneplan for vassdrag (St.prp. nr. 53 (2008-2009)) samtykket Stortinget i at et kombinert skredsikrings- og vannkraftutbyggings-prosjekt i Aurland kommune kunne åpnes for konsesjonsbehandling (Stampa-prosjektet). Stortinget gikk i samtidig imot en tilsvarende åpning for overføring av vann fra Vindedalselva til Viddalsmagasinet på grunn av virkningene på verneverdiene i Flåmsvassdraget.

Vindedalsprosjektet ville bidratt til å øke kraftproduksjonen i Aurlandsverkene med 65 GWh/år og samtidig redusert flomfaren i Flåmsvassdraget. Mindretallet fra Høyre og Fremskrittspartiet mente at disse fordelene måtte veie tyngst i vurderingen av om det skulle åpnes for konsesjonsbehandling.

Konsesjonsmyndighetene kan ikke gi konsesjon til kraftutbygging i vernede vassdrag uten samtykke fra Stortinget. Det betyr at denne saken eventuelt må legges fram for Stortinget på nytt, før konsesjonsbehandling kan bli aktuelt.

Det vil være opp til rettighetshaveren, E-CO Vannkraft AS, å be vassdragsmyndigheten om å innhente samtykke fra Stortinget til å søke konsesjon for en eventuell overføring til Viddalsmagasinet. Jeg kan derfor ikke ta ytterligere stilling til denne saken nå.

Aurland kommune må selv vurdere om arbeidet med det kombinerte prosjektet skal gjenopptas i samarbeid med rettighetshaveren og andre interessenter i vassdraget. Generelt mener jeg det er viktig at hensynet til sikkerhet mot flom blir tillagt betydelig vekt i vurderingen av utbygging av vannkraft.

SPØRSMÅL NR. 166**Innlevert 5. november 2014 av stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide****Besvart 11. november 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«Mener statsråden at det er helt ufarlig og ikke innebærer noen form for risiko, når regjeringen nå åpner for genmodifisert mais i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Nettverk for GMO-fri mat og fôr omfatter alle bondeorganisasjonene, en rekke miljøorganisasjoner og Coop Norge Handel. I følge nettverket oppfyller ikke de to maissortene kravene i genteknologiloven.

Maissortene skal være genmanipulert for å tåle større doser av sprøytemidler enn de i naturlig tilstand kunne overleve. Den ene sorten skal være genmodifisert for å tåle et sprøytemiddel som er så giftig at det er forbudt å bruke i Norge.

Genteknologi-loven tillater kun genmodifiserte organismer i Norge dersom de er produsert på «en etisk og samfunnsmessig forsvarlig måte, i samsvar med prinsippet om bærekraftig utvikling og uten helse- og miljømessige skadevirkninger» (§1).

I følge et intervju med Bergens Tidene den 30. oktober har ikke norske forbrukere noen grunn til å bekymre seg:

«Det aller viktigste er at disse genmodifiserte organismene ikke innebærer en uakseptabel risiko for miljøet eller norske forbrukere.»

Svar:

Det er viktig for meg å understreke at jeg ikke har varslet noen ny GMO-politikk. Det jeg har formidlet er Klima- og miljødepartementets forståelse av genteknologiloven.

Konkret er det Klima- og miljødepartementets vurdering at dersom Norge ikke vedtar forbud mot omsetning av en GMO etter at produktet er godkjent i EU etter utsettingsdirektivet, blir Norge bundet av EUs vedtak.

Hovedvilkårene for godkjenning av genmodifiserte organismer framgår av genteknologiloven § 10 annet ledd:

«Utsetting av genmodifiserte organismer kan bare godkjennes når det ikke foreligger fare for miljø- og helsemessige skadevirkninger. Ved avgjørelsen skal det dessuten legges vesentlig vekt på om utsettingen har samfunnsmessig nytteverdi og er egnet til å fremme en bærekraftig utvikling.»

I § 10 sjette ledd følger imidlertid unntaket fra denne hovedregelen:

«Det kreves ikke godkjenning for omsetning av et produkt som er godkjent for omsetning i et annet

EØS-land etter reglene fastsatt i EØS-avtalen vedlegg XX punkt 25d (rådsdirektiv 2001/18/EF). Mynighetene etter loven her kan likevel forby eller begrense omsetningen dersom den etter deres syn medfører risiko for helse eller miljø, eller omsetningen for øvrig er i strid med denne lovs formål.»

Formålsbestemmelsen vektlegger blant annet bærekraft, etikk og samfunnsmessig forsvarlig framstilling og bruk. Etikk, samfunnsnytte og bærekraft omtales som lovens tilleggskriterier.

Omtalen i media har handlet om maissortene T25 og NK603. Det gått 13 og 16 år siden disse ble godkjent i EU, og over seks år siden departementet mottok direktoratets tilrådninger, uten at Norge har vedtatt forbud. Departementets vurdering er at vi vanskelig kan påberope oss en så lang saksbehandlings- tid og samtidig hevde at EUs vedtak ikke gjelder for oss. Dette er også den mest nærliggende tolkningen av lovens ordlyd. Departementets beste vurdering av loven og andre tilgjengelige rettskilder er at vi som følge av dette er bundet av direktivgodkjenningen.

Daværende Direktoratet for naturforvaltning, nå Miljødirektoratet, ga departementet sine sluttvurderinger for maislinjene T25 og NK603 i 2008. Tilrådingene bygget blant annet på uttalelser og vurderinger fra daværende Bioteknologinemda, Vitenskapskomiteen for mattrygghet og Mattilsynet. Etter en samlet vurdering, mente direktoratet at det var lav eller ikke forhøyet miljø- og helserisiko ved å ta maislinjene i bruk i Norge. Miljødirektoratet anså videre at det ikke var opplysninger som tilsa at tilleggskriteriene burde tillegges avgjørende vekt ved en endelig norsk beslutning. Jeg er samtidig klar over at Bioteknologirådet tar til orde for at hensyn til bærekraft, samfunnsnytte og etikk kan utgjøre et selvstendig nektelsesgrunnlag, også i fravær av helse- og miljørisiko. Det følger av loven at det blant annet skal legges vesentlig vekt på hensyn til bærekraft og samfunnsnytte.

Daværende Miljøverndepartementet vurderte at søkerne bak maislinjene ikke hadde bidratt med tilstrekkelige opplysninger til at lovens tilleggskriterier ble godt nok belyst. Departementet bad derfor Monsanto og Bayer CropScience om ytterligere informasjon i 2009, men har så langt ikke mottatt relevante opplysninger.

Mattilsynet og Miljødirektoratet har vurdert at det er lav eller ikke forhøyet miljø- og helserisiko ved maislinjene T25 og NK603, og de er heller ikke etterspurt på markedet. Vi skal likevel se nærmere på sakene. Dersom det er nødvendig ut fra en ny vurdering etter genteknologiloven kan regjeringen vedta forbud.

SPØRSMÅL NR. 167**Innlevert 5. november 2014 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen****Besvart 12. november 2014 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Frelsesarmeen har tatt på seg ansvaret for å arrangere VM i gatefotball i Oslo i 2017, et stort og viktig arrangement. I den forbindelse er det sendt en søknad om mulig statsgaranti på 30 mill. kr. fra Staten.

Hvordan ser statsråden på en slik søknad og når kan svar forventes?»

Svar:

Forslaget fra Frelsesarmeen om å arrangere VM i gatefotball i Oslo i 2017 er en spennende søknad. Søknaden er til behandling i Kulturdepartementet. Dette ble meddelt Frelsesarmeen i brev som ble sendt 31. oktober. Det ble også informert om at det tas sikte på å avgi endelig svar i desember.

SPØRSMÅL NR. 168**Innlevert 5. november 2014 av stortingsrepresentant Kåre Simensen****Besvart 13. november 2014 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Den kvenske avisa Ruijan Kaiku har vært gitt ut siden 1995. Ruijan Kaiku er en avis som bruker tre språk; kvensk, finsk og norsk.

Kan statsråden svare på om de har planer om å gi tilstrekkelig statsstøtte til avisen slik at avisen kan bli en ukeavis slik intensjon er i Stortingets vedtak i behandlingen av St.meld. nr. 35 (2007-2008) Mål og mening fra Kultur- og kirkedepartementet?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 35 (2007-2008) Mål og mening fra Kultur- og kirkedepartementet står det under punkt 10.3.2.8 «Tiltak innanfor kultur- og mediesektoren: Det har elles vore arbeidd med å leggja til rette for at den einaste kvenskpråklege avisa i Noreg – Ruijan Kaiku (Gjenklang frå Noreg) – kan utviklast til ei vekeavis.»

Videre heter det: «Denne føresetnaden er ikkje teken med i tildelingsbrevet for 2008, men departementet legg likevel til grunn at føresetnaden står fast, og at Kulturrådet vil prioritera støtte til den kvenske avisa. I dei årlege statsbudsjetta kan dessutan departementet øyremerkja ein talfesta auke i den aktuelle løyvinga til Norsk kulturråd til prioriterte formål.

Departementet vil på denne måten ta sikte på å trappa opp tilskotet til den kvenske avisa dersom det elles kan ligga til rette for overgang til vekeavis.»

I forslaget til statsbudsjettet fra 2015 så ser vi følgende:

Kulturdepartementet Kap. 326 Kr. 1.138.000

Under kommunal og moderniseringsdepartementet finner vi ikke lenger en egen bevilgning til Ruijan Kaiku, men under post 70 Tilskudd til nasjonale minoriteter finner vi teksten:

«Av en total ramme på 8 mill. kroner ble det i 2013 gitt 5,1 mill. kroner i grunnstøtte til ulike organisasjoner og 2,9 mill. kroner i prosjektstøtte. Tilskudd til drift av avisen Ruijan Kaiku, Storfjord språksenter og Halti kvenkultursenter er inkludert i prosjektstøtten. Arbeidet med å legge til rette for oppbygging og utvikling av de nasjonale minoritetenes organisasjoner vil videreføres i 2015. Det foreslås at 2,6 mill. kroner av bevilgningen på posten overføres til kap. 567 Nasjonale minoriteter, post 73 Tilskudd til kvensk språk og kultur, jf. omtale under post 73 Tilskudd til kvensk språk og kultur. Samlet foreslås det en bevilgning på 6,9 mill. kroner på posten i 2015.»

Det er skapt tvil om avisen må søke på midler i konkurranse med andre tiltak. Dette øker usikkerheten rundt finansiering av avisens drift.

Dermed synes det som at den kvenske folkets og Stortingets ønske om å øke utgivelsene slik at Ruijan Kaiku kan bli en ukeavis, ikke blir en realitet i 2015. Jeg ber om en avklaring på den usikkerheten som er skapt gjennom å forstå årets budsjettforslag.

Svar:

I språkmeldingen som regjeringen Stoltenberg II la fram i 2008, står det at departementet ville ta sikte på å trappe opp tilskuddet til Ruijan Kaiku dersom det ellers kunne ligge til rette for overgang til ukeavis, jf. St.meld. nr. 35 (2007-2008), s. 228. I det siste bud-

sjettforslaget fra regjeringen Stoltenberg II var Ruijan Kaiku oppført med et tilskudd fra Kulturdepartementet for 2014 på vel 1,1 mill. kroner. Dette forslaget ble opprettholdt uendret av vår regjering og er foreslått videreført på samme nivå i budsjettforslaget for 2015. Tilskuddet til Ruijan Kaiku fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2015 er også foreslått opprettholdt på samme nivå som i år.

Ruijan Kaiku er en del av den infrastrukturen som kan bidra til å opprettholde kvensk språk og kultur i

Norge. Av den sist mottatte årsrapporten framgår det at Ruijan Kaiku i 2013 kom ut med til sammen ti aviser. Overgang til ukeavis vil ifølge de siste års budsjettsøknader kreve en budsjettøkning som tilsvarer nærmere en firedobling av nåværende statstilskudd fra Kulturdepartementet. Dette vil være en betydelig økning, og jeg kan ikke i noe fall gi forhåndssignaler om den type påplusninger til bestemte formål. Størrelsen på tilskuddet til Ruijan Kaiku må på vanlig måte vurderes i det enkelte års budsjettforberedelser.

SPØRSMÅL NR. 169

Innlevert 5. november 2014 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 13. november 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan stiller helseministeren seg til at kvinner som søker abort kan få over 50 mil i reisevei for å møte i nærmeste abortnemnd?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge Dagens Medisin 17.10.14 foreslår Helsedirektoratet å legge ned 20 abortnemnder. Dette vil føre til lengre reisevei for mange abortsøkende kvinner. Hvis forslaget blir gjennomført, vil blant annet nemnda i Hammerfest forsvinne med den følge at kvinner i Vest-Finnmark som søker abort etter uke 12 må reise til Kirkenes. Mellom Hammerfest og Kirkenes er det rundt 50 mil.

Svar:

Daværende helseminister ga 16. mai 2012 Helsedirektoratet i oppdrag å sette ned en uavhengig ekspertgruppe som skulle gå gjennom regelverket og praksis knyttet til senaborter.

Gruppen skulle blant annet gjennomgå praksis og saksbehandlingen i primærnemndene og vurdere om det er behov for tiltak for å bedre saksbehandlingen.

Ekspertgruppen la frem sin innstilling 8. april 2013. På grunn av betydelige forskjeller i saksbehandlingspraksis, var en av gruppens anbefalinger å redusere antall primærnemnder fra 34 til under 17. I fastsettelsen av antall nemnder burde det tas hensyn til både antall saker som hver nemnd skal behandle og geografisk spredning.

Helse- og omsorgsdepartementet ba i brev 24. september 2013 Helsedirektoratet drøfte dette forslaget med de regionale helseforetakene, blant annet hvilke nemnder det eventuelt kan være aktuelt å legge ned og hvilke konsekvenser eventuelle nedleggelser kan få for kvinnene.

I brev 13. oktober i år la Helsedirektoratet fram sine anbefalinger overfor departementet. Jeg vil nå vurdere disse forslagene. Som både ekspertgruppen og Helsedirektoratet har understreket, vil geografisk spredning og kvinners reisevei være sentrale temaer i vurderingen av en eventuell reduksjon av antall abortnemnder.

Etter Helsedirektoratets anbefaling skal antall sykehus som utfører svangerskapsavbrudd ikke reduseres. En eventuell reduksjon av antall abortnemnder vil derfor kreve en endring i abortforskriften § 11 og en forutgående høring.

SPØRSMÅL NR. 170**Innlevert 5. november 2014 av stortingsrepresentant Audun Otterstad****Besvart 13. november 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva vil helseministeren gjøre for å opprettholde og videreutvikle et desentralisert treningstilbud for alvorlig ryggmargsskadede pasienter?»

BEGRUNNELSE:

Adresseavisa skriver 28.10 om St. Olavs hospital som må legge ned treningstilbudet til personer med ryggmargsskader. Sykehuset begrunner dette med Helsedirektoratets disponeringer. Dette tilbudet har eksistert siden 2003, men nå er det ikke lenger ressurser til å opprettholde treningen. Sykehuset har blitt gjort oppmerksomme på at de ikke kan kreve refusjon for slik aktivitet. Det må defineres som behandling for å utløse refusjon.

Viktigheten av at ryggmargsskadede får et treningstilbud er ubestridt. Mennesker med alvorlige ryggmargsskader har mye større sjanse for å få hjerte- og karsykdommer, og utgjør på den måten en risikogruppe. Trening forebygger også utvidet medisinbruk og bidrar til økt livskvalitet.

De tre sentrene som tar i mot ryggmargsskadede i dag, gjør en uvurderlig jobb. Det er derimot for lite kunnskap i regionene knyttet til rehabilitering av ryggmargsskadede. En desentralisering av et trenings- og rehabiliteringstilbud for ryggmargsskadede som er ferdigbehandlet ved et av de tre sentrene, vil kunne bidra til økt livskvalitet og en bedre prognose for hver enkelt.

Svar:

Det er viktig at ryggmargsskadede får et godt tilpasset tilbud om primærrehabilitering i spesialisthelsetjen-

esten. Etter primærrehabilitering kan trening gjennomføres lokalt i regi av lokale tilbud. Nasjonale og internasjonale studier viser at trening er god investering i helse generelt og for personer med nevrologiske utfall etter skade spesielt. Pasienter med skader i nakkeregionen som påvirker funksjonen i armene bør vurderes spesielt også etter primærrehabilitering, fordi de trenger spesiell oppfølging av kompetent personell og spesialtilpasset utstyr.

I spørsmålet er det vist at sykehuset ikke får refusjon. Helsedirektoratet forvalter og utvikler ordningen med innsatsstyrt finansiering innenfor rammene for ordningen. Det ble ikke gjort vesentlige endringer i innsatsstyrt finansiering på dette området i 2013. Det er fortsatt slik at hovedinnholdet i denne typen poliklinisk behandling skal være individrettet, men at deler av behandlingen kan gjennomføres gruppebasert. I 2013 ble det imidlertid presisert i regelverket for ordningen at en med hovedinnholdet, mener minst 50 prosent. Dette medførte at enkelte tilbud opplevde å få redusert andelen innsatsstyrt finansiering. Helsedirektoratet fikk etter denne presiseringen henvendelser fra fagmiljøet om at det kan være former for polikliniske rehabilitering der det kan være hensiktsmessig å ha en vesentlig høyere andel gruppebaserte tiltak, og at dette bør gjenspeiles i innsatsstyrt finansiering. Som følge av dette ble andelen som kan gjennomføres gruppebasert økt til 80 prosent i 2014.

Jeg har tillit til at Helse Midt-Norge forvalter sitt sørge-for-ansvar på en god måte, og legger til grunn at behandlingen som tilbys den enkelte pasient er i tråd med god behandlingspraksis og faglige retningslinjer.

SPØRSMÅL NR. 171**Innlevert 5. november 2014 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 13. november 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Mener regjeringen at dagens mobilnett er robust nok, hvilket ansvar mener regjeringen ligger på mobilselskapene, og vurderer regjeringen å skjerpe kravene til de kommersielle selskapene for å sikre at nettet er robust nok og at de utvikler gode nok reserveløsninger?»

BEGRUNNELSE:

Mobil- og telenettet er en viktig del av vår infrastruktur og beredskap. Aftenposten har i flere artikler skrevet om svikt i mobil- og telenettet.

Svar:

De norske mobilnettene er blant de mest moderne og robuste i verden. Kommersiell mobiltildydere som TeliaSonera, Telenor, ICE og andre investerer for milliarder av kroner i utvikling av nettene sine hvert år. Samtidig som nettene bygges ut, gjør økt bruk og introduksjon av nye populære tjenester sitt til at vi stadig blir mer avhengig av mobilnettene, både privat og for at samfunnet skal fungere effektivt. Den økte avhengigheten til mobilnettene medfører en økt sårbarhet. Hendelser som storm, brann og tekniske feil de senere årene har vist oss hvor viktig folk synes tilgang til elektronisk kommunikasjon er. I tillegg til å levere mobiltjenester til folk flest er elektronisk kommunikasjon også en viktig innsatsfaktor for andre samfunnskritiske funksjoner.

Ekomlovens formål er å sikre brukene i hele landet gode, rimelige og fremtidsrettede elektroniske kommunikasjons tjenester, gjennom effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å legge til rette for bærekraftig konkurranse samt stimulere til næringsutvikling og innovasjon. Tilbydere er etter loven ansvarlige for å etablere og opprettholde forsvarlig sikkerhet og nødvendig beredskap i sine nett. Konkurranse mellom tilbydere bidrar til å gi kundene ny teknologi, nye tjenester og lavere priser. For å ha en bærekraftig konkurranse må en ha flere tilbydere med egne nett. Flere alternative nett er også med på å øke robustheten. Under Telenors siste utfall 30. oktober i år var det fortsatt mulig å ringe inn nødmeldinger i konkurrentenes mobilnett (fjerning av SIM-kortet i telefonen kan være nødvendig).

I 2013 ble sikkerhetsbestemmelsene i ekomloven skjerpet. Det ble innført krav om at tilbydere skal ha «forsvarlig» sikkerhet og beredskap i sine nett. Post- og teletilsynet har i ettertid fattet flere vedtak overfor tilbydere som konkretiserer kravene og sikrer bedre robusthet i mobilnettene. Noen av tiltakene etter loven skal dekkes av tilbydere og noen tiltak må staten selv dekke. Post- og teletilsynet har for eksempel stilt konkrete krav til reservestrømkapasitet i mobilnettene som skal bekostes av tilbydere. Vedtaket er

påklaget av tilbyderne, og klagen ligger nå til behandling i departementet.

Staten må også bekoste sikkerhet i ekomnettene og Regjeringen har foreslått i budsjettet for 2015 en vesentlig økning i tilskuddene til tiltak for økt sikkerhet og beredskap. Midlene forvaltes av Post- og teletilsynet og finansierer et bredt spekter av tiltak som myndigheten bestemmer. For 2014 har en prioritert tiltak for å sikre høy reservestrømkapasitet (tre døgn) og reservesambandsveier til steder som er viktige for lokal krisehåndtering i den enkelte kommune, i første omgang i utvalgte pilotprosjekter. I takt med teknologiutviklingen og endringer i trusselbildet vurderer myndighetene fortløpende behovet for å konkretisere og spesifisere forsvarlighetsnivået i ekomloven. Kostnadene ved skjerpede krav til robusthet i mobilnettet må vurderes opp mot nytteverdien.

Det er ikke mulig å garantere 100 pst. oppetid i systemer for elektronisk kommunikasjon. Derfor er det viktig at både offentlige og private virksomheter vurderer sin egen avhengighet til elektronisk kommunikasjon og beredskap ved bortfall av elektroniske kommunikasjons tjenester. Særlig virksomheter med en samfunnskritisk funksjon må ha en plan for hvordan de skal kunne opprettholde egen virksomhet ved bortfall av mobilnettene.

Cyberhendelser kan potensielt ha stort skadepotensial for ekomnettene i Norge. Post- og teletilsynet vil gjennomføre en nasjonal cyberøvelse i 2015. Tilsynet vurderer også hvilke tiltak som nå skal gjøres for å styrke ekomsektorens evne til håndtering av cyberhendelser.

Jeg mener at vi nå ser en sterk positiv trend i tilbyderens sikkerhets- og beredskapsarbeid. Selv om mobilnettene våre er blant de mest moderne og robuste i verden, kan sikkerheten alltid bli bedre. Jeg er fornøyd med oppfølgingen Post- og teletilsynet har med tilbyderne og at tilsynet nå styrker arbeidet med sikkerhet og beredskap. Regjeringen gjennomfører en betydelig økning av statens finansiering av sikkerhet og beredskap i ekomnettene. Dette, kombinert med lovendringen i 2013, gir oss gode verktøy for å fortsette med å bedre robustheten i mobilnettene i tiden fremover.

SPØRSMÅL NR. 172**Innlevert 5. november 2014 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 11. november 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hvordan arbeider regjeringen med EUs personvernreform, og hva er norske myndigheters prioriteringer i arbeidet med å styrke personvern?»

BEGRUNNELSE:

EUs personvernreform skal etter planen ferdigbehandles innen 5 mnd. Det er viktig at norske myndigheter er i forkant av dette arbeidet. Samtidig utfordrer den digitale tidsalder personvernet på nye måter, noe som øker behovet for et styrket fokus på personvern.

Svar:*Personvernreformen*

Europa-kommisjonen presenterte 25. januar 2012 en reform for modernisering av EUs personvernregler. Det rettslige grunnlaget for rettsakten er artikkel 16 i Traktaten om den europeiske unions virkemåte. Kommisjonen foreslår to nye regelverk: en forordning om beskyttelse av personopplysninger generelt og et direktiv for myndighetenes behandling av personopplysninger i politi- og straffesektoren. Forordningen skal erstatte gjeldende personverndirektiv 95/46/EF, som er inntatt i EØS-avtalen og som personopplysningsloven gjennomfører. Direktivet skal erstatte rammebeslutning 2008/977/JIS om personvern innen politisamarbeid og annet rettslig samarbeid i straffesaker, som er inntatt i Schengen-avtalen og gjennomført i politiregisterloven.

Arbeidet med personvernreformen i regjeringen

Justis- og beredskapsdepartementet er ansvarlig for å følge opp arbeidet med henholdsvis forordningen og direktivet.

Regelverksutkastet behandles i spesialutvalget for justis- og innenrikssaker. Det er også opprettet en egen referansegruppe som jobber med å utvikle norske posisjoner til forordningsutkastet, bestående av berørte departementer og Datatilsynet. Forordningsutkastet har vært på høring, med høringsfrist 15. juni 2012.

Innsats mot EU og medlemsland

For at forordningsutkastet skal kunne vedtas, må Rådet og Europaparlamentet vedta likelydende lovtekster. I Europaparlamentet behandles forordningsutkastet i fagkomiteen for menneskerettigheter, justis- og innenrikssaker (LIBE). Komiteen avga sin innstilling 21. oktober 2013, som avviker noe fra

Kommisjonens forslag. Innstillingen ble vedtatt med stort flertall 12. mars 2014.

I Rådet behandles rettsakter i arbeidsgrupper bestående av eksperter fra medlemsstatene, i en ambassadørkomite (Coreper) og på ministernivå. Behandling av forordningsutkastet pågår fremdeles på alle nivåer. Etter EØS-avtalen har Norge ikke anledning til å delta i Rådets behandling av rettsakter. Norges tilslutningsavtale til Schengen-samarbeidet gir oss imidlertid rett til å delta i Rådets behandling av Schengen-relevante rettsakter. Utkastet til direktiv for politi- og straffesektoren er Schengen-relevant og behandles i fellesorgan i Rådet. Norge deltar derfor på alle nivåer i Rådets behandling av direktivforslaget. Rådets juridiske tjeneste har derimot kommet til at forordningsforslaget ikke er Schengen-relevant. I og med at regelverket har en viss betydning for våre Schengen-forpliktelser, deltar Norge likevel i Rådets forhandlinger på arbeidsgruppenivå, men ikke på ambassadør- og ministernivå. Norge har også møtt i «Friends of the Presidency Group».

Det har i tillegg vært noe nordisk samarbeid om forordningsutkastet, i første rekke gjennom et møte som ble avholdt i København i januar 2013 og hvor alle de nordiske landene deltok. Samarbeidet er i liten grad formalisert.

Det at Rådet og Europaparlamentet må vedta like lydende tekster, innebærer at det nye Europaparlamentet etter valget i mai 2014 igjen må ta stilling til forslaget til personvernforordning. Det arbeides for en snarlig vedtakelse av regelverket, trolig i løpet av 2015.

Norske myndigheters prioriteringer for å styrke personvernet

I forhandlingene om forordningsutkastet arbeider Norge for å sikre at den enkeltes personvern ikke svekkes. Justis- og beredskapsdepartementets vurdering er at forordningsutkastet i hovedsak gir rom for å videreføre de sentrale prinsippene i gjeldende norsk personvernlovgivning.

Det å erstatte det någjeldende direktivet med en forordning, vil innebære en større grad av harmonisering av personvernreglene i EØS-området enn etter det någjeldende personverndirektivet. Forordninger gir som utgangspunkt mindre adgang til å gi regler på nasjonalt nivå enn det direktiver gjør. Et mer enhetlig regelverk kan hindre uoversiktlig og ulik gjennomføring av personvernregler i de ulike land, og styrke norske borgeres rettigheter i møte med utenlandske aktører. For næringslivet vil det bli enklere å operere

internasjonalt, da aktørene kun vil ha ett europeisk regelsett å forholde seg til.

Fra norsk side ser man positivt på en styrking av individets rettigheter på europeisk nivå og mener det er viktig å sikre den enkeltes rett til informasjon om behandling av egne personopplysninger og en mulighet til å få slettet uønskede personopplysninger på Internett. Rettighetene må imidlertid vurderes opp mot hensynet til effektivitet i både privat og offentlig sektor. Norge ønsker at regelverket ikke skal legge unødvendige byrder på næringslivet, særlig på små og mellomstore bedrifter. Det avgjørende er å sikre individets rettigheter samtidig som næringslivets behov for et praktisk anvendbart og kostnadseffektivt regelverk ivaretas.

Norge ønsker at det europeiske regelverket skal gi noe nasjonal fleksibilitet, både til å opprettholde norsk beskyttelse av personopplysninger og til å ivareta andre viktige hensyn. I forhandlingene arbeides det for å bevare offentlighetsprinsippet og adgangen til å opprettholde sektorlovgivning om behandling av personopplysninger, herunder i helsesektoren, samt unntak for behandling av personopplysninger i forskningssammenheng og for historiske formål.

Jeg mener det er viktig at regelverket er tilpasset dagens teknologiske virkelighet. I forhandlingen støtter Norge utgangspunktet om en teknologinøytral regulering, som sikrer at regelverket vil fungere godt også i møte med fremtidens teknologi.

Norge arbeider også for deltakelse i en eventuell europeisk personvernkomite og deltakelse i Kommi-

sjonens beslutningsprosess der Kommisjonen gis kompetanse etter regelverket.

Når det gjelder direktivet stiller saken seg noe annerledes. Direktivet skal avløse rammebeslutning 2008/977/JIS om vern av personopplysninger i forbindelse med politisamarbeid og rettslig samarbeid i straffesaker, som ble vedtatt av Rådet 27. november 2008 og som skulle gjennomføres av medlemslandene innen 2010. Videre skulle Kommisjonen foreta en evaluering i 2011 med henblikk på å vurdere om medlemslandene har gjennomført rammebeslutningen i sin nasjonale lovgivning. Denne evalueringen har ikke funnet sted. Videre har flere land fortsatt ikke gjennomført rammebeslutningen. I Norge ble rammebeslutningen gjennomført i politiregisterloven, som trådte i kraft 1. juli 2014. Disse forholdene fører til at mange land, herunder Norge, mener at det var for tidlig å fremme en ny rettsakt om personvern i politisektoren.

Den mest markante forskjellen mellom rammebeslutningen og utkastet til direktivet er virkeområde. Rammebeslutningen regulerte i utgangspunktet kun personopplysninger som ble utvekslet mellom medlemslandene, mens direktivet også skal få anvendelse for den nasjonale behandlingen av opplysninger. Siden Norge har gjennomført rammebeslutningen også for nasjonal behandling av opplysninger, er vår prioritering at man i størst mulig grad viderefører innholdet i rammebeslutningen, slik at det ikke er nødvendig å endre politiregisterloven som trådte i kraft for noen måneder siden.

SPØRSMÅL NR. 173

Innlevert 5. november 2014 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 13. november 2014 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Vil statsråden innføre regler som gjør det klart at kvinnelige soldater skal slippe å bli tvunget til å bade, dusje eller vaske seg nakne sammen med mannlige soldater i leir og under øvelser?»

BEGRUNNELSE:

Forsvarsministeren og Forsvaret har tydelig fastslått at det er uakseptabelt at en kvinnelig soldat ble beordret til å bade naken foran mannlige medsoldater. Vil forsvarsministeren gjennom konkrete regelendringer sikre at dette ikke skjer igjen.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 6. november 2014 med spørsmål fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt om hvorvidt det vil bli innført regler som gjør det klart at kvinnelige soldater skal slippe å bli tvunget til å bade, dusje eller vaske seg nakne sammen med mannlige soldater i leir og under øvelser.

Spørsmålet er knyttet til saken der en kvinnelig soldat måtte bade naken mot sin vilje foran mannlige befal, i forbindelse med ivaretagelse av hygiene på en øvelse. Denne hendelsen skjedde i 2011. Soldaten som beordret badingen ble i første omgang refset av Forsvaret, men under annen gangs behandling i Kla-

genemda for disiplinærsaker i Forsvaret, ble refselsen opphevet på juridisk grunnlag. Klagenemnda er en uavhengig nemnd opprettet ved kgl. res. i 1988. De etiske og moralske sidene ved saken ble ikke vurdert i Klagenemndas behandling.

Det er viktig å respektere soldatenes personlige grenser, både på øvelser og i vanlig tjeneste inne i en militærleir. Dette gjelder selvsagt både kvinnelige og mannlige soldaters personlige grenser. For at denne type hendelser ikke skal gjenta seg, har Forsvarssjefen bestemt at han vil foreta en gjennomgang av retningslinjer som regulerer slike handlinger. Forsvaret er i gang med dette arbeidet.

Det vil ikke være mulig å lage et regelverk som er tilstrekkelig finmasket til å fange opp alle typer hendelser på øvelser og i leir. Denne saken handler i første rekke om holdninger og ledelse. Det er svært viktig at befal opparbeider sunne holdninger og trenes i å utøve godt skjønn i sitt lederskap. Forsvaret har gitt dette området et forsterket fokus de senere årene, blant annet gjennom arbeidet med Holdninger, etikk og ledelse.

Forsvaret har nulltoleranse mot diskriminering og trakassering av ansatte og vernepliktige, og opplyser at det er iverksatt en rekke tiltak for å tilrettelegge for likebehandling og motvirke uønskede hendelser. Forsvarets medarbeiderundersøkelse (FMU),

Forsvarets helseundersøkelse og Vernepliktundersøkelsen, samt pågående og planlagt forskning blant annet ved FFI/UiO vil bidra til å øke kunnskapsgrunnlaget og danne grunnlag for målrettede tiltak mot mobbing og uønsket seksuell oppmerksomhet.

Forsvaret opplyser videre at det legges vekt på forebyggende og holdningsskapende arbeid, blant annet gjennom Forsvarets verdigrunnlag, handlingsplaner for HEL-arbeidet, dilemmatrening, E-læringsprogram, soldataksjoner og fokus på kultur. Det foregår opplæring gjennom undervisning og prosjekter som «Ung leder Ung» i Luftforsvaret, samt gjennom seminarer, konferanser og ledersamlinger og ved mottak av nytt personell. Det er utviklet en veileder for håndtering av saker som omfatter mobbing og seksuell trakassering, et direktiv for varsling av krittikkverdige forhold, og en varslingskanal.

Den siste Vernepliktundersøkelsen (2013) viser at 93 prosent av kvinnene i førstegangstjenesten trives i Forsvaret. Dette er viktig å ha med seg når enkeltsaker diskuteres.

Forsvarets gjennomgang av regelverket vil avdekke eventuelle behov for å endre rutiner og regler. Sammen med det omfattende holdningsarbeidet som pågår i Forsvaret, mener jeg det gjøres et godt arbeid for å hindre lignende type hendelser som den det vises til i dette spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 174

Innlevert 5. november 2014 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 12. november 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Hvor mye koster én ukes utvidelse av fødselspermisjonsordningen?»

Svar:

Arbeids- og velferdsdirektoratet har anslått merutgiftene over statsbudsjettets kapittel 2530, post 70 Foreldrepenger til om lag 340 – 350 mill. kroner årlig dersom foreldrepengeperioden forlenges med én uke. I beregningen forutsettes det at uken blir lagt til fellesperioden. Det innebærer at det blir valgfritt for foreldrene hvem av dem som tar den ut. Dette anslaget legges til grunn dagens fordeling av uttak av foreldrepengene mellom mødre og fedre.

SPØRSMÅL NR. 175**Innlevert 5. november 2014 av stortingsrepresentant Gerd Eli Berge****Besvart 12. november 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Kan statsråden gjera greie for kva for kontrollrutiner og tiltak som vert gjennomført frå Folkeregisteret si side for å handheva gjeldande regelverk om faktisk og reell buadresse, og kva vil statsråden gjera for å sikra at lov om folkeregistrering vert handheva på ein betre måte enn i dag?»

GRUNNGJEVING:

NRK Buskerud har 04.11.14 ei sak om at mange ikkje melder ifrå til Folkeregisteret når dei flyttar. Dei held dermed fram med å betala skatt til den kommunen dei ikkje lenger reelt sett bur i. Dette får direkte økonomiske konsekvensar for dei kommunane det gjeld.

Som eit eksempel kan ein nemna at for ein kommune som Flå i Buskerud kan dette vera eit stort problem. Ein innbyggjar i Flå kommune gjev i gjennomsnitt 70 000 kroner i skatt og rammetilskot for kommunen. Tredve uregistrerte innbyggjarar vil gje det utslag at Flå kommune mottek vel 2 mill. kroner mindre i overføringar frå staten.

Beredskapsmessig utgjer det også ein trussel ved ei større hending der ein er avhengig av å vite kvar og kor mange som bur i kommunen.

Tidligere hadde Folkeregisteret kontor i kvar enkelt kommune, noko som gjorde at lokalkunnskapen var god, og at det var lettare å føreta kontroll med gjeldande regelverk.

Svar:

Den generelle meldeplikta til Folkeregisteret følgjer av § 8 i folkeregisterlova som gjeld innflytting, flyt-

ting innanfor landet og flytting til utlandet. Skattekontora avgjer om ei flytting som er meldt til Folkeregisteret er registreringspliktig.

Hovudregelen i folkeregisterforskrifta § 5-1 bygger på faktisk opphaldsstad, som vil seie den staden der vedkomande regelmessig tek døgnkvila si (nattesøvn eller tilsvarande kvile). Det er einskilte unntak frå hovudregelen, og dette inneber at personar kan vere bustadsregistrert ein annan stad enn der dei faktisk opphalde seg.

Skattedirektoratet har etablert eit landsdekkjande kontrollnettverk der skatteregionane er representerte. Hovudoppgåva til kontrollnettverket er å syte for ein kontrollfunksjon som er forankra i regionane. Nettverket skal initiere og prioritere kontrollområde ut frå eit breitt samfunnsperspektiv. Arbeidet i nettverket blir leia av ein representant frå skatteregionane med ei styringsgruppe leia av Skattedirektoratet. Nettverket har som hovudformål å etablere tiltak som kan avdekke falske, fiktive og manglande flyttemeldingar. I den samanheng blir det laga ein årlig kontrollplan som kvar region er forplikta til å gjennomføre. Skattedirektoratet har gjennom dialogen med skattekontora etablert eit oppfølgings- og styringsverktøy for arbeidet. Av konkrete tiltak kan eg nemna identitetskontroll ved innflytting til Noreg, systematisk oppfølging av tipssaker frå offentleg og privat verksemd, tiltak mot økonomisk motivert fiktiv innvandring (medrekna fiktive arbeids- og leiekontraktar), og tiltak på grunnlag av returpost eller andre registeruttrekk som kan indikere manglande oppfylling av meldeplikta.

SPØRSMÅL NR. 176**Innlevert 6. november 2014 av stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik****Besvart 13. november 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«I regjeringens Statsbudsjett prop. 1S har man nevnt strekningen E10/rv85 Tjeldsund-Gullesfjordbotn-Langvassbukt i Nordland som et mulig OPS-pro-

sjeckt. Tidligere og i KVVU er denne strekningen omtalt som Evenes-Sortland.

Betyr dette at man kun vurderer deler av strekningen som et OPS prosjekt, og hvorfor er da ikke hele strekningen med?»

BEGRUNNELSE:

E10/rv85 Evenes-Sortland er omtalt i Nasjonal Transportplan, og Konseptutvalgsutredningen (KVU) som ble vedtatt i mars 2013 omhandler hele strekningen Evenes-Sortland i Nordland.

I regjeringens forslag til statsbudsjett er strekningen E10/rv85 Tjeldsund-Gullesfjorden-Langvassbukt brukt som benevnelse på et mulig OPS-prosjekt.

Skal man ha full utnyttelse av effekten av denne strekningen er det viktig at man tar med hele strekningen og ikke kutter inn både på Evenes og Sortland siden av prosjektet.

Det er også verd å merke seg at det er stor enighet om at OPS-prosjekt vil gi en dyrere vegbygging om man skal bruke ekstern finansiering av prosjektet. Eller ser man for seg kun OPS-modellen som utbyggingsmetode og ikke finansieringsmetode.

Svar:

I Meld. St. 26 (2012-2013) Nasjonal transportplan 2014-2023 er det prioritert statlige midler til å starte utbyggingen av E10/rv 85 på strekningen Tjeldsund – Gullesfjordbotn – Langvassbukt i siste seksårsperiode. Det er lagt til grunn delvis bompengefinansiering av prosjektet.

Det er utbygging av denne 81 km lange strekningen som nå er foreslått gjennomført som et OPS-prosjekt. Det er altså ikke gjort noen reduksjon av prosjektets størrelse fra nåværende regjeringens side. I tråd med NTP ligger imidlertid gjennomføringen et stykke fram i tid, siden arbeidet med planavklaring etter plan- og bygningsloven er i startfasen. Jeg vil derfor komme tilbake til prosjektets endelige avgrensning når det foreligger nærmere avklaringer.

SPØRSMÅL NR. 177

Innlevert 6. november 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 13. november 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å følge opp det som står i regjeringserklæringen om at Solberg-regjeringen vil etablere en opptrappingsplan for rehabiliteringsfeltet og hindre nedbygging av dette feltet i spesialisthelsetjenesten?»

BEGRUNNELSE:

Rehabilitering og habilitering er sentrale tilbud og behandlinger for personer som har kroniske lidelser eller som har vært utsatt for skader eller sykdommer som gjør at de trenger hjelp for å klare hverdagen og komme tilbake til jobb.

Bare revmatiske sykdommer er en samlebetegnelse på ca. 200 ulike diagnoser, og muskel og skjelett lidelser er en svært utbredt sykdom i det norske folk. Dette er sykdomsforløp som ofte svinger både fra dag til dag og over tid, noe som betyr at rehabiliteringstilbud bare til denne gruppen må være dynamiske og kontinuerlige.

I regjeringens budsjettforslag kan en heller ikke se at det ligger noen signaler for rehabilitering. Statsråden sa i Stavanger Aftenblad 5. aug. 2013 til daværende helseminister at det ikke var godt nok å opprette et nasjonalt nettverk for rehabilitering og gi pasien-

ter rett til fritt å velge behandlingssted, men at han krevde en egen opptrappingsplan som forpliktet.

Svar:

Av budsjettforslaget for 2015 fremgår det at regjeringen tar sikte på å legge frem en opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering, og at denne vil ha sitt hovedfokus rettet mot kommunene.

Habilitering og rehabilitering er viktig for at brukeren skal få et meningsfylt liv etter sykdom eller skade. Jeg mener det å være frisk ikke er det samme som fravær av sykdom, men å mestre livet, også med sykdom. Samhandlingsreformens intensjon var at en større del av helse- og omsorgstjenestene skulle skje i kommunene. Det er fortsatt et mål. Spesialisthelsetjenesten har en viktig oppgave i å veilede kommunene. Det er samtidig viktig at kapasiteten på de tjenestene som må løses innenfor spesialisthelsetjenesten, er tilstrekkelige. Dette er nødvendig for at alle som har et habiliterings- og rehabiliteringsbehov skal få et godt tilbud som er tilpasset den enkelte, og for at tjenestene skal være helhetlige.

Mange pasienter utskrives i dag tidligere fra spesialisthelsetjenesten enn før. Ordningen med betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter har bidratt til dette. Dette er en ønsket utvikling, men det øker

behovet for tjenester i kommunene. I oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene for 2014 er det gitt føringer om at omstilling av tjenester innen somatikk, psykisk helsevern, rusbehandling og rehabilitering som berører kommunene skal synkroniseres, slik at de ikke gjennomføres før kommunene er i stand til å håndtere de nye oppgavene. I 2014 styrket regjeringen de regionale helseforetakenes basisbevilgning til økt kjøp fra private virksomheter blant annet innenfor rehabilitering. Innenfor rehabiliteringsområdet har RHFene gjennomført anbudskonkurranser. Her kan som et eksempel nevnes at Helse Sør-Øst RHF nylig inngikk kontrakter om spesialisert rehabilitering med 30 private tilbydere. Med dette økte kapasiteten innenfor spesialisert rehabilitering med 130 plasser i Helse Sør-Øst.

Det er en økning av pasienter med kroniske, ikke smittsomme sykdommer (NCD-sykdommer). Kommunene må tilpasse tjenestene til dette. Personer som står i fare for å utvikle sykdom må bli fanget opp og få tilbud om hjelp til å endre levevaner og opplæring slik at de mestrer livet med sykdom. Her er de kommunale frisklivs- og opplæringstilbudene viktige tiltak. Dette er tilbud som er sentrale deler av et habiliterings- og rehabiliteringsforløp. Jeg mener det er nødvendig å se disse tilbudene i sammenheng.

Departementet har bedt Helsedirektoratet komme med et innspill til en opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering. Departementet vil gå nøye gjennom dette. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med mine vurderinger om videre fremdrift på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 178

Innlevert 6. november 2014 av stortingsrepresentant Kjersti Tøppe

Besvart 13. november 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Ifølge Kommunal Rapport 30/10-14 holder Husbanken tilbake hele tilskuddet til utbygging av heldøgnsomsorgsplasser dersom kommunene ikke tar i bruk alle plassene som er omsøkt. Time kommune mener de taper 20 millioner på ledige plasser. Ifølge Husbanken er det en forutsetning for utbetaling av tilskudd at alle plassene blir tatt i bruk innen seks måneder.

Er dagens ordninger fleksible nok, hvor mange søker utsettelse og hvilken informasjon får kommunene om ordninger og risiko ved søknad om tilskudd?»

BEGRUNNELSE:

Time kommune har opplevd endret etterspørsel av heldøgns omsorgstilbud i fra bygging av nye plasser ble planlagt og til prosjektet sto ferdig. Kommunen har lagt om tjenestetilbudet i retning mer hjemmebaserte tjenester. Det vil være et stort økonomisk problem for kommuner det gjelder om hele tilskuddet holdes tilbake dersom ikke alle plasser blir tatt i bruk innen et halvt år.

Svar:

Investeringsstilskuddet skal stimulere kommunene til å øke og fornye tilbudet av sykehjemsplasser og omsorgsboliger for personer med behov for heldøgns

helse- og omsorgstjenester, uavhengig av alder, diagnose eller funksjonsnedsettelse. Tilskuddet skal gi kommunene bedre forutsigbarhet, og mulighet for langsiktig planlegging av investeringene i omsorgssektoren. Investeringsstilskuddet tildeles kommunene, da det er kommunen som gjennom sitt «sørge for»-ansvar har plikt til «å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere virksomheten, slik at tjenestenes omfang og innhold er i samsvar med krav fastsatt i lov eller forskrift.» Det er altså lagt til grunn i ordningen at det er kommunene som er nærmest til å vurdere sin befolknings behov, og dermed nærmest til å planlegge, søke om og motta tilskudd.

Kommunene kan søke om tilskudd til både oppføring, kjøp, ombygging, utbedring, leie eller annen fremskaffelse av heldøgns omsorgsplasser. En viktig del av målet i tillegg til å fremskaffe flere plasser, er å heve kvaliteten på det eksisterende botilbudet til personer med behov for heldøgns omsorg. Kommunene har derfor også mulighet til å søke om tilskudd til å utbedre og fornye eksisterende botilbud.

Det er Husbanken som forvalter investeringsordningen. Husbanken opplyser at saksgangen i tilskuddsordningen er lagt opp slik at kommunene først kommer med en forespørsel med grunnleggende informasjon om prosjektet. I etterkant av forespørselen innkalles kommunen til et oppstartsmøte sammen med fylkesmannen hvor Husbanken orienterer om

ulike sider ved ordningen, slik som tilskuddssatser, utmålingsregler, hva ordningen omfatter mv. I oppstartsmøtet gjennomgås også regler for utbetaling. I forespørselen må kommunene oppgi antatte datoer for oppstart og ferdigstilling, og disse følges opp gjennom prosjektperioden.

Til den konkrete saken om Time kommune opplyser Husbanken at kommunen ikke har søkt om utbetaling, men at de per e-post er informert om at det er uproblematisk å utsette innflyttingen.

Jeg oppfatter at Husbanken håndterer regelverket for ordningen fleksibelt, og at dagens løsninger gir kommunene et nødvendig handlingsrom. Husbanken opplyser om at kommunene i dag har mulighet til å søke om utsettelse og delvis utbetaling av tilskudd. I praksis blir dette i stor grad imøtekommet av Husbanken. Eventuelle avvik, for eksempel knyttet til når plassene skal tas i bruk, håndteres i dialog med kommunene når de oppstår.

Vi har styrket investeringsstilskuddet betydelig med om lag 1,85 mrd. kroner i 2014. Vi har med den-

ne styrkingen sørget for at staten tar et større økonomisk ansvar for å sikre at kommunene bygger ut tilstrekkelig kapasitet og kvalitet i omsorgstjenesten. Jeg mener derfor at kommunene nå er gitt svært gode vilkår for å foreta nødvendige investeringer i sitt tilbud til personer med behov for heldøgns tjenester.

Jeg er opptatt av at regelverket for statens ordninger skal være enkelt, forutsigbart og mulig å håndtere på en fleksibel måte. Samtidig er jeg opptatt av å forvalte statlige tilskuddsmidler slik at de nyttes i tråd med de formål Stortinget har bestemt. Jeg vil derfor være varsom med å innføre en praksis som gjør at investeringsordningens mål om å øke og fornye tilbudet av sykehjemsplasser og omsorgsboliger for personer med behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester, ikke oppfylles. Husbanken opplyser at man per i dag ikke har noen søknader til behandling om utsettelse av utbetaling av tilskudd. Dersom det fremover skulle vise seg at slike saker ikke kun kan håndteres i dialog med kommunene og etter søknad, vil jeg vurdere tilpasninger i ordningen.

SPØRSMÅL NR. 179

Innlevert 6. november 2014 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 13. november 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«I ei ny undersøking kjem det fram at fire av ti som tar abort, brukar prevensjon. Langtidsverkande prevensjonsmetodar (LARC) er sikrare, men dyrare i bruk enn vanlege p-piller fordi ein unngår brukarfeil.

Vil statsråden vurdere ei økonomisk ordning som subsidierer langtidsverkande prevensjonsmidlar slik at desse ikkje blir særleg dyrare i bruk enn «vanlege» p-piller, og kva vil ei slik ordning koste årleg dersom ein innfører dette for unge vaksne i aldersgruppa 20-24 år?»

GRUNNGJEVING:

Det er i aldersgruppa 20-24 år ein finn dei fleste abortane. Sikker prevensjon er eit viktig abortforebyggande tiltak, og LARC er sikrare enn ordinære p-piller fordi ein unngår brukarfeil. Problemet er at det er stor prisforskjell, og for mange – for eksempel for studentar – kan økonomi spele inn. Spørsmålsstillar vil understreke at dette ikkje er eit spørsmål om å gjere prevensjon gratis for dei mellom 20-24 år, men eit

spørsmål om å subsidiere dei dyrare, men sikrare prevensjonsmetodane for ei utvalt gruppe.

Svar:

I Prop. 1 S (2014-15) er det foreslått å utvide bidragsordninga for p-piller til jenter i alderen 16-19 år med langtidsverkande prevensjonsmiddel (LARC) frå 2016. Meirkostnaden er anslått til 1 mill. kroner.

Langtidsverkande prevensjonsmiddel (LARC) omfattar hormonspiral og p-stav, som har ei verketid på 3-5 år. Prisen på LARC er om lag 1100-1200 kroner per pakning; tilsvarende 59-95 kroner for tre månaders bruk. Dei mest brukte p-pillene blant kvinner i aldersgruppa 20-24 år kostar frå 90 til 300 kroner for tre månaders bruk. Sjølv om LARC er dyrare enn «vanlege» p-piller per pakning, er dei altså billigare i bruk når ein ser heile verketida under eit.

Eg kan derfor ikkje sjå at det er nausdynt med ei særskild økonomisk ordning for LARC til unge vaksne kvinner.

SPØRSMÅL NR. 180**Innlevert 6. november 2014 av stortingsrepresentant Christian Tynning Bjørnø****Besvart 13. november 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden foreta seg for å forhindre at Rjukan sykehus blir stengt før jul, og mener statsråden dette er en akseptabel måte av STHF å gå frem på?»

BEGRUNNELSE:

Situasjonen ved Rjukan sykehus er forverret etter at Sykehuset i Telemark Helseforetak varslet at det kan bli aktuelt å stenge sykehuset før jul. Dette er ikke i tråd med STHF sin utviklingsplan for sykehusene, som sier at ingen endringer skal skje ved Rjukan Sykehus før sommeren 2015. Dette vekker stor bekymring i Tinn-samfunnet og blant de ansatte.

Svar:

Sykehuset Telemark holder på å omstille driften på Rjukan. De opplyser at det kan oppstå utfordringer fram mot avvikling av indremedisinsk akuttfunksjon og sengepost 20. juni 2015, etter hvert som noen ansatte vil søke nye jobber.

Det er positivt dersom ansatte får nye jobber i sitt nærmiljø. Det samme gjelder omlegginger som sikrer ny poliklinisk aktivitet og dagaktivitet ved Rjukan sykehus. Det at kompetansen forsvinner fra syke-

huset, gjør at det kan bli nødvendig å gradvis benytte Notodden sykehus i større grad fram mot 20. juni 2015. Jeg har imidlertid merket meg at ordføreren i Tinn har sagt at de ikke ønsker å tappe sykehuset for ressurser før oppgaver skal flyttes fra sykehuset og vil ta hensyn til dette i sine ansettelsesprosesser. Det er bra og jeg legger til grunn at Sykehuset Telemark og Tinn kommune får til et samarbeid som sikrer en hensiktsmessig overføring av kompetansen.

Jeg har fått opplyst at sykehuset på Notodden fra 1. oktober er rustet opp med akuttberedskap og senger for å kunne avhjelpe Rjukan sykehus ved driftsutfordringer. Også ambulanseberedskapen i Tinn kommune er styrket fra samme dato.

Jeg vil understreke at Sykehuset Telemark har ansvar for å sørge for at tjenestetilbudet ved Rjukan sykehus til enhver tid er trygt og forsvarlig og at sykehuset ivaretar og prioriterer oppgavene som er avtalt med kommunen, fram til kommunen kan overta.

Jeg legger til grunn at Sykehuset Telemark vurderer situasjonen løpende. Samtidig forutsetter jeg at Sykehuset Telemark gjør det som er mulig, for å opprettholde et tilbud fram til 20. juni 2015 slik at omleggingen skjer i tråd med tidsplanen som er lagt til grunn i Utviklingsplanen.

SPØRSMÅL NR. 181**Innlevert 6. november 2014 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 14. november 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Drøftingar kring kommunestruktur har stor offentlig interesse.

Meiner statsråden at det må vera openheit kring drøftingar mellom kommunar om samanslåing, og kva vil han gjera for å sikra dette?»

GRUNNGJEVING:

I avisa Strandbuen på nett kan ein 30.10.14 lesa at drøftingane mellom kommunane Hjelmeland, Strand og Forsand skjer for lukka dører. Det er møte der ordførarar, varaordførarar, rådmenn og nokre politikare

frå opposisjonen deltek. Ordførar Danielsen (H) i Hjelmeland seier:

«- Det er ikkje lett å unngå at me snakkar om sensitive tema på slike møte. Det er uheldig om pressa er til stades og dreg enkeltsetningar ut av sin samanheng og bles dei opp i avisa. Det er viktig å kunne snakka fritt.»

Ordførar Guse (KrF) i Forsand seier:

«- Forhandlingane blir jo ikkje ferdige frå gong til gong, og viss det då kjem i avisa kva som blir sagt på eit møte, kan diskusjonane ute blant folk bli på heilt feil grunnlag.»

Ut frå prinsippa som gjeld for offentlegheit i Noreg skal det sterke grunnar til for å halde møter for lukka dører. Det gjeld særleg i saker som har stor offentlig interesse.

Svar:

Openheit og innbyggjaranes medverknad og delta-king er viktige prinsipp for all kommunal verksemd. Eg er samd med representant Pollestad at dette er særleg viktige prinsipp når det gjeld spørsmålet om kommunesamanslåing, og kommunane bør gjennomføre ein open og tillitsvekkande prosess.

Kommunelova har i kapittel 6 klare føresegner om sakshandsaminga i folkevalde organ, og fastset som hovudregel at saker skal handsamast i opne møter, jf. § 30 nr.1 og § 31 nr. 1. Føresegnene gjeld også når ord-

førarar og andre sentrale politikarar i fleire kommunar har eit felles møte dersom det kan kallast eit møte i eit folkevald organ. Når politikarar drøftar spørsmålet om samanslåing, skal ålmenta og pressa i utgangspunktet kunne vere til stades utan at møtet blir lukka.

Skal eit møte av denne typen kunne haldast for lukka dører, kan det fyrst gjerast når einskilte vilkår er oppfylt. Lukking kan til dømes skje av omsyn til å verne «tungtveiende offentlige interesser» når det i tillegg «vil komme fram opplysninger i møtet som kunne ha vært unntatt offentlig innsyn etter lov 19. mai 2006 nr. 16 (offentleglova) dersom de hadde stått i et dokument», jf. kommunelova § 31 nr. 5.

Eg føreset at kommunane følgjar dette regelverket også når dei skal drøfte samanslåing og tek vare på omsynet til openheit.

SPØRSMÅL NR. 182

Innlevert 6. november 2014 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 14. november 2014 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Siden statsråden svarte på feil tema under spørretimen i Stortinget 5. november, vil jeg gjerne få besvart spørsmålet mitt skriftlig:

For hvilken type bedrifter er det positivt at grensen for merverdiavgiftregistreringen økes fra 50 000 til 150 000?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har foreslått å øke grensen for merverdiavgiftsregistrering fra 50 000 til 150 000. Dette gir staten en merinntekt på 125 millioner kroner og små bedrifter en tilsvarende merutgift. Statsministeren sa i spørretimen 22. oktober 2014:

«Det er primært én gruppe som sier at det er en utfordring med dette, og det er sauebøndene på Vestlandet.»

Høringen om statsbudsjettet viser at det er bred motstand mot forslaget. Noen eksempler på organisasjoner som har advart mot forslaget er Byggenæringens landsforening, Norges Lestebileierforbund, NHO og Norges Bondelag. Det er anslått at rundt 25000 virksomheter vil miste fradragsretten for merverdiavgift. Rundt 9500 av disse er landbruksforetak. Det vil si at rundt 15 000 virksomheter som rammes ikke er det. Statsministerens svar i Stortinget er altså ikke riktig.

Jeg har ikke registrert noen som har uttrykt seg positivt til forslaget. I et brev til næringskomiteen anslår Norges Bondelag at den administrative besparelsen for en virksomhet er rundt 1 time. Regjeringen baserer sitt anslag for besparelse på en rapport fra 2004. Det er hevet over tvil at forslaget om økt mva-grense for netthandel fra utlandet er et dårlig forslag for næringslivet og norske arbeidsplasser og trenger derfor ikke gis omtale i svaret.

Svar:

Regjeringen foreslår å øke beløpsgrensen for registrering i Merverdiavgiftsregisteret fra 50 000 kroner til 150 000 kroner i omsetning i løpet av en 12 månedersperiode. Bakgrunnen er at de administrative pliktene knyttet til merverdiavgiften oppleves som byrdefull for mange små næringsdrivende. Forslaget om økt beløpsgrense gjør at mange små næringsdrivende som gjennomgående har avgiftspliktig omsetning under grensen, får reduserte administrative byrder. Når flere små virksomheter faller ut av systemet, vil også byrdene for Skatteetaten bli mindre. Forslaget er en del av regjeringens arbeid for å forenkle regelverket og å redusere administrative byrder.

Forslaget om økt beløpsgrense vil også bidra til å styrke merverdiavgiften som en av de viktigste inntektskildene for staten. Merverdiavgiften er ikke ment

som en støtteordning for enkelte virksomheter eller næringer, men som en inntektskilde for staten fra merverdiskapingen i samfunnet. Det anslås at økning av beløpsgrensen til 150 000 kroner vil øke provenyet med om lag 125 mill. kroner påløpt og 100 mill. kroner bokført i 2015. Det skyldes at en del virksomheter med lav omsetning mottar utbetalinger fra merverdiavgiften, det vil si leverer såkalte negative merverdiavgiftsoppgaver. Det vil være mer samfunnsøkonomisk riktig at virksomhet som over tid er basert på støtte gjennom negativ merverdiavgift heller får direkte støtte, mens merverdiavgiftssystemet opprettholdes som et system for å hente skatteinntekter.

Beregninger tyder på at provenyøkningen som følge av økt beløpsgrense i hovedsak kommer fra små virksomheter innen primærnæringene som ikke lenger får utbetalinger fra merverdiavgiftssystemet. Disse kommer gunstig ut av merverdiavgiftsplikten i dag fordi store deler av deres inntekter består av tilskudd fra staten. Tilskuddene er ikke merverdiavgiftspliktige, mens virksomhetene får fullt fradrag for merverdiavgift på alle sine anskaffelser. Selv om en del virksomheter innen primærnæringene som faller ut av registeret, kommer dårligere økonomisk ut enn i dag, er det også virksomheter som kommer bedre ut.

Øvrige næringer kommer samlet sett omtrent uendret ut av endringen, men bedre ut når en tar hensyn til reduserte administrative kostnader. Det vil imidlertid være store variasjoner mellom ulike virksomheter, både for virksomhetene innen primærnæringene og virksomhetene innen andre næringer.

Beregningene tyder videre på at om lag 25 000 virksomheter kan bli fjernet fra Merverdiavgiftsregisteret som følge av økt registreringsgrense. Av disse anslås det at om lag halvparten leverte positive merverdiavgiftsoppgaver, dvs. betalte inn avgift til staten i det siste året før de blir fjernet. De øvrige leverte negative merverdiavgiftsoppgaver, dvs. mottok utbetalinger fra staten.

Det er dermed om lag 12 500 virksomheter med positive merverdiavgiftsoppgaver som ikke lenger trenger å innbetale merverdiavgift til staten. Disse betalte i gjennomsnitt inn anslagsvis 10 000 kroner i merverdiavgift. Disse virksomhetene får en avgiftslettelse når beløpsgrensen heves, samtidig som de ikke lenger påføres administrative kostnader ved å måtte forholde seg til merverdiavgiftssystemet. De

administrative kostnadene er anslått til i gjennomsnitt om lag 3 500 kroner per virksomhet. Den øvrige halvparten av virksomhetene vil også få reduserte administrative kostnader, men vil ikke lenger kunne hente ut merverdiavgift fra statskassen ved å levere negative oppgaver. Det ser ut til at virksomhetene som kommer bedre ut er spredt over mange ulike næringer.

Beregningene over gjelder bare omleggingen av denne delen av merverdiavgiftssystemet. Det er ikke her hensyntatt Regjeringens øvrige forslag til lettelser i skatter og avgifter som kan ha betydelige positive utslag for de samme grupper næringsdrivende.

Det minnes om at en årlig avgiftspliktig omsetning på 150 000 kroner er lavt. Virksomheter som gjennomgående har så lav omsetning, kan neppe være eneste inntektskilde for eierne. Mange slike små virksomheter kan nok også være i nedre grense av hva som kan regnes som næringsvirksomhet. Det er ikke ønskelig å ha et merverdiavgiftssystem som subsidierer slike aktiviteter, eller virksomhet som nærmer seg hobby. Merverdiavgiften er ment å skulle være en avgift på merverdiskaping, endelig betalt av den som er reell sluttbruker av tjenestene. Videre vil nok mange små virksomheter oppleve det som positivt å slippe å forholde seg til de administrative kravene merverdiavgiftsplikten medfører. Det har vært bred støtte for å sette en langt høyere grense enn 50 000 kroner for frivillige organisasjoner, nettopp med en slik begrunnelse.

Det gjøres også oppmerksom på at det er regler i merverdiavgiften som gjør at virksomheter som forventer å komme over beløpsgrensen om kort tid, kan forhåndsregistrere seg i Merverdiavgiftsregisteret. Forhåndsregistreringen innebærer at virksomhetene blir omfattet av merverdiavgiftsplikten og får rett til å fradragføre merverdiavgift på anskaffelser. Virksomheter som ikke oppfyller kravene for forhåndsregistrering, har mulighet til å få tilbakegående avgiftsoppgjør når de blir registrert, slik at de får fradragført merverdiavgiften på tidligere anskaffelser. Det er i tillegg en etterslepsregel som innebærer at selv om avgiftspliktig omsetning faller under grensen et år, skal den avgiftspliktige være registrert i minst de to påfølgende år. Dette gjelder for å unngå stadige inn- og utmeldinger av registeret. Dermed vil kun virksomheter som har hatt omsetning under den nye grensen alle de tre siste årene, falle ut.

SPØRSMÅL NR. 183**Innlevert 6. november 2014 av stortingsrepresentant Truls Wickholm****Besvart 14. november 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hvor stort er provenytapet for kommunene som følge av regjeringens foreslåtte kutt i formuesskatten, og hvordan er dette foreslått kompensert?»

Svar:

Regjeringens forslag til budsjett for 2015 innebærer en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter på 6,2 mrd. kroner, målt i forhold til anslått inntektsnivå i 2014 i Revidert nasjonalbudsjett 2014. Realveksten i kommunesektorens frie inntekter fra 2014 til 2015 anslås til 4,4 mrd. kroner. I disse anslagene er det tatt hensyn til de foreslåtte endringene i formuesskatten.

Regjeringen har foreslått å redusere den statlige satsen i formuesskatten med 0,25 prosentpoeng til 0,05 pst. i 2015, mens den kommunale satsen er foreslått holdt uendret på 0,7 prosent. Bunnfradraget foreslås økt fra 1 mill. kroner til 1,2 mill. kroner (2,4 mill. kroner samlet for ektepar). Det er også foreslått endringer i verdsettingen av sekundærbolig og næringseiendom for å redusere forskjellene mellom ulike formuesobjekter, jf. nærmere omtale i Prop. 1 LS (2014-2015) Skatter, avgifter og toll 2015.

Av de overnevnte endringene i formuesbeskatningen er det særlig forslaget om å øke bunnfradrag som isolert sett trekker kommunenes skatteinntekter ned. Fylkeskommunene har ikke formuesskatt og påvirkes derfor ikke. I en vurdering av de samlede virkningene for kommuneøkonomien må en også ta hensyn til de øvrige forslagene i personbeskatningen. Regjeringens forslag til skatteopplegg anslås isolert sett å trekke kommuneforvaltningens skatteinntekter ned med 630 mill. kroner i 2015, fordelt med 580 mill. kroner på kommunene og 50 mill. kroner på fylkeskommunene.

Når de kommunale og fylkeskommunale skatteørene fastsettes må en bl.a. se hen til virkningene av skatteopplegget på kommunesektorens skatteinntekter. For å opprettholde skatteandelen på 40 pst. foreslås det i budsjettet at kommunesektorens skattører reduseres litt fra 2014 til 2015, jf. nærmere omtale i avsnitt 3.3 i Nasjonalbudsjettet 2015. Dersom kommunesektorens skatteinntekter ikke hadde blitt påvirket av endringene i formuesskatten, måtte den kommunale skattøren ha blitt satt noe mer ned for å holde inntektsveksten innenfor den foreslåtte rammen og skatteandelen på 40 pst.

SPØRSMÅL NR. 184**Innlevert 6. november 2014 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 14. november 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Det er vedtatt ambisiøse planer for økt bruk av omsorgsteknologi i helsetjenestene. Lindås kommune er en av 34 pilotkommuner, men kun frem til 31.07.2015. De har gode resultater, men det er stort behov for mer utprøving. Det er bl.a. etterlyst standardisering på nasjonalt nivå for at alle kommuner skal kunne tilby gode tilbud fra 2020.

Hvordan vil helseministeren sikre kontinuitet og at erfaringene fra forsøkskommunene blir samordnet nasjonalt samtidig som fylkesmennene nå har fått ansvar for å tildele nye midler?»

BEGRUNNELSE:

I dag er det 33 programkommuner som prøver ut velferdsteknologi. Lindås kommune har som én av få kommuner valgt å ta i bruk omsorgsteknologi som en del av den ordinære tjenesten. Så langt har 145 brukere fått omsorgsteknologi.

I tett samarbeid med Senter for omsorgsforskning Vest, Høyskolen i Bergen, Vakt og Alarm AS og Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Hordaland har Hjemmetjenesten i Lindås kommune prøvd ut mulighetene som omsorgsteknologi kan ha for brukere, pårørende, ansatte og organisering av tjenestene. Målet er at innbyggere får reali-

sere sine ønsker om å bo lengre hjemme, gjennom økt trygghet og funksjonalitet. Forskingen viser at det å få bo i eget hjem, å være mest mulig selvstendig og oppleve egenmestring gir økt livskvalitet og utsetter behovet for institusjonsplass.

Erfaringene så langt har vist at individuell tilpassing har vært avgjørende for å oppnå optimal nytteverdi for den enkelte. Tverrfaglighet og bred kompetanseheving har også vært viktig. Bruk av omsorgsteknologi har krevd nye arbeidsoppgaver og nye måter å organisere arbeidet på. Tverrfaglighet og fagutvikling har blitt en viktig suksess faktor. Tett samarbeid med leverandører har vist seg å være helt nødvendig for å få tilpasset og videreutvikle tjenestene.

Lindås har prosjektmidler til 31.07.2015. Det er fortsatt mange områder der det er behov for mer kunnskap, utprøving, forskning og dokumentasjon slik at omsorgsteknologi kan tas i bruk på en tjenlig måte i hele kommune Norge fra 2020.

Det er uklart hvordan erfaringene fra de ulike kommunene skal brukes i en nasjonal omsorgsteknologistrategi og hvordan dokumentasjonen kan brukes i utforming av nasjonale standarder. Det fremstår derfor som underlig at man nå velger å overføre fra Helsedirektoratet til fylkesmennene å administrere fremtidige forsøksmidler. Det er viktig å videreføre det arbeidet som er påbegynt for å bruke den kompetansen som er opparbeidet og at de teknologiske miljøene fortsatt blir utfordret til å utvikle brukervennlige produkter og tjenester. Det er flere teknologimuligheter som ikke er utforsket og nye organisasjonsformer og arbeidsmetoder som bør utprøves. En bør bl.a. se nærmere på lovverket, finansieringsmodeller, kompetansebehov både i det offentlige og brukere/pårørende og samspill med frivillige. Det er også stort potensial for bruk av omsorgsteknologi som et forebyggende tiltak og se på av arealplanlegging, samarbeid med NAV, Husbanken og andre tjenesteområder så som brannberedskap for å gi helhetlige tilbud og effektiv bruk av offentlige og private ressurser.

Det er behov for å se på tiltak for å få økt innovasjonskraft i det norske leverandørmiljøet og en strategi for industrialisering av velferdsteknologi.

I juli 2014 kom Lindås og Lister kommune med i Connect, det nyetablerte nordiske velferdsteknologiprojektet i regi av Nordisk Ministerråd. Det er helt avgjørende at så sterke pilotkommuner får mulighet til å videreutvikle implementering av omsorgsteknologi. Det er utrolig demotiverende å delta i forsøksordninger å erfare at dokumentasjonen ikke blir brukt. Det er kort tid frem til 2020 og omsorgsbehovene er økende, så det haster å få på plass rammer der kompetanse og ressurser blir brukt effektivt.

Svar:

Jeg er enig med stortingsrepresentant Ruth Grung i at det er viktig å få på plass gode rammer for en effektiv bruk av kompetanse og ressurser i omsorgstjenestene. Omsorgstjenestene står overfor store utfordringer i årene fremover knyttet til flere eldre og en knapphet på personell til å yte omsorg.

Omsorg 2020 er regjeringens plan for omsorgsfeltet 2015-2020. Den omfatter prioriterte områder i regjeringsplattformen, med viktige tiltak for å styrke kvaliteten og kompetansen i omsorgstjenestene, samtidig som den følger opp Stortingets behandling av Meld. St. 29 (2012-2013) Morgendagens omsorg, jf. Innst. 447 (2012-2013).

Meld. St. 29 (2012-2013) Morgendagens omsorg fikk bred politisk tilslutning ved Stortingets behandling i juni 2013, og regjeringen er innstilt på å gjennomføre de tiltak og planer som følger av Stortingets vedtak.

I tråd med tiltakene i stortingsmeldingen om Morgendagens omsorg, ønsker regjeringen å legge til rette for en langsiktig omstillingsprosess som kan sikre nyskaping og utvikling av nye og forbedrede løsninger i omsorgssektoren. Forenkling, fornying og forbedring av offentlig sektor er ett av regjeringens hovedsatsingsområder.

Nasjonalt program for utvikling og implementering av velferdsteknologi er ett av tiltakene i Omsorg 2020. Hovedmålet for programmet er at velferdsteknologi skal være en integrert del av tjenestetilbudet i omsorgstjenestene innen 2020. Programmet skal medvirke til at det utvikles og innføres velferdsteknologiske løsninger som styrker brukernes selvstendighet, egenmestring og sosiale deltakelse, og skaper større trygghet for brukere og pårørende.

Helsedirektoratet innehar hovedansvaret for å gjennomføre velferdsteknologiprogrammet som en del av Omsorg 2020, og skal drive nasjonalt utviklingsarbeid på området. Dette er også foreslått i Prop 1 S (2014-2015). Dette innebærer at Helsedirektoratet også i 2015 skal ha overordnet faglig ansvar for blant annet utvikling, utprøving og implementering av velferdsteknologiske løsninger i kommunene, og for etablering av åpne standarder innenfor velferdsteknologiområdet. I dette ligger også, slik stortingsrepresentanten etterspør, at Helsedirektoratet har i oppgave å sikre kontinuitet i programmet med hensyn til prosessveiledning av kommuner, nettverkssamlinger, ulike utviklings- og utredningsarbeid mv., at programmet gjennomføres på en koordinert måte, og at erfaringene fra forsøkskommunene blir samordnet nasjonalt.

Som stortingsrepresentanten er inne på har regjeringen i Prop 1 S (2014-2015) i tillegg foreslått å overføre forvaltningen av tilskudd til utvikling og utprøving av velferdsteknologi i kommunene fra Hel-

sedirektoratet til fylkesmennene. Midlene til dette skal inngå i en ny tilskuddsordning til kompetanse og innovasjon. Det fremgår av budsjettforslaget at velferdsteknologi skal prioriteres ved tildeling av midler til kommunene, og at pågående tiltak skal sikres finansiering slik at disse fullføres.

Fylkesmennene har kombinert utviklings- og innovasjonsoppgaver med tilsynsoppgaver i flere tiår, og vi har god erfaring med dette blant annet i gjennomføring av Handlingsplan for eldreomsorgen og Omsorgsplan 2015. I følge KS sin undersøkelse om kommunesektorens innovasjonsarbeid betrakter kommunene fylkesmennene som én av sine viktigste samarbeidspartnere på innovasjon (KS-Fou og Østlandsforskning, ØF-rapport 11/2010).

Målet med det nye kommunale kompetanse- og innovasjonstilskuddet er å styrke kommunenes evne og mulighet til å utvikle bærekraftige og gode omsorgstjenester, og gi en tydelig prioritet til noen av de viktigste framtidsutfordringene kommunene står overfor på omsorgsfeltet.

Vi mener det er hensiktsmessig å samle innovasjons- og kompetansetilskudd til kommunene innenfor omsorgstjenestene ett sted. Dette er blant annet fordi kommunenes utprøving av velferdsteknologi bør sees i sammenheng med kompetanseheving av ansatte og andre satsinger som for eksempel hverdagsrehabilitering. Det blir også enklere for kommunene å sende én søknad, enn flere søknader

til ulike tilskuddsordninger og aktører. Dette er i tråd med regjeringens politikk om fornying, forenkling og forbedring.

Det er sagt at ved innføring av ny teknologi utgjør selve teknologien bare 20 prosent av de endringene som blir satt i verk, og at det meste dreier seg om faglig omstilling, endret oppgaveløsningen og organisatoriske endringer i kommunene. Når kommunene prøver ut velferdsteknologi er de opptatt av å knytte teknologien til annen type innovasjon, som innføring av hverdagsrehabilitering, tjenesteutvikling, kompetanseheving av ansatte og økt brukerinvolvering. Dette bidrar vi til når tilskuddene ses i sammenheng.

Helsedirektoratet skal ha ansvar for styringsdialogen med fylkesmennene, og skal sikre nødvendig veiledning, koordinering og gjennomføring overfor fylkesmennene.

Lindås er i følge Helsedirektoratet det største pågående velferdsteknologiprojektet i Norge, med god fremdrift og robust følgeforskning. Erfaringene fra prosjektet er gode og bør tillegges vekt når fylkesmennene skal sikre at kommunene stimuleres til bred implementering av velferdsteknologiske løsninger som del av det kommunale tjenestetilbudet. Helsedirektoratet oppgir at de arbeider etter en fremdriftsplan der utviklingsfasen går til og med 2016, og at de har som intensjon at Lindås skal gis utviklingsmidler og sikre videre bred implementering i 2015 og 2016.

SPØRSMÅL NR. 185

Innlevert 6. november 2014 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 18. november 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Viser til tidligere spørsmål om legespesialitet i mottaksmedisin. Det er kommet sterke reaksjoner på svaret fra helseministeren, der han feilaktig viser til at 85 % av de som legges inn akutt har indremedisinske diagnoser. Han svarer ikke på hvorfor Norge velger ikke å følge internasjonale trender. Andelen akuttpasienter utgjør en stor del av sykehusaktiviteten og rask avklaring er avgjørende for utfallet.

Hvorfor velger helseministeren å stole mer på direktoratet enn våre fremste fagmiljø som jobber i akuttmottakene?»

BEGRUNNELSE:

Viser til tidligere skriftlig spørsmål om ny legespesialitet i mottaksmedisin besvart 24.10.2014.

Helseministeren viser til at 85 % av pasientene som legges inn akutt på sykehus i Norge har indremedisinske diagnoser og at dette er Helsedirektoratets begrunnelse for å legge vekt på indremedisin spesialitet. Norsk selskap for akuttmedisin viser til at dette må være feil og viser til at tallet varierer mellom de ulike sykehusene og at medisinske pasienter ligger fra 40 til 60 %. Det vises bl.a. til St. Olavs Hospital der 59 % er antatt å tilhøre medisin, 7 % nevrologi, mens 30 % defineres som kirurgi og ortopedi. Mens Kristiansand som er et langt mindre sykehus utgjør

medisin 40 %, nevrologi 10 %, kirurgi 15 % og ortopedi 15 %.

Utgangspunktet må være å gi pasientene den beste behandling og ikke velge en kompetanse som ekskluderer 40 % til 60 % av pasientene.

Som helsepolitiker får vi unisont tilbakemelding fra alle de store sykehusene, inklusiv Kristiansand, at det er behov for en bred akuttmedisinsk kompetanse i tråd med internasjonale retningslinjer og krav. Pasienter på akuttmottakene har sjelden en avklart diagnose, men har sammensatte symptomer som raskt må avklares av en lege med bred akuttmedisinsk kompetanse. Slik kompetanse kan også være aktuell på legevaktene i de store byene. Valg av spesialitet må skje på bakgrunn av våre fremste akuttmottaks miljø og internasjonale føringer og det er uproblematisk å tilby tilleggskompetanse for å øke kompetansen på de aller minste sykehus.

Helseministeren viser også til at særlig eldre legges inn med akutte indremedisinske diagnoser og at antall eldre vil øke fremover. Men i de kommunene som har fått på plass kommunale øyeblikkelig hjelp senger, så er det nettopp disse pasientene som har fått et langt bedre og tilpasset tilbud.

Helseministeren kommenterer ikke hvorfor Norge skal velge en annen løsning for akuttmottakskompetansen enn det som gjøres i andre land som er ledende på akuttmottak og dermed følge internasjonale trender.

Under valgkampen ga helseministeren tydelige signaler på at Ahus modellen med fokus på akuttmottakskompetanse, skulle bli en modell for hele landet. Selv har jeg også besøkt akuttmottaket til Helse Stavanger og fått presentert de nye planene for omorganisering av akuttmottaket til Helse Bergen. Begge steder er de helt tydelig på hvor avgjørende det vil være å få en ny spesialitet med akuttmedisins kompetanse.

Til tross for så massiv uenighet så tolker jeg svaret til ministeren at han ikke vil involvere Stortinget i valg av akuttmedisins kompetanse, men overlater det til Helsedirektoratet.

Det er en tydelig interessekamp mellom fagmiljøet i Helsedirektoratet og de som jobber til dagen i våre største akuttmottak. All erfaring tilsier at det vil være klokt å lytte til våre praktikere.

Svar:

Som jeg var inne på i mitt forrige svar, er jeg opptatt av helheten i helsetjenesten og hvordan vi samlet sett kan legge til rette for en god tjeneste innrettet på norske forhold. Legenes spesialistutdanning og sam-

mensetningen av spesialitetene er en sak som blir utredet i regi av Helsedirektoratet. Utredning av en spesialitet innrettet på behovene i akuttmottakene inngår i den samlede utredningen, og direktoratets forslag har vært på en bred høring til alle landets sykehus. Direktoratet informerer også om at de i to omganger har hatt en bred gjennomgang av utfordringene i akuttmottak ved norske sykehus. I gjennomgangen knyttet til utredningen om ny spesialitet deltok ledere med ansvar for akuttmottak og som representerte små, mellomstore og store sykehus. Jeg er derfor ikke bekymret for at de ulike fagmiljøenes syn i denne saken ikke kommer fram.

Det er også betryggende at det er innspill i saken fra alle typer sykehus, ikke bare fra fagmiljøene som arbeider i våre største akuttmottak. I vårt vidstrakte land er det sykehus med ulik størrelse. Som både representanten Grung og jeg var inne på i forrige spørsmålsrunde er det viktig at en spesialitet er innrettet på norske forhold. Hvordan andre land med andre forutsetninger organiserer sine samlede helsetjenester med primærhelsetjeneste, sykehus, akuttmottak og legespesialiteter kan vi hente inspirasjon fra, men det avgjørende er hva som er hensiktsmessig for våre pasienter og vår helsetjeneste.

Det er fint å få anledning til å utdype og presisere tallet 85 % som det vises til i spørsmålet. Det er ikke tilgjengelig informasjon i nasjonal statistikk om hvilken diagnose pasienter får ved innleggelse. Helsedirektoratet informerer imidlertid at beregninger, basert på manuelle tellinger ved enkeltsykehus, viser at pasienter som innlegges til de indremedisinske (inklusive nevrologi) avdelinger og de kirurgiske avdelinger (inkludert ortopedi) fordeler seg omtrent i forholdet 2:1. Ved utskrivning vil imidlertid bare pasienter som får utført en kirurgisk prosedyre få en kirurgisk DRG. Da ca. halvparten av de som innlegges som kirurgisk pasient ikke blir operert, vil 85 % av akuttinnleggelsene defineres som en indremedisinsk DRG ved utskrivning. Dette kan man finne dokumentasjon for i Helsedirektoratets Samdatarapport (2013). I 2013 var det totalt 122 døgnopphold for akutt behandling per 1 000 innbyggere. Av disse gjaldt 16 en kirurgisk DRG. 106 døgnopphold per 1000 innbyggere fikk medisinsk DRG, dvs. ca. 85 %.

Avslutningsvis vil jeg gjenta at jeg ser det som Helsedirektoratets ansvar som øverste helsefaglige myndighet å rådgi i denne type spørsmål og å finne gode løsninger innrettet på våre nasjonale behov. Direktoratets ansvar endres ikke ved at det er ulike syn i ulike fagmiljøer i enkeltsaker som denne.

SPØRSMÅL NR. 186**Innlevert 7. november 2014 av stortingsrepresentant Gerd Eli Berge****Besvart 14. november 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Kan statsråden leggja fram oversikt over sysselsetting (i pst. av gruppe) for personar 25-62 år registrert med minst 30 timar arbeidstid per veke for i) reg. busette i Norge, ii) folkesetnaden eks. innvandrarar og norskfødde, iii) innvandrarar (SSB-def.), iv) innvandrarar frå Norden, v) innvandrarar frå Vest-Europa utanom Norden og Tyrkia, vi) innvandrarar frå EU-land i Aust-Europa, innvandrarar frå Nord-Amerika og Oseania, vii) innvandrarar frå Asia, viii) innvandrarar frå Afrika og viiii) innvandrarar frå Sør- og M.-Amerika?»

GRUNNGJEVING:

Våre universelle velferdsytingar avheng av ein stor offentleg sektor med god skatteinnngang. Sentralt er difor utviklinga i sysselsettinga for dei aldersgruppene som skal bidra gjennom generasjonskontraktstankengangen. Det er viktig å synleggjera sysselsettinga mellom ulike grupper korrigert for demografiske ulikskapar. I budsjettproposisjonen frå Arbeids- og Sosialdepartementet, Prop. 1 S (2014-2015), viser Figur 3.1 på side 25 sysselsette i pst. av folkesetnaden i alderen 15-74. Figuren er ikkje korrigert for arbeidstid. Få personar er sysselsette før fylte 18 år. Tilsvarande gjeld for personar eldre enn 70 år. For å klargjera konsekvensane av politiske vedtak, er det viktig å få fram eit best mogleg faktagrunnlag. Difor bør det vera i alle si interesse å synleggjera ev. skilnader i sysselsetting mellom innvandrarar og innbyggjarar ekskl. innvandrarar korrigert for aldersgrupper.

Svar:

I Noreg har vi godt utbygd arbeidsmarknadsstatistikk. Offisiell statistikk kan seie mykje om sysselsetting over tid, etter alder, landbakgrunn, arbeidstid med vidare. Det er eit par avgrensingar som ligg i den offisielle statistikken: Vi må halde oss til dei gitte definisjonane, og vi må halde oss til eksisterande variablar. Statistisk sentralbyrå nyttar ein litt annan gruppering etter alder enn det representanten spør om, og

statistikken som inneheld informasjon om sysselsetting etter landbakgrunn inneheld ikkje samstundes informasjon om arbeidstid.

Tabell 1 under viser sysselsettingsprosenten etter landbakgrunn, gitt desse avgrensingane. Sysselsettinga blant innvandrarar er lågare enn blant befolkninga elles. Sysselsettinga er lågare blant alle innvandrargrupper med unntak av dei frå Norden. Når vi veit at innvandrargruppa i tillegg har ein aldersfordeling med fleire yngre, blir den alderskorrigerte skilnaden noko større.

Tabell 1: Sysselsetting etter landbakgrunn

20 – 66 år. Prosent av befolkninga. 2013.

	sysselsettingsprosent
Heile befolkninga	77,3
Befolkninga eksklusive innvandrarar	79,3
Innvandrarar i alt	66,8
Norden	81,8
Vest-Europa utanom Norden og Tyrkia	76,2
EU-land i Øst-Europa	75,1
Øst-Europa utanfor EU	66,3
Nord-Amerika og Oceania	70,8
Asia	58,5
Afrika	45,5
Sør- og Mellom-Amerika	66,4

Kjelde: Registerbasert sysselsettingsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Tabell 2 under viser utviklinga i sysselsettinga blant innvandrarar og befolkninga elles over tid. Det har vore ein liten reduksjon i sysselsettingsdifferansen dei siste åra.

Tabell 2: Sysselsettingsdifferanse mellom innvandrarak og befolkninga
 Sysselsettingsprosentar og differanse i prosentpoeng. 2007 – 2013. 20 – 66 år.

	<i>Befolkninga uten innvandrarak</i>	<i>Innvandrarak</i>	<i>Differanse i prosentpoeng</i>
2007	80,6	66,9	-13,7
2008	80,7	67,6	-13,1
2009	79,4	65,2	-14,2
2010	78,9	65,2	-13,7
2011	79,1	66,5	-12,6
2012	79,2	66,5	-12,7
2013	79,3	66,8	-12,5

Kjelde: Registerbasert sysselsettingsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Statistisk sentralbyrå har laga ei oversikt over kor stor del av dei sysselsette frå ulike land som jobbar minst tretti timar per veke. Oversikten er gitt i tabell 3. Innvandrarak jobbar i noko mindre grad fulltid enn befolkninga i alt. Men her er det store skilnader etter

landbakgrunn. Innvandrarak frå geografisk nærliggjande land samt USA jobbar i større grad enn nordmenn fulltid, medan innvandrarak frå Afrika, Asia og Aust-Europa utanom EU i mindre grad jobbar fulltid.

Tabell 3: Delen av dei sysselsette som jobbar minst 30 timar per veke, etter landbakgrunn

	prosent
Heile befolkninga	73,3
Innvandrarak i alt	72,4
Norden	79,4
Vest-Europa utanom Norden og Tyrkia	79,1
EU-land i Øst-Europa	77,0
Øst-Europa utanfor EU	70,3
Nord-Amerika og Oceania	77,8
Asia	66,3
Afrika	56,9
Sør- og Mellom-Amerika	66,4

Kjelde: Registerbasert sysselsettingsstatistikk 2013, Statistisk sentralbyrå

SPØRSMÅL NR. 187**Innlevert 10. november 2014 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen****Besvart 14. november 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Kommunenes budsjettplanlegging kan være utfordrende. Slik jeg forstår det er det ikke et krav at kommunene skal benytte bruttotall i sine budsjetter, men i regnskapsforskriften § 7, 2.ledd er det et krav at alle inntekter og utgifter skal føres brutto.

Hva er årsaken til at man ikke har samme krav for budsjettet og regnskapet og er dette noe regjeringen vil se nærmere på?»

Svar:

Gjennom sine budsjettvedtak fastsetter kommunestyret sine bevilgninger, som er de bindende økonomiske rammer for et underordnet organ, dvs. et politisk utvalg e.l. eller administrasjonen. Det følger av kommuneloven § 46 nr. 2 at kommunestyret kan velge om bevilgningene i driftsbudsjettet skal gis som brutto- eller nettobevilgninger.

Ved nettobevilgninger angis det en øvre ramme for utgifter til de ulike formålene, etter at inntekter som er direkte henførbare til det enkelte formålet, er trukket fra. Selv om selve bevilgningen gis netto, vil det være vanlig å stille opp både utgifter og inntekter (men nettobeløpet er den bindende rammen).

Bruttobevilgninger innebærer at kommunestyret vedtar både en utgifts- og en inntektsramme for det enkelte formål.

En viktig oppgave ved kommuneregnskapet er bevilgningskontrollen, dvs. å sammenstille de faktiske inntektene og utgiftene med bevilgningene som kommunestyret har vedtatt. Kommuneregnskapet skal stilles opp slik at avvik (mer-/mindreforbruk) fra bevilgning synliggjøres, jf. forskrift om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner) § 3 sjette ledd. Kommuneregnskapet skal samtidig føres etter bruttoprinsippet, jf. § 7 i samme forskrift. Det innebærer at inntekter og utgifter føres i regnskapet hver for seg, slik at henholdsvis de totale inntektene og de totale utgiftene framkommer av regnskapet. For å kunne sammenstille faktisk bruk av midler på det enkelte området opp mot en vedtatt nettobevilgning, må en da aggregere opp de respektive inntektene og utgiftene og så synliggjøre hva som netto er brukt til formålet.

Det er altså ikke noen motsetning mellom regelverket for årsbudsjettet og regelverket for årsregnskapet.

SPØRSMÅL NR. 188**Innlevert 10. november 2014 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen****Besvart 14. november 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«I KRDs veileder for økonomiplanlegging understrekes det at kommunens løpende driftsutgifter kun skal finansieres av løpende driftsinntekter. Flere kommuner bruker premieavviket på pensjoner som inntekt, selv om dette ikke er reelle midler.

Mener statsråden at dette er innenfor dagens regelverk og dersom svaret er ja, bør det fortsatt være slik?»

BEGRUNNELSE:

Kommunenes pensjonsforpliktelser varierer. Noen håndterer slike på en forsvarlig måte, andre er mer fleksible. Noen kommuner benytter premieavviket til

å finansiere driften av egen kommune. Jeg ser derfor frem til å få statsrådets svar på hva som er riktig.

Svar:

Kommunene har ansvaret for pensjonene til sine medarbeidere. Den årlige premien for pensjonene vil variere betydelig fra år til år, blant annet fordi lønnsveksten varierer. For å jevne ut svingningene i premiene har kommunene siden 2002 hatt anledning til å fordele premietoppene over flere år. Dette er regulert i kommuneloven og forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner) § 13. Spørsmålet om forskriften § 13, som regulerer

regnskapsføringen av pensjon, var i tråd med regelverket, ble i 2004 brakt inn for Lovavdelingen i daværende Justis- og politidepartementet. Deres vurdering var at forskrift om årsregnskap (for kommuner og fylkeskommuner) § 13 har tilstrekkelig hjemmel i kommuneloven § 48 nr. 6.

Ordningen fungerer i praksis slik at kommunene utgiftsfører beregnede pensjonskostnader i stedet for årlig betalt premie. Beregningen av pensjonskostnadene utføres av egne fagfolk, forsikringsaktuarer, i tråd med anerkjente faglige standarder. Den beregnede kostnaden som kommunen skal regnskapsføre, vil normalt være forskjellig fra den betalte premien. Enkelte år er den mindre enn premien, andre år høyere. Dette avhenger av premienivået. Premiene får altså ikke nødvendigvis full effekt det enkelte regnskapsår.

De siste årene har premieveksten vært betydelig. Dette skyldes et ekstraordinært lavt rentenivå, høy lønnsvekst og økt levealder. Samtidig har premiene ligget på et høyere nivå enn de beregnede kostnade-

ne. Erfaringen med ordningen er dermed at kommunesektoren samlet har bygget seg opp et betydelig avvik mellom årlige betalte premier og årlig regnskapsført pensjonskostnad.

For å sikre at det over tid blir samsvar mellom regnskapsførte pensjonskostnader og betalte premier, må kommunene også utgiftsføre differansen mellom årlig betalt premie og pensjonskostnad (premieavviket). Denne amortiseringskostnaden kommer i tillegg til den beregnede pensjonskostnaden. Kommunene kan velge om amortiseringen – altså premieavviket – skal utgiftsføres over 1 år eller over ti år (fra 2015 syv år). Flertallet av kommunene har valgt å gjøre dette over ti år, og benytter seg altså av muligheten til å jevne ut premietoppene. Disse kommunene har dermed utsatte kostnader (akkumulert premieavvik). Disse kostnadene skal regnskapsføres i de påfølgende årene. Ordningen bidrar altså til økt stabilitet og mer forutsigbare budsjetttrammer for den enkelte kommune.

SPØRSMÅL NR. 189

Innlevert 10. november 2014 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 17. november 2014 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Regjeringen foreslår 1 931 794 000 kroner i driftsmidler på Utenriksdepartementets budsjett for 2015. Dette er en økning på 137 332 000 kroner sammenliknet med 2014.

Hva er begrunnelsen for økningen i driftsmidler?»

Svar:

De viktigste årsakene til økningen i budsjettforslaget på kap. 100, post 01 for 2015 er av teknisk karakter, som følger:

- Inndekning av økte utgifter som følge av lønnsoppgjøret 2014, prisstigning og endrede valutakurser for utenriksstasjonene (90 mill. kroner).
- Styrking av ID-kontroll i utlendingsforvaltningen og styrking av det sikkerhetspolitiske arbeidet i departementet (totalt 13 mill. kroner).

- Økning i driftsbudsjettet på 83 mill. kroner for å ivareta økt arbeidsmengde på utlendingsfeltet som følge av forventet økning i antall oppholds- og visumsaker ved utenriksstasjonene samt mer realistisk budsjettering av refusjoner for spesialutsendinger mv. Økningen påvirker ikke budsjettbalansen ettersom inntektene under kap. 3100 Utenriksdepartementet økes tilsvarende.

Det er også foreslått enkelte reduksjoner under posten som i hovedsak gjelder:

- Produktivitetsgevinst på 0,5 pst (9 mill. kroner)
- Omlegging knyttet til ny momsreform fra 1. januar 2015 (35 mill. kroner)
- Enkelte andre justeringer, herunder overføringer av bevilgninger/tiltak til andre departementer (5 mill. kroner).

SPØRSMÅL NR. 190**Innlevert 10. november 2014 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 17. november 2014 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Er statsråden i rute med å nå stortingsmålet om 15 pst. økologisk produksjon og forbruk inne 2020?»

Svar:

Målet om at 15 pst. av matproduksjonen og matforbruket skal være økologisk i 2020 måles i økologisk drevet areal, økologisk husdyrdrift og andel økologisk omsetning i forhold til total omsetning i dagligvareleddet. Omsetningsmålet omfatter både økologiske varer produsert i Norge og importerte varer.

Jeg vil innledningsvis understreke viktigheten av å vurdere innsatsen for å realisere målene om økologisk landbruk ut fra et helhetlig perspektiv. Både i LMDs handlingsplan Økonomisk, agronomisk – økologisk! fra 2009, i Meld. St. 9 (2011-2012) og i proposisjoner til Stortinget om de årlige jordbruksoppgjør¹, understrekes det at det er nødvendig å legge til rette for en balansert utvikling mellom produksjon av og etterspørsel etter økologisk mat. I proposisjonen til Stortinget om Jordbruksoppgjøret 2014, kommer dette tydelig frem: «Markedets etterspørsel må være styrende for den økologiske produksjonen, og det bør tilstrebes balanse mellom produksjon og forbruk». Politikken og virkemiddelbruken må derfor tilpasses det eksisterende behovet for i størst mulig grad å hindre ubalanse mellom tilbud av og etterspørsel etter økologiske varer.

Statens årlige tilbud til jordbruksoppgjøret med næringsorganisasjonene i landbruket bygger på virkemiddelvurderinger og prognoser fra Landbruksdirektoratet, også ofte understøttet av konkrete evalueringer. Dette gjør at de økonomiske virkemidlene årlig blir prioritert ut fra rådende behov og prognoser.

Regjeringen legger til grunn at produsenter med økologisk drift skal sikres et økonomisk utkomme som er minst på linje med øvrig landbruksdrift, bl.a. gjennom de direkte tilskuddene over jordbruksavtalen. I tillegg representerer økologiske matvarer ulike former for merverdi for forbrukerne som gir grunnlag for en høyere pris i markedet.

Økologisk matproduksjon utgjør fortsatt et lite og umodent marked, noe som gjenspeiles i store svingninger mellom år i produksjonen av økologiske produkter og i forbrukernes etterspørsel etter økologisk produserte varer. Fram til 2009 var det vekst i markedet og økende etterspørsel etter økologiske produkter, og tilsvarende utfordring med for liten produksjon. I 2009 kom en markant endring med nedgang i etterspørsel som følge av finanskrisen. I denne perioden økte produksjonen mer enn omsetningen, og mye av de økologisk produserte varene ble solgt som konvensjonell vare til forbrukerne. De senere årene har omsetningen igjen økt. Departementet har i hele perioden gjennomført tiltak og justert virkemiddelbruken for på den måten å bidra til balanse i markedet. Det tar imidlertid tid, normalt minimum tre år, fra en produsent bestemmer seg for å legge om til økologisk produksjon og til de økologiske produktene når markedet.

Selv om det er en positiv utvikling i produksjonen og en vesentlig økning i omsetning av økologiske varer siste år, er det fortsatt krevende å nå målet som er satt om 15 pst. økologisk produksjon og forbruk innen 2020. I Jordbruksoppgjøret 2014, og Stortingets behandling av dette, økte avsetningen til økologisk produksjon og forbruk med 2,5 mill. kr. til 155,5 mill. kroner for 2015.

SPØRSMÅL NR. 191**Innlevert 10. november 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 18. november 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva mener statsråden om at flere av de regionale helseforetakene forskyver på egne tidsfrister for svar til tilbydere om hvem som har fått anbud på rehabilitering eller rusbehandling, og samtidig er de samme foretakene strenge på tidsfrister for de som

skal gi tilbud på anbud om de skal få være med i anbudet?»

BEGRUNNELSE:

Flere av tjenestene til de regionale helseforetakene settes ut på anbud, slik at ideelle/private tilbydere kan

komme med tilbud på å utføre tjenesten. Flere ideelle organisasjoner og stiftelser har henvendt seg og fortalt at helseforetak driver forhandlinger underveis og forskyver egen tidsfrist på hvem som får anbudet, og svarene på tilbudene kommer ikke før langt ut i november måned på tilbud som skal gjelde fra nyttår av.

Dette gir liten forutsigbarhet for tilbyderne på driftsiden, men også på hvordan de skal ta vare på sine ansatte og det skaper usikkert for deres eigerorganisasjoner. Dette kan på sikt undergrave ideell sektor og deres muligheter for å ha og ta vare på sine fagfolk, og muligheter for å ta på seg viktige samfunnsoppdrag. Vi kan på sikt komme inn i en negativ spiral, og vi som samfunn mister viktige aktører innen fagfelt som rus, psykiatri og rehabilitering.

Svar:

Det er viktig at de regionale helseforetakene i sine anskaffelser av helsetjenester fremstår på en profesjonell og forutsigbar måte i forhold til de virksomheter som tilbyr sine tjenester. Jeg har også stor forståelse for at de private tilbyderne er opptatt av at blant annet anbudsprosessenes fremdriftsplaner blir fulgt. Når det er sagt, så vil jeg også understreke at det er viktig at de regionale helseforetakene gjennomfører gode prosesser og evalueringer før endelig tildeling av avtaler skjer. Det er viktig at man sikrer en god dialog med alle tilbydere i forhandlinger og evalueringer, slik at en får gjennomført kvalitativt gode anskaffelser. Dette er alle

parter tjent med. I dette arbeidet er en avhengig av at alle parter bidrar til ønsket fremdrift, og at en sikrer en likebehandling av alle tilbydere. Jeg har forstått at det har vært noen utsettelse i forhold til de opprinnelige tidsplaner i enkelte anskaffelser, men jeg opplever likevel ikke at det er grunnlag for å si at en fra de regionale helseforetakene har forsømt seg mht. fremdrift. Det har vært omfattende og svært utfordrende prosesser for helseforetakene, ikke minst i forhold til likebehandling av tilbyderne. Jeg vil likevel ta med meg de opplysninger stortingsrepresentant Bollestad viderebringer i sitt spørsmål mht. fremdrift, og forventer at dette er opplysninger som også vil inngå i de regionale helseforetakenes evalueringer av sine anskaffelsesprosesser. Dette er viktige innspill til videre forbedring av anskaffelsene av helsetjenester i fremtiden. Jeg vil samtidig benytte anledningen til å trekke frem noen positive forhold knyttet til de samme anskaffelsene. I regjeringens dialog med de ideelle virksomhetenes interesseorganisasjoner i forbindelse med den etablerte samarbeidsavtalen, har disse organisasjonene formidlet at det er en positiv utvikling i dialogen mellom de regionale helseforetakene og de aktuelle virksomhetene, særlig i forhold til langsiktige avtaler. Bildet av de anskaffelsesprosessene som har vært gjennomført innen tverrfaglig spesialisert behandling av rusproblemer, psykisk helsevern og rehabilitering er med andre ord også preget av en klar forbedring.

SPØRSMÅL NR. 192

Innlevert 10. november 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 20. november 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre kompetanse og rydde bort usikkerhet rundt Flekkefjord sykehus sin fremtid?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen jobber med en helse- og sykehusplan for å fremme forslag til hvordan fremtidig sykehusstruktur skal være. Samtidig jobber de regionale helseforetakene med sine fremtidige planer. Helseregion Sør jobber med sin utviklingsplan frem mot 2030, hvor en ser på alternative strukturer for de tre sykehusene i Agderfylkene. Dette skaper uro og usikkerhet rundt spesielt Flekkefjord sykehus, som er det minste sykehuset.

Flekkefjord sykehus ligger midt mellom Stavanger og Kristiansand, og har et nedslagsfelt på ca. 45 000. I tillegg øker befolkningen betraktelig i ferier og helger pga. mange hytter og fritidseiendommer. E39 går gjennom kommunen, med en stor trafikkmengde og dårlig vei, som gjør at det er høy ulykkesstatistikk.

Flekkefjord sykehus har høy kompetanse og god rekruttering, som gjør at de har skaffet seg et godt omdømme. Mange pasienter spesielt fra Helse Stavanger velger å bruke Flekkefjord pga. kortere ventetider, stor faglighet og godt omdømme.

Nå når Helseregion Sør jobber med sin utviklingsplan 2030, skaper dette usikkerhet både for innbyggere i Flekkefjord regionen, men også for de ansatte som lurte på fremtiden for deres jobber. I til-

legg skaper dette engasjement langt inn i Rogaland, fordi dette er også sykehus for de som bor sør i fylket i mange tilfeller.

Et enstemmig Fylkesting i Agder står bak Flekkefjord sykehus sin fremtid som eget sykehus.

Svar:

Som representanten Bollestad viser til arbeider Regjeringen nå med en nasjonal helse- og sykehusplan som skal legges fram for Stortinget, der Stortinget kan behandle de overordnede prinsipper for utvikling og struktur for sykehus og spesialisthelsetjenesten i planperioden.

Samtidig er plan- og virksomhetsutvikling i sykehus omfattende og tidkrevende prosesser, og jeg har gitt klare føringer om at utviklingsarbeid ikke skal stoppe opp i helseforetakene i påvente av nasjonal helse- og sykehusplan.

Jeg er kjent med at Sørlandet sykehus jobber med sin i utviklingsplan 2030 – hvor de også har vurdert alternative strukturer for sykehusene i Agder-fylkene. Samfunnet generelt med bl.a. utvikling av teknologi, veier og transportmuligheter har endret seg. Det samme har det medisinske tilbudet og befolknings-

sammensetningen. Regjeringen ønsker å sette pasienten i sentrum. Det er nødvendig at sykehusene utreder alternative løsninger for å finne fram til riktig nivå, omfang og organisering av framtidens tilbud. Samtidig vil jeg vise til at Sørlandet sykehus har tatt høyde for at det kan komme justeringer i utviklingsplan 2030 som følge av nasjonal helse- og sykehusplan, slik at endelig utviklingsplan for Sørlandet sykehus ikke vil foreligge før mot slutten av 2015 begynnelsen av 2016.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål fra representanten Freddy de Ruiter 19.3.2014 hvor jeg oppga at:

«Nye investeringstiltak på Sørlandet sykehus, uavhengig av hvilket alternativ som velges, ligger utenfor Helse Sør-Østs langtidsbudsjettperiode 2014-2017. Slik jeg ser det, er det lite sannsynlig at sykehusstrukturen på Sørlandet blir endret i overskuelig framtid.»

Selv om Helse Sør-Øst siden den gang har oppdatert sin investeringsplan til 2015-2018 gjelder fortsatt min vurdering.

SPØRSMÅL NR. 193

Innlevert 10. november 2014 av stortingsrepresentant Gerd Eli Berge

Besvart 14. november 2014 av fiskeriminister Elisabeth Aspaker

Spørsmål:

«Avisa Kvinnheringen hadde 4. november ein artikkel om eit forlete blåskjellanlegg som har lege brakk i fem år i Åkrafjorden i Hordaland. Ansvarsforholdet for opprydding har avisa ikkje klart å nøsta opp i etter at tidlegare driftsselskap gjekk konkurs i 2009. Det brakke anlegget representerer både tryggleiksrisiko, avgrensing av allemannsretten i sjøen og har miljøkonsekvensar.

Kva vil statsråden gjera for å klargjera ansvarsforholda for opprydding av slike anlegg når konsekjonshavar går konkurs?»

GRUNNGJEVING:

Anlegget som er omtalt i artikkelen vart det gjeve konsesjon til før lovendring i 2007 der nye konsekjonshavarar må betala inn eit depositum.

Svar:

Forlatte, eierløse blåskjellanlegg kan utgjøre en risiko for sjøsikkerhet og miljø, og legger også beslag på arealer i kystsonen. Oppryddingsansvaret påligger i utgangspunktet næringsutøveren selv. Akvakulturloven slår fast at enhver som driver akvakulturvirksomhet plikter å foreta opprydding på lokaliteten ved helt eller delvis opphør av produksjonen.

Blåskjellnæringen har i lengre tid vært preget av dårlig økonomi, noe som har ført til at mange aktører har gått konkurs. I tilfeller der det ansvarlige rettssubjekt er ukjent (for eksempel fordi et selskap er oppløst) eller vedkommende er gått konkurs, og konkursbehandlingen er avsluttet, er det ofte ingen til å gjennomføre oppryddingsplikten. Konkursene har derfor medført at blåskjellanlegg har blitt etterlatt i kystsonen.

I 2007 ble det innført en ordning for sikkerhetsstillelse for opprydding av blåskjellanlegg. En aktør

som søker om en ny tillatelse til å drive blåskjelloppdrett må dokumentere at det er betalt inn et depositum, forsikring eller stilt annen likeverdig sikkerhet som kan dekke kostnadene for opprydding. For eldre anlegg er det imidlertid ikke noe depositum, og kostnadene til opprydding av slike eierløse konkurransrammede anlegg må dekkes av det offentlige.

Det har i de senere årene blitt gjennomført opprydding og fjerning av slike blåskjellanlegg langs kysten i flere omganger, såkalte oppryddingsoffensiver. Kostnadene for slike oppryddinger har i stor grad blitt dekket innenfor rammene til Fiskeridirektoratets budsjetter, i tillegg til at Kystverket og fylkeskommuner har bidratt.

En større offensiv ble gjennomført fra januar 2008 til mars 2009 i ulike deler av landet. En ny offensiv ble foretatt vinteren 2009/2010 der Fiskeri- og kystdepartementet også bidro med ekstra midler. En opprydding av i alt 13 forlatte blåskjellanlegg i Finnmark er i tillegg gjennomført våren 2011. Denne oppryddingen var et samarbeid mellom Finnmark fylkeskommune, Innovasjon Norge, Kystverket og Fiskeridirektoratet.

Jeg vil fortsatt bidra til at slike eierløse anlegg kan fjernes. Det er i Prop 1 S for 2015 foreslått at ordningen med opprydding av tapte fiskeredskaper på kap. 917 Fiskeridirektoratet, post 21 spesielle driftsutgifter, utvides til også å omfatte forlatte blåskjellanlegg. Dette vil gi Fiskeridirektoratet mulighet til å prioritere mellom de to formålene.

SPØRSMÅL NR. 194

Innlevert 11. november 2014 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 18. november 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for å få utført en juridisk avklaring av om såkalt fast ansettelse uten garantilønn er en ansettelsesform som er i tråd med gjeldende lov- og regelverk?»

BEGRUNNELSE:

Tross politisk uenighet om vilje til økt bruk av midlertidige ansettelser, understreker regjeringen at det er bred politisk enighet om at faste ansettelser skal være hovedregelen i norsk arbeidsliv. Den 8. september i år sendte Fellesforbundet en bekymringsmelding til statsråden med spørsmål om lovligheten av den ansettelsesformen som er den dominerende i bemanningsbransjen, såkalt fast ansettelse uten garantilønn. I praksis fungerer dette som gjentatte midlertidige ansettelser. Det kan derfor reises spørsmål om hvorvidt dette er en tilsidesettelse av arbeidsmiljølovens vernebestemmelser for ansettelsesforhold og lønnsplikten under permittering. I tillegg til å svekke arbeidstakernes rettigheter, oppnår disse bedriftene

en urimelig konkurransefordel sammenlignet med andre bedrifter, ved å overføre kostnader til det offentlige. Det er viktig å få avklart spørsmålet, da det er fare for at denne praksisen kan bre ytterligere om seg, også i andre bransjer.

Svar:

Det er riktig at jeg har mottatt en henvendelse fra Fellesforbundet om ansettelsesformen fast ansettelse uten garantilønn. Jeg har invitert Fellesforbundet til et møte fredag 21. november for å få mer kunnskap og informasjon om denne ansettelsesformen og deres syn på mulige konsekvenser av bruken av den. Det kan nevnes at jeg også har mottatt en henvendelse fra NHO Service om samme tema og jeg mener det er naturlig også å ta et møte med arbeidsgiversiden før jeg trekker noen konklusjon i spørsmålet om den videre avklaring. Jeg ønsker uavhengig av dette å være helt klar på at fast ansettelse fortsatt skal være hovedregelen i norsk arbeidsliv.

SPØRSMÅL NR. 195**Innlevert 11. november 2014 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 18. november 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Nav-ekspertutvalget la 15. september 2014 fram sin første delrapport.

Hvilke av forslagene mener statsråden det er mulig å iverksette allerede i 2015, og hvilke av disse vil kunne leveres innenfor budsjetttrammene til prosjekt 1 av IKT-moderniseringen i Nav?»

BEGRUNNELSE:

Ekspertutvalget fokuserer på bedre brukertjenester, løsninger som gir brukerne av Nav bedre oversikt over egen sak og bedre IKT-løsninger. Statsråden ga ved mottakelse av rapporten uttrykk for at han ville følge opp og iverksette raskt. Allerede under forrige regjering ble det varslet om at det var oppstått en del usikkerheter rundt IKT-prosjektet. Under nåværende regjering ble det foretatt en omorganisering av IKT-moderniseringen for å bidra til bedre styring og raskere resultater. Det er viktig for både brukere, ansatte og Navs omdømme at saksgangen blir forenklet så raskt som mulig.

Svar:

Ekspertgruppen som gjennomgår arbeids- og velferdsforvaltningen la frem sin delrapport 15. september 2014. Delrapporten inneholdt en rekke forslag til tiltak for å bedre brukernes møte med forvaltningen. Etter en dialog mellom Arbeids- og sosialdepartementet og Arbeids- og velferdsdirektorat ble det 23.10.14 sendt et supplerende tildelingsbrev, der departementet ga oppdrag om de forslag i delrapporten som skal prioriteres først. Departementet ba i samme brev også om direktoratets vurdering av ekspertgruppens øvrige forslag, slik at dette kan inngå i vurderingene om hvilke prioriteringer som skal legges til grunn i tildelingsbrevet for 2015.

Arbeids- og velferdsdirektoratets tilbakemelding er at oppdragene i supplerende tildelingsbrev kan iverksettes i 2014 og 2015, uten at det i vesentlig grad

går på bekostning av andre utviklingstiltak. Dette gjelder tiltakene pilot for fast kontaktperson for foreldre med alvorlig syke barn, årlig brukermelding i årsrapportene fra etaten, vurdere om det sentrale brukerutvalget bør ledes av en brukerrepresentant, informasjon om reell saksbehandlingstid på nav.no og raskere skanning av sykmeldingsblankettens del d.

Oppdragene som ble gitt i det supplerende tildelingsbrevet berører således ikke leveransene i Prosjekt 1 av IKT-moderniseringsprogrammet, og heller ikke arbeidet med planleggingen av den videre moderniseringen. Som representanten Christoffersen er opptatt av i sin begrunnelse for spørsmålet, ble Prosjekt 1 i IKT-moderniseringen replanlagt våren 2014 etter at det sommeren 2013 ble besluttet å utvikle ny uføretrygd ved gjenbruk av pensjonsløsningen Pesys. For å sikre iverksettelse av ny uføretrygd 1.1.15 ble også omfanget av Prosjekt 1 noe redusert i forbindelse med denne replanleggingen. Flere av de brukerretnede tjenestene som var planlagt utviklet i Prosjekt 1 skal imidlertid leveres av prosjektet i 2014 og 2015 innenfor budsjetttrammen (jf. Prop. 93 S 2013-2014). Dette er tiltak som i stor grad gir forbedringer i tråd med ekspertgruppens vurderinger og anbefalinger. Prosjekt 1 leverer nå bl.a. automatisert behandling og selvbetjening for uføre, selvbetjening for innsending av krav om dagpenger, innsyn i egen sak og dialog bak sikker sone som gir mulighet for spørsmål og svar om egen sak over nett. Det er også utviklet ny arbeidsflate for ansatte som gir saksbehandlere og veiledere bedre og mer helhetlig oversikt i dialogen med brukerne. Nav.no er forbedret med vekt på enkel og brukervennlig informasjon, forenklet påloggingsflyt og bruk av ID-porten samt at alle tjenester er samlet på Ditt NAV.

Planleggingen av det videre moderniseringsarbeidet pågår nå for fullt med vekt på raskest mulig utvikling av automatisert saksbehandling, selvbetjening der det er hensiktsmessig og god informasjon til brukerne.

SPØRSMÅL NR. 196**Innlevert 11. november 2014 av stortingsrepresentant Terje Aasland****Besvart 20. november 2014 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«Det vises til TV2 21 nyhetene datert 10.11.14 hvor statsråden uttalte at regjeringen er i gang med å hente inn etterslepet når det gjelder skred og flomsikringsprosjekter. Etterslepet er ifølge NVE på 2,6 MRD kroner. Økningen fra regnskap 2013 til foreslått samlet tiltak i 2015 er på knappe 4 millioner kroner når det gjelder tilskudd til flom- og skredforebygging.

Når forventer statsråden etterslepet er tatt inn?»

Svar:

Flom og skred er naturlige prosesser, og vi må leve med faren for at flom og skred kan skje. Spørsmålet er hvordan vi skal leve med disse farene, jf. Innst. 358 S (2011-2012) og Meld. St. 15 (2011-2012) om flom og skred.

Flommen på Vestlandet i høst er en av flere flomhendelser de siste årene som tydelig viser behovet for å forebygge flom- og skredskader. Flommen viser samtidig at det er vanskelig å forutse hvor og når en flom kan inntreffe, og skadeomfanget den medfører. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gjennomfører nå et krevende arbeid for å få oversikt over skadeomfang og nødvendige tiltak for hindre nye skader etter flommen på Vestlandet.

NVE har det statlige forvaltningsansvaret for forebygging av skader som følge av flom og skred. Ved prioritering mellom sikringsprosjekter, prioriterer NVE prosjekter som samlet gir størst nytte i forhold til kostnadene. Forutsetningene som ligger til grunn i disse vurderingene er naturlig nok usikre og

vil endres over tid. NVEs arbeid med faresonekartlegging gir gradvis en bedre oversikt over hvilke områder som er fareutsatt og hvor tiltak bør prioriteres.

For 2015 foreslår regjeringen å bevilge 152,9 mill. kroner til flom- og skredsikringstiltak i regi av NVE (kap. 1820, post 22). Saldert budsjett 2014 var på 161,1 mill. kroner. Dette inkluderer en engangsbevilgning på 25 mill. kroner til ferdigstilling av tiltak etter flommen på Østlandet i 2013, samt merverdiavgift på om lag 13,5 mill. kroner. Korrigert for engangsbevilgningen og at merverdiavgift fra 2015 skal føres på egen budsjettpost, innebærer regjeringens forslag at bevilgningene til sikringstiltak økes med om lag 30 mill. kroner fra 2014 til 2015. Ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2014 ble det dessuten bevilget 50 mill. kroner ekstra til opprydning, reparasjon av sikringstiltak og mindre, permanente tiltak etter flommen på Østlandet i fjor.

Det er et stort behov for sikringstiltak. NVE har i sitt arbeid gjort anslag på samlede kostnader for sikringstiltak som NVE har oversikt over, både planlagte og ikke planlagte. Planleggingsbehov, gjennomføringstid og kapasitetshensyn, i tillegg til de økonomiske rammene, bidrar til at det ikke vil være realistisk å gjennomføre alle disse tiltakene de nærmeste årene. Regjeringen gir imidlertid arbeidet prioritet, og bevilgningene til sikringstiltak har derfor økt under denne regjeringen. Framtidige bevilgninger til flom- og skredforebygging vil bli vurdert i arbeidet med de årlige budsjettene.

SPØRSMÅL NR. 197**Innlevert 11. november 2014 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 18. november 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«I en serie saker har Aftenbladet avdekket eierforhold og selskapsstruktur der eier/rektor av privatskolen Akademiet i Sandnes bruker offentlige midler til å kjøpe tjenester fra selskaper der hans kone er daglig leder og de begge er medeiere, samt at lærere og sen-

sorer har følt seg presset av rektor å endre karakterer. Potensielt er dette millioner offentlige kroner på avveie.

Vil statsråden ta initiativ til granskning av forholdene og vise at han mener alvor med at misbruk av offentlige midler skal straffes?»

Svar:

Utdanningsdirektoratet åpnet i 2012 tilsyn med Akademiet Sandnes AS. Samtidig ble det åpnet tilsyn med de andre skolene i Akademiet-kjeden og Bergen Private Gymnas – til sammen syv skoler. Disse skolene er alle godkjent etter privatskoleloven. Privatskoleloven stiller krav til hvordan statstilskuddet og skolepengene skal brukes, og bestemmer at alle midlene skal komme elevene til gode. Det er forbudt å ta utbytte. Loven forbyr ikke handel med nærstående, men det er et krav at dette skjer på markedsmessige vilkår.

Ifølge tilsynsrapporten har Akademiet Sandnes AS gjennom handel med nærstående selskaper hatt kostnader på kroner 1 423 000,- som ikke har kommet elevene til gode. Dette er i så fall i strid med privatskoleloven, og direktoratet har i vedtak våren 2014 krevet dette beløpet tilbakebetalt. Vedtaket er påklaget, og saken er nå til behandling i departemen-

tet. Jeg tar sikte på å avgjøre Akademiet-klagesakene før jul. Jeg kan derfor på det nåværende tidspunkt ikke gå nærmere inn i spørsmål som angår disse klagesakene.

Tilsyn med skoler godkjent etter privatskoleloven er viktig for å sikre at statstilskuddet og skolepengene brukes etter formålet, og kommer elevene til gode. Gitt at det nylig er gjennomført tilsyn med Akademiet Sandnes AS, og at dette fortsatt er under oppfølging, ser jeg ikke grunn til noen videre granskning av skolen.

For øvrig vil jeg også vise til at Regjeringserklæringen slår fast at friskoler fortsatt ikke skal kunne betale utbytte til eierne. I forslaget til ny friskolelov som nå er på høring blir utbytteforbudet understreket og presisert, og det foreslås også nye krav til innsyn og økt dokumentasjonsplikt, samt en karantenebestemmelse som gir tilsynsmyndigheten anledning til å illegge karantene ved alvorlige lovbrudd.

SPØRSMÅL NR. 198

Innlevert 11. november 2014 av stortingsrepresentant Anna Ljunggren

Besvart 20. november 2014 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«Kan statsråden klargjøre hva den kommunale egenandelen vil bli i det gjenstående arbeidet med å reparere skader ved flom og skred?»

BEGRUNNELSE:

De siste årene viser stadig kortere frekvens på flom-, ras- og skredhendelser. Virkeligheten mange kommuner har opplevd de siste tre årene vil antagelig være mer normalen enn unntaket. Statlig politikk, herunder bevilgninger må legge dette til grunn. Enkelte områder og enkelte kommuner er mer utsatt for flom, ras og skred enn andre. Enkeltkommuner har derfor fått og vil få langt større belastning enn snittet. Disse kommunene har ikke ressurser og økonomi til å bygge opp igjen etter en naturskade eller forebygge fremtidige katastrofer. Systemet med distriktsandel og skjønnsmidler er ikke tilpasset en ny virkelighet. Større, flere og ofte gjentagene skader stemmer ikke overens med 20 % distriktsandel og graden av avkortning av skjønnsmidler. Ifølge KS på budsjettthøringen til Stortingets energi- og miljøkomite, tilsier erfaringer at egenandelen varierer mellom 5 % – 20 %. Av og til dekkes ikke kostandene i det hele tatt.

Premisset om at skjønnsmidler kun gis for å reparere tilbake tilstanden før skaden oppstod er ikke faglig og samfunnsøkonomisk bærekraftig.

Svar:

Jeg viser til Meld. St. nr. 15 (2011-2012) Hvordan leve med farene – om flom og skred som ble lagt frem av den forrige regjeringen. Meldingen fikk bred tilslutning i Stortinget. På side 9 heter det:

«Gjennomføring av sikringstiltak i NVEs regi innebærer at kommunene må dekke en distriktsandel som normalt utgjør 20 prosent og at kommunen skal føre tilsyn med anleggene. Den lokale medvirkningen til forebyggende tiltak er viktig. Kravet om lokal medfinansiering vil derfor bli opprettholdt på dagens nivå med den praksis som er etablert. Distriktsandel kreves ikke for krisetiltak for avverging av overhengende fare i forbindelse med en hendelse».

En samlet energi- og miljøkomite viste i Innst. 358 S (2011-2012) til at

«praksis har vært at kommunene må dekke en andel av kostnadene, og at denne andelen siden 1998 er satt til 20 pst., men med mulighet for nedsettelse eller fritak i noen spesielle tilfeller».

Jeg mener det er gode grunner til å opprettholde en distriktsandel på planlagte permanente tiltak. Et krav om lokal medfinansiering understreker kommunens ansvar for å unngå bygging i fareområder. Distriktsandelen medvirker også til at kommunene vil foreta en nøye vurdering og prioritering av sikrings tiltak, og bidrar selvsagt også til at NVEs midler til sikringstiltak rekker lenger. Disse argumentene er lagt til grunn i stortingsmeldingen.

Jeg minner om at tiltak under og rett etter en flom finansieres fullt ut av staten. I møte med statsministeren og flere statsråder nylig tok ordførere fra flomrammede kommuner opp spørsmålet om dis-

triktsandelen og behov for forutsigbarhet. Jeg vil derfor vurdere dette spørsmålet nærmere. Når det gjelder skjønnsmidlene, opplyser Kommunal- og moderniseringsdepartementet at kommunene etter gjeldende praksis har fått dekket halvparten av de ekstraordinære utgiftene. Kommuner som har hatt ekstra høye utgifter, over 500 kroner per innbygger, har fått dekket alt utover 250 kroner per innbygger. Dette innebærer at de hardest rammede kommunene har betalt en mindre egenandel enn andre kommuner. Egenandelen understreker det kommunale ansvaret for å ta hensyn til risiko mot naturskade i arealplanleggingen og i vedlikeholdet av kommunal infrastruktur.

SPØRSMÅL NR. 199

Innlevert 11. november 2014 av stortingsrepresentant Anna Ljunggren

Besvart 20. november 2014 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«Vil statsråden vurdere å legge frem en nasjonal handlingsplan for å forebygge nye naturkatastrofer og utarbeide detaljerte faresonekart der det gjenstår?»

BEGRUNNELSE:

I forslaget til statsbudsjett for 2015 er det satt av 204 millioner kroner til forebygging og sikring knyttet til flom, ras og skred (utenom skredsikring til fylkesveier). Tilsvarende beløp for 2014 er på 217 millioner kroner. En spørreundersøkelse foretatt av NVE i 2010 viste at det er behov for kartlegging i 330 kommuner og sju fylkeskommuner. Med dagens kartleggingstempo vil det ta 20-25 år å få kartlagt de mest naturskadeutsatte kommunene i Norge. Det er behov for å definere etterslepet på sikringstiltak og etterslepet på utarbeidelse av detaljerte faresonekart, foreslå ny modell for distriktsandel og skjønnsmidler, definere framtidig organisering/struktur, ansvarsfordeling, samhandling og kompetansebehov og legge til rette for systematisk kartlegging av vassdrag og dreneringssystemer for overflatevann og definere behovet for forebyggende tiltak.

Svar:

Jeg vil først presisere at denne regjeringen har foreslått en økning på om lag 40 mill. kroner i budsjettet for 2015 til forebygging mot flom- og skredskader, og av dette er om lag 30 mill. kroner knyttet til si-

kringstiltak. Saldert budsjett 2014 omfattet en engangsbevilgning på 25 mill. kroner til krisetiltak etter flommen på Østlandet i 2013 som er tatt ut i forslaget for 2015. Videre har den tilsynelatende reduksjonen i forslaget for 2015 sammenheng med innføring av nettoordning av merverdiavgift for statlige forvaltningsorgan.

Organisering og ansvarsfordeling knyttet til arbeidet med å forebygge risiko for flom- og skredskader ble beskrevet i Meld. St. nr. 15 (2011-2012) Hvordan leve med farene – om flom og skred, som ble lagt fram av den forrige regjeringen våren 2012. Meldingen fikk bred tilslutning i Stortinget, jf. Innst. 358 S (2011-2012). Jeg vil framover fokusere på at de virkemidlene vi allerede har skal virke best mulig, og ser ikke behov for en ny overordnet nasjonal plan nå.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) arbeider etter en helhetlig modell som omfatter bistand til kartlegging, arealplanlegging, sikringstiltak, overvåkning/varsling og håndtering av beredskapssituasjoner.

Når det gjelder kartlegging, er det riktig at en del gjenstår, særlig gjelder det innen skredkartlegging som ble en statlig oppgave i 2009. Flomsonekartlegging er allerede gjennomført for totalt 130 av de mest utsatte strekningene. Det er utarbeidet overordnede aktsomhetskart for hele landet, og NVE er i gang med detaljerte kart for ulike typer skred. NVE har utarbeidet en nasjonal plan for skredkartlegging og prioriterer de områdene som har størst skadepotensial.

NVE utvikler også kartleggingsmetodikk og veiledere slik at det blir lettere for kommuner og utbyggere å bestille kartlegging i egen regi. Arbeidet med kartlegging i statlig regi fritar ikke kommuner for an-

svaret for kartlegging etter plan- og bygningsloven og sivilbeskyttelsesloven. Det fritar heller ikke utbyggere fra ansvaret de har for å få utredet fare før ny utbygging.

SPØRSMÅL NR. 200

Innlevert 11. november 2014 av stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide

Besvart 20. november 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Vil statsråden gjennomgå avfallsforskriften på nytt for å sikre en fremtidsrettet, miljøvennlig og konkurransedyktig norsk avfallshåndtering?»

BEGRUNNELSE:

ESA har etter en klage fra Norsk Industri ment at Norges praktisering av selvkostregelverket kan være i strid med statsstøttereformativet. ESA har på grunnlag av dette pålagt Norge å endre sitt regelverk og/eller praktisering av dette. Hovedspørsmålet er knyttet til hvordan faste kostnader skal dekkes inn i behandlingsanlegg mv som tar imot både husholdningsavfall (etter selvkost) og næringsavfall (på markedsmessige vilkår).

Med begrunnelse i regler om ulovlig statsstøtte, vil en etter den nye avfallsforskriften måtte fordele kostnadene sine likt mellom husholdnings- og næringsmarkedet. I dag har selskapene på grunn av ledig kapasitet kunnet føre en lavere andel av felleskostnadene til næringskundene, så lenge de ikke bryter konkurransereglene om rovprising.

Statsråden har flere ganger uttalt at ESA tvinger Norge til å ta samme pris på husholdnings- og næringsavfall. Andre hevder det motsatte, nemlig at ESA gir Norge et betydelig handlingsrom.

Prof. dr. juris Erling Hjelmeng (Institutt for privatrett ved Universitetet i Oslo) påpeker at «det nasjonale handlingsrommet er langt videre enn det Miljødirektoratet har gitt uttrykk for.» Heller ikke Miljødirektoratet utelukker at det kan tenkes andre mekanismer for kostnadsallokering som er i tråd med EU/EØS-rettspraksis.

Dagens praksis tar som utgangspunkt at man allerede har bygd opp en kapasitet som uten næringsavfall betyr store økonomiske utfordringer. Beslutningene om å bygge opp behandlingskapasitet, både forbrenning og biogass, ble i sin tid tatt for å sikre en langsiktig og god løsning for kommunene. Så er det

jo paradoksalt at mens man i stedet for å håndtere dette avfallet i Norge, kanskje må se seg nødt til å transportere det til Sverige med de transportutfordringer på miljør siden som det innebærer.

Det er lite fremtidsrettet og kostnadseffektiv samfunnsplanlegging å bygge kun for dagens behov. Innen annen kommunal infrastruktur er det vanlig å planlegge flere tiår fremover, samtidig som kostnadene belastes dagens gebyrer. For å utnytte anlegg fullt ut i påvente av forventet vekst både i avfallsmengder og folketall, må kommunene få beholde retten til å utnytte restkapasiteten uten å fullfordele alle faste kostnader.

Svar:

Forskriften som ble fastsatt 8. september i år skal sikre at avfallsgebyr for lovpålagt håndtering av husholdningsavfall fastsettes i tråd med forurensningsloven § 34 første ledd. I tillegg skal forskriften forhindre ulovlig krysssubsidiering mellom kommunens lovpålagte håndtering av husholdningsavfall og avfallstjenester som kommunen selger i markedet. Forskriften ivaretar selvkostprinsippet og prinsippet om at forurenser betaler.

Forskriften fastslår at kostnadene som ikke direkte knytter seg til næringsvirksomhet eller håndtering av husholdningsavfall skal fordeles forholdsmessig mellom kommunens lovpålagte håndtering av husholdningsavfall og avfallstjenestene kommunen selger i markedet.

EFTAs overvåkningsorgans vedtak av 27. februar 2014 foreslo formålstjenlige tiltak, som Norge aksepterte og nå har gjennomført. I tråd med ESAs vedtak har departementet lagt til grunn at det må foretas en «forholdsmessig» fordeling også av kostnadene knyttet til ubenyttet restkapasitet. Departementet har kommet til at kostnadene som et utgangspunkt bør fordeles etter tilsvarende fordelingsnøkkel som for den del av anleggskapasiteten som faktisk brukes. Det kan ikke utelukkes at det finnes andre fordelings-

mekanismer enn en fordeling etter faktisk bruk som gir en «forholdsmessig» fordeling av felleskostnader. Samtidig har departementet gjennom forskriftsprosessen sett at faktisk bruk gir det beste uttrykket for fordeling av kommunens kostnader til håndtering av husholdningsavfall og avfall i markedet. Særegne

forhold som tilsier en justering må kunne påvises av den enkelte kommune.

Målene i avfallspolitikken ligger fast. Forskriften stadfester selvkostprinsippet, som alt ligger fast i forurensningsloven.

SPØRSMÅL NR. 201

Innlevert 11. november 2014 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 21. november 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Vil statsråden undersøke hva som skjedde da politiet oppsøkte hjemmet til en profilert kritiker av regjeringens asylpolitikk, og hva mener statsråden prinsipielt om politiets framgangsmåte i denne saken?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge et oppslag i Bergensavisen 11. november har betjenter fra Hordaland politidistrikt oppsøkt en profilert kritiker av regjeringens asylpolitikk hjemme, og gått inn i hans leilighet til tross for at han selv ikke var hjemme. Døren ble åpnet av besøkende. Ifølge artikkelen skal politiet ha sett seg om i leiligheten, og «rotet i papirer». Bakgrunnen skal være at den aktuelle personen har fått fullmakt til å representere en asylsøker overfor Utlendingsnemnda, og at denne utlendingen befinner seg i Norge uten lovlig opphold.

En slik framgangsmåte oppleves som invadering av privatlivet og har gjort sterkt inntrykk på mannen som bor i leiligheten. Ifølge artikkelen har Bergensavisen stilt Hordaland politidistrikt en rekke spørsmål rundt dette hjemmebesøket som ikke har blitt besvart. Jeg ber derfor justisministeren om å engasjere seg i saken.

Svar:

Som stortingsrepresentanten sikkert er klar over, vil det være krevende som statsråd å skulle gå inn i hver enkelt sak der det fremkommer beskyldninger om kritikkverdige forhold rundt politiets håndtering. Jeg legger til grunn at representanten også er kjent med at det finnes ulike systemer for oppfølging av slike påstander for å sikre at tilfeller der politiet gjør noe feil blir fanget opp.

I denne saken har Hordaland Politidistrikt bekreftet at de har vært hjemme hos den aktuelle personen, men avkreftet de øvrige påstandene som har blitt gjengitt av Bergensavisen. Jeg registrerer at vedkommende opplyser til Bergensavisen at han vil klage saken inn for politimesteren. Jeg legger til grunn at saken i så fall vil bli håndtert på en ordinær, ryddig og korrekt måte i tråd med gjeldende instruks for behandling av henvendelser om kritikkverdige forhold utført i tjeneste i politi- og lensmannsetaten. Dersom vedkommende er misfornøyd med politimesterens avgjørelse i en evt. klagesak, kan avgjørelsen forelegges Politidirektoratet for ny vurdering.

SPØRSMÅL NR. 202**Innlevert 11. november 2014 av stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud****Besvart 19. november 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Det er bra at Regjeringen følger opp satsingen på basiskompetanse, men kan statsråden forklare på hvilken måte de frivillige organisasjonene blir friere om viktige opplæringsmidler tas fra dem med den ene hånden, og gis tilbake med den andre, med en stram instruks om hva slags opplæring midlene skal gå til?»

BEGRUNNELSE:

I Sundvolden-erklæringen heter det under Frivillighetssatsingen:

Frivilligheten er en viktig arena for samarbeid og har bidratt til å skape det samfunnet vi har i dag. Regjeringen vil bidra til at frivilligheten vokser frem nedenfra, og blir friere fra politisk styring. Frivilligheten skal ha en selvstendig stilling i samfunnet.

I forslaget til statsbudsjett for 2015 kutter denne regjeringen tilskuddet til studieforbundene med 40 millioner. Det er midler som de frivillige organisasjonene har brukt til opplæring for å vokse nedenfra, fritt for politisk styring. En del av begrunnelsen for kuttet, blant annet fra Svein Harberg på NRK Ytring 28. oktober, har vært at regjeringen ønsker å prioritere Basiskompetanse for Arbeidslivet (BKA) og det

nye Basiskompetanse for Frivilligheten (BKF), der – sier Regjeringen – Studieforbundene er tiltenkt sentrale roller som tilbydere av opplæring.

Svar:

Regjeringen har som mål å styrke kunnskapssamfunnet og har vært særlig opptatt av å styrke voksnes opplæring i grunnleggende ferdigheter, blant annet gjennom tilskuddsordningen for basiskompetanse i arbeidslivet (BKA). Forslaget til redusert tilskudd til studieforbundene må blant annet sees i sammenheng med forslag til etablering av tilskudd til basiskompetanse i frivilligheten (BKF) og styrkingen av BKA-ordningen.

Samtidig er regjeringens forslag til bevilgning for neste år på over 160 mill. kroner i tilskudd til studieforbundene, noe som fortsatt vil gjøre det mulig for studieforbundene å tilby opplæringsaktiviteter ut fra egne prioriteringer.

Tilskudd til basiskompetanse i frivilligheten vil bidra til å styrke grunnleggende ferdigheter hos voksne, både i og utenfor arbeidslivet, og gi flere voksne som trenger det, tilbud om opplæring. I denne ordningen vil studieforbundene kunne være en naturlig samarbeidspartner.

SPØRSMÅL NR. 203**Innlevert 11. november 2014 av stortingsrepresentant Terje Aasland****Besvart 19. november 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Jeg viser til mitt spørsmål til statsråd Tord Lien og svar på dette datert 10.11.2014 hvor statsråd Tord Lien viser til finansministeren vedr. svar på spørsmålet vedr. grunnrenteskatt.

Kan statsråden svare på spørsmålet om grunnrenteskatt for utleie av vannkraftanlegg?»

BEGRUNNELSE:

Den 4. november 2014 stilte undertegnede følgende spørsmål til statsråd Tord Lien:

Hvordan vurderer statsråden dagens ordning og hvor mange leierettsavtaler er registrert og i hvilket omfang, etter «Forskrift om leie av vannkraftanlegg» av 25.06.2010, basert på bestemmelsen i Industrikonvensjonsloven § 5.

BEGRUNNELSE:

Utleie av vannkraftanlegg reiser spørsmål om leietaker eller eier (utleier) svarer for grunnrenteskatt. Olje- og energidepartementet har uttalt/anført i Ot.prp. nr. 66 (2008.2009) avgitt 03.04.2009, at eier skal svare for vannkraftanleggets grunnrenteskatt også ved

utleie. Høyesterett har avgitt en rettslig vurdering – i Nordkraft-saken avsagt 02.04.2009 – som viser at leietaker svarer for grunnrenteskatt.

Svaret fra statsråd Tord Lien følger vedlagt:

Svar:

«Dagens ordning ble vedtatt av Stortinget i juni 2009. Etter industrikonsesjonsloven § 5 annet ledd kan eier av konsesjonspliktige fallrettigheter inngå avtale om utleie av kraftverk for en periode på inntil 15 år. Slike avtaler må godkjennes av departementet. Foreløpig har ikke departementet hatt noen konkrete leieavtaler til behandling.

I begrunnelsen for representantens spørsmål er det tatt opp enkelte problemstillinger om grunnrentebeskattning. Dette er i hovedsak skatterettslige problemstillinger som må rettes til finansministeren.

Svar:

Det følger av skatteloven § 18-3 første ledd at grunnrenteskatten skal utlignes på «Eier av kraftverk». Finansdepartementet legger til grunn at den som etter en nærmere vurdering er å anse som skattemessig eier av kraftverk, skal svare grunnrenteskatt. Den som har rett på uttak av kraft kan etter en konkret vurdering bli ansett som reell eier av kraftverket, jf. Finansdepartementets redegjørelse i Ot. prp. nr. 1 (2003-2004) punkt 10.8. Det er lagt til grunn at ved denne vurderingen vil det være avgjørende om den uttaksberettigede har de vesentligste eierbeføyelsene knyttet til kraftverket eller en andel av dette og den økonomiske risikoen. Dette er nærmere omtalt i Lignings-ABC 2013/14 s. 822. Følgende momenter vil være sentrale ved denne vurderingen:

- om rettighetshaveren har rett til å selge eller hindre salg av kraftverket/andelen
- om rettighetshaveren har rett til å pantsette kraftverket/andelen

- om rettighetshaveren har rett til å delta i videre utbygging
- om rettighetshaveren har rett til å bestemme produksjonsvolum og -tid
- om rettighetshaveren har rett til å bestemme uttaksprofil i detalj
- om rettighetshaveren har plikt til å dekke en forholdsmessig andel av investerings- og driftskostnadene
- kraftverkets restverdi ved utløpet av perioden

Det ikke noe krav om minstetid for uttaksrettighetens varighet. Det avgjørende er en samlet vurdering av hva som er avtalt om eierbeføyelser, finansiering og risiko. Det har vært to høyesterettsdommer på området i de senere år. I Rt. 2005 s. 394 Gloppen ble leietaker ansett som skattemessig eier til tre kraftverk. Leieavtalen hadde en varighet på 20 år og var uoppsigelig. Det ble bl.a. lagt vekt på at utleieren hadde et perifert forhold til anlegget og at leietakeren bestemte over produksjonen og disponerte fullt ut verdien av dette, uten at dette ble reflektert i den leie som ble betalt. I Rt. 2009 s. 441 kom Høyesterett til at en rett til uttak av kraft i 55 år var tilstrekkelig for at den uttaksberettigede skulle anses som skattemessig eier. Det ble lagt vekt på at det vesentlige av eierbeføyelser og økonomisk risiko var overført til den uttaksberettigede.

Ved endringene i industrikonsesjonsloven med forskrifter i 2009 ble det etablert nye regler for utleie av kraftverk. Reglene gir anvisning på at eier av konsesjonspliktige fallrettigheter kan inngå avtale om utleie av kraftverk for en periode på inntil 15 år. I forarbeidene til lovendringen ble det bl.a. forutsatt at utleier skal ha ansvaret for grunnrenteskatten. Det følger av svaret fra olje- og energiministeren at Olje- og energidepartementet foreløpig ikke har hatt noen konkrete leieavtaler til behandling.

Etter det Finansdepartementet kjenner til har ikke ligningsmyndighetene eller domstolene tatt stilling til leieavtaler etter de nye reglene.

SPØRSMÅL NR. 204

Innlevert 11. november 2014 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 24. november 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kva er årsaka til at det framleis ikkje har kome ei sak til Stortinget om finansiering av Førdepakken?»

GRUNNGJEVING:

«Førdepakken» er eit spleiselag for å få på plass betre infrastruktur rundt Førde i Sogn og Fjordane. Den nødvendige opprustinga av vegnettet skal mellom

anna finansierast med bruk av bompengar, noko som har vore vedteke av eit breidt fleirtal både i dei aktuelle kommunestyrene og i fylkestinget.

Bompengesøknaden ligg til handsaming i departementet, og det har frå fleire hald blitt etterlyst svar på denne. Eg viser mellom anna til brev til departementet frå styreleiar i Førdepakken A/S, Oddvar Flæte.

Lokalt har fleire byrja å stille spørsmål ved om forseinkinga skuldast Sogn og Fjordane Frp sin motstand mot bompengesøknaden. I Firda 8. november refererer Førde-ordførar Olve Grotle (H) til kontakt med departementet, og forsikrar om at det ikkje er politiske, men praktiske grunnar til at søknaden har stoppe opp.

På sin eigen blogg 11. november skriv derimot fylkesleiar Frank Willy Djuvik at

«Sogn og Fjordane FrP [...] kjem til å nytte alle våre moglegheiter til å hindre at innbyggjarane i Førde og nabokommunane vert pålagt 7.200-18.000 kroner i auka årleg utgifter».

Eit breidt politisk fleirtal i Sogn og Fjordane, og truleg også på Stortinget, ønskjer fortgang i arbeidet med Førdepakken, som er av avgjerande viktighet for innbyggjarar og næringsliv i Indre Sunndfjord.

Eg ber statsråden stadfeste at det ikkje er politiske årsaker til at svaret på bompengesøknaden let vente på seg.

Svar:

Før det vil være mulig å legge frem en sak til Stortinget om en Førdepakke, skal det gjennomføres en ekstern kvalitetssikring KS2 av rammene for den foreslåtte pakken. Dette er standard rutine for slike saker, og arbeidet pågår nå. Hensikten med KS2 er å øke tryggheten for at pakken er realistisk gjennomførbar innenfor de økonomiske rammene som skisseres.

Forberedende møte for en KS2 ble gjennomført 7. mai 2014. På møtet stilte Samferdselsdepartementet, Finansdepartementet, Statens vegvesen og valgt konsulent for kvalitetssikringsoppdraget. Hovedtrekk ved en eventuell Førdepakke og rammer for kvalitetssikringen ble på møtet gjennomgått og drøftet. Dette er i samsvar med etablert praksis i startfasen av KS2-oppdrag i samferdselssektoren.

Møtet konkluderte med å sette kvalitetssikringen midlertidig på vent, i påvente av avklaringer om hvilke dokumenter som skal være grunnlag for KS2 av denne typen saker. La meg understreke at denne uenigheten ikke var av politisk karakter eller med politisk innhold. Tilsvarende utfordring forelå på det tidspunktet også for KS2 av en eventuell Bypakke Grenland.

KS2 for Førdepakken ble igangsatt på nytt i september 2014, etter at de nødvendige avklaringene var på plass. Når KS2 er gjennomført, kan Førdepakken sluttbehandles i departementet og regjeringen før den deretter kan forelegges Stortinget. Min intensjon er at regjeringens behandling skal gå raskt når KS2 arbeidet er ferdig.

SPØRSMÅL NR. 205

Innlevert 12. november 2014 av stortingsrepresentant Åse Michaelsen

Besvart 20. november 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Vil Statsråden vurdere å utvide kontrollmulighetene også ved overfart til sjøs mellom to land, der dette er hensiktsmessig?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen vil ha en økt kontrollvirksomhet av tungbil ved grense-passeringer. Da ferjeankomster også er grensepassering, vil det være begrensede muligheter for å kontrollere f.eks. dekk, førerkorts gyldighet, førers identitet, feillasting, vinterutstyr, brikke osv. ved ilandkjøring. På grunn av mangel på parkeringsareal i kaiområdet samt mangel av tid/utstyr for grundigere

kontroller, kjører dessverre mange vogntog ut på norske veier med feil og mangler som kunne ha vært unngått. Det kunne derfor tenkes at en større del av kontrollen kunne vært gjennomført ombord på ferjene, hvor en langt bedre undersøkelse kunne vært foretatt, da man har flere timer til rådighet hvor både sjåfør og bil er tilgjengelig. Videre ville blant annet utstyr for scanning av papirer vært tilgjengelig for en obligatorisk kontroll under overfarten.

Svar:

Jeg setter pris på representanten Michaelsens engasjement for trygge veier. Regjeringen har stort trykk

på arbeidet med kontroll av tunge kjøretøy. Vi arbeider bredt og med en rekke tiltak for å styrke trafikk-sikkerheten, bedre fremkommeligheten og bidra til sunne konkurransevilkår i transportbransjen.

Jeg vil særlig trekke frem at kontrollvirksomheten generelt er betydelig styrket og spisset, blant annet med en firedobling av kontrollvolumet forrige vinter sammenlignet med vinteren 2012/13. Krav om vinterdekk på alle aksler for tunge kjøretøy og deres tilhengere trer i kraft fra 1. januar 2015, og det vil også bli fremmet lovforslag om utvidet adgang til å holde tilbake kjøretøy der føreren har brutt eller står i fare for å bryte bestemmelser i vegtrafikklovgivningen. I tillegg har jeg tatt initiativ overfor EU-kommisjonen og europeiske land som kan tenkes å ha lignende vinterutfordringer til å styrke yrkessjåføroppplæringen mht. kompetansen til å kjøre på glatte veier.

Kontrollaktiviteten er strategisk innrettet og med fokus på steder og tider vi får best effekt. Blant annet

kontrolleres det et stort antall kjøretøy på grenseovergangene, herunder på fergekaiene. Kontrollene utføres i samarbeid med tollvesenet som er delegert myndighet til også å foreta enkle kontroller av vinterutrustning på tunge kjøretøy, og vi ser på hvordan dette samarbeidet kan videreutvikles.

Vi får mange tilbakemelding fra transportbransjen om at de i hovedsak er positive til økt kontrollaktivitet, fordi det oppfattes som nødvendig for en ryddig konkurranse i bransjen. Det er samtidig ikke ønskelig at de seriøse transportørene skal få betydelig tidskostnader ved gjennomføring av kontroll. Jeg ser at det kan være utfordringer knyttet til kontroll ved fergeanløpene bl.a. på grunn av mange kjøretøy og knappe parkeringsareal. Jeg er positiv til å vurdere om noen kontrolloppgaver kan flyttes fra ferjeleiet. Kontroll under overfart til sjøs reiser dog flere utfordringer av rettslig, praktisk og sikkerhetsmessig karakter.

SPØRSMÅL NR. 206

Innlevert 12. november 2014 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 19. november 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Avinor har valgt å forlenge avtalen om salg av taxfree med Travel Retail Norway AS på Gardemoen frem til 31.12.2022. Det samme for Flesland. Begge steder uten en åpen anbudskonkurranse. Det er uklart om avtalene går utover Avinor sin konsesjon på disse to flyplassene.

Kan Avinor inngå avtaler utover sin konsesjonsperiode og hva ligger i de to avtalene vedr. oppsigelse dersom myndighetene endrer rammevilkår?»

BEGRUNNELSE:

Avinor skal i størst mulig grad være selvfinansiert gjennom inntekter fra sivil luftfart, flysikringstjeneste og annen forretningsvirksomhet i tilknytning til flyplassene. Internt i selskapet skal det skje en samfinansiering mellom bedriftsøkonomiske lønnsomme og ulønnsomme enheter.

Avinors forretningsvirksomhet er i stor grad knyttet til flyplasshoteller, parkeringsanlegg, avgiftsfritt salg og utleie av arealer til servering og andre servicetilbud.

Daværende samferdselsminister Kleppa opplyste Stortinget 2.des 2012 at Avinor konsernet hadde nesten 7,9 milliarder kr i driftsinntekter, derav i underkant av 2 mrd. fra taxfree. Avinors økonomidirektør oppgir at inntektene fra duty free salget utgjør 2,3 mrd. for 2013, derav 0,7 fra inntekter fra alkoholsalg fra de 5 største flyplassene.

Selskapene Travel Retail Norway as og Airport Travel Retail som driver tax free – handel på norske flyplasser, hadde i 2013 årsoverskudd etter skatt på 180,8 og 44,9 mill.kr. Samlet overskudd de siste 5 år har vært på 1,2 mrd. kr. Det er betydelige beløp. Det er derfor underlig at en så lukrativ ordning ble forlenget uten at andre ble invitert til å delta i en anbuds-konkurranse om taxfreesalget.

Det ville kanskje også gitt økte inntekter til Avinor og mindre overskudd til utenlandske eiere. Det er lite praksis i det offentlige at så omfattende avtaler ikke blir lyst ut, og at samme driver får videreført en avtale i 18 år.

Når først avtalene er inngått er det betimelig å få vite om det er gitt forbehold om konsesjonsperiode og at myndighetene kan endre rammevilkårene. Ber om at avtalene blir gjort offentlig tilgjengelig.

Svar:

Avinor AS har inngått kontrakt med Travel Retail Norway AS (heretter kalt TRN) om utleie av arealer til avgiftsfritt salg ved de største lufthavnene i Norge, herunder Oslo lufthavn og Bergen lufthavn. Avinor har opplyst at kontrakten med TRN ble inngått i 2005 etter en internasjonal konkurranse. Kontrakten er senere utviklet og reforhandlet flere ganger, senest vinteren 2012/13 med bakgrunn i utbygging av ny terminal (T2) ved Oslo lufthavn.

Når representanten Grung skriver at «underlig at en så lukrativ ordning ble forlenget uten at andre ble invitert til å delta i en anbudskonkurranse om taxfree-salget», så er det verdt å minne om at representanten Grungs parti satt i regjering da avtalen ble inngått. Daværende regjering var i media ikke kritisk til avta-

len, og jeg minner om at daværende regjering utvidet tax free ordningen 1. juli 2006.

Avinors lufthavner i Oslo og Bergen har gyldig konsesjon frem til henholdsvis 22. desember 2030 og 7. mai 2033. Kontrakten med TRN utløper 31. desember 2022. Avinor har opplyst at avtaleperioder for kommersielle avtaler ikke nødvendigvis må følge konsesjonsperioder for lufthavnene. Jeg vil i denne sammenheng vise til at ansvaret for å inngå og forvalte kommersielle kontrakter innenfor norske lover og regler, tilligger styret og ledelsen i Avinor.

Når det gjelder spørsmålet om adgang til oppsigelse av kontrakten før 31. desember 2022, har Avinor opplyst at kontrakten med TRN vil kunne heves av en av partene ved et offentlig vedtak om endring/avvikling av ordningen med avgiftsfritt salg.

SPØRSMÅL NR. 207

Innlevert 12. november 2014 av stortingsrepresentant Gerd Eli Berge

Besvart 19. november 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Kan statsråden leggja fram oversikt over sysselsetting (i pst. av gruppe) for personar i alderen 15-74 år registrert med minst 30 timar arbeidstid per veke for i) reg. busette i Norge, ii) folkesetnaden eks. innvandrarakar (SSB-def.) og norskfødde, iii) innvandrarakar iv) innvandrarakar frå R1, v) innvandrarakar frå R2 og vi) innvandrarakar frå R3?»

BEGRUNNELSE:

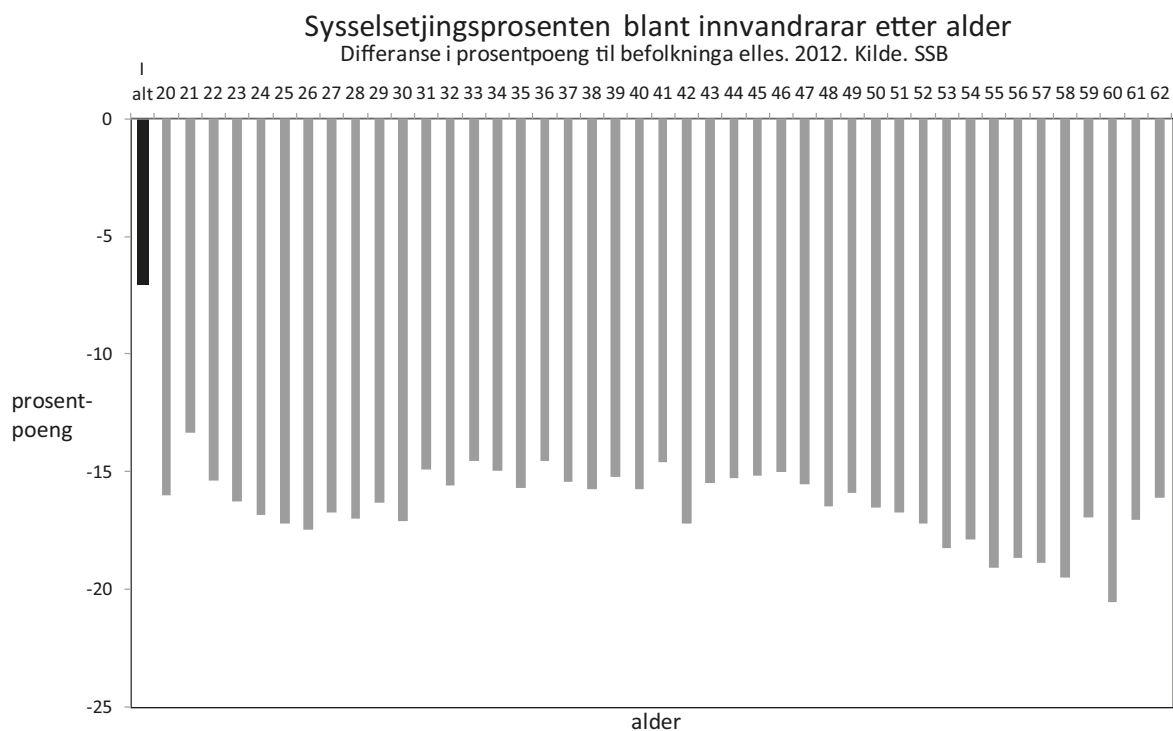
Det blir bede om å få synleggjort sysselsettingstala på eittårige aldersgrupper. Med R1, R2 og R3 er meint same definisjon som SSB brukar ved framskrivningar av folkesetnad.

Svar:

Frå grunngjevinga går det fram at representanten ber om sysselsetting fordelt på eittårig aldersgrupper og etter ei inndeling som SSB brukar ved framskrivning av folkemengda. Ei inndeling SSB har nytta er: Vestlige land, EU-land i Sentral- og Aust-Europa og Land i Asia, Afrika m.fl., Tilgjengeleg statistikk omhand-

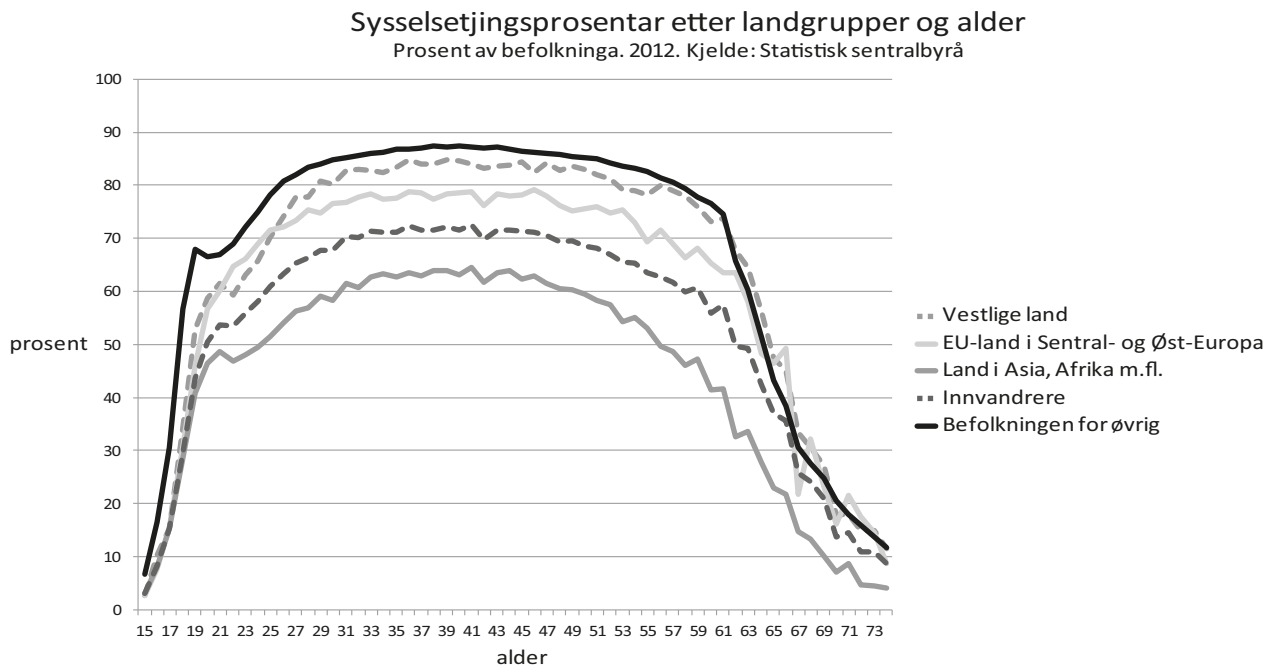
lar alle, dvs. deltidssysselsetting er også med. Representanten ber om mykje tall som kan være vanskeleg å lese om dei vert gjeve i form av ein tabell. Eg har difor valt å presentere tala i figurar i dette svaret.

Sysselsettingsprosenten blant innvandrarakar er lågare enn blant befolkninga elles. Mens sysselsettingsprosenten blant befolkninga elles er 69,7 prosent, er sysselsettinga blant innvandrarakar om lag 7 prosentpoeng lågare. Innvandrarakar har gjennomgåande ein gunstigare alders- og kjønnsprofil enn befolkninga elles når det gjelder sysselsetting. Ein større del av innvandrarakane er i dei aldersgruppene kor sysselsettinga er høgast, og menn er overrepresentert. Om ein korrigerer sysselsettinga blant innvandrarakar slik at den samsvarar med alders- og kjønnsprofilen til befolkninga elles, finn ein at skilnaden i sysselsettingsprosent er noko større. Dette ser ein tydeleg ved å samanlikne sysselsettinga for innvandrarakar og befolkninga elles som er i same alder. I alle aldersgrupper mellom 20 og 62 år er sysselsettinga blant innvandrarakar om lag 16 prosentpoeng lågare enn blant befolkninga elles. Denne differansen er nokså konstant med omsyn på alder, sjå figur 1.

Det er og tydelig skilnad med omsyn på landbakgrunn. Blant innvandrere frå Vestlige land er sysselsetjinga relativt høg, men ikkje like høg som blant befolkninga elles. Blant innvandrere frå EU-land i

Sentral- og Aust-Europa er sysselsetjingsprosenten litt lågare, men klart høgare enn for alle innvandrere. Sysselsetjinga er låg blant innvandrere frå Land i Asia, Afrika m.fl., sjå figur 2.

SPØRSMÅL NR. 208**Innlevert 12. november 2014 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 18. november 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Grensestasjonen på Storskog i Sør-Varanger kommune trenger utvidelse og bedre lokaler.

Når mener statsråden at ny grensestasjon kan stå ferdig, og hva vil kostnaden være?»

BEGRUNNELSE:

Storskog grensestasjon er Schengen-yttergrense. Det setter større krav til utforming, kapasitet og plass. Stasjonen har i dag lokaler som ikke fremstår som tidsriktige, og som ikke bidrar til at de ansatte kan gjøre jobben sin på en optimal måte.

Det er videre tydelig behov for et større utvendig areal, noe som vil bidra til større oversikt og mer effektiv kontroll.

Det er fra lokale myndigheter vist til aktuelle arealer for plassering av stasjonen. I denne sammenheng er det pekt på flere mulige kostnadsnivåer, blant annet som en følge av usikkerhet om det kan ligge eksplosiver i grunnen. Det vil være viktig å få avklart dette for lettere å kunne vurdere bruk av penger til anlegget i statsbudsjettssammenheng.

Svar:

Regjeringen har besluttet at det skal utarbeides en konseptvalgutredning (KVU) for grensestasjon og grensekontrolltjenester på Storskog, og at dette skal settes ut på anbud. Det har tatt noe tid å få avklart og utformet anbudsmaterialet, men 12.11.2014 ble det

kunngjort åpen anbudskonkurranse for bistand til gjennomføring av en slik KVU. I konkurransegrunnlaget er frist for ferdigstilling av utredningen satt til 1.9.2015. Jeg vil ikke spekulere i hva som blir utfallet av dette arbeidet, men anbefalingene i konseptvalgutredningen vil kunne ha betydning både for kostnader og videre fremdrift.

Til orientering og basert på forprosjektrapport fra Statsbygg av 2012 er estimert kostnadsramme for ny grensestasjon på Storskog ca. 743 mill. kroner (pr. 1.7.2014-kroner), og byggetid anslått til inntil tre år. Det er da bl.a. lagt til grunn en betydelig usikkerhet knyttet til mulige eksplosiver i grunnen.

Jeg er enig med representant Klinge i at det er viktig å få nærmere avklaring av denne usikkerheten. Forsvaret har derfor, på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet, foretatt nærmere grunnundersøkelser av den prosjekterte tomten på Storskog sensommeren 2014. Departementet mottok ultimo oktober en rapport om grunnforholdene som tar ned usikkerheten som har heftet ved tomten, og som også gir anbefalinger for videre arbeid på tomten. Departementet har på dette grunnlag bedt Statsbygg om å kvantifisere hvilken betydning redusert usikkerhet knyttet til grunnforholdene vil ha for de antatte kostnadene i forprosjektet av 2012. Det forventes at kostnadsestimatet vil nedjusteres noe, men det er foreløpig uklart hvor mye. Vi vil trolig motta mer konkret informasjon i desember 2014.

SPØRSMÅL NR. 209**Innlevert 13. november 2014 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 21. november 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«I Prop. 1 S Justisdepartementet beskrives behovet for å styrke forvaltningssamarbeidet mellom fengslene og blant annet Nav. «Et av tiltakene er at Arbeids- og velferdsetaten skal styrke sin tilstedeværelse i fengslene» (s 61.) Den forrige regjeringen startet prosjektet Nav i fengslene og ordningen har i hovedsak

fått gode tilbakemeldinger. Jeg kan ikke se at det er knyttet budsjettmidler til dette.

Hva konkret består styrkingen i, og hva koster den i form av økte årsverk og penger?»

BEGRUNNELSE:

Å tilbakeføre domfelte etter soning til samfunnet er en viktig oppgave for å lykkes i å holde gjentaker-kri-

minaliteten lav. I dag er det i Norge lav gjentaker-kriminalitet sammenliknet med de fleste andre land i Europa. Å ha et godt samarbeid mellom etatene, slik departementet beskriver, er viktig. Evalueringen av «Samordning av tiltak for tilbakeføring – Fra fengsel til kvalifiseringsprogram» anbefaler at det etableres en ordning med Nav ansatte i alle fengsler. Den peker videre på at ordningen har møtt de dømtes behov for koordinerte og sammenhengende tjenester.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet IFIF og Arbeids- og sosialdepartementet har i fellesskap vurdert hvordan de to departementer ut fra sitt forvaltningsansvar kan legge til rette for en best mulig oppfølging av innsatte. Målet med oppfølgingen er integrering i samfunnet etter løslatelse gjennom deltakelse i arbeidslivet.

De vurderingene som er gjort bygger bl.a. på erfaringer fra prosjektet «Samordning av tiltak for tilbakeføring fra fengsel til kvalifiseringsprogrammet». Dette prosjektet ble gjennomført fra 2009 til 2013. Det er videre utarbeidet retningslinjer for fordeling av roller mellom arbeids- og velferdsforvaltningen og kriminalomsorgen i tilbakeføringsarbeidet. Det er også inngått en ny samarbeidsavtale mellom kriminalomsorgen og Arbeids- og velferdsetaten. Kriminalomsorgen har videre lagt til rette for gode arbeidsforhold i fengslene for veiledere fra arbeids- og velferdsforvaltningen. Avklaring av oppgaver og ansvar gjennom retningslinjene og samarbeidsavtalen vil isolert sett bidra til mer effektiv ressursbruk for både Arbeids- og velferdsetaten og kriminalomsorgen, slik at mer ressurser kan brukes til oppfølging av innsatte.

Innsatte har de samme rettigheter til tjenester fra arbeids- og velferdsforvaltningen som befolkningen for øvrig. Noen av de innsatte har utenlandsk statsborgerskap og vil av den grunn stå uten lovlig opphold i landet etter endt soning. Disse vil ikke ha rett til tjenester fra arbeids- og velferdsforvaltningen. Samtidig er det stor gjennomstrømning av innsatte i fengslene. Mange soner fengselsstraffer av kort varighet. Noen av disse vil antakelig være mindre aktuelle for særskilt oppfølging fra arbeids- og velferdsforvaltningen. Det er derfor innsatte med fengselsstraffer av en viss varighet som vil være mest aktuelle for arbeids- og velferdsforvaltningens tjenester, og oppfølgingen vil antakelig først finne sted etter en periode av fengselsoppholdet. På denne bakgrunn er det vanskelig å gi et godt anslag på hvor stor andel av de innsatte som til enhver tid vil ha rett til og ha behov for oppfølging fra arbeids- og velferdsforvaltningen. Det er også usikkert hvor omfattende oppfølging det vil være behov for.

Samlet sett er det ikke nå grunnlag for å tallfeste omfanget av økt tilstedeværelse. Slik jeg ser det, vil behovet for ressursinnsats fra arbeids- og velferdsforvaltningen i fengslene også måtte ses i lys av den effektiviseringen som følger av at en nå etablerer klarere fordeling av roller og ansvar mellom arbeids- og velferdsforvaltningen og kriminalomsorgen.

For meg er det viktig at innsatte med behov tilbys god og egnet oppfølging i fengslene slik at de etter fengselsoppholdet kan komme tilbake til arbeids- og samfunnsliv. For å få dette til er jeg innstilt på at departementet gjennom styringsdialogen legger til rette for økt tilstedeværelse i fengslene fra arbeids- og velferdsforvaltningen. Det vil også bli lagt til rette for nødvendig kompetanseheving av veiledere fra arbeids- og velferdsforvaltningen.

SPØRSMÅL NR. 210

Innlevert 13. november 2014 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 18. november 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Under høringen på budsjett fra Justisdepartementet i Stortinget, kom det frem at organisasjoner som får øremerkede midler i budsjettet ikke kan søke på ordinære tildelingsmidler under den åpne posten som forvaltes av Kriminalomsorgsdirektoratet.

Er dette ny praksis, er det drøftet med de frivillige organisasjonene og har departementet vurdert hvilke

konsekvenser dette kan få for aktiviteten til de frivillige organisasjonene?»

BEGRUNNELSE:

Enkelte organisasjoner som har fått øremerkede midler, viste til at en slik avgrensing i realiteten betyr nedleggelse, siden støtten fra øremerkingsposten er på et mye lavere beløp enn de har behov for og søkt om, og som er nødvendig for driften.

De frivillige organisasjonene er et viktig supplement til rehabiliteringen for mange innsatte. Organisasjoner som for eksempel Røde Kors, Frelsesarmeen, Retretten, Wayback eller kultur- eller idretts-/friluftsliv- tiltak, er alle gode medspillere i arbeidet for å tilbakeføre fra et liv bak murene tilbake til samfunnet.

Svar:

Regelverk for tilskuddsordning for Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) – kap. 430, post 70 begrenser ikke organisasjoner som får øremerkede midler i budsjettet fra å søke på den delen av tilskuddsmidlene som kunngjøres årlig av KDI.

SPØRSMÅL NR. 211

Innlevert 13. november 2014 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 17. november 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Mens vi feirer Berlinmurens fall, bygges det nye murer rundt Europa for å hindre at asylsøkere og desperate, fattige mennesker stenges ute. En humanitær organisasjon i Melilla har publisert en video der spanske grensevakter slår folk bevisstløse og bærer dem tilbake over grensen. Uakseptable brutalitet, i tillegg nektelse av rett til å søke asyl. Norge bidrar til grensekontroll i Europa.

På hvilken måte sikres etisk standard og ivaretagelse av menneskerettigheter i det Norge bidrar til?»

Svar:

Norge bidrar som deltaker i Schengen-samarbeidet til yttergrensekontrollen i Europa gjennom deltakelse i fellesoperasjoner koordinert av Frontex. Frontex er bundet av Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter, relevant folkerett, bl.a. konvensjonen om flykningers stilling utferdiget i Genève 28.7.51 og forpliktelsene knyttet til internasjonal beskyttelse, framfor alt prinsippet om ikke-utsendelse (non-refoulement). Dette framgår direkte av forordningen som oppretter og regulerer Frontex' virksomhet. For å sikre at dette regelverket gjennomføres og respekteres har byrået utarbeidet et regelverk for opptreden som gjelder for alle operasjoner som samordnes av byrået. Regelverket inneholder prosedyrer som har som formål å sikre rettsstatsprinsippene og respekten for de grunnleggende rettigheter, med særlig oppmerksomhet rettet mot enslige mindreårige og mot sårbare personer, samt mot personer som søker internasjonal beskyttelse. Disse prosedyrene gjelder for alle som deltar i byråets virksomhet. Frontex har mekanismer for å kontrollere at de grunnleggende rettigheter respekteres i byråets virksomhet.

For å sikre at personell som deltar i fellesoperasjoner er kjent med og følger regelverket, sørger

Frontex for at disse har fått opplæring om relevant unionsrett og folkerett, herunder om grunnleggende rettigheter og adgang til å søke om internasjonal beskyttelse, samt retningslinjer for å identifisere personer som søker beskyttelse, og å veilede dem videre til de rette instanser. For generelt å sikre en riktig og høy standard på grensekontrollen har Frontex opprettet felles opplæringsprogrammer for grensekontrollører og Frontex tilbyr opplæring på europeisk plan for personer som fungerer som instruktører for medlemsstatenes nasjonale grensekontrollører.

Frontex har et rådgivende forum som bistår Frontex i spørsmål som gjelder grunnleggende rettigheter. I dette forumet deltar representanter fra Det europeiske støttekontoret for asyl (EASO), UNHCR, Byrået for grunnleggende rettigheter og NGOer (bl.a. Amnesty, ECRE, IOM, Røde Kors, Caritas mfl.). Dette rådgivende forum avgir årlige offentlige rapporter om sin virksomhet. I tillegg har Frontex et ombud for grunnleggende rettigheter som er uavhengig og rapporterer direkte til Frontex' styre og det rådgivende forum.

Det framgår av Frontex-forordningen at medlemslandene skal ha passende disiplinær-tiltak som skal komme til anvendelse dersom grunnleggende rettigheter eller forpliktelser om internasjonal beskyttelse brytes under en fellesoperasjon. Direktøren for Frontex kan helt eller delvis stille i bero eller avslutte en fellesoperasjon dersom det har forekommet alvorlige krenkelser av fundamentale rettigheter eller krenkelser som sannsynligvis vil vedvare. Innen 60 dager etter at en fellesoperasjon er avsluttet skal det gjennomføres en evaluering der merknader fra ombudet for grunnleggende rettigheter skal være med.

Dette viser etter min mening at Frontex har et strengt regelverk for å sikre en høy etisk standard og ivaretagelse av menneskerettigheter på yttergrensen. Frontex sørger også for at virksomheten i fellesoperasjonene overvåkes og har full mulighet til å stoppe

fellesoperasjoner der kravene ikke oppfylles. Til å bistå i dette arbeidet har Frontex et uavhengig ombud og et uavhengig rådgivende organ med deltakelse fra bla. en rekke NGO'er. Jeg har ikke grunn til å tvile på

at den virksomheten som Norge bidrar til gjennom vår deltakelse i Frontex, står på trygg grunn når det gjelder forholdet til etisk standard og overholdelse av menneskerettigheter.

SPØRSMÅL NR. 212

Innlevert 13. november 2014 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 19. november 2014 av statsminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Prosessindustrien i Nordland eksporterer for ca. 12 milliarder pr år og sysselsetter flere tusen. Industrien er et viktig grunnlag for videreutvikling av klimavennlig teknologi.

Hvorfor er det viktigere å transportere energien enn å videreforedle den nært produksjonsstedet, på hvilken bakgrunn hevder statsministeren at det økonomiske tyngdepunktet er flyttet nordover og hvor mener hun det økonomiske tyngdepunktet i nord er?»

BEGRUNNELSE:

Denne uken la statsministeren fram regjeringens statusrapport om nordområdene, «nordkloden». Statsministeren vektla i sine presentasjoner betydningen av næringslivet og mulighetene for videreutvikling. Dette er også fremhevet som et av de prioriterte områdene til regjeringen i rapporten.

Prosessindustrien er en av de aller viktigste næringene i Nord-Norge. Den videreforedler ren elektrisk kraft til viktige eksportvarer med høyere verdi. Det er rom for både å videreutvikle dagens prosesser og å starte opp nye kraftkrevende produksjoner, som f.eks. magnesiumsverk eller datalagringssentra.

Statsministeren er sitert hos NRK på at «Transport av energien er den største utfordringen i nord.» Dette er en helt annen strategi enn å satse på videreforedling av kraft nært produksjonsstedet.

Nordland er det klart viktigste eksportfylket i landsdelen.

Prosessindustri, fiskeri, leverandørindustri og havbruk er viktige sektorer. Statsministeren er også sitert hos NRK på «Det økonomiske tyngdepunktet er flyttet lenger nord. Finnmark er et helt annet fylke i dag enn for 10 år siden.»

Det har heldigvis vært en betydelig utvikling i hele landsdelen de siste 10 årene, også i Finnmark.

Det er likevel uklart på hvilket grunnlag statsministeren bygger sitt utsagn på.

Svar:

1.

I min presentasjon av regjeringens statusrapport om Nordområdene-«Nordkloden» – vektla jeg at det økonomiske tyngdepunktet er flyttet nordover.

Med det mener jeg at det økonomiske tyngdepunktet i Norge er flyttet nordover mot de tre nordligste fylkene. De siste oppdaterte fylkesvise tallene fra SSB viser at veksten i verdiskapningen (bruttoproduktet per innbygger), har vokst raskere i de tre nordligste fylkene enn landsgjennomsnittet. I perioden 2000-2011 har bruttoproduktet økt med 73 % i Norge. I Finnmark har veksten i verdiskaping vært på 95 %, i Nordland 84 % og Troms 81 %.

2.

Når det gjelder spørsmålets påstand om at det er viktigere å transportere energien enn å videreforedle den nært er det en uttalelse jeg aldri har gitt, og som jeg stiller meg uforstående til. Regjeringen er opptatt av både å utvikle prosessindustrien i Norge videre, gjennom gode rammevilkår, samt betydelig styrking av klimafond og miljøteknologiordningen i budsjettet.

Det er mulig spørsmålsstilleren bygger på uttalelsen om at verden trenger mer energi fordi verdens befolkning utvikler seg. Mye av denne energien finnes nord for polarsirkelen. At den største utfordringen for Nord-Norge er transport av energien knytter seg til å få energien ut til de viktigste markedene hvor etterspørselen øker med utgangspunkt i grunnleggende velferdsutvikling for de fattigste.

SPØRSMÅL NR. 213**Innlevert 13. november 2014 av stortingsrepresentant Truls Wickholm****Besvart 21. november 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Hvor mye mer, totalt i kroner, vil en familie hvor hver av foreldrene tjener inntil 400 000 kroner, ha betalt i barnehageutgifter for to barn i barnehage i løpet av 2014 og 2015, sammenlignet med prisen i forslaget fra regjeringen Stoltenberg II?»

Svar:

Regjeringen har i statsbudsjettet for 2015 foreslått at maksimalprisen fastsettes til 2 580 kroner per måned for en heltidsplass, en reell økning på 100 kroner per måned sammenlignet med 2014. For å bedre den sosiale profilen på foreldrebetalingen har regjeringen foreslått å innføre et nasjonalt minstekrav til redusert foreldrebetaling for lavinntektsfamilier. Forslaget innebærer at foreldrebetalingen for første barn maksimalt skal utgjøre 7 prosent av familiens inntekt. Regjeringen tar sikte på å innføre ordningen fra 1. august 2015.

Med dette forslaget vil foreldrebetalingen for de som omfattes av ordningen i gjennomsnitt bli om lag 500 kroner lavere per måned fra august 2015 sammenlignet med hva de betaler i dag. Familier med husholdningsinntekt på 150 000-200 000 kroner vil i gjennomsnitt betale ca. 1 000 kroner mindre per måned fra august 2015 enn de gjør i dag. Jeg vil også understreke at det regjeringen har foreslått er en nasjo-

nal minstestandard, og at kommunene står fritt til å gi en større reduksjon i foreldrebetalingen. Bevilgningsforslaget kommer i tillegg til det kommunene allerede bruker på moderasjons- og fritaksordninger. Kommunene settes dermed i stand til å kunne til å gi høyere moderasjon enn det de har i dag.

Jeg legger til grunn at spørsmålet gjelder konsekvensene av endringer i foreldrebetalingen for en familie der begge foreldrene tjener 400 000 kroner, det vil si at samlet husholdningsinntekt er 800 000 kroner. I beregningen av hvor mye mer en familie med to barn i barnehage har betalt for barnehageplassene i 2014 og vil betale for plassene i 2015 er det lagt til grunn at familien ikke mottar noen annen form for reduksjon i foreldrebetalingen enn søskenmoderasjon. For å beregne foreldrebetaling for en barnehageplass med Stoltenberg II-regjeringens forslag i statsbudsjettet for 2014 er det for 2014 lagt til grunn en maksimalpris på 2 360 kroner, og det er antatt en reell videreføring av denne i 2015, slik at maksimalprisen ville vært 2 430 kroner i 2015.

Med disse forutsetningene vil en familie med samlet inntekt på 800 000 kroner reelt sett betalt 3 672 kroner mindre for to barnehageplasser i løpet av 2014 og 2015 med Stoltenberg II-regjeringens forslag enn med regjeringens forslag.

SPØRSMÅL NR. 214**Innlevert 13. november 2014 av stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud****Besvart 19. november 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Mener statsråden at informasjonen han ga i spørretimen 12. november er korrekt, og kan statsråden opplyse på hvilken måte regjeringa vil skjerme tilbudet for psykisk utviklingshemmede?»

BEGRUNNELSE:

Kunnskapsministeren svarte følgende på et spørsmål i Spørretimen den 12. november – vedrørende kutt i tilbudet for psykisk utviklingshemmede:

«Hvis man ser i budsjetteksten, presiserer regjeringen at den ønsker å skjerme en del av tilbudene til f.eks. psykisk utviklingshemmede, slik at det skal være ivarettatt.»

Vi finner ikke dette i budsjetteksten og heller ikke i tallmaterialet.

Imidlertid er det kommet et høringsnotat fra Utdanningsdirektoratet med en ny omregningstabell. Denne tabellen skal ikke gjelde de fire skolene som er tilrettelagt for spesielle grupper. De skal ha tilskudd til kortkurs etter nåværende regel. Alle de an-

dre skolene skal forholde seg til ny regel, som betyr en halvering av kortkursstøtten.

Det betyr følgende: Et kurs på for eksempel en av de fire skolene, med hvilket som helst innhold, får dobbelt så mye tilskudd for samme gruppe som en av de andre 74 skolene. – Samme kurs, samme elever, men ulik skole.

Svar:

I statsbudsjettet for 2015 har regjeringen foreslått å redusere kap. 253 post 70 tilskudd til folkehøyskole med 19,7 mill. kroner. Langkurs (årskurs), hvor elevene bor på internat, er folkehøyskolens kjernevirksomhet og samfunnsoppdrag. Bevilgningen til dette formålet er foreslått videreført.

Kortkurs er noe annet. Disse kursene er ingen del av skoleslagets historiske oppgave. En rekke av kortkursene har fritidspregede temaer som for eksempel sang, håndverk, reiser etc. Hovedtyngden av de som deltar på kortkurs ligger innenfor aldersgruppen 40 til 70 år. Dette er gjennomgående en ressurssterk gruppe som bør ha mulighet til å betale en noe høyere egenandel. Reduksjonen foreslås derfor rettet mot kortkurs.

Fire folkehøyskoler med en høy andel funksjonshemmede elever har en egen tilskudds-ordning, som skal dekke merutgiftene knyttet til at disse fire skolene har en høy andel funksjonshemmede. I forbindelse med at Utdanningsdirektoratet forbereder gjennomføringen av et eventuelt kutt, jf. budsjettforslaget, har jeg bedt Utdanningsdirektoratet om å skjerme disse skolene og de vil derfor ikke berøres av det foreslåtte kuttet. Det er riktig som representanten påpeker i spørsmålet at disse fire skolene vil få mer i tilskudd per kurs enn andre folkehøyskoler. Årsaken til at jeg ønsker å skjerme disse skolene er at de er særlig tilrettelagt for funksjonshemmede.

Under en replikkveksling i Stortingets spørretime uttalte jeg:

«Hvis man ser i budsjetteksten, presiserer regjeringen at den ønsker å skjerme en del av tilbudene til f.eks. psykisk utviklingshemmede, slik at det skal være ivare tatt.»

Jeg ser at jeg kunne ha formulert meg mer presist på dette punktet. Det jeg ønsket å få frem var at de folkehøyskolene som har en høy andel funksjonshemmede elever vil skjermes fra det foreslåtte kuttet.

SPØRSMÅL NR. 215

Innlevert 13. november 2014 av stortingsrepresentant Svein Abrahamsen

Besvart 20. november 2014 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Hvordan vurderer statsråden Haugesund teater sitt behov for egne prøvelokaler til sine produksjoner, og hvordan vil statsråden eventuelt bidra til at teateret får slike lokaler?»

BEGRUNNELSE:

Haugesund teater har over tid pekt på behovet for egne prøvelokaler til sine produksjoner. Haugesund teater er det eneste regionteateret i landet uten egne prøvelokaler. Teateret viser til at det trenger slike lokaler for kunne produsere skikkelig og utvikle seg videre kvalitetsmessig. Teateret øver nå i midlertidige lokaler, som teateret er klar på ikke gir tilfredsstillende prøveforhold.

Svar:

Spørsmålet om midler til prøvelokaler for Haugesund Teater går langt tilbake. I budsjettsoknaden for 2015 søkte Haugesund Teater om økt husleietilskudd til faste prøvelokaler. Teatret har tidligere uttrykt ønske om nybygg, men også om tilpassing av eksisterende lokaler.

Søknaden om økt husleietilskudd fra Haugesund Teater ble vurdert i forbindelse med den ordinære budsjettprosessen. Hva gjelder midler til et eventuelt nybygg, har Kulturdepartementet så langt ikke mottatt en godt nok utredet søknad fra Haugesund Teater til at vi har kunnet realitetsbehandle saken. På generelt grunnlag er det imidlertid viktig å presisere at slike søknader vurderes ut fra et totalbehov på kulturfeltet.

SPØRSMÅL NR. 216**Innlevert 13. november 2014 av stortingsrepresentant Svein Abrahamsen****Besvart 19. november 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Vil statsråden åpne for at ungdom får mulighet til å ta opp igjen fag fra grunnskolen for å forbedre karakterene sine?»

BEGRUNNELSE:

Venstre er, i likhet med regjeringen, opptatt av å redusere frafallet fra videregående opplæring og styrke kunnskapen elevene sitter igjen med fra hele grunnopplæringen.

Valg av utdanningsprogram i videregående opplæring er avgjørende for hvilke muligheter ungdom har til yrkes- og studieliv. Det er en kjensgjerning at for alle er ikke ungdomsskolen like enkel, og ambisjoner og evner til å nå mål om senere utdanning kan komme senere i livet. Samtidig er det i dag ingen mulighet for de som ønsker det å forbedre karakterene sine før opptak til videregående opplæring. Vi kan tenke oss å vurdere flere modeller for forbedring av karakterer som konte-/ forbedringseksamen i avgangsåret, muligheten til å ta privatisteksamen mens man går på et annet enn ønsket utdanningsprogram i videregående opplæring eller ekstra skoleår (X-Class). Uavhengig av hva slags modell som velges er vårt ønske at flere skal få muligheten til å prøve på nytt. Alle fortjener mer enn en sjanse.

Svar:

Ungdom som har fullført grunnskolen, har i dag rett til inntak på ett av tre alternative utdanningsprogram som de har søkt på i videregående opplæring. Dette følger av opplæringsloven § 3-1. Retten gjelder uavhengig av karakterer, og den gjelder også for dem som ikke har bestått alle fag i grunnskolen. Fylkeskommunen bestemmer hvor mange elevplasser som skal opprettes på hvert utdanningsprogram og avgjør dermed hvor stor betydning karakterene fra grunnskolen får for inntaket. Også opplæringen i videregående skole skal tilpasses evnene og forutsetningene til den enkelte, og fylkeskommunen plikter å tilby annen opplæring dersom eleven får særlige vansker med å følge den opplæringen som er valgt.

Ungdomsretten er ikke supplert med en rett til å forbedre grunnskolevitnemålet. Jeg ser både fordeler

og ulemper med en slik mulighet. En slik forbedringsordning vil for eksempel kunne medføre at elever med forbedrede karakterer kommer inn på ønsket utdanningsprogram på bekostning av dem som kommer direkte fra grunnskolen. Dette vil igjen kunne medføre at enda flere ser seg nødt til å ta opp fag fra grunnskolen.

Selv om det ikke er mulig å forbedre grunnskolevitnemålet som privatist, kan elever som mener at de trenger det, søke om et ekstra år med grunnskoleopplæring. Elevene har imidlertid ikke rett til et slikt ekstra år i dag. Det er kommunen eleven bor i som behandler en slik søknad (med unntak for elever i private skoler uten rett til statsstøtte og de elevene fylkeskommunen har ansvaret for). Vurdering og vedtak om et år ekstra må da gjøres før eleven har fått vitnemål fra grunnskolen.

Jeg mener vi må jobbe systematisk for å bedre gjennomføringen i videregående opplæring og for å sikre alle elever god opplæring gjennom hele skoleløpet. Regjeringen har allerede igangsatt en rekke tiltak som ledd i dette arbeidet. Gjennom strategien Lærarløftet ønsker regjeringen en ny satsing på kunnskapsskolen. I Program for bedre gjennomføring i videregående opplæring som ble satt i gang høsten 2014, er målgruppen både elever som står i fare for ikke å gjennomføre videregående opplæring, og ungdom mellom 15 og 21 år som står utenfor opplæring og arbeid. Programmet skal inneholde både nasjonale, regionale og lokale tiltak, og hensikten er å identifisere tiltak som har effekt ved hjelp av systematisk utprøving og forskning for å sette dem best mulig i stand til å gjennomføre videregående opplæring. Overgangen fra grunnskolen er ett av flere områder som vil bli viet særlig oppmerksomhet.

Det er viktig å styrke den muligheten den enkelte eleven har til å gjennomføre videregående opplæring. Jeg mener dette best kan gjøres ved å sørge for at elevene får god, tilpasset opplæring både i grunnskolen og i videregående skole. Jeg mener det vil kunne ha uheldige sider om elever som har rett til videregående opplæring, heller vil velge å forbedre karakterer fra allerede avsluttet grunnskoleopplæring. Jeg vil derfor ikke foreslå en slik endring av regelverket.

SPØRSMÅL NR. 217**Innlevert 13. november 2014 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 21. november 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hva kan statsråden gjøre for å håndheve lovgivningen for taxinæringen, og hvordan kan statsråden bidra til at politiet prioriterer å etterforske og straffefølge ulovlig pirattaxivirksomhet?»

BEGRUNNELSE:

Piratkjøring er en utfordring for taxinæringen. Dette er ikke bare en by utfordring men en vel så stor utfordring i distriktene der bortfall av taxiløyver har hatt en veldig negativ utvikling de siste årene. Bortfall av taxiløyver gjør at flere områder mister 24timers tilbud og beredskap. Med muligheten for å annonsere privat kjøring på sosiale medier har de som kjører ulovlig og svart fått et effektivt verktøy. I andre land har dette blitt et stort problem for taxinæringen. Den danske Trafikstyrelsen anmeldte i juli Haxi, som driver såkalt «samkjøring» annonsert på sosiale medier, for brudd på den danske taxilovgivningen. Rogaland Taxi anmeldte også i 2013 et nettsted for pirattaxivirksomhet.

Under Norges Taxiforbund sine fagdager 29. og 30. oktober i Sandvika i år utrykte statssekretær i samferdselsdepartementet Bård Hoksrud klart og tydelig at å kjøre personer uten løyve er ulovlig. I tillegg kommer det forhold at dette også er en del av den svarte økonomien. Disse lovbruddene har dessverre fått lav prioritet fra politiets side.

Svar:

Taxinæringen er en viktig premiss for en velfungerende og sikker samferdsel. Taxinæringen er også en viktig beredskapsaktør for bl.a. transport av personer som har spesielle behov. Bruk av pirattaxi undergraver den lovlydige næringen, og er således problematisk på flere måter. Kunder som benytter seg av pirattaxier underbygger svart økonomi. Kundene har heller ingen sikkerhet for at kjøretøyet som benyttes holder forsvarlig standard. Ei heller kan man stole på at

sjåføren ikke kjører i påvirket tilstand eller bryter andre vilkår for å inneha kjøreseddel. Kunden løper dessuten en risiko for å bli utsatt for overgrep og annen kriminalitet.

Yrkestransportloven er veg- og transportmyndighetenes ansvar, mens den strafferettslige oppfølging etter overtredelser av lovverket tilligger politiet.

Pirattaxikjøring hvor en person driver med persontransport mot vederlag uten drosjeløyve, er ulovlig etter yrkestransportlovens § 4, og kan straffes med bøter. Inntekter fra pirattaxikjøring anses også å være skattepliktig skal oppgis til skatteetaten. Unnlatelse av å oppgi inntektene er straffbare etter ligningsloven § 12-1. Pirattaxikjøring kan også få konsekvenser for vedkommende sjåførs førerkort, og politiet kan også nedlegge kjøreforbud.

Jeg forventer at de lokale politimyndighetene prioriterer bekjempelse av disse lovbruddene i sitt daglige operative arbeid.

Formidling av løyvepliktig persontransport mot vederlag må skje gjennom en drosjesentral som er godkjent av løyvemyndigheten (fylkeskommunen). Det bør her nevnes at formidling av eventuell lovstridig persontransport vil kunne medføre medvirkningsansvar for formidleren etter yrkestransportloven § 41 til sjåførenes lovbrudd. Videre vil slik formidling av persontransport mot vederlag være selvstendig næringsvirksomhet som krever registrering av virksomheten i foretaksregisteret, føring av regnskap, samt oppfyllelse av oppgavepliktene overfor det offentlige og betaling av skatter og avgifter.

Jeg er kjent med at Taxiforbundet har anmeldt virksomheten som drives under navnet HAXI til Rogaland politidistrikt for formidling av ulovlig persontransport. Saken er etter det opplyste ikke avgjort ennå. Inntil videre må vi avvente påtalemyndighetens – eventuelt domstolens vurdering av om selskapet driver ulovlig virksomhet – eventuelt om det har medvirket til lovstridig taxikjøring.

SPØRSMÅL NR. 218**Innlevert 13. november 2014 av stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos****Besvart 25. november 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Jeg har fått informasjon om at personer som har fått avdekket displasert menisk i kjeveleddet får avslag på søknad om behandling i utlandet.

Kan statsråden gi en faglig begrunnelse for hvorfor disse søknadene om behandling avslås?»

BEGRUNNELSE:

Problemer i kjeveledd er den nest hyppigste årsak til smerte i ansiktsregionen. Noen som opplever kjevesmerter får avdekket at menisken i kjeveleddet har forflyttet seg.

Etter det jeg er kjent med har ikke Norge kompetanse på kirurgisk inngrep for å rette opp i displasert menisk i kjeveleddet. Jeg har fått informasjon om at Utenlandskontoret avslår søknader om kirurgisk replasering av menisk, også der hvor man har forsøkt helsetjenestens anbefalinger om konservativ behandling før man søker utenlandsbehandling.

Jeg er kjent med at USA har leger som har spesialisert seg innen dette området. I Norge tilbys det konservativ behandling, blant annet behandling for å påvirke muskulaturen i kjeveleddet. Noen oppnår god virkning av denne behandlingen, mens noen gjør det ikke.

I følge internasjonalt anerkjente universitetsklinikker, som for eksempel Mayo-klinikken i USA, er kirurgisk replasering av menisk en internasjonalt akseptert metode for å behandle displasert menisk når konservativ behandling ikke har gitt tilfredsstillende resultat. Mayo-klinikkens prosedyrer sier blant annet at

«Disk repositioning is a common surgery to realign the cartilage disk inside the TMJ if it has slipped out of place».

Videre står det at:

«The surgeon makes a small incision in your jaw and moves the disk back into position, and, if necessary, repair the ligament»

I henhold til Kunnskapssenterets Kunnskapsoppsummering (2013) er dette en internasjonalt akseptert metode for å behandle displasert menisk i kjeveleddet.

Pasienter som søker om å få innvilget behandling i utlandet opplever at de ikke får hverken en tilstrekkelig individuell vurdering eller en faglig begrunnelse for sine avslag. Kan statsråden opplyse saken og gi en redegjørelse for hvorfor Norge avslår søknader om utenlandsbehandling for både diagnostisering av kjeveledd og for kirurgisk behandling av displasert menisk i kjeveleddet.

Svar:

Stortingsrepresentant Kjønås Kjos ber om en faglig begrunnelse for hvorfor pasienter som har fått avdekket displasert menisk i kjeveleddet, får avslag på søknad om behandling i utlandet.

Det er utenlandskontorene i de regionale helseforetakene som behandler søknader om behandling i utlandet når en pasient mener det ikke finnes et adekvat tilbud i Norge. Som statsråd har ikke jeg kunnskap om de enkelte sakene som behandles ved utenlandskontorene og de begrunnelsene som ligger til grunn for et avslag.

Dersom pasientene ikke er enig i vedtaket som fattes av utlandskontorene, kan pasienten klage til Klagenemnda for behandling i utlandet. Vedtak herfra kan bringes videre inn for domstolene.

Jeg vil avslutningsvis understreke at jeg er oppatt av at pasienter med kjeveleddsproblemer får et godt tilbud i helsetjenesten. Tilbudet var lenge for fragmentert og preget av lite tverrfaglighet og samhandling. Utredningstilbudet som er etablert i Helse Bergen HF er satt sammen med god og solid tverrfaglig kompetanse, og er et viktig bidrag for å sikre et bedre tilbud til disse pasientene.

SPØRSMÅL NR. 219**Innlevert 13. november 2014 av stortingsrepresentant Nils Aage Jegstad****Besvart 24. november 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvor mye har vedlikeholdsetterslepet på jernbane økt siden 2005?»

BEGRUNNELSE:

I svar på budsjettspørsmål nr. 149 fra Senterpartiets fraksjon oppgis beregnet vedlikeholdsetterslep på jernbane for årene 2010-2014 som viser en kraftig økning. Kan statsråden opplyse hvordan etterslepet utviklet seg i hele den rød-grønne perioden fra 2005.

Svar:

Jernbaneverket har beregnet følgende utvikling i vedlikeholdsetterslepet på det norske jernbanenettet siden 2005, med prosentvis økning fra året før gitt i parentes:

2005: 9,5 mrd. kr
2006: 11,0 mrd. kr (+15,8 pst.)
2007: 12,0 mrd. kr (+9,1 pst.)
2008: 13,3 mrd. kr (+10,8 pst.)
2009: 13,9 mrd. kr (+4,5 pst.)
2010: 14,5 mrd. kr (+4,3 pst.)
2011: 15,4 mrd. kr (+6,2 pst.)
2012: 16,2 mrd. kr (+5,2 pst.)
2013: 17,3 mrd. kr (+6,8 pst.)
2014: 17,7 mrd. kr (+2,3 pst.)
2015: 17,9 mrd. kr (+1,1 pst.)

Perioden sett under ett har vedlikeholdsetterslepet på jernbanenettet økt med 8,2 mrd. kr (86,3 prosent) fra utgangen av 2005 til utgangen av 2014. Som det framgår av tallene over har imidlertid veksten i vedlikeholdsetterslepet fra det ene året til det neste bremsset opp betydelig siden denne regjeringen tiltrådte høsten 2013. Fra å ha økt med fra rundt 4,5 til mer enn 6 prosent årlig de 5 foregående årene, bidro regjeringen og samarbeidspartiernes økte innsats til

vedlikehold ifm. budsjettbehandlingen i fjor høst til at veksten i vedlikeholdsetterslepet ble redusert til 2,3 prosent fra 2013 til 2014. I budsjettforslaget for 2014 fra daværende regjeringen Stoltenberg var det lagt opp til en økning i etterslepet på nesten 6 prosent. Det ble betydelig redusert i budsjettavtalen mellom H/FrP regjeringen og samarbeidspartiene på Stortinget. Med den nylig inngåtte budsjettavtalen mellom regjeringen og samarbeidspartiene for 2015, vil vi mer enn doble satsingen på fornying ift. regjeringen Stoltenbergs forslag til 2014-budsjett – fra 1 097 mill. kr til 2 271 mill. kr. Dette vil ikke bare stanse ytterligere vekst i vedlikeholdsetterslepet, men også redusere etterslepet med om lag 170 mill. kr i 2015.

Det må presiseres at beregningene av etterslep så langt tilbake i tid er beheftet med usikkerhet, da nivået for hvor mye vedlikehold i form av fornying som er nødvendig for å holde standarden på jernbanenettet ikke er konstant – det såkalte likevektsnivået for fornying, der infrastrukturen verken forringes eller forbedres – kan ha endret seg i løpet av disse 10 årene. Det var først i 2009 at Jernbaneverket ved hjelp av eksterne konsulenter, utførte en grundigere analyse av tilstanden på jernbanenettet. Tallene for årene før 2009 er derfor beheftet med større usikkerhet.

Som nevnt under omtalen av jernbanevedlikehold i Prop. 1 S (2014-2015), side 137-142), er det også viktig å merke seg at Jernbaneverkets beregninger av etterslepet i fornying av infrastrukturen i stor grad er basert på historiske standarder og teknologiløsninger. De tar ikke hensyn til eventuelle økte kostnader som følge av nye krav, standarder og teknologisk utvikling knyttet til fornying av anleggene. Samferdselsdepartementet har derfor i retningslinjene til neste Nasjonal transportplan gitt samferdselsetatene i oppdrag å utrede hvilken standard som skal legges til grunn ved beregning av vedlikeholdsetterslepet i de ulike transportsektorene.

SPØRSMÅL NR. 220**Innlevert 14. november 2014 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 21. november 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Statens hovedtariffavtale 5.9 Seniorpolitiske tiltak sier: Arbeidsgiverne i staten må legge til rette for at arbeidstakerne kan stå lenger i arbeid. Seniorpolitiske tiltak er viktig for å få arbeidstakerne til å utsette sin fratredden. I SSB planlegges nå nedbemanning med begrunnelse: vi har fått en skjev alderssammensetning og at vi på en del områder mangler riktig kompetanse.

Mener finansministeren det er greit at staten sier opp eldre arbeidstakere, tar inn yngre, og bidrar til å støtte eldre ut av arbeid?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har merket meg at tidligere hovedtariffavtale inneholdt formuleringer som i større grad sikret at arbeidsgiver skulle hindre utstøting og sikre videreføring av kompetanse enn dagens tariffavtale. Det er derfor grunn til å stille spørsmål om endringen i ordlyd også betyr endring i praksis når det gjelder statens syn på eldre arbeidstakere. Tidligere lød paragrafen slik.

«5.9.1 Staten

Arbeidsgiverne i staten må legge til rette for at arbeidstakerne kan stå lenger i arbeid og ikke utstøtes fra arbeidslivet.

Seniorpolitiske tiltak er viktig for å få arbeidstakerne til å utsette sin fratredden, for å sikre videreføring av eldre arbeidstakers erfaringskompetanse i den enkelte virksomhet og for å dekke behovet for arbeidskraft.»

SSB er en svært viktig og stor arbeidsplass der deler av virksomheten ble besluttet lagt til Kongsvinger som en viktig utlokalisering av statlig virksomhet.

På avdeling Kongsvinger er det stor uro om kutt i stillinger fordi det i praksis vil bety at nedbemanningen får som resultat at en kvitter seg med eldre arbeidstakere. I bedriften er det stor turnover så det er fullt mulig å sikre behov for ny kompetanse gjennom det.

SSBs interne brev til ansatte bekrefter at i SSB har produksjonen økt, takket være at ansatte har bidratt til effektivisering og omstilling.

De sier selv at det har oppstått en slitasje og et kompetansegap i organisasjonen ved at vi i liten grad har erstattet dem som har sluttet. På noen områder er det for få medarbeidere, på andre områder kanskje for mange. Hovedbildet er at vi har fått en skjev alderssammensetning og at vi på en del områder mangler riktig kompetanse.

Hva bedriften har gjort for å kartlegge sin egen kompetanse, sikre ansatte kvalifisering for nye opp-

gaver og bevissthet rundt rekruttering av manglende kompetanse, vites ikke.

Uansett er det ikke akseptabelt at staten sier opp seniorer, når staten selv sier at flere må stå i arbeid lengre og at det er avtalefestet å arbeide for at ansatte utsetter sin fratredden. Det er vel ikke bare andre arbeidsgivere enn staten som skal ta ansvar for at seniorer faktisk har et arbeid.

Svar:

Alderssammensetningen i Statistisk sentralbyrå (SSB) er slik at om lag en tredel av medarbeiderne vil nå pensjonsalder i løpet av ti år. Uavhengig av den pågående omstillingsprosessen i SSB, vil en økende andel gå av for statens aldersgrense ved 70 år framover.

Styringssignalene fra Finansdepartementet til SSB formidles i hovedsak gjennom departementets budsjettproposisjon og et årlig tildelingsbrev. I Prop. 1S (2014-2015) understreker departementet at SSB skal konsentrere virksomheten om sine kjerneoppgaver, herunder om produksjon av relevant og pålitelig statistikk av høy kvalitet. Det skal samtidig legges betydelig vekt på kostnadseffektivitet i organisasjonen og hvordan oppgavene løses. SSBs ledelse og styre må tilpasse virksomheten innenfor de rammer som settes av i budsjettet og av lover og regler mv.

Rammene for produksjon og formidling av statistikk i Statistisk sentralbyrå (SSB) utvikles kontinuerlig. Dette skyldes bl.a. endrede krav fra brukerne, krav til effektivisering fra departementet og Stortinget, nye internasjonale krav og ikke minst endringer i hvordan statistikken produseres. Departementet er kjent med omstillingsprosessen SSB nå har igangsatt for å gjøre virksomheten bedre rustet til å utføre samfunnsoppdraget innenfor de budsjetttrammene og føringene som ligger bl.a. i Prop. 1S (2014 – 2015).

Konsentrasjon om kjerneoppgavene og teknologiske endringer stiller nye krav til kompetanse. SSB har et selvstendig ansvar for å ha riktig kompetanse til de oppgaver som virksomheten er pålagt å løse fra sentralt hold. Som omtalt i Prop. 1S (2014-2015) er tallet på ansatte i SSB gått ned med vel 100 personer fra 2010 til 2013, uten at det har redusert den samlede produksjonen. Framover har SSB lagt opp til å redusere antall ansatte med om lag med 50 personer netto, som tilsvarer vel 5 prosent av totalt antall ansatte i virksomheten. Reduksjonen skal først og fremst skje ved naturlig avgang og frivillige avtaler om fratredden, og ikke ved oppsigelser. Med naturlig avgang i denne sammenheng menes både at medarbeidere går av med pensjon og at medar-

beidere slutter for å begynne i annen jobb eller for å studere. Alder er ikke et kriterium for kompetanse, og omstillingsprosessen i SSB er heller ikke begrunnet i alderssammensetningen blant medarbeiderne. En kan likevel ikke se bort fra at det vil være enkelte eldre medarbeidere som ønsker å slutte tidligere som følge av den pågående omstillingen. Samtidig kan det være andre eldre medarbeidere med etterspurt kompetanse som i årene framover vil ønske å stå lenger i jobb.

SSB omtaler sentrale forhold innenfor personalområdet i den ordinære årsrapporten til departemen-

tet i tråd med kravene som er satt i tildelingsbrevet. Departementet har bedt særskilt om en vurdering av etatens kompetanse og risikofaktorer knyttet til denne. SSB rapporterer også på hvordan målene i IA-avtalen, herunder målet om å stimulere eldre til å stå lenger i arbeid utvikler seg. SSB har en livsfasepolitikk, der det bl.a. heter at SSB vil bruke personalpolitikken som virkemiddel for å beholde og rekruttere medarbeidere med riktig kompetanse og legge til rette for at medarbeidere ønsker å forlenge sin yrkesaktive karriere i SSB.

SPØRSMÅL NR. 221

Innlevert 14. november 2014 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 21. november 2014 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Kongsberg Gruppen ASA er en del av det norske totalforsvaret. Regjeringen har bedt om fullmakt til å selge seg ned til 34 % eierskap i selskapet. Det betyr at ikke-allierte interesser kan skaffe seg kontroll over 66 % av selskapet.

Mener forsvarsministeren at dette ut fra et sikkerhetspolitiske ståsted vil være uproblematisk?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har bedt om en slik salgsfullmakt i Meld. St. 27 (2013-2014). De sikkerhetspolitiske sidene ved et slikt nedsalg er ikke omtalt i meldingen.

I spørretimen 12.11.14 svarte statsministeren blant annet:

«Vårt forslag til endringer i eierskapet i Kongsberg Gruppen er ikke å selge seg ut av Kongsberg Gruppen. Det er heller ikke sånn at norsk lov og regelverk knyttet til våpenkontroll, -utvikling eller våpenmateriell vil endre seg som følge av at man endrer eierskapsandelene. Kontroll på hva vi produserer i Norge, kontroll på hvor vi selger i Norge, er regulert gjennom andre lover og regler. Det gjelder også for alle helprivateide selskaper som produserer ut av Norge.»

I Dagsrevyen 13.11.14 fremgikk det at næringsministeren, i motsetning til statsministeren, ikke ville selge før den nasjonale sikkerheten er ivaretatt.

I høring på stortinget 13.11.14 var Kongsberg Gruppen selv klar på at Norge, i motsetning til statsministerens svar, ikke har et tilstrekkelig regelverk.

Konsernsjef Walter Qvam konkluderte i sitt innlegg:

«Det bør et regelverk på plass i Norge før man går inn på en diskusjon om endring av eierandelen.»

Svar:

La meg innledningsvis vise til mitt brev av 29. oktober d.å. til Stortingets president, med svar på spørsmål fra stortingsrepresentant Laila Gustavsen. Flere sider ved sakskomplekset er besvart der, bl.a. de eventuelle sikkerhetsmessige utfordringene knyttet til et nedsalg i Kongsberg Gruppen ASA (Kongsberg). Jeg viser også til de svarene jeg ga i muntlig spørretime i Stortinget 19. november d.å. Regjeringen har i denne saken bedt Stortinget om fullmakt til å kunne selge seg ned i flere selskaper hvor staten har betydelig eierskap. Det er således ikke besluttet om, og evt. når, et nedsalg vil finne sted. Regjeringen vil derfor vurdere flere forhold, inkludert behovet for å gjøre justeringer i eksisterende lovverk, før et evt. nedsalg finner sted.

Når det gjelder statsministerens svar i spørretimen 12. november d.å., retter dette seg i første rekke mot eksportkontroll, forsvarssektorens anskaffelsesvirksomhet og dens støtte til utvikling av nye forsvarsystemer hos våre leverandører.

Det medfører derimot riktighet, slik Kongsbergs ledelse har uttalt, at det i dag ikke eksisterer en direkte hjemmel til å gripe inn ved eierskapsendringer, for eksempel nektelse av eierskapsoverdragelser, slik tilfellet er i flere andre land. Flere av landene som har slike «aktive» regelverk har i all hovedsak privateide forsvarsleverandører. I Norge har det derimot vært tradisjon for statlig flertallseie i våre største forsvarsleverandører. Et slikt flertallseie har, på generelt

grunnlag, vært ansett som en sikkerhet mot uønsket majoritetseierskap på sikkerhetsmessig grunnlag.

Spørsmålet er om dagens lovgivning er tilstrekkelig når det gjelder den situasjonen som oppstår når et statlig nedsalg i Kongsberg evt. skal foretas. Som jeg svarte stortingsrepresentant Gustavsens 29. oktober, må det derfor før et eventuelt nedsalg i Kongs-

berg utredes hvorvidt det kreves tilpasninger i vår sikkerhetslovgivning for å ivareta hensynet til vår nasjonale sikkerhet. Det pågår for tiden et arbeid med å revidere sikkerhetsloven, og det er naturlig at en vurdering av forholdene omkring eierskaps-endringer blir en del av dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 222

Innlevert 14. november 2014 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 20. november 2014 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«På hvilken måte vil utenriksministeren følge opp Israels utestengelse av den norske legen Mads Gilbert fra Gaza, vil utenriksministeren selv ta en rolle og protestere kraftig på vegne av Norge mot at palestinerne på denne måten nektes helsehjelpen og ytringsfriheten Mads Gilbert representerer?»

BEGRUNNELSE:

14. november meldte norske medier at Klinikkoverlege/professor dr.med. Mads Gilbert er permanent utestengt fra Gaza av israelske myndigheter. Gilbert har i mange år gjort en stor medisinsk innsats for det palestinske folket. Gilbert har brukt sin ytringsfrihet aktivt for å sette lys på konsekvensene av okkupasjonen og sivilbefolkningens lidelser i krig. Norske myndigheter oppgir å ha bedt israelske myndigheter omgjøre beslutningen.

I sitt svar til meg 12.08.2014 på spørsmål om å tilby overføring av utvalgte palestinske skadepasienter fra Gazas sykehus til norske sykehus for nødvendig medisinsk behandling, skrev utenriksministeren blant annet:

«Utenriksdepartementet har besluttet å bevilge 10 millioner kroner for å styrke palestinske helseinstitusjoners evne til å behandle flere sårete. Regjeringen har i tillegg bevilget 30 millioner kroner i ekstraordinær humanitær innsats på Gazastripen i juli. Disse midlene har i hovedsak gått til akutt medisinsk hjelp gjennom organisasjoner som WHO, Norwac og Røde Kors som vi har et langsiktig samarbeid med. Norske humanitære midler har også bidratt til WHOs evakueringsarbeid. Totalt har Norge bidratt med 160 millioner kroner til humanitær bistand i år. Vi vurderer løpende å øke denne innsatsen. En betydelig del av den humanitære støtten til Palestina har over flere år gått til å bygge kapasitet og kompetanse i det palestinske helsevesenet. Total bistand til Palestina, inkludert

støtte til FNs hjelpeorganisasjon for palestinske flyktninger (UNRWA), er planlagt til ca. 800 millioner kroner i 2014.»

Gitt Norges involvering og engasjement over mange år er det naturlig at Norge på en kraftfull måte gjør sin mening hørt i saken om utestengelse av Mads Gilbert. Norge kan ikke akseptere at det internasjonale samfunnet på denne måten hindres i sitt arbeid med å gi den palestinske befolkningen svært nødvendig helsehjelp. Mads Gilberts utestengelse er bare et symptom på at palestinerne over år har blitt nektet nødvendig helsehjelp, noe som er dokumentert gjentatte ganger av ulike menneskerettighetsorganisasjoner. Dette er en viktig prinsipp sak som angår alt helsepersonells rett til å utøve helsehjelp og å ha ytringsfrihet i konfliktområder. Israel oppgir sikkerhetsgrunner for å utestenge Gilbert, en slik begrunnelse er uakseptabel.

Svar:

Norske myndigheter er svært opptatt av at det ikke legges hindringer i veien for humanitært hjelpearbeid i konfliktområder. Mads Gilbert er nå forhindret fra å fortsette sitt arbeid i Gaza som følge av at han er nektet innreise.

Gilbert tok selv kontakt med den norske ambassaden i Tel Aviv da han ble nektet innreise. Ambassaden fulgte opp saken i forståelse med Gilbert. Ambassaden kontaktet det israelske forvaltningsorganet for de okkuperte palestinske områdene. Der ble det opplyst at beslutningen var sikkerhetsmessig begrunnet, uten at det ble gitt noen ytterligere forklaring.

Utenriksdepartementet tok igjen opp saken med israelske myndigheter på embetsnivå 29. oktober, og fulgte opp saken på politisk nivå med Israels ambasadør i Oslo 14. november.

Utenriksdepartementet har gitt uttrykk for at vi stiller oss uforstående til avgjørelsen, og at vi håper det er mulig å løse saken, slik at Gilbert kan gjenopp-

ta sitt arbeid på Gaza så snart som mulig. Det er vår forståelse nå at avgjørelsen er midlertidig og situasjonsbetinget.

SPØRSMÅL NR. 223

Innlevert 14. november 2014 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 20. november 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Sykehus Innlandet vil legge ned Pasientreiser i den lille fjellkommunen Folldal, et samarbeid med Kjørekontoret for kollektivtrafikken som gir viktige arbeidsplasser. Når hver etat og virksomhet planlegger for seg, får en ikke utløst slike arbeidsplasser i befolkningssvake områder. Ulik statlig virksomhet må bidra, og innsparing på en etat kan gi stort tap for andre.

Hva gjør statsråden med samordningsansvar for å sikre at statlig virksomhet faktisk bidrar og sikrer arbeidsplasser i distriktene?»

BEGRUNNELSE:

KMD har samordningsansvar så ulike sektors prioriteter gir best mulig virkninger regionalt og særlig ansvar for å utløse verdiskapingspotensialet i områder der geografiske og demografiske forutsetninger gir utfordringer for vekst og utvikling, jfr. St.prp.nr 1. Sykehus Innlandet vil legge ned Pasientreiser i den lille distriktskommunen Folldal, et samarbeid med Kjørekontoret for kollektivtrafikken som gir viktige arbeidsplasser.

Sykehuset Innlandet har foreslått å samlokalisere Pasientreiser avdeling Folldal med kontoret i Moelv. Kontoret i Folldal har 4,8 årsverk fordelt på fem ansatte. Pasientreiser har vært og er en viktig arbeidsplass i Folldal og de 4,8 årsverkene på denne arbeidsplassen er viktigere for Folldal enn for Ringsaker kommune, dit Pasientreiser er foreslått flyttet. Folldal er en kommune med 1650 innbyggere, mens Ringsaker kommune har 33 450 innbyggere. Ved flytting av statlige arbeidsplasser bør dette forholdet tillegges vekt slik at hele det samfunnsmessige regnskapet tas i betraktning.

Styret i Sykehuset Innlandet forventer å spare 1 million kroner årlig på en flytting, men disse innsparingsgevinstene blir det stilt spørsmålsteget ved av Regionrådet for Fjellregionen. Fra andre flytteprosesser vet vi at kostnadene ved selve omorganiseringen ofte blir underdrevet.

Når hver etat og virksomhet planlegger for seg, får en ikke utløst mulighetene i befolkningssvake områder. En innsparing på en million i en etat, kan lett utløse mye større tap på et annet budsjett, når ingen ser helheten. Kjørekontoret ble opprettet som et samarbeid mellom to fylkeskommuner og Sykehus innlandet og skapte arbeidsplasser i en liten fjellbygd. Bare gjennom samarbeid mellom ulike offentlige etater og samarbeid med hele lokalsamfunn får en utløst slike gode muligheter som en har fått til i Folldal.

Svar:

Jeg takker representanten for spørsmålet. Problemstillingen er viktig og fremhever noen sentrale avveininger som gjøres i arbeidet med å modernisere offentlig sektor. En moderne stat må være villig til å se over sin organisering, og ved behov gjennomføre endringer. Samtidig må vi være bevisst på lokaliseringen av arbeidsplasser. Statlige arbeidsplasser er viktige mange steder i landet. Etablering av slike arbeidsplasser kan gi ringvirkninger til etablering av andre arbeidsplasser, også innenfor privat sektor. Den statlige lokaliseringspolitikken, og Kommunal- og moderniseringsdepartementets samordningsansvar innenfor denne, kommer til uttrykk ved de statlige retningslinjene som skal legges til grunn ved saker med konsekvenser for lokalisering av statlige arbeidsplasser. Disse gjelder for institusjoner som ligger direkte under staten, som statlige forvaltningsorgan, etater og forvaltningsbedrifter.

Når det gjelder det konkrete tilfellet om Pasientreiser i Folldal, vil jeg gjøre oppmerksom på at Pasientreiser AS eies av de regionale helseforetakene. Strukturendringer innenfor statsforetak er ikke omfattet av retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon. Jeg henviser i denne forbindelse også til svar av 17.10.2014 fra Helse- og omsorgsministeren på spørsmål 22 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum.

Som jeg ga uttrykk for i stortingsdebatten 10. juni d.å. om Dokument 8:47 S (2013-2014) vedrørende en plan for fordeling av statlige arbeidsplasser og statlige kompetansemiljøer i hele landet, skal de statlige retningslinjene gjennomgås. Formålet er å få til tilstrekkelige vurderinger av lokaliseringsspørsmålet i ulike endringsprosesser, forutsigbarhet og likebehandling, samt tydeliggjøre kriterier for valg av lokalisering og prosedyrer for oppfølging av retningslinjene og lokaliseringsbeslutninger. Gjennomgangen av retningslinjene er snart ferdig. En viktig følge av nye retningslinjer vil være oversikter over sumvirk-

ninger av ulike endringsprosesser i staten, slik jeg også oppfatter at representanten er opptatt av i sitt spørsmål.

Moderniseringsarbeidet i statlig sektor skal forholde seg til de retningslinjer som gjelder for etablering og strukturendringer i staten. Det er ikke mulig, eller ønskelig, å gi garantier om at alle statlige arbeidsplasser i fremtiden skal være lokalisert nøyaktig der de er nå. Men departementene og statlige etater skal sørge for vurderinger av lokalisering i lys av hva som i størst grad imøtekommer både virksomhetens funksjoner og lokaliseringspolitiske mål.

SPØRSMÅL NR. 224

Innlevert 14. november 2014 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 21. november 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Rapporten «Etterforskning i politiet 2013» gir en beskrivelse av etterforskningssituasjonen i politiet og anbefaler aktuelle tiltak.

Hvilke tiltak vurderer statsråden å være aktuelle og påkrevd for å oppnå gode og stabile etterforskningsmiljø, og hvilken fremdrift ser en for seg i implementeringen av tiltakene?»

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til skriftlig spørsmål nr. 122 og mitt svar datert 4. november d.å. Her beskrives tiltak som på sikt er egnet til å løfte etterforskningsfaget i politiet og skape grunnlag for en bedre straffesaksbehandling.

Rapporten «Etterforskning i politiet 2013» er treffende når den peker på en rekke forhold det er nødvendig å forbedre. Å sikre gode og stabile etterforskningsmiljøer er helt sentralt både for å sikre kvalitet og effektivitet i straffesaksarbeidet.

Det spørres om hvilke tiltak jeg vurderer som aktuelle og påkrevd. Til det vil jeg svare at mitt ut-

gangspunkt er at etterforskningsfaget må få en styrket og langt mer attraktiv posisjon i politiet enn det har i dag. Her er det åpenbart flere faktorer som spiller inn. Avlønning, arbeidsforhold, karriereutvikling, tilgang på moderne teknologiske hjelpemidler, tilstrekkelig bemanning og tilrettelegging for utvikling av kompetanse hører hjemme her. Jeg vil stille krav og klare forventninger til at effektive tiltak skal iverksettes for å sikre gode og stabile etterforskningsmiljø. Det må være politidirektørens og riksadvokatens ansvar å beslutte virkemidler og dimensjoneringen av disse. Jeg mener vi som politikere må være forsiktige med å styre virkemiddelbruken. Da vil vi lett kunne skape uklarhet rundt styrings- og ansvarsforholdene.

Det vil ta noe ulik tid å iverksette de nødvendige forbedringene, og noe av dette arbeidet vil falle sammen med implementering av de kommende strukturendringene som politiet nå står foran. Men det er også tiltak som kan iverksettes raskt. Jeg forventer at det vil skje. Det har jeg formidlet til politidirektøren og riksadvokaten.

SPØRSMÅL NR. 225**Innlevert 14. november 2014 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal****Besvart 20. november 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Vil statsråden sjå på ordninga i Odda med tanke på å gjere ho til nasjonal ordning slik at alle ungdomsskulelevar får same språkopplæring, uansett hovudmål?»

GRUNNGJEVING:

I ein rapport som Utdanningsdirektoratet sjølve har tinga frå analyseselskapet Proba kjem det fram at ungdomsskulelevar i område med både nynorskelevar og bokmåselevar ofte ikkje får den norskopplæringa dei har krav på.

Fordi undervisningsspråket i ungdomsskulen er opp til lærarane sjølve og elevar med ulikt hovudmål vert blanda i same klasse får mange nynorskelevar stort sett opplæring på bokmål. Utan slik opplæring i hovudmålet i alle fag misser elevane på åttande steget 12 timar rein hovudmålsopplæring pr. veke i dei teoretiske faga matematikk, naturfag, RLE og samfunnsfag. På niande steget misser dei 11 timar – i veka og i avgangsåret misser elevane 12 timar hovudmålsopplæring i veka.

Odda har i 101 år løyst dette problemet gjennom å dele elevane i ungdomsskulen i eigne bokmålsklassar og nynorskklassar, for å sikre at dei får opplæring på hovudmålet sitt gjennom heile ungdomsskulen for å gjera dei til trygge og gode språkbrukarar.

No føreslår rådmannen i Odda kommune å legge ned språkdelinga ved Odda ungdomsskule. I dag sikrar språkdelinga at både nynorskelevar og bokmåselevar får undervisning på sitt hovudmål gjennom heile ungdomsskulen, i alle fag. Slik regelverket er i ungdomsskulen i dag er det læraren som avgjer undervisningsspråket, ikkje elevane sitt hovudmål.

I dag er Odda kommune den einaste kommunen som friviljug legg til rette for at elevane skal få opplæring på hovudmålet gjennom heile ungdomsskulen. Dette kostar, og rådmannen meiner prisen for god norskopplæring for alle er blitt for høg for Odda.

Ordninga på Odda ungdomsskule sikrar elevane, uansett hovudmål, god språkopplæring som gjer dei trygge i hovudmålet.

Slik vert både fagterminologi og språklege vendingar på hovudmålet lært i alle fag.

Svar:

Modellen som Odda kommune har kan vere ei god ordning for å gje elevar opplæring i det hovudmålet de har valt. Det er likevel ikkje slik at god språkopplæring må skje i delte klassar for dei to målformene. Det blir ikkje aktuelt å gjere ei slik ordning obligatorisk for kommunane å tilby. Elevar har allereie i dag moglegheiter til å halde fram med det hovudmålet dei har valt dersom dei bytter skole.

Rapporten frå Proba peikar ikkje på behov for endringar av elevane sine rettar eller i læreplanane, tvert i mot blir det vist til at skoleeigarane som er intervjuet, er opptatte av å følgje lovpålagte forpliktingar. Det blir også vist til at det til ein stor del er forhold utanfor skolen som gjer at elevane bytter hovudmål frå nynorsk til bokmål.

Det kan likevel vere behov for å synleggjere rettane elevane har til å behalde sitt hovudmål ved byte av skole. Kunnskapsdepartementet har gitt Utdanningsdirektoratet i oppdrag å utforme informasjon om rettane til elevar med nynorsk som hovudmål som går i skolar der dei fleste har bokmål som hovudmål. Eitt av informasjonsskriva skal rettast mot skoleeigar og skole og det andre mot elevar og foreldre.

På landsbasis hadde 12,6 prosent av elevane i grunnskolen nynorsk som hovudmål i 2012/2013. Dette er ein nedgang frå 14,4 prosent i 2003/2004. (Utdanningsspeilet 2013). Til tross for ein nedgang i elevar som har nynorsk som sitt hovudmål i skolen, er nynorsk eit levande språk som blir nytta av mellom 10 og 15 prosent av befolkninga. Det er ein føresetnad for å halde oppe nynorsk som eit fullt utbygd og samfunnsberande skriftspråk, at elevar held fram med nynorsk som hovudmål gjennom heile skoleløpet. Dette skal opplæringsmyndighetene bidra til.

At lærarar som skal undervise i og på nynorsk sjølv beherskar målforma, er ein føresetnad for god opplæring i og på nynorsk. Dette er og viktig for motivasjonen til elevane. Funn frå rapporten frå Proba skal også følgjast opp ovanfor lærarutdanningsinstitusjonane. I første omgang vil departementet gjere dei oppmerksame på rapporten og be dei vurdere om det er behov for å endre eigen praksis når det gjeld dokumentasjon av nynorskkompetansen til kandidatane.

SPØRSMÅL NR. 226**Innlevert 14. november 2014 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 24. november 2014 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Hva vil det koste å enten utvide gjeldende ordning for momskompensasjon til også å omfatte nybygg, rehabilitering og ombygging, eller å opprette en egen momskompensasjonsordning for organisasjonseide kulturbygg, tilsvarende ordningen for anleggsmoms i regi av idrettslag?»

BEGRUNNELSE:

Det er i dag en forskjellsbehandling mellom anlegg som er bygd og rehabilitert i regi av idrettslag, og hus som er bygd og rehabilitert av andre frivillige organisasjoner.

De organisasjonseide kulturbyggene har en viktig funksjon som møteplass lokalt. Her har organisasjonene sine møter og aktiviteter, her arrangeres det kurs, konfirmasjon og jubileer, amatørteater har sine revyer og forestillinger og korps og kor har øvinger. De fleste slike kulturbygg er bygd i første halvdel av 1900-tallet, og i årenes løp er det nedlagt utallige timer med dugnad for å vedlikeholde og rehabilitere bygningene og forsøke å oppdatere byggene til dagens krav og fasiliteter.

Til grunn for momskompensasjonsordningen ligger et ønske om å utjevne ulempene som frivillige organisasjoner får fordi de ikke kan trekke fra inngående merverdiavgift for innkjøp og investeringer i bl.a. bygg. Men ordningen er innrettet slik at det er en stor del av omsetningen til frivillige organisasjoner som det ikke er mulig å søke momskompensasjon for, slik som nybygg, påbygg og ombygging av eiendom, altså store investeringer som legger beslag på dugnadsinnsats og ressurser i organisasjonene.

I tillegg til kompensasjonsordningen for varer og tjenester så har det siden 2010 vært en egen momskompensasjonsordning for idrettslag ved bygging av idrettsanlegg. Det innebærer at det i dag er en forskjellsbehandling mellom anlegg som er bygd og rehabilitert i regi av idrettslag, og hus som er bygd og rehabilitert av andre frivillige organisasjoner.

Svar:

Det er ikke mulig nøyaktig å angi hva det vil koste å kompensere for merverdiavgiftskostnader knyttet til nybygg, rehabilitering og ombygging for organisasjonseide kulturbygg. Dersom vi legger til grunn at mange av de aktuelle søkerne allerede søker om momskompensasjon i den generelle ordningen for frivillige organisasjoner, kan tall som oppgis i søknaden som sendes inn til Lotteri- og stiftelsestilsynet gi en indikasjon. I disse søknadene er direkte kostnadsførte investeringer til ny- på- og ombyggingskostnader og avskrivninger knyttet til bygg, anlegg og annen fast eiendom oppgitt, da disse skal trekkes ut fra søknadsgrunnlaget. I 2013 ble det i ordningen for de som søkte etter forenklet modell gjort fradrag for kostnader til nybygg og påkostninger på nærmere 65 millioner kroner. I tillegg ble det gjort avskrivninger for nærmere 206 mill. kroner. Totalt 271 mill. kroner. Dette tallet omfatter fradrag som er gjort i søknadene fra idrettslag, ungdomslag, speiderforeninger og en rekke andre organisasjoner som eier bygg. Lotteri- og stiftelsestilsynet har ikke informasjon om kostnadene er knyttet til det som kommer inn under definisjonen av organisasjonseide kulturbygg eller ikke.

Informasjonen som er tilgjengelig er følgelig ikke utfyllende, og det er derfor ikke mulig uten en større utredning å angi hvilke økonomiske konsekvenser det vil ha å gi merverdiavgiftskompensasjon for nybygg, rehabilitering og ombyggingskostnader til organisasjonseide kulturbygg. Det vil videre være en diskusjon om hvilke organisasjoner som faller inn under definisjonen organisasjonseide kulturbygg og en forventning fra andre organisasjoner som har bygninger som base for frivillig aktivitet om at ordningen også skal gjelde for dem.

Jeg viser for øvrig til behandlingen av Dokument 8:51 (2013-2014) – representantforslag om betring av rammevilkår for organisasjonseide kulturbygg.

SPØRSMÅL NR. 227**Innlevert 17. november 2014 av stortingsrepresentant Odd Omland****Besvart 28. november 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Det har vært arbeidet med prosjektet Hydra landfast i mange år. Statssekretær Bård Hoksrud ga 31.10.14 signaler til avisen Agder om at en ordning med ferjeavløsningsmidler over 40 år nå vil komme på plass, og at avklaringen kun avhenger av hva som bør skje dersom prosjektet blir nedbetalt tidligere enn forutsatt.

Kan statsråden bekrefte dette, og med det gi Vest-Agder fylkeskommune signaler om at de kan ta fram igjen planene for Hydra landfast?»

BEGRUNNELSE:

Det har vært arbeidet med prosjektet Hydra landfast i mange år. I 2013 var prosjektet ute på anbud, men det ble dyrere enn forutsatt. Fylkeskommunen vedtok på det tidspunktet å ikke gå videre med prosjektet, med begrunnelse om at lengden på ferjeavløsningsmidlene ikke var avklart. I avisen Agder 18.6. 14 uttalte stortingsrepresentant Hans Fr. Grøver fra KrF følgende: «Et flertall på Stortinget har i dag sikret at statlig ferjetilskudd kan brukes i 40 år til tunell, eller bro, og at de betyr at tunnelplanene for Hydra landfast kan plukkes opp av skuffen, og at fylket bør gripe sjansen allerede til høsten.» Videre siteres: «Jeg har snakket med statssekretæren i Samferdselsdeparte-

mentet i går. De er i full gang med å utrede dette, og at det kan legges fram allerede i Statsbudsjettet til høsten». Noen slik ordning kom ikke i Prop 1 (2014-2015). Til avisen Agder 31.10 uttaler statssekretær Bård Hoksrud at det kommer en slik ordning, men at grunnen til utsettelsen er at det er dukket opp spørsmål om hva som bør skje med tilskuddet dersom et prosjekt er nedbetalt tidligere. De rød-grønne partiene stemte for følgende ved behandling av kommuneproposisjonen i juni: «Stortinget ber regjeringen om at realisering av ferjeavløsningsprosjekt på fylkesveiene ikke medfører reduksjon de første 40 årene etter oppstart».

Svar:

I forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 95 S (2013-2014) Kommuneproposisjonen 2015 ble regjeringen bedt om å vurdere en ferjeavløsningsordning for fylkesvegferjer innenfor inntektssystemet, tilsvarende ordningen for riksvegferjer. Regjeringen vil komme med en vurdering av en ferjeavløsningsordning for fylkesvegferjer i kommuneproposisjonen 2016. Denne legges fram for Stortinget i mai 2015. Det er derfor for tidlig å si noe mer konkret om utformingen av en slik ordning.

SPØRSMÅL NR. 228**Innlevert 17. november 2014 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø****Besvart 21. november 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Meinar statsråden at kommunane i dag er godt nok involverte ved oppretting av asylmottak, og har kommunane god nok tid til å forberede mottaket med å få på plass kvalifisert personell innan dagens fristar?»

GRUNNGJEVING:

Det har vore mange medieoppslag vedrørande kommunar som får asylmottak og som føler seg overkøyrde pga veldig sein involvering. I mitt fylke Sogn og Fjordane ser vi at kommunar som ønskjer å fortsetje med asylmottak, og som har brukt tid og midlar

på å bygge opp gode tilbod, vert vraka som mottakskommune, medan nye kommunar som ikkje ser seg i stand til å ta imot asylmottak vert pålagde dette. Det er vanskeleg å sjå at det er andre kriteriar enn pris som er avgjerande, og fråflyttingskommunar i distriktet er dei kommuane som vert valde for nye asylmottak pga låge husleigekostnader.

Mange av desse kommuane slit i tillegg med å få kvalifisert personale til dagens innbyggjar, og eg kan ikkje sjå kva andre kriteriar enn pris som vert vektlagt. Kommunane får heller ikkje tid til å få plass nok og kvalifisert personale innan lege og helsetenester, skule

og barnehage. Eit eks frå Høyanger kommune. 9 juli 2014 fekk kommunen eit forhåndsvarsel om at nokon syslar med tankar om å oprette eit mottak i Høyanger. 1 september får ordførar i Høyanger melding frå UDI region vest om at det vert mottak med oppstart 15 november. Innbyggartalet i kommunen er ca. 4 200, og mottaket er dimensjonert til 150 med opsjon på 60 til (kan bli 210). Kommunen er i motvind, dette er midt i eit budsjettår og kommunen er registrert på Robeklista. Kommunen ser seg ikkje i stand til å yta godt nok tilbod innan denne tidsfristen, og ville også ha vurdert kommunalt mottak. Jølster kommune er hamna i ein situasjon der dei kan få asylmottak nr. to. Denne kommunen er også ein liten distriktskommune, og seier det er svært krevjande å få til eit tilfredsstillande tilbod. For at både innbyggjarane i kommunen og dei nye innbyggjarane, asylantane, skal få eit kvalitativt godt tilbod bør det vera god kommunikasjon i god tid før eit eventuelt vedtak. Bebuarane må ofte vente i 1,5 år før asylintervju, og ventetida vil også ofte vera lang etter at dei har fått opphaldsløyve.

Ein må spørje seg kva konsekvensar eit redusert tilbod vil få for både bebuarar og lokalsamfunna mot taka er plassert i. Tidleg involvering og positiv inn-

stilling frå kommunane er etter mitt syn det viktigaste kriteriet for god forebygging og integrering. Det som avgjer prisen på tilboda er i realiteten utgifter til husleige og løn. Kvalitetsindikatorane er ukjente og det einaste målbare vert prisdelen.

Svar:

God og rask kommunikasjon med vertskommunar og lokalsamfunn er viktig for god mottaksdrift. Eg er samd med representanten i at tidleg involvering og positiv innstilling frå kommunane er viktig, og er svært oppteken av at dette skal skje. Departementet har bede UDI sørgje for at det er gode rutinar for informering og involvering av kommunane ved oppretting av mottak.

Eg vil også vise til at levande lokaldemokrati er eit av åtte satsingsområde for regjeringa. På utlendingsfeltet er gode rutiner for samarbeid med kommunane ved etablering av asylmottak sentralt. Eg vil arbeide for at UDI har gode rutinar slik at kommunane får så god og tidleg informasjon som muleg, så dei kan førebu seg på dei oppgåvene som følgjer med eit asylmottak i kommunen.

SPØRSMÅL NR. 229

Innlevert 18. november 2014 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 25. november 2014 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Dersom en statsråd får fremlagt ny informasjon som ikke er sammenfallende med informasjonen Stortinget har lagt til grunn i forbindelse med behandling av en sak innen en statsråds ansvarsområde, hvor lenge kan en statsråd unnlate å gi Stortinget denne informasjonen uten å bryte sin informasjonsplikt overfor Stortinget?»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 18. november i år med spørsmål fra representanten Jan A. Ellingsen vedrørende en statsråds informasjon til Stortinget. Jeg oppfatter dette som et generelt spørsmål som ikke er knyttet til noen spesiell sak.

Regjeringens opplysningsplikt overfor Stortinget er fastslått gjennom lang konstitusjonell praksis, og er skrevet inn i Grunnloven § 82. I de tilfeller der det eksisterer en slik plikt, så følger det at de opplysninger

som legges fram også må være korrekte. Dersom jeg som fagstatsråd får ny informasjon om fakta i en sak, som ikke er ferdigbehandlet i Stortinget, vil jeg nøye vurdere verdien informasjonen har. Kan den ha betydning for Stortingets behandling, vil informasjonen bli videreformidlet til Stortinget på en dertil egnet måte. Tidsfrist i denne sammenheng kan ikke fastsettes generelt, men må vurderes konkret i den enkelte sak.

Grunnloven § 82 første punktum stiller krav til opplysningene i de sakene regjeringen legger frem for Stortinget, men regulerer ikke spørsmålet om i hvilke tilfeller regjeringen må legge frem saker eller saksforhold når Stortinget ikke har en konkret sak til behandling. Det foreligger ingen alminnelig plikt for regjeringen til å legge frem saker eller saksforhold av eget tiltak. Stortinget har i utgangspunktet ikke noe generelt krav på å bli holdt løpende orientert om utviklingen innenfor et saksområde.

En plikt til å legge frem eller oppdatere et saksforhold kan imidlertid følge av andre forhold. For ek-

sempel kan det ha fremkommet nye opplysninger som på avgjørende måte er egnet til å sette spørsmålstegn ved om forutsetningene for tidligere gitte fullmakter brister. Også der det ikke foreligger en rettslig forpliktelse etter Grunnloven § 82 kan det, ut

fra politiske hensyn, være ønskelig å gi Stortinget oppdatert informasjon om et saksforhold.

Jeg takker for din interesse og for at du tar opp et viktig prinsipielt spørsmål.

SPØRSMÅL NR. 230

Innlevert 18. november 2014 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 25. november 2014 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«For ikke så mange år siden vedtok stortingsflertallet at BHS skulle legges ned og en jagerflybase skulle benyttes; Ørland.

Med utgangspunkt i de kostnadene Stortinget ble forelagt den gang, hvor stort er avviket mellom de tall som da ble benyttet og de siste tall statsrådens egen departement er kjent med fra Forsvarsbygg?»

Svar:

Stortinget ble gjennom Prop. 73 S (2011-2012) informert om at overgangen fra dagens F-16 lokalisert på Bodø og Ørland til F-35 på Ørland, med en fremskutt operasjonsbase på Evenes, innebar en beregnet totalinvestering i basestrukturen på om lag 5,1 milliarder kroner. Stortinget vedtok gjennom Innst. 7 S (2012-2013), jf. Prop. 1 S (2012-2013), å skille kostnadene til etablering av F-35 kampflybase og fremskutt operasjonsbase Evenes fra Luftforsvarets omstillingskostnader og kostnader til flytting av Luftforsvarets øvrige avdelinger fra Rygge og Bodø til Ørland. Kostnadene for etablering av nybygg og nyanlegg på Ørland ble dermed beregnet til om lag 4 850 mill. kroner (2012-kroner) for etablering av F-35 basestruktur på Ørland og Evenes. I 2015-kroner er kostnadsforutsetningen for etablering av F-35 basestruktur på Ørland-Evenes 5 203 mill. kroner, jf. Prop. 1 S (2014-2015).

I Forsvarsdepartementets konseptuelle løsning for lokalisering av nye kampfly ble investeringsbehovet for ny kampflybase på Ørland beregnet til 4 880 mill. kroner (2011-kroner). Imidlertid inkluderer konseptuell løsning også behovet for fornyelse av eksisterende bygningsmasse som er forutsatt videreført i tidsrommet 2012-2052. Fornyelsesbehovet ble kostnadsberegnet til 3 904 mill. kroner (2011-kroner). Tilsvarende beregninger for Bodø-alternativet for nyinvestering og fornyelse var hhv. 8 026 mill.

kroner (2011-kroner) og 3 517 mill. kroner (2011-kroner). Stortinget er informert om disse kostnadsstørrelsene ved daværende forsvarsministers brev til utenriks- og forsvarskomiteen av 19. april 2012 (vedlagt Innst. 388 S (2011-2012)).

Etter at beslutningen om basevalg ble tatt, er en rekke mer detaljerte utredninger igangsatt. Det gjelder bl.a. arbeidet med å etablere en ny reguleringsplan for basen og forprosjektering av de nødvendige EBA-tiltakene. Samtidig arbeides det med å ferdigstille konsepter for styrkeproduksjon, vedlikehold og forsyning for F-35. Reguleringsplanen for basen er ikke endelig vedtatt, og konsekvensene av planen er dermed heller ikke endelig klarlagt.

Under utredningsarbeidet er det blitt klart at kostnaden for enkeltelementer i beregningsgrunnlaget er noe større enn tidligere antatt. Dette gjelder eksempelvis høyere kvadratmeterpris, størrelse på bygg, krav til beskyttelse og sikring av F-35, og omfang av operative flater. Etter Forsvarsdepartementets vurdering vil kostnadsanslaget på 5 203 mill. kroner (2015-kroner) i hovedsak dekke de direkte F-35 kampflyrelaterte behovene, som for eksempel skvadronsbygg, vedlikeholdsbygg, forsyningsbygg, hangaretter, infrastruktur, arealplanlegging, grunnnerv og innløsning. Økning av bolig- og forlegningskapasiteten, støytiltak på egen bygningsmasse og nytt ammunisjonslager er eksempler som kan se ut til å kreve økte rammer i forhold til opprinnelige forutsetninger. Arbeidet med å utvikle operativt konsept, styrkeproduksjonskonsept og vedlikeholdskonsept for F-35 pågår fortsatt, og kan ytterligere utfordre det totale kostnadsbildet for kampflybaseetableringen.

Endringene, som nå fremkommer under forprosjekteringen, ville også påvirket de øvrige alternativene som ble utredet. De er med andre ord uavhengige av basevalget. For eksempel har det i utredningene blitt klart at det er nødvendig med en rullebanelengde på ca. 3300 meter pga. flysikkerhet ifm. styrkepro-

duksjon. Denne rullebanelengden var allerede inkludert i Ørland-alternativet (men da av støyhensyn), mens det for Bodø-alternativet ville betydd en vesentlig økning av kostnaden til operative flater i forhold til det som lå til grunn i den konseptuelle utredningen. Totalt sett er det min vurdering at det relative kostnadsbildet mellom basealternativene ikke er vesentlig påvirket.

Som nevnt pågår det nå forprosjektering for en rekke tiltak på Ørland. Dette arbeidet vil klarlegge

kostnadsbildet i mer detalj, og vil bl.a. danne basis for de prosjektene som skal godkjennes av Stortinget. Ett av disse prosjektene, nytt skvadronsbygg F-35, er allerede godkjent av Stortinget gjennom behandlingen av Innst. 234 S (2013-2014), jf. Prop. 84 S (2013-2014). Jeg vil komme tilbake til Stortinget med en mer omfattende redegjørelse for kostnadsbildet ved etablering av kampflybasen, inkludert fornyelsestiltak, våren 2015.

SPØRSMÅL NR. 231

Innlevert 18. november 2014 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 20. november 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Kommunal Rapport meldte 6. november at de har laget en database over leverandørene som kommunene benytter. Tilgang til basen blir en abonnementsbasert betalingstjeneste. Noen få kommuner nektet innsyn, mens andre brukte lang tid. Fjorårets uttrekk dokumenterte blant annet hvordan en rekke selskaper med lokalpolitikere i styreverv eller med eierinteresse henter ut nesten 1 mrd. kroner fra egne kommuner.

Bør kommunene pålegges innsyn og en slik database opprettes i offentlig regi som en gratis tjeneste for alle?»

Svar:

Jeg tolker spørsmålet fra representant Toppe som todelte. Det ene delen går på innsyn i eksisterende dokumenter, og den andre delen omhandler opprettelsen av en gratis offentlig drevet database med oversikt over hvilke selskaper som leverer varer og tjenester til kommunene.

La meg først presisere at åpenhet omkring bruk av offentlige midler ved kjøp av tjenester og varer er viktige hensyn. Dette har også fått gjennomslag i regelverket om dokumentinnsyn i offentlighetsloven og forvaltningsloven. Som Kommunal Rapports database og artikler i utgaven 13. november 2014 er et eksempel på, er opplysninger som knytter seg til en kommunes avtaler med leverandører i stor grad offentlige og tilgjengelig for allmennheten. Jeg forventer at kommunene følger regelverket når de behand-

ler innsynsbegjæringene. Jeg kjenner ikke til årsaken til at noen få kommuner har nektet innsyn, eller hvorfor det for andre kommuner har tatt lang tid å gi innsyn, og ønsker derfor ikke å kommentere disse konkrete forholdene.

Som nevnt må jeg legge til grunn at kommunene følger regelverket, og gir innsyn i alle opplysninger som ikke skal eller kan unntas etter reglene om dokumentoffentlighet. Dette kan for eksempel være et leverandørselskaps forretningshemmeligheter eller når det er påkrevd av hensyn til kommunens forsvarlige økonomiforvaltning.

Når det gjelder spørsmålet om å opprette en database over leverandører til kommunene, vil jeg igjen vise til at opplysningene i all hovedsak allerede er tilgjengelig hos kommunene for de som ber om det. Jeg kan ikke se at det skal være en offentlig oppgave å drifte en database med oversikt over alle som leverer varer og tjenester til landets kommuner. Reglene om dokumentoffentlighet og offentlige postjournaler for kommunene ivaretar hensynet til offentlighet om disse forholdene.

Jeg også vil også nevne at Regjeringen i Prop. 94 LS (2013-2014) har uttalt at innsyn i eierskap er et viktig hensyn, og at den vil iverksette tiltak for å sikre bedre offentlighet om aksjeeierskap og øke tilgjengeligheten til opplysninger om aksjeeiere. Ansvar for å følge opp dette ligger hos Nærings- og fiskeridepartementet og Finansdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 232**Innlevert 18. november 2014 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 25. november 2014 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Ifølge rettsdokumenter presentert for tingretten i Stockholm fredag, skriver Klassekampen at postbokselskapet til Usbekistans presidentdatter og nå korrupsjonsmistenkte Gulnara Karimova – til sammen har fått over 600 millioner kroner fra Vimpelcom. Seks Telenor-topper har satt sitt godkjentstempel på utbetalingene. Dette er svært alvorlig og stiller store spørsmål ved ledelseskulturen innad i Telenor.

Hva har statsråden tenkt å foreta seg i saken?»

Svar:

Jeg har merket meg oppmerksomheten som har vært rundt Vimpelcom og Telenor. Det er – som stortingsrepresentanten skriver – alvorlige påstander som er fremmet om forhold som kan ha funnet sted. Korrupsjon er forbudt. Staten stiller som eier klare forventninger til selskapene når det gjelder nulltoleranse for korrupsjon. Som for øvrige selskaper forventer jeg at Telenor har retningslinjer og systemer for å hindre korrupsjon og for å håndtere mulige lovbrudd eller tvilstilfeller som måtte avdekkes.

Jeg vil for ordens skyld presisere at jeg ikke kan gå god for den fremstillingen som mediene presente-

rer, og som stortingsrepresentanten synes å legge til grunn for sitt spørsmål.

På bakgrunn av de forhold har blitt beskrevet i media, inviterte jeg styreleder og konsernsjef i Telenor til et møte 19. november. Telenor ga en gjennomgang av saken og svarte på spørsmål fra departementet. I møtet understreket jeg igjen viktigheten av antikorrupsjonsarbeid og hvilke forventninger staten har til selskapene med hensyn til åpenhet og gode systemer og rutiner. Jeg forventer at selskapet håndterer disse problemstillingene på en god måte, også i denne konkrete saken.

Jeg understreker at det pågår etterforskning av Vimpelcoms virksomhet i Usbekistan, og vi må avvente resultatene fra disse for å få et best mulig forståelse av de faktiske forhold. Samtidig vil departementet fortsette å ha en eierdialog med Telenor om sakens utvikling og selskapets håndtering. Jeg legger til grunn at Telenor, og andre selskaper med statlig eierandel, gjennomfører aktsomme og grundige vurderinger når det gjelder problemstillinger knyttet til korrupsjon i egen virksomhet.

For øvrig vil jeg gi en skriftlig redegjørelse om saken til kontroll- og konstitusjonskomiteen.

SPØRSMÅL NR. 233**Innlevert 18. november 2014 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter****Besvart 25. november 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Fædrelandsvennen har i flere reportasjer synliggjort hvordan 60 nordmenn bare i år har trukket i israelsk militæruniform og bidrar med ulikt frivillig arbeid eksempelvis vedlikehold og reparasjoner av stridsvogner. Med Gaza konflikten som bakteppe og urolighetene i området er det ikke usannsynlig at norske frivillige på denne måten indirekte deltar i krigshandlinger.

Hvordan vurderer statsråden denne type virksomhet sett opp mot dagens lovverk og mulig nytt lovverk på området?»

BEGRUNNELSE:

Etter spørsmålsstillers mening bør man ha klare rammer for hva nordmenn bør ha lov til mht. deltakelse eller støtte til væpna konflikt i andre land. Deltakelse i andre lands militære apparat og iføre seg et annets lands militære uniform bør etter spørsmålsstillers syn ikke være lovlig.

Svar:

Norsk rett inneholder ikke forbud mot verken å reise ut for å delta som hjelpearbeider eller å verve seg til tjeneste for en annen stats forsvar.

Riktignok eksisterer det i dag en fullmaktslov fra 1937 som gir myndighetene formelt sett adgang til å forby noen her i riket å la seg verve til «fremmed krigstjeneste» for et land han ikke er statsborger i, eller å reise fra Norge til et sådant land for å delta i «krig» (lov 19. mars 1937 nr. 1 angående forholdsregler for å hindre deltakelse i krig i fremmed land). Loven ble opprinnelig gitt i anledning den spanske borgerkrigen.

Loven ble imidlertid vedtatt opphevet av Stortinget i 2009 som ledd i vedtakelsen av slutføringen av straffeloven 2005, jf. § 412 nr. 22. I Ot.prp. nr. 22 (2008-2009) punkt 16.13 side 483 uttalte departementet at loven har sin bakgrunn i mer enn 60 år gamle historiske begivenheter og at loven på denne bakgrunn bør oppheves. Det ble videre uttalt at det uansett vil være nødvendig å konsultere Stortinget

hvis det skulle bli behov for en slik lov på ny, etter som slike saker trenger politisk avklaring. Det tas sikte på at opphevelsen skal tre i kraft neste år i forbindelse med ikrafttredelsen av straffeloven 2005.

Departementet sendte ut et høringsnotat 4. juli i år om kriminalisering av visse handlinger knyttet til væpnet konflikt. Basert på trusselvurderinger fra Politiets sikkerhetstjeneste og Etterretningstjenesten dreide lovforslaget seg om å kriminalisere deltakelse i en væpnet konflikt som stridende som ikke opptrer på vegne av en stat, typisk for en opprørsgruppe. I tillegg inneholdt høringsnotatet også forslag om kriminalisering av rekruttering til slik deltakelse i væpnet konflikt samt av væpnet angrep mot norske og allierte styrker i utlandet. Høringsfristen gikk ut 3. oktober 2014 og departementet arbeider nå med å følge opp saken.

SPØRSMÅL NR. 234

Innlevert 18. november 2014 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 26. november 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden sørge for at godstransport på jernbanen vil bli godt nok ivaretatt på hver enkelt hovedstrekning i forbindelse med Intercity-utbyggingen?»

BEGRUNNELSE:

Jernbaneverket presenterte sin utbyggingsstrategi for utbygging av Intercitystrekningene på Østlandet den 27. oktober 2014. Når Intercity-strekningene står ferdig vil det være økt jernbanekapasitet i alle hovedårene rundt Oslo. Spørsmålet er hvor godt godstransport på jernbane er ivaretatt i planleggingen av Intercitystrekningene på Østlandet. Vi opplever i dag fallende godsvolum på jernbane etter toppåret 2008. Det er derfor viktig å prioritere drift og vedlikehold for å sikre økt driftsstabilitet, og en må få bygget ut Alnabru godsterminal som er selve navet for godstransport på jernbane i Norge. Utbyggingen av Intercity-strekningen er kostnadsberegnet til over 130 mrd. kroner, og det er viktig at utbyggingen får positiv innvirkning på godstrafikken. Det største kapasitetsbehovet for godstransport ut fra hovedterminalen på Alnabru er mellom kl 17 og 21 hvert døgn, og godset skal deretter transporteres slik at godsaktørene får varene sine på mottakerterminal fra kl 03 – 05. Men

det vil også være behov for godstransport ellers i døgnet. For å tilrettelegge for godstransport vil f.eks. bygging av såkalte forbikjøringsspor kunne være en løsning.

Dette innebærer at godstogene kan bli forbikjørt av hurtiggående persontog mens godstogene er i bevegelse. Dette betyr at en kanskje må bygge tre spor på enkelte strekninger, kanskje også som et tredje krysningsspor. Utbyggingen av Intercitystrekningene pågår nå for fullt, og spørsmålet er om Jernbaneverket også jobber med denne typen løsninger for økt godstrafikk. Det vil være uheldig om vi kommer i en situasjon der en får ferdig utbygd dobbeltspor på Intercitystrekningene, men at disse ikke vil ivareta godstrafikken.

Svar:

Regjeringen vil legge til rette for å overføre godstransport fra veg til jernbane der dette er hensiktsmessig. Godstransport på jernbane har sitt relative konkurransefortrinn ved transport av store og regelmessige volumer over lengre avstander. Jernbanen har likevel tapt markedsandeler til veg de siste årene, blant annet på grunn av sterkere konkurranse fra lastebilen og utfordringer med stengte linjer grunnet ras og flom. Dette er en krevende utfordring på kort sikt siden lønnsomheten til godstogselskapene over tid har vært svak. For å

snu denne trenden må vareeierne få større trygghet for at varene kommer fram i tide, og kostnadene i ulike deler av transportkjeden må reduseres. Regjeringen har i sitt budsjettframlegg lagt vekt på å øke bevilgningene til vedlikehold til jernbanen for å bidra til en mer driftsstabil jernbane, en satsing som forsterkes med den nylig inngåtte budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og V og KrF. Videre legges det opp til å konkurranseutsette terminalleddet, slik at kostnadene til dette kan reduseres.

På noe lengre sikt vil imidlertid også den pågående og planlagte utbyggingen av InterCity-strekningene komme godstrafikken på jernbane til gode. Både i form av bedre kapasitet og en mer pålitelig infrastruktur. InterCity-utbyggingen vil og skal innrettes slik at den også vil være positiv for godstransport med jernbane.

For Dovrebanen sør for Lillehammer er det lagt opp til å bygge forbikjøringsspor for godstogene slik representanten Myrli beskriver i begrunnelsen for sitt spørsmål.

Samferdselsdepartementet har bedt Jernbaneverket om å utarbeide en KVVU for en vurdering av sammenkobling av Vestfoldbanen og Sørlandsbanen. I dette arbeidet vil en eventuell framtidig arbeidsdeling

mellom banestrekningene Vestfold/Grenlandsbanen/Sørlandsbanen og Sørlandsbanen nord for det eventuelle sammenkoblingspunktet stå sentralt. Vestfoldbanen er den av de tre IC-strekningene som antas å få mest persontrafikk, men utgangspunktet er at banen dimensjoneres for både person- og godstrafikk.

For Østfoldbanen er det nord for Sarpsborg vurdert en opprustning av Østre linje, slik at større godsmengder kan fraktes der, i tillegg til på det nye dobbeltsporet. Sør for Sarpsborg er det i utgangspunktet vurdert å opprettholde eksisterende bane, eller å bygge forbikjøringsspor for gods. Dette vil bli nærmere avklart i det kommende planarbeidet.

Fram mot neste transportplan arbeides det med flere viktige utredninger med betydning for godstransport på jernbane. Dette gjelder blant annet prosjektet «Bred samfunnsanalyse av godstransport», og arbeid med en KVVU for terminalfunksjoner i Oslo-regionen som nettopp er satt i gang. Utredningene skal vurdere en samfunnsmessig effektiv terminalstruktur som kan støtte opp under intermodal transport der havner og jernbaneterminaler inngår. Videre arbeides det med kortsiktige tiltak på Alnabruterminalen, samtidig som det utredes hvordan terminalen kan utvikles på lengre sikt.

SPØRSMÅL NR. 235

Innlevert 19. november 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 26. november 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvilken begrunnelse har statsråden for at akuttfunksjonene ved Rjukan sykehus legges ned allerede nå, og mener statsråden at akuttberedskapen er god nok for folket i Tinn med en ekstra ambulanse?»

BEGRUNNELSE:

Styret i STHF (Sykehuset Telemark Helseforetak) vedtok å legge ned akuttfunksjonene på Rjukan. Saken kom til Stortinget rett før sommeren 2014, og begrunnelsen for nedleggelsen var faglig. Rjukan sykehus hadde for lite nedslagsfelt til å få nok pasienter inn akutt, til at sykehuset ville ha en god faglig drift av akuttfunksjonene.

Statsråden sa i møtet i Stortinget at det ikke var økonomi som var begrunnelsen, men pasientsikkerhet og faglighet.

I avisen Telen 15. november 2014 kan en lese at klinikkjef for medisin i STHF si følgende sitat:

«Sykehuset i Telemark skal spare 105 mill., men Notodden vil bli lite merket av de kuttene. Mye vil tas i form av besparelser ved nedlegging av akuttfunksjonen på Rjukan.»

Statsråden sa i samme møte i Stortinget før sommeren 2014 at ingen akuttfunksjoner på Rjukan skulle legges ned før det var en god akuttberedskap på plass.

Det eneste som er satt inn av akuttberedskap fra helseforetakets side er en ekstra ambulanse til området.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål 180 fra stortingsrepresentant Christian Tynning Bjørnø hvor jeg orienterer om at Sykehuset Telemark har opplyst at det kan oppstå bemanningsmessige utfordringer fram mot avvikling av indremedisinsk akuttfunksjon og sengepost

20. juni 2015, etter hvert som noen ansatte vil søke nye jobber. Sykehuset Telemark har opplyst at de forholder seg til tidsplanen som er lagt til grunn i utviklingsplanen, men at de hele tiden må vurdere forsvarlighets-situasjonen knyttet til bemanning og tilgjengelig og nødvendig kompetanse. Jeg legger til grunn at Sykehuset Telemark vurderer situasjonen løpende, men at de gjør det som er mulig for å opprettholde et tilbud

fram til 20. juni 2015 slik at omleggingen skjer i tråd med tidsplanen lagt til grunn i utviklingsplanen.

I forbindelse med overføring av den ortopediske virksomheten fra Rjukan til Notodden 1. oktober 2014, ble ambulanseberedskapen styrket med en ekstra ambulanse. Styret for Sykehuset Telemark behandlet oppdatert plan for akuttberedskap og prehospitale tjenester 29. oktober 2014. Styret ba om at planen blir oppdatert og fornyet dersom det blir behov for det.

SPØRSMÅL NR. 236

Innlevert 19. november 2014 av stortingsrepresentant Eva Kristin Hansen

Besvart 26. november 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Forvaltningsplanarbeidet har vært helt sentralt for å ha en helhetlig forvaltning av våre havområder. Energi- og miljøkomiteen hadde en enstemmig merknad i Innst. S. nr. 362 (2008-2009) om forvaltningsplanen for Norskehavet om at forvaltningsplanen skal være rullerende og oppdateres jevnlig, første gang senest i 2014.

Når har statsråden tenkt at planen skal rulleres?»

Svar:

Meldingene til Stortinget om forvaltningsplanene ligger fast som verktøy for en helhetlig politikk for havområdene på tvers av sektorene.

I forvaltningsplanen for Norskehavet ble de gjeldende arealmessige rammene for petroleumsvirksomhet i Norskehavet fastlagt. Samtidig ble det besluttet at forvaltningsplanen skulle oppdateres første gang, senest i 2014. En oppdatering i 2014 var særlig

motivert av det politiske behovet for å foreta en ny vurdering av de arealbaserte rammene for petroleumsvirksomhet i Norskehavet. Blant de sentrale spørsmålene som skulle adresseres i oppdateringen var spørsmålet om petroleumsvirksomhet på Møre-bankene og ved Jan Mayen/Vesterisen.

Regjeringen har i sin politiske plattform avklart at

«Det skal ikke åpnes for petroleumsvirksomhet, eller konsekvensutredes i henhold til petroleumsløven, i havområdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja i perioden 2013-2017, og ikke iverksettes petroleumsvirksomhet ved Jan Mayen, iskanten, Skagerrak eller på Mørefeltene jf. samarbeidsavtalen.»

Regjeringen har med bakgrunn i disse avklaringene ikke tatt endelig stilling til behovet for å legge fram en oppdatering av forvaltningsplanen for Norskehavet nå.

SPØRSMÅL NR. 237

Innlevert 19. november 2014 av stortingsrepresentant Eva Kristin Hansen

Besvart 27. november 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Undertegnede er gjort kjent med at faggrunnlaget for oppdatering av forvaltningsplanen for Norskehavet skulle ferdigstilles av Faglig Forum innen 15. april 2014.

Foreligger disse planene, og når har statsråden tenkt at disse skal offentliggjøres?»

Svar:

Med bakgrunn i avklaringer i regjeringens politiske plattform har regjeringen ikke tatt endelig stilling til behovet for å legge fram en oppdatering av forvaltningsplanen for Norskehavet nå. Det faglige grunnlaget for oppdatering av forvaltningsplanen for Norskehavet er langt på vei utarbeidet, og vil bli offentliggjort snarlig.

SPØRSMÅL NR. 238**Innlevert 19. november 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 26. november 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ til et hjertestarterregister i Norge etter modell av Danmark?»

BEGRUNNELSE:

I Danmark er det et eget register for hjertestartere. Dette er et åpent register hvor alle kan se hvor den nærmeste hjertestarteren er plassert i forhold til der hvor de selv befinner seg.

Siden 2012 har landets AMK-vaktsentraler/nød sentraler hatt tilgang til systemet, slik at de kan henvise til nærmeste hjertestarter når noen ringer deres nødnummer. AMK kan dermed sende rett hjelp til pasienten hurtig og ikke minst få tak i en hjertestarter på kort tid når behovet er der.

Når et kjøpesenter eller idrettslag har gått til anskaffelse av en hjertestarter kan de registrere den på nettsiden «hjertestarter.dk». Da blir hjertestarteren synlig i registeret og tilgjengelig for befolkningen i Danmark og på en egen app «TrygFonden Hjertestart.

Ved å registrere en hjertestarter kan mange være med å redde liv, fordi hjertestarteren blir synlig og tilgjengelig for allmennheten og for helsevesenet.

I Norge er det også mange som har fått eller skaffet seg hjertestartere rundt om i landet, på handlesenter, idrettslag, arbeidsplasser, offentlige bygg og mange fler, men de er ikke registrert noen steder og dermed ikke tilgjengelig for allmennheten og hjelpeapparatet.

Svar:

Norge har relativt høy overlevelse etter hjertestans utenfor sykehus sammenliknet med mange andre land. Blant årsakene er sannsynligvis god kunnskap i befolkningen om hjerte-lungeredning og effektiv alarmering av AMK-sentralene. Tilgjengelig informasjon om hvor nærmeste hjertestarter befinner seg vil kunne bidra til et enda bedre resultat.

Helsedirektoratet har anbefalt overfor Helse- og omsorgsdepartementet at det opprettes et nasjonalt register for halvautomatiske defibrillatorer (AED). Jeg vil derfor be Helsedirektoratet om å starte arbeidet med å etablere et slikt register i samarbeid med nasjonale kompetansemiljøer på området.

SPØRSMÅL NR. 239**Innlevert 19. november 2014 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen****Besvart 27. november 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvilke lovmessige problemer og eventuelle andre begrensninger gjenstår knyttet til å ha leieavtaler mellom kommuner og helseforetak, og hvordan kan disse eventuelt løses uten å gi generell adgang til finansiell leasing for sykehusene?»

BEGRUNNELSE:

Høyre/FrP regjeringen forsøker å kompensere det svake forslaget til sykehusbudsjett ved at sykehusene fra og med 2015 kan kjøpe utstyr på avbetaling oppad til 100 mill kr per avtale. Dette vil gi økte renteutgifter for sykehusene som ikke kompenseres i regjeringens forslag, og det vil dermed over tid gi tilsvarende redusert pasientbehandling.

Forslaget er også en omgåelse av handlingsregelen fordi alle låneopptak som sykehus foretar vil måtte tilbakebetales gjennom bruk av senere års bevilgninger fra Stortinget. Slike låneopptak vil reelt sett ikke øke statens handlingsrom til å investere i sykehus, men vil utydeliggjøre budsjettkonsekvensen av beslutningene overfor Stortinget. I tillegg virker det økonomisk ufornuftig for en stat med store økonomiske reserver å låne penger dyrt fra private utstyrslleverandører.

I politisk kvarter på NRK 18. november begrunnet helseministeren adgangen til finansiell leasing med å tillate leieavtaler mellom kommune og helseforetak. I foretaksmøtet mai 2013 ble dette adressert ved å justere vedtektene, og eventuelle gjenstående problemer for kommunal leie kan løses ved tilsvaren-

de vedtektsendringer uten å gi generell adgang til kostbar finansiell leasing utenom statsbudsjettet.

Svar:

Innledningsvis vil jeg å presisere at statsbudsjettet for 2015 gir et godt sykehusbudsjett og legger til rette for en vekst i all pasientbehandling på om lag 2,15 pst. Det er ikke alltid hensiktsmessig å eie, noen ganger er det mest hensiktsmessig å leie, for eksempel pcer, ambulansestasjoner som er integrert i annen bygningsmasse, kontorutstyr mv. Noen ganger kan det også være hensiktsmessig å leie bygninger, både fra offentlige og private aktører. Endringen knyttet til leieforhold gjennomføres for å etablere et langt mindre rigid regelverk, som gir sykehusene mulighet til å foreta hensiktsmessige valg i beslutningen mellom å leie eller eie. De regionale helseforetakene benytter regnskapsstandarder iht. regnskapslovens regler. Her skilles det mellom to typer kategorier leieavtaler: operasjonelle og finansielle. Etter dagens vedtekter er operasjonelle leieavtaler tillatt mens leieavtaler av finansiell karakter etter regnskapsloven er å betrakte som lån, og er dermed ikke tillatt for helseforetakene. Det er likevel et unntak for særskilte leieavtaler knyttet til samhandlingstiltak, som representanten Micaelsen viser til i sitt spørsmål.

Representanten Micaelsen spør om det er lovmesig mulig å gjøre alle typer leieforhold mellom helseforetak og kommuner tillatt. Vi har i dag en unntaksbestemmelse i helseforetakenes vedtekter § 12 knyttet til

inngåelse av leieavtaler mellom kommuner og helseforetak om samhandlingstiltak. Så svaret er ja, vi kunne utarbeidet ny unntaksbestemmelse som hadde muliggjort alle leieforhold mellom kommuner og helseforetak, og ikke bare samhandlingstiltak. Helseforetakene erfarer imidlertid at det er krevende å oppfylle kravet om operasjonelle leieavtaler (som er tillatt) på en rekke områder. Langsiktige avtaler vil generelt bli definert som finansiell leasing. En undersøkelse foretatt av Riksrevisjonen viser at det er flere leieavtaler for ambulansestasjoner som kan defineres som finansielle. Uten de endringer som nå trer i kraft fra 2015, ville helseforetakene måttet si opp en lang rekke leieavtaler og i stedet kjøpt seg inn i eksisterende bygningsmasse eller bygd nye ambulansestasjoner. Alternativt kunne de reforhandlet avtalene for å gjøre dem operasjonelle, dette ville imidlertid gjort leieavtalene vesentlig dyrere. Det hadde vært mulig å gi en unntaksbestemmelse også knyttet til leie av ambulansestasjoner. Samtidig mener jeg at det ikke er hensiktsmessig å ha et regelverk som må endres i takt med at nye formålstjenlige områder dukker opp. Regjeringen har derfor vedtatt et generelt regelverk om leieavtaler samtidig som det er satt økonomiske rammer knyttet til hvem som har beslutningskompetanse. Dette har vi gjort fordi vi ser at helseforetakene gjennomgående har god styring og økonomisk kontroll, og at det er helseforetakene selv som har den beste kompetansen i valget mellom å eie eller å leie innenfor gitte økonomiske rammer.

SPØRSMÅL NR. 240

Innlevert 19. november 2014 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen

Besvart 27. november 2014 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvor mye (i 2013-kroner) økte totalbudsjettet for spesialisthelsetjenesten fra 2013 til 2014, og hvor mye av dette kan tilskrives det siste budsjettforslaget fra Stoltenberg II, og hvor mye (i 2013-kroner) steg totalbudsjettet for spesialisthelsetjenesten fra 2006 -2013?»

BEGRUNNELSE:

Medlemmer av regjeringen bruker ulike tall og bergrningsmåter i media.

Svar:

Regjeringen Stoltenberg II foreslo i Prop. 1 S (2013-2014) for Helse- og omsorgsdepartementet å styrke

sykehusenes økonomi med 2,4 mrd. kroner i 2014 sammenlignet med saldert budsjett 2013. I den sittende regjeringens budsjettforslag for 2014, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013-2014), ble forslaget til bevilgning økt med 300 mill. kroner, dvs. til sammen 2,7 mrd. kroner mer sammenlignet med saldert budsjett 2013.

Når det gjelder spørsmålet om hvor mye totalbudsjettet for spesialisthelsetjenesten steg fra 2006-2013 (i 2013-kroner), viser jeg til mitt svar på spørsmål nr. 67 fra Arbeiderpartiet i brev av 9. oktober 2014 (vedlagt). I svaret mitt ble økningene oppgitt i 2015-priser. I realvekstberegningene er det lagt til grunn en deflator på 6,3 pst. fra 2013 til 2015 som kan benyttes til omregning av beløpene til 2013-kroner.

Vedlegg til svar:*Finansdepartementets svar*

Spørsmålet har vært forelagt Helse- og omsorgsdepartementet, som har svart følgende:

Tabellen nedenfor viser årlig vekst i mill. kroner og i pst. i driftsbevilgningene til regionale helseforetak fom. 2006 tom. 2015, i tråd med framstillingen i de årlige budsjettframlegg.

I tabellen framkommer også beregnet reell endring i driftsbevilgninger til helseforetakene i mill. 2015-kroner og i prosent, hovedsakelig basert på regnskapstall for kap. 732, postene 70-79, fom. 2006 tom. 2015. Det lages ikke beregninger dekomponert for områdene somatikk, rus og psykisk helsevern.

Beregningsopplegget er tilsvarende det som benyttes for kommunesektoren. Bevilgninger knyttet til pris- og kostnadsvekst, herunder endrede pensjonskostnader, holdes utenfor ved beregning av realveksten. Videre holder en utenfor bevilgninger knyttet til endrede oppgaver/ansvarsforhold. Eksempel på sistnevnte er tidligere overføring av ansvar for finansiering av legemidler fra folketrygden til regionale helseforetak, for eksempel TNF-hemmere og enkelte kreftlegemidler mv. For 2015 holdes 5,67 mrd. kroner knyttet til forslaget om å avvikle kommunal medfinansiering og innlemme midlene i innsatsstyrt finansiering utenfor ved beregning av realveksten.

Det er flere forhold som gjør at forutsatt økning i driftsbevilgninger i de årlige budsjettframlegg vil avvike fra det som følger av beregningsopplegget. Nedenfor nevnes noen generelle forhold, deretter vil det under tabellen gis noe mer spesifikke forklaringer for det enkelte år.

I omtalen av det økonomiske opplegget for sykehusene har det i de fleste budsjettframlegg blitt inkludert økte bevilgninger til å videreføre et høyere bevilgningsnivå fra året før sammenliknet med saldert budsjett for foregående år. Slike bevilgninger vil ikke gi rom for økt vekst i pasientbehandling i budsjettåret, og vil derfor heller ikke framkomme som prosentvis vekst i pasientbehandling i de årlige budsjettframlegg eller i beregningsopplegget. I tabellen er det derfor også oppgitt tall fra de årlige budsjettframlegg, der bevilgninger for å videreføre økt bevilgningsnivå sammenliknet med saldert budsjett fra året før er trukket fra. Denne kolonnen gir bedre uttrykk for hvor stor vekst det ble lagt opp til i bevilgninger til økt pasientbehandling i det angjeldende budsjettår, og er også mer sammenliknbar med den årlige realveksten som følger av beregningsopplegget.

Flere år er det gitt tilleggsbevilgninger gjennom året, som innebærer at regnskap avviker fra det opprinnelige budsjettforslaget. Enkelte år bidrar dette til å forklare en vesentlig del av forskjellen mellom den forutsatte veksten i budsjettframleggene og veksten som framkommer av beregningsopplegget.

Endelig pris- og lønnsvekst kan avvike fra det som er forutsatt i de årlige budsjettframlegg. I beregningsopplegget inngår oppdaterte tall for pris- og lønnsvekst for årene 2006 til og med 2014, og dette kan enkelte år bidra til å forklare avvik fra forutsatt realvekst i de årlige budsjettframlegg.

Det presiseres også at vekst i bevilgninger ikke må forveksles med vekst i aktivitet. I de årlige budsjettframleggene er det siden 2008 forutsatt en marginalkostnad på 80 pst. En bevilgningsøkning på 0,8 pst. legger med denne forutsetningen til rette for en aktivitsvekst på 1 pst. I realvekstberegningene som er presentert her er det utviklingen i bevilgningene som er presentert. Beregningene er ikke påvirket av verken forutsetninger om aktivitetsvekst eller faktisk utvikling i aktiviteten.

Beregningsopplegget inkluderer bevilgninger på kap. 732, postene 70-79. Tiltak som inngår i vekstrammen presentert i de årlige budsjettene, og som bevilges på annet kapittel, vil derfor som hovedregel ikke bli medregnet i tallet for realvekst som framkommer av beregningsopplegget. Eventuelle effektiviseringskrav i årlige budsjettframlegg som forutsettes håndtert uten at dette skal gå ut over pasienttilbudet, vil i beregningsopplegget som hovedregel framkomme som redusert bevilgning og dermed lavere realvekst.

Det har etter 2006 vært en betydelig økning i pensjonskostnader for de regionale helseforetakene. Som omtalt i flere budsjettproposisjoner, første gang i St.prp. nr. 1 (2008-2009) Helse- og omsorgsdepartementet, behandles pensjoner i de regionale helseforetakene på en særskilt måte. I beregningsopplegget, der formålet er å se isolert på bevilgninger til økt pasientbehandling, gjøres det bl.a. fratrekk for bevilgninger som direkte kan knyttes til reell endring i pensjonskostnader for de regionale helseforetakene. Eventuelle egenkapitaltilskudd for å sikre tilfredsstillende soliditet for pensjonskassene vil ikke komme til fratrekk i realveksten slik den her er beregnet, selv om slike tilskudd vil redusere handlingsrommet for økt pasientbehandling. Ved fastsettelse av inntektsrammen for sykehusene i de årlige budsjettframlegg legges som hovedregel pensjonskostnadene til grunn. Måten dette har vært gjort på har enkelte år medført noe sterkere beregnet reell vekst i driftsbevilgningene enn framstilt i de årlige budsjettframlegg.

Beregningsmetoden viser reell endring i driftsbevilgninger i 2015-kroner. Pris- og kostnadsveksten har vært over 40 pst. fra 2005 til 2015. Realvekst regnet i priser for det enkelte år, slik det gjøres i de årlige budsjettframlegg, vil i beregningsopplegget bli oppskalert til 2015-priser. Det innebærer at dersom det hadde vært foreslått en reell vekst i statsbudsjettet for 2006 på 100 mill. 2006-kroner ville, alt annet likt, beregningsopplegget ha vist en reell vekst på vel 140 mill. kroner i 2015-kroner. Denne effekten er størst for reelle endringer tidlig i perioden en her ser på.

Tabellen viser at det for årene 2006 tom. 2013 ble foreslått en økning i bevilgninger til regionale helseforetak med i gjennomsnitt 1780 mill. kroner per år, hvorav i gjennomsnitt om lag 390 mill. kroner var forutsatt å skulle gå til å videreføre et høyere bevilgningsnivå året før enn forutsatt i saldert budsjett for dette året. Dette er delvis et resultat av høyere aktivitetsvekst enn forutsatt. Det innebærer at det i gjennomsnitt for årene 2006 tom. 2013 ble lagt opp til å styrke pasientbehandlingen med 1393 mill. kroner i budsjettåret. For årene 2014 og 2015 er det foreslått en styrking på gjennomsnittlig vel 2360 mill. kroner, hvorav 30 mill. kroner er forutsatt å gå til å videreføre et høyere aktivitetsnivå året før sammenliknet med saldert budsjett. I gjennomsnitt for disse to årene er det således lagt opp til å styrke pasientbehandlingen med 2335 mill. kroner. Dette er 942 mill. kroner mer per år sammenliknet med gjennomsnittet i de to foregående regjeringsperiodene.

Beregningsmetoden viser en gjennomsnittlig årlig realvekst i bevilgningene til spesialisthelsetjenesten i perioden 2005-2013 på om lag 1860 mill. 2015-kroner. I perioden 2014-2015 var den tilsvarende gjennomsnittlige realveksten om lag 2610 mill. 2015-kroner, eller i 750 mill. kroner mer hvert år sammenliknet med gjennomsnittet for årene 2005-2013. Anslagene er beheftet med usikkerhet.

Kolonnen som viser den reelle regnskapsmessige veksten i 2015-kroner vil uttrykke endringer i flere forhold som ikke var kjent på det tidspunktet budsjettet ble lagt fram. Dette kan være forhold som ikke direkte styres politisk, slik som lønns- og prisutvikling og tilleggsbevilgninger knyttet til spesielle hendelser og forhold. Det er derfor kolonnene som viser den foreslåtte veksten i de årlige statsbudsjettene som gir best uttrykk for prioritering av vekst i sykehusbudsjettene mellom de ulike årene.

År	Årlig budsjettframlegg			Beregningsopplegg inkl. regnskapstall for bevilgninger	
	Endring i mill. kroner inkl. bevilgning til å videreføre økt bevilgningsnivå året før etter saldert budsjett	Endring i mill. kr til økt pasientbehandling i angjeldende budsjettår	Forutsatt økning i pasientbehandling i pst.	Endring i mill. 2015-kroner	Endring i prosent
2006	1050	350	0	-90	-0,1
2007	956	310	0	1 980	2,0
2008	3898	3008	1,5	3 200	3,2
2009	2574	2274	1,5	3 700	3,4
2010	1452	1326	1,3	570	0,5
2011	970	970	1,4	1 400	1,3
2012	1367	1161	1,4	2 100	1,9
2013	1950	1744	2,0	2 030	1,8
Årlig snitt 2006-2013	1780	1393	1,1	1860	1,8
2014	2 703	2627	2,6	3 300	2,9
2015	2 022	2042	2,15	1 923	1,5 1)
Årlig snitt 2014-2015	2363	2335	2,4	2610	2,2

- 1) Når tallet avviker fra forutsatt vekst i pasientbehandling i Prop. 1 S (2014-2015) på 2,15 pst., skyldes det i all hovedsak følgende forhold: i) I budsjettframleggene har det siden 2008 vært budsjettert med 80 pst. marginalkostnad. En bevilgningsøkning på 0,8 pst. legger med denne forutsetningen til rette for en aktivitsvekst på 1 pst. I realvekstberegningene som er presentert her er det utviklingen i bevilgningene som er presentert. Beregningene er ikke påvirket av verken forutsetninger om aktivitetsvekst eller faktisk utvikling i aktiviteten. ii) Bevilgninger som inngår i styrkingen av sykehusenes økonomi med 2022 mill. kroner, men som bevilges på andre kapitler enn kap. 732, postene 70-79, medregnes ikke i dette beregningsopplegget. Forutsatt effektiviseringskrav på til sammen 79 mill. kroner (nominelt uendrede laboratorietakster og differansen mellom og uttrekk knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (625 mill. kroner) og tilbakeført beløp (vel 590 mill. kroner), kommer til fratrekk i beregnet realvekst i beregningsopplegget, mens det i budsjettframlegget forutsettes ikke å påvirke pasienttilbudet og kommer derfor heller ikke til fratrekk i foreslått beløp til økt drift.

Ut over ovennevnte forhold som kan forklare hvorfor presentasjonen av sykehusopplegget i de årlige statsbudsjett avviker fra beregningsopplegget som her er brukt, knyttes det følgende kommentarer til tallene i tabellen for de enkelte år som bidrag til å forklare forskjellene:

2006

I St.prp. 1 (2005-2006) ble det kun foreslått 700 mill. kroner hovedsakelig til å videreføre et høyere bevilgningsnivå i 2005 sammenliknet med saldert budsjett for 2005. Det ble således ikke budsjettert med økt pasientbehandling i 2006 knyttet til denne bevilgningen. Det ble i tillegg foreslått bevilget 350 mill. kroner mer gjennom opptrappingsplan for psykisk helse, men uten å kvantifisere effekt på pasientbehandling. Lønnsveksten i regionale helseforetak ble noe høyere enn lagt til grunn i Statsbudsjettet for 2006.

2007

I St.prp. 1 (2006-2007) ble det foreslått 646 mill. kroner hovedsakelig til å videreføre et høyere bevilgningsnivå i 2006 sammenliknet med saldert budsjett for 2006. Det ble således ikke budsjettert med økt pasientbehandling i 2007 knyttet til denne bevilgningen. Det ble i tillegg foreslått bevilget 310 mill. kroner gjennom opptrappingsplan for psykisk helse, men uten å kvantifisere effekt på pasientbehandling. I forbindelse med Stortingets behandling av St.prp. nr. 44 (2006-2007) ble det tilleggsbevilget 800 mill. kroner til å lette sykehusenes omstillingsutfordringer. Videre ble ordningen Raskere tilbake innført ved Stortingets behandling av St.prp. nr. 69 (2006-2007) med en bevilgning på 439 mill. kroner, samt at det i forbindelse med Stortingets behandling av St.prp. nr. 10 (2007-2008) ble vedtatt å tilleggsbevilge om lag 260 mill. kroner knyttet til høyere poliklinisk aktivitet og pasientbehandling omfattet av innsatsstyrt finansiering. Videre ble lønnsveksten i regionale helseforetak noe høyere enn lagt til grunn i Statsbudsjettet for 2007.

2008

I St.prp. nr. 1 (2007-2008) Det ble foreslått 1790 mill. kroner til pasientbehandling og 1670 mill. kroner i økt basisbevilgning til å gjenanskaffe bygg og utstyr, til sammen 3460 mill. kroner. 890 mill. kroner av veksten var forutsatt å skulle gå til å videreføre et høyere bevilgningsnivå i 2007 sammenliknet med saldert budsjett 2007. Det ble lagt til grunn en økning i pasientbehandlingen med 1,5 pst. Det ble i tillegg foreslått bevilget 392 mill. kroner gjennom opptrappingsplan for psykisk helse og 46 mill. kroner gjennom opptrappingsplan rus, men uten å kvantifisere effekt på pasientbehandling av disse bevilgningene. Ved Stortinget behandling av St.prp. nr. 13 (2008-2009) ble det til-

leggsbevilget om lag 600 mill. kroner bl.a. for å lette omstillingsutfordringene i helseforetakene og til økt poliklinisk virksomhet. Lønnsveksten i de regionale helseforetakene ble høyere enn lagt til grunn i Statsbudsjettet for 2008.

2009

I St.prp. nr. 1 (2008-2009) ble det foreslått å øke driftsbevilgningene med 2574 mill. kroner. 300 mill. kroner var forutsatt å skulle gå til å videreføre økt pasientbehandling i 2008 sammenliknet med saldert budsjett 2008. Det ble lagt til grunn en økning i pasientbehandlingen med 1,5 pst. I forbindelse med Stortingets behandling av St.prp. nr. 37 (2008-2009) Om endringer i statsbudsjettet for 2009 med tiltak for arbeid, ble det tilleggsbevilget 1 mrd. kroner til de regionale helseforetakene. Videre ble det tilleggsbevilget 235 mill. kroner i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 2 S (2009-2010) for å dekke ekstraordinære utgifter som følge av ny influensa A (H1N1).

2010

Det ble i Prop. 1 S (2009-2010) foreslått 1452 mill. kroner til drift, hvor av 126 mill. kroner til å videreføre økt pasientbehandling i 2009 sammenliknet med saldert budsjett 2009. Det ble lagt til grunn en økning i pasientbehandlingen med 1,3 pst. De ekstraordinære tilleggsbevilgningene knyttet til influensapandemien og tiltak for arbeid omtalt ovenfor på til sammen 1235 mill. kroner, ble ikke videreført. Måten pensjonskostnader er håndtert på har gitt et positivt bidrag til vekst i beregningsopplegget.

2011

I Prop. 1 S (2010-2011) ble det foreslått 970 mill. kroner mer til drift, med en forutsatt vekst i pasientbehandling på 1,4 pst. Ved Stortingets behandling av Prop. 16 S (2011-2012)

og Prop. 154 S (2010-2011), ble det til sammen tilleggsbevilget knapt 270 mill. kroner til de regionale helseforetakene, hvor av om lag 200 mill. kroner knyttet til ISF og poliklinisk virksomhet og knapt 70 mill. kroner knyttet til hendelsene 22. juli. Måten pensjonskostnader er håndtert på har gitt et positivt bidrag til vekst i beregningsopplegget. I motsatt retning trekker noe høyere pris- og lønnsvekst enn lagt til grunn i budsjettforslaget for 2011.

2012

I Prop. 1 S (2011-2012) ble det foreslått 1367 mill. kroner mer til pasientbehandling, hvor av 260 mill. kroner til videreføring av høyere aktivitet enn forutsatt i saldert budsjett for 2011. Det ble lagt til grunn en økning i pasientbehandlingen med 1,4 pst. Pris- og

lønnsvæksten ble noe lavere dette året, hvilket isolert sett innebærer om lag 300 mill. kroner i høyere reell vekst i driftsbevilgningene. I forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 22 S (2012-2013), ble det vedtatt å tilleggsbevilge knapt 340 mill. kroner knyttet til ISF og poliklinisk virksomhet.

2013

I Prop. 1 S (2012-2013) ble det foreslått 1950 mill. kroner mer til drift, hvorav 206 mill. kroner til å videreføre et høyere aktivitetsnivå i 2012 enn forutsatt i saldert budsjett 2012. Det ble lagt til grunn en økning i pasientbehandlingen med 2,0 pst. I forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 149 S (2012-2013), ble det vedtatt å tilleggsbevilge til sammen 248 mill. kroner til flere tiltak (Forskningsstudie kreftlegemiddel Ipilimumab, IKT, prostatacentre og nødnett. Måten pensjonskostnader er håndtert på har gitt et positivt bidrag til vekst i beregningsopplegget.

2014

I Prop. 1 S Tillegg 1 (2013-2014) ble det foreslått 2700 mill. kroner mer til styrket sykehusøkonomi, hvorav 76 mill. kroner til å videreføre høyere aktivitetsnivå i 2013 enn forutsatt i saldert budsjett 2013. Det ble lagt til grunn en vekst i pasientbehandling på 2,6 pst.

Når realveksten nå anslås høyere enn i Prop. 1 S Tillegg 1 (2013 - 2014) slik det framkommer av beregningsopplegget, er hovedforklaringen måten pensjonskostnader er håndtert på. Videre innebærer lønnsoppgjøret for 2014 noe lavere lønnsvekst fra 2013 til 2014 enn lagt til grunn i Statsbudsjettet for 2014.

2015

I Prop. 1 S (2014-2015) foreslås driftsbevilgningene økt med 2022 mill. kroner. Det vil være behov for midler til forvaltning og drift av ordningen med fritt behandlingsvalg. Det er i tillegg behov for midler til utvikling av nødvendig IKT-støtte. Det legges opp til at Helsedirektoratet skal forvalte ordningen med fritt behandlingsvalg og deler av bevilgningen vil gå til bedre IKT-løsninger for fritt sykehusvalg, fristbruddordningen og ordningene for utenlandsbehandling, samt understøtte fritt behandlingsvalg. Dette vil komme pasienter som benytter disse ulike ordningene til gode. Det foreslås 20 mill. kroner til disse formålene bevilget på kap. 720, post 01 Helsedirektoratet. Beløpet inngår ikke i forutsatt vekst i pasientbehandling på 2,15 pst. Som det videre framgår av omtalen av sykehusopplegget for 2015, forutsettes det at de regionale helseforetakene gjennomfører effektiviseringstiltak innenfor laboratorievirksomhet uten at dette går ut over pasienttilbudet. For bevilgningene som inngår i beregningsopplegget utgjør dette 45 mill. kroner, og kommer til fratrekk i realveksten slik den her beregnes. Det samme er tilfellet for differansen mellom forutsatt effektivisering gjennom avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (625 mill. kroner) og beløpet som tilbakeføres de regionale helseforetakene til investeringer og anskaffelser (vel 590 mill. kroner). Samlet forklarer de tre forholdene som her er nevnt differansen mellom 2022 mill. kroner i styrket sykehusøkonomi og realveksten som framkommer av beregningsopplegget.

SPØRSMÅL NR. 241

Innlevert 19. november 2014 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 3. desember 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Er samferdselsministeren innstilt på å finne løsninger som gjør at beboerne i området rundt Fulu og Knutsrud ikke blir krevd bompenger for å kjøre den gamle vegen til Kongsvinger når bompengene innkrevingen på nye E16 Slomarka-Kongsvinger starter?»

BEGRUNNELSE:

Når bompengene innkrevingen på nye E16 mellom Slomarka og Kongsvinger starter opp vil beboerne i området rundt Fulu og Knutsrud i Sør-Odal bli krevd

bompenger når de skal kjøre den gamle vegen til Kongsvinger som er deres naturlige service- og handelssentrum, og det selv om de ikke kjører en eneste meter på den nye vegen.

Samferdselsdepartementet lanserte nylig en løsning som ikke synes å ha tilslutning blant beboerne i området.

Svar:

Prosjektet E16 Kongsvinger-Slomarka er delvis finansiert med bompengar, jf. Prop. 104 S (2010-

2011). Daværende regjeringen, hvor blant annet representanten Myrli's parti var representert, la i proposisjonen opp til bompengeneinnkreving både på ny E16 og på sidevegnettet, dvs. fv 175 og dagens E16. I proposisjonen står det at

«Grunnen til at det blir føresatt bomstasjonar på fv 175 og noverdande rv 2 [omskilta til E16 hausten 2012] er for å hindra at desse vegane blir nytta i staden for ny rv 2 [E16]. Samferdselsdepartementet legg vekt på at fylkeskommunane er samde om denne løysinga.»

Det var altså ikke lagt opp til noen unntak eller formildende bompengepoeplegg for beboerne i området rundt Fulu og Knutsrud. Dagens regjering har som mål å bygge mer vei og samtidig redusere bompengandelen. Det har gitt utslag i at bompengenivået er redusert i en rekke veiprosjekter, og mange steder er bommene fjernet. Strekningen Kongsvinger – Slomarke på E16 i Hedmark ble åpnet for trafikk den 27. november 2014. I den forbindelse hadde statssekretær Bård Hoksrud et møte med representanter for beboerne på Fulu. Lokalt har det vært ønske om ny gjennomgang av bompengepoepplet på denne strekningen. Diskusjonen har dreid seg om plassering av innkrevingspunktene på sidevegnettet og at enkelte områder ville komme svært uheldig ut med den planlagte plasseringen. På den bakgrunn har Samferdsels-

departementet foreslått ny plassering av bomstasjonane på lokalvegane. Lokale myndigheter sluttet seg til den foreslåtte endringen av bomstasjonsplasseringen på dagens E16 i 2013. Den foreslåtte flyttingen av bomstasjonen fra fv 175 til fv 298 forutsetter imidlertid nye lokalpolitiske vedtak. Vi har vært innstilt på å lette belastninga for de som bor i Fuluområdet, og vi åpner derfor for at kan innføres et passeringstak for lette kjøretøy (med elektronisk brikke) på 30 passeringer pr. måned i bomstasjonen på dagens E16. Det er lagt til grunn 10 pst. rabatt for alle kjøretøy med elektronisk brikke, som forutsatt i Prop. 104 S (2010-2011). Endringene det er vist til over, gjør at det er behov for en ny beregning av takstene. I Prop. 104 S (2010-2011) er det lagt til grunn en lånerente på 6,5 pst. ved vurdering av takstene. Siden prosjektet er omfattet av overgangsordningen fram til en rentekompensasjonsordning for bompengelån er etablert, har lokale myndigheter mulighet til å legge til grunn en lavere beregningsteknisk rente når nivå for bomtakster skal beregnes. Samferdselsdepartementet har bedt Statens vegvesen følge opp endringen av innkrevingspoepplet overfor lokale myndigheter. Innkrevingen kan ikke starte opp før endringene i poepplet er behandlet lokalpolitisk. Saken er lagt fram for Stortinget i Prop. 32 S (2014-2015).

SPØRSMÅL NR. 242

Innlevert 19. november 2014 av stortingsrepresentant Ronny Berg

Besvart 24. november 2014 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Vil statsråden ta til orde for skjerpede krav til næringsutøvere som driver aktivt innen tamreindrift for å oppnå en økologisk og økonomisk bærekraftig reindrift, med hensyn til blant annet merking av dyr, offentliggjøring av ulike tilskudd de mottar samt antall dyr den enkelte næringsutøver har?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge Lov 15. juni 2007 nr. 40 om reindrift (reindriftsloven) § 18 tredje ledd, i siidaens årlige melding om reindrift til fylkesmannen er opplysninger knyttet til enkeltpersoners reintall og deres personlige forhold i all hovedsak underlagt taushetsplikt.

Lovens formål er å legge til rette for en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift.

Høyre og FrP har ment at målsetningene om økologisk og økonomisk bærekraftig reindrift må veie mer enn de kulturelle sidene ved tamreindrift.

Om lag 500 personer i Norge er tilskuddsberettiget for tamreindrift.

Tall fra Statens reindriftsforvaltning viste for noen år siden at det var i overkant av 30 000 tamrein for mye i forhold til tillatt antall tamrein i Finnmark.

Undertegnede mener at næringsvirksomhet innen tamreindrift i større grad bør være forbeholdt aktive næringsutøvere og ikke passive tilskuddsmottakere, samt underlegges de samme krav og rettigheter som næringsutøvere i landbruket forøvrig.

Undertegnede mener reindriftnæringen bør underlegges de samme krav til merking av dyr som innen landbruket forøvrig.

En har satt seg som mål å redusere antall tamrein og ved Reindrifftsavtalen for 2014/2015 er innretningen av støtte- og tilskuddsordningene overfor næringen endret slik at det vil bli mer lønnsomt å slakte.

Erstatningene for tap av rein ble redusert fra 76,1 mill. kroner i 2011 til 72,7 mill. kroner i 2012.

Undertegnede er opptatt av at reindrifftsutøvere ikke skal motta erstatninger for rein de har for mye i forhold til tillatt antall tamrein.

Svar:

Jeg er opptatt av at reindrifftsloven og reindrifftsavtalen utfyller hverandre og trekker i samme retning. De godkjente bruksreglene vil utgjøre fundamentet i ressursforvaltningen framover, og er en forutsetning for at en rekke av reindrifftslovens bestemmelser kommer til anvendelse. I dette ligger det at siidaandeler som ikke reduserer dyretallet i henhold til gitte reduksjonsvedtak, heller ikke vil være tilskuddsberettiget over reindrifftsavtalen. Jeg har også i samarbeid med klima- og miljøministeren poengtert ovenfor fylkesmennene at dersom reindrifftsutøverne ikke følger opp i tråd med

reindrifftslovens regler om reintall, skal det gjennomføres en avkortning av rovvilterstatningene.

Det følger av reindrifftsloven § 18 at opplysninger om enkeltpersoners reintall i melding om reindrift er underlagt taushetsplikt. Før det eventuelt iverksettes endringer i dette, er det viktig å utrede konsekvensene av en endring. Regjeringen har i sin politiske plattform (Sundvolden-erklæringen) besluttet at det skal legges frem en stortingsmelding om bærekraft i reindrifften. Jeg ser det som naturlig at spørsmålet om offentliggjøring av opplysninger om reintallet til den enkelte næringsutøver blir ett av temaene som skal utredes nærmere i meldingen. Jeg er i utgangspunktet positiv til åpenhet rundt disse spørsmålene.

Når det gjelder opplysninger om hvilke tilskudd den enkelte næringsutøver mottar, er dette opplysninger som er offentlig tilgjengelig.

I henhold til reindrifftsloven § 33, skal all rein i det samiske reinbeiteområdet merkes med eierens merke, som er et unikt øresnitt, jf. reindrifftsloven § 34. Denne formen for merking er blitt vurdert som tilstrekkelig. Jeg vil imidlertid vurdere om individmerking av dyr også kan være et aktuelt tema å utrede i den kommende stortingsmeldingen.

SPØRSMÅL NR. 243

Innlevert 19. november 2014 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 4. desember 2014 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«I Nationen den 12. februar 2014 sier stortingsrepresentant Oskar Grimstad fra Fremskrittspartiet at man skal få en ordning for de småkraftverkene som ikke fikk elsertifikater, og at disse uansett skal bli kompensert.

Vil de 170 småkraftverkene som Grimstad henviser til bli kompensert, og når kan vi eventuelt forvente et slikt forslag?»

BEGRUNNELSE:

Siden 1. januar 2012 har Norge og Sverige hatt et felles marked for elsertifikater. Formålet med den norsk-svenske elsertifikatordningen er å bidra til økt produksjon av fornybar elektrisitet. Samlet mål for ny fornybar elektrisitetsproduksjon er 26,4 TWh i år 2020. Det svensk-norske elsertifikatsamarbeidet er regulert i avtalen mellom Norge og Sverige om et felles marked for elsertifikater av 29. juni 2011. I henhold til avtalen skal det gjennomføres en kontrollstasjon innen utgangen av 2015.

Et stort antall småkraftverk ble bygget fra 2004 til 2009. Da den norsk-svenske avtalen om elsertifikater ble innført, falt ca. 170 småkraftverk som ble bygget mellom 1. januar 2004 og 7. september 2009, utenfor ordningen.

Svar:

Olje- og energidepartementet sendte 3. desember et forslag til endring av lov om elsertifikater på høring. I høringsnotatet forslår jeg at overgangsordningen utvides til å inkludere vannkraftverk med installert effekt under 10 MW og byggestart etter 1. januar 2004. Jeg følger med dette opp tidligere forslag som regjeringspartiene har hatt i Stortinget.

Forslaget til lovendringer er en del av arbeidet med kontrollstasjonen for elsertifikatordningen. Jeg tar sikte på å legge fram en proposisjon for Stortinget våren 2015 og at lovendringer trer i kraft fra 1. januar 2016.

SPØRSMÅL NR. 244**Innlevert 19. november 2014 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja****Besvart 28. november 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«På hvilke måter vil statsråden sørge for økt bevissthet rundt folks plikt til å avverge kriminelle handlinger som vold og overgrep mot barn, og hvordan vil statsråden forsikre seg om at lovverket følges bedre opp, utover at dette kommer inn i mål- og prioriteringsrundskrivet til politi og påtalemyndigheter fra riksadvokaten?»

BEGRUNNELSE:

I Aftenposten 18.11 i år kan vi lese at riksadvokaten vil vekke den sovende paragrafen 139 i straffeloven, som definerer avvergeplikten. Riksadvokaten ønsker at det rettes mer fokus mot paragraf 139 i etterforskningen av blant annet familievoldssaker. For å få til det sier assisterende riksadvokat, Knut Erik Sæther, at dette vil bli tatt inn i mål- og prioritetsrundskrivet for 2015. Rundskrivet fra Riksadvokaten gir politi- og påtalemyndighet direktiver om hvilke saksfelt som skal prioriteres. Familievoldssaker har vært prioritert i rundskrivet i flere år, og nå skal også fokus på § 139 inn i rundskrivet. Dette mener undertegnede er en riktig utvikling.

I tillegg til den generelle avvergeplikten som alle har etter straffeloven så har alle som arbeider med barn og unge en plikt etter barnevernlovens § 6.4 å melde mistanke om omsorgssvikt til barnevernet.

Til tross for et lovverk som klart definerer at folk har plikt til å avverge kriminelle handlinger, så vet vi at mange unnlater å gjøre sin plikt. Særlig gjelder dette våre aller mest sårbare, barn og unge som utsettes vold og overgrep. I media de siste årene har det vært en rekke saker hvor det kommer klart frem at det offentlige eller privatpersoner burde sett og grepet inn overfor barn som blir utsatt for kriminelle handlinger, uten at dette får konsekvenser i ettertid.

Effekten av lovverket vil ha svært liten virkning ved manglende anvendelse av både § 139 i straffeloven og § 6.4 i barnevernloven. Det svekker barns rettssikkerhet at paragrafene er så lite anvendt.

Svar:

Plikten til å søke å avverge kriminelle handlinger som vold og overgrep mot barn har med rette fått atskillig oppmerksomhet den senere tid og jeg vil takke representanten for å ta opp denne problemstillingen. Vold og overgrep mot barn er alvorlige kriminelle handlinger. Bekjempelsen av slik vold er et prioritert innsatsområde for meg som justis- og beredskapsminister og for regjeringen for øvrig. Regjeringen har

nettopp presentert en ny tiltaksplan «En god barndom varer livet ut» som inneholder en rekke konkrete og offensive tiltak for å forebygge og bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn innenfor alle sektorer i samfunnet.

Politiet og justissektoren for øvrig, har sine særskilte roller i arbeidet mot vold og seksuelle overgrep mot barn. Politiet må, i sitt arbeid mot vold og seksuelle overgrep samhandle tett med andre instanser. Vi har sett og erfart at samarbeid på tvers av sektorer er nødvendig både for å forebygge og for å sikre god og helhetlig beskyttelse og hjelp til utsatte.

God samhandling krever imidlertid god forståelse for og riktig håndtering av regelverket om taushetsplikt og opplysningsplikt. Målsettingen er å komme fram til en entydig forståelse som kan erstatte eksisterende veiledere og eventuelt føre til endringer i gjeldende bestemmelser.

Også avvergeplikten understreker plikten til å handle. Det framkommer i straffeloven § 139 at det er straffbart å unnlate «å anmelde til politiet eller på annen måte søk(t) å avverge en straffbar handling eller følgene av den, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig og det fremst(o) som sikkert eller mest sannsynlig at handlingen vil bli eller er begått». Plikten gjelder i forhold til nærmere spesifiserte straffbare handlinger som er oppregnet i bestemmelsen, herunder alvorlige voldshandlinger og seksuelle overgrep. Skyldkravet er forsett og strafferammen er ett år. Det er også viktig å understreke at avvergeplikten gjelder uten hensyn til taushetsplikt.

Jeg er glad for at riksadvokaten har varslet at det i mål- og prioriteringsrundskrivet for 2015, blant annet i etterforskningen av saker om familievold, må rettes større fokus mot denne bestemmelsen. Bakgrunnen er at bestemmelsen synes å ha påkalt for lite oppmerksomhet.

Når dette på nyåret er inntatt i mål- og prioriteringsrundskrivet for 2015, vil det naturlig bli et sentralt tema i Den høyere påtalemyndighets fagledelse overfor politiet, blant annet ved at det tas opp på påtalemøtene som avholdes i de ulike regioner. Det vil også kunne bli et tema på statsadvokatembetenes inspeksjoner av det enkelte politidistrikt. Den enkelte politimester har under enhver omstendighet et selvstendig ansvar for å følge riksadvokatens prioriteringer.

Jeg vil imidlertid også ta dette spørsmålet opp med i min løpende dialog med politidirektøren og riksadvokaten.

Det kan synes som om det i dag er en for liten bevissthet om den strenge varslingsplikten for yrkesgrupper som har utbredt kontakt med barn, som for eksempel ansatte i barnevern, skole og helsevesen. Jeg vil i samråd med de statsråder som har ansvaret

for disse områdene vurdere om det bør tas skritt, for eksempel gjennom utdanning og annen kompetanseheving, som sørger for at varslingsplikten etterleves i større grad.

SPØRSMÅL NR. 245

Innlevert 19. november 2014 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 26. november 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Justisministeren har innledet forhandlinger om soningsoverføring i Nederland.

Når var det første møte mellom nederlandske og norske myndigheter om dette, hvor mange årsverk er brukt i tilknytning til disse forhandlingene til nå, og forventer justisministeren at avtalen kan underskrives før kapasitetsplanen legges frem for Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med budsjettbehandlingen stilte Arbeiderpartiet spørsmål 231 (13. oktober 2014) til Finansdepartementet. Det handlet om forhold knytta til omkostninger rundt en eventuell avtale med Nederland og soningsoverføring, som for eksempel transportgifter, hvor lang leietid og hvor mye forhandlingene med Nederland og Sverige har kostet. Det kunne ikke departementet svare på. Jeg tolker svaret slik at det er begrunnet med hensynet til forhandlin-

gene. Slik jeg har oppfattet ministeren, har han vært opptatt av helheten i soningsgjennomføringen, og det er derfor nyttig å få svar på om man blir klar med avtalen til kapasitetsplanen legges frem, da justisministeren har uttalt at selv om soningsoverføring er en midlertidig løsning, vil det være et tiltak som vil kunne vare over noe tid. (Talen til Landsmøtet i NFF i Tromsø i oktober.)

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har siden sommeren 2014 vært i samtaler med nederlandske myndigheter om leie av fengselsplasser i Nederland. Samtalene med Nederland gjennomføres med eksisterende personalressurser. I tillegg benyttes noe konsulentbistand knyttet til spesielle problemstillinger.

Spørsmålet om tidfesting av eventuell avtale kan ikke besvares fordi vi er i forhandlinger med Nederland.

SPØRSMÅL NR. 246

Innlevert 20. november 2014 av stortingsrepresentant Gunnar Gundersen

Besvart 24. november 2014 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«I en artikkel i Bondebladet den 23.10. lyder overskriften «Gjelda holder liv i landbruket». I den offentlige debatten blir det ofte pekt på at dansk jordbruk er gjeldsbelastet som et argument mot «indus-

trilandbruket», men det fokuseres sjelden på hvordan utviklingen er/har vært i Norge.

Kan departementet oppgi tall for gjeldsutviklingen i norsk landbruk de siste 10-15 årene og vet en noe om utviklingen i Norge skiller seg fra andre land som f.eks. Danmark?»

Svar:

Samlet næringsgjeld i norsk jordbruk har økt fra 35 mrd. kroner i 2005 til 54,2 mrd. kroner i 2013, iflg. Budsjettnemndas tall i Totalkalkylen. Men samtidig har egenkapitalen økt, slik at gjeldsandelen i norsk jordbruk er noenlunde stabil.

Det er naturlig at finansieringsbehovet øker når bedriftene blir større. Rundt 95 prosent av jordbruksbedriftene er personforetak, som også gjør at det må defineres hva som er næringsgjeld. Gjeld per bruk i høyre kolonne i tabellen under er samlet gjeld dividert på alle bruk i drift. Rundt dette gjennomsnittet vil det være meget stor variasjon.

Tabell 1. Utviklingen i gjeld i jordbruket, iflg. Totalkalkylen for jordbruket.

	Egenkapital Mrd. kr	Gjeld Mrd. kr	Bokført Mrd. kr	Gjeldsandel Pst.	Gjeld /bruk 1000 kr
2005	35,0	32,8	67,8	48,3 %	618,8
2006	38,5	35,3	73,8	47,8 %	688,9
2007	40,0	37,7	77,7	48,5 %	755,5
2008	41,6	40,4	82,1	49,3 %	828,7
2009	44,0	42,5	86,6	49,1 %	891,3
2010	46,8	44,9	91,7	48,9 %	962,8
2011	49,0	47,1	96,1	49,0 %	1 033,2
2012	52,2	49,8	102,0	48,8 %	1 111,6
2013	54,2	51,9	106,1	48,9 %	1 193,1
2014*	56,2	53,7	109,9	48,9 %	1 263,5
Økning	60 %	64 %			104 %

Kilde: Budsjettnemnda for jordbruket.

Tabell 2 og 3 viser gjeldstall for NILFs driftsgranskinger (regnskapstall fra ca 850 aktivt drevne bruk). I disse tallene inngår all gjeld og egenkapital på bru-

ket. I driftsgranskningene har gjennomsnittlig gjeldsandel økt fra 40 til 47 prosent de siste 10 årene.

Tabell 2. Gjeld og egenkapital i driftsgranskingene. Tusen kroner per bruk i 2012

		Gjeld	Egenkapital	Totalkapital	Gjeld %
Østlandet					
	Flatbygder	3 109	3 258	6 366	49 %
	Andre bygder	1 785	3 084	4 869	37 %
Agder og Rogaland					
	Jæren	3 895	3 088	6 984	56 %
	Andre bygder	2 522	2 484	5 006	50 %
Vestlandet		1 661	2 660	4 321	38 %
Trøndelag					
	flatbygder	2 502	2 430	4 932	51 %
	andre bygder	1 875	2 735	4 610	41 %
Nord-Norge		2 394	1 631	4 025	59 %
Hele landet		2 395	2 718	5 113	47 %

Tabell 3. Gjeld og egenkapital i driftsgranskingene. Tusen kroner per bruk i 2012

	Gjeld	Egenkapital	Totalkapital	Gjeld %
Melkeproduksjon	2 239	2 762	5 000	45 %
Storfehold	1 848	2 075	3 923	47 %
Sauehold	1 141	2 025	3 167	36 %
Svin/korn	4 448	2 821	7 269	61 %
Kornproduksjon	1 816	2 810	4 626	39 %

Iflg. Danmarks statistikk har gjelda i dansk landbruk økt fra 216,6 mrd. DKK i 2005 til 345,8 mrd. kroner i 2013. Bruttoproduktet (produksjonsverdi minus varinnsats) i det danske landbruket er, iflg. Danmarks statistikk vel 80 mrd. DKK. Bruttoproduktet i norsk jordbruk er 10-11 mrd. kroner.

Gjeldsandelen for alle bruk i Danmark var i 2013 63,5 prosent og har økt fra 47,1 prosent i 2008, hvor DSTs statistikk begynner.

I Norge var gjeldsandelen 48,9 prosent i 2013 og har vært stabil de siste årene i gjennomsnitt.

Tabell 4. Gjeld i dansk landbruk, iflg. Danmarks statistikk.

	Gjeld totalt mrd. DKK	Gjeld per bedrift 1000 kr	Egenkapital per bedrift, 1000 kr	Gjeldsandel alle bruk
2005	216,6			
2006	248,6			
2007	281,4			
2008	325,8	8 727,8	9 799,5	47,1 %
2009	343,9	9 922,7	10 133,4	49,5 %
2010	355,1	10 271,7	9 349,3	52,4 %
2011	343,1	10 397,7	6 205,8	62,6 %
2012	352,2	10 529,3	5 898,3	64,1 %
2013	345,8	10 666,0	6 106,0	63,6 %

SPØRSMÅL NR. 247**Innlevert 20. november 2014 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 24. november 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Vil statsråden følge opp anbefalingene fra Takstlovutvalget, om at det blant annet skal etableres en offentlig autorisasjonsordning for dem som skal utferdige tilstandsrapporter ved salg av bolig?»

BEGRUNNELSE:

Takstlovutvalget la i 2009 frem utredningen – NOU 2009:6 Tilstandsrapport ved kjøp og salg av boliger.

Her foreslår utvalget at tilstandsrapportene skal inneholde en grundig gjennomgang av boligens tekniske tilstand, informasjon om energiutnyttelse og opplysninger om eventuelle radonproblemer.

Utvalget foreslår også at det etableres en offentlig autorisasjonsordning som stiller spesifikke faglige krav til dem som skal utferdige slike tilstandsrapporter.

Svar:

Ettersom NOU 2009: 6 Tilstandsrapport ved salg av bolig hovedsakelig berører lovgivning som hører under Justis- og beredskapsdepartementet, har spørsmålet blitt overført til meg.

En samlet bransje bestående av Eiendom Norge, Norges Takseringsforbund, NITO Takst og Norges Eiendomsmeglerforbund har etter det opplyste blitt enige om selv å innføre en tilstandsrapportordning ved boligomsetning fra 1. januar 2015. Dette bransjeinitiativet vil påvirke behovet for en eventuell lovregulering. Jeg mener derfor at man bør avvente den bransjeregulerte ordningen og se hvordan denne virker i markedet. Man vil da ha et bedre grunnlag for å vurdere det reelle behovet for en lovregulert ordning som foreslått i NOU 2009: 6 Tilstandsrapport ved salg av bolig.

SPØRSMÅL NR. 248**Innlevert 20. november 2014 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 27. november 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«Mener statsråden det er rimelig at Lindesnes kommune ikke får samme stimuleringsstilskudd ved investering i renseanlegg, som andre kommuner har fått, og vil statsråden sørge for likebehandling av kommunene?»

BEGRUNNELSE:

Lindesnes kommune er i henhold til avløpsforskriftens miljøkrav pålagt fullskala rensing av avløpsvannet. Tidligere gjaldt kravet kystkommunene fra svenskegrensen og t.o.m. Mandal, men ikke Lindesnes.

Kommunene fra svenskegrensen til og med Mandal fikk i forbindelse med krav om fullskala rensing, stimuleringsstilskudd fra Miljøverndepartementet tilsvarende 25 % av investeringskostnadene. Ordningen med stimuleringsstilskudd var imidlertid avviklet da pålegget om rensing ble utvidet til å omfatte Lindesnes kommune.

Lindesnes kommune har investert i nytt renseanlegg med en totalkostnad på omlag 70 mill. kroner. Arbeidet med anlegget er i full gang, og vil være ferdigstilt i 2016 / 2017.

Ettersom ordningen med stimuleringsstilskudd er avviklet, vil innbyggerne i kommunen måtte dekke hele kostnaden ved renseanlegget. Beregninger kommunen har gjort, viser at vann- og avløpsavgiftene vil komme på 15 000 – 16 000,- kroner pr.år.

Lindesnes kommune har store levekårsutfordringer, og gjennomsnittsinntekten har lav utdannelse og lav inntekt.

16 % av innbyggerne er uføretrygdet og kommunen har forøvrig store utfordringer innen rus, psykiatri og barnevern.

Det fremstår på denne bakgrunn som urimelig at Lindesnes kommune ikke får samme tilskudd til utbygging av anlegg som andre kommuner omfattet av pålegget har fått.

Svar:

Kravene til rensing av avløpsvannet i Lindesnes kommune følger av forurensningsforskriften som ble endret i 2005 med ikrafttreden i 2007. Forskriften gjennomfører EUs avløpsdirektiv. Mange kommuner må gjennomføre kostnadskrevende tiltak på avløpsnett og renseanlegg for å gjennomføre kravene i forurensningsforskriften og må dekke kostnadene via de kommunale avløpsgebyrene. Jeg vil vise til at den til-

skuddsordningen representanten Skjelstad refererer til lå på Klima- og miljødepartementets budsjett for mange år siden. Statlige tilskudd ble gitt for å støtte en omfattende utbygging på det kommunale avløpsfeltet. Siste tilsagn om støtte fra denne ordningen ble gitt i 1997. Alle kommuner som søkte om tilskudd etter dette fikk avslag på sine søknader, også kommuner innenfor såkalt følsomt område i kyststrekningen Svenskegrensen-Lindesnes.

SPØRSMÅL NR. 249

Innlevert 20. november 2014 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 28. november 2014 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Hva vil forsvarsministeren gjøre for å sikre at kampfolkene som har fått avvist sin søknad om asyl får behandlet sin søknad på nytt dersom det framkommer opplysninger som innebærer forverring i den enkeltes sikkerhetssituasjon, og vil regjeringen sikre at alle kampfolkene Norge har benyttet i Afghanistan får anledning til å søke beskyttelse i Norge fra sitt hjemland?»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 21. november 2014 med spørsmål fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt om forsvarsministerens ansvar for behandling av asylsøknader fra tolker i Afghanistan. Regjeringen Stoltenberg II fastsatte i 2012 at det skulle gjennomføres en særskilt søkeordning for personer som hadde eller hadde hatt et ansettelsesforhold til norske myndigheter i Afghanistan etter 1. januar 2011. Ordningen innebar at lokalt ansatte, både tolker og andre kategorier som for eksempel rengjøringspersonale, ble gitt mulighet til å søke asyl fra Afghanistan. Det har vært en kontinuerlig oppfølging av den fastsatte ordningen siden 2012, hvor det blant annet har vært gjennomført intervjuer i flere runder i Afghanistan for å sikre at alle de som var omfattet av ordningen får anledning til å søke. Det er så langt behandlet om lag 125 saker, omtrent likt fordelt mellom tolker og andre kategorier. 23 tolker har så langt fått innvilget oppholdstillatelse i Norge. Sammen med medfølgende familiemedlemmer utgjør dette litt over

70 personer. Søknadene fra «runde 2» er til behandling hos UDI. «Runde 2» omfatter lokalt ansatte som ble berørt av termineringen av det norske bidraget i Mazar-e-Sharif. Alle de berørte fagdepartementene, underlagte etater og ambassaden i Kabul bidrar innen sine ansvarsområder for å sikre at ordningen blir gjennomført etter de rammene som er besluttet. Regjeringen valgte å videreføre denne ordningen for personell som har hatt et ansettelsesforhold til norske myndigheter. Alle mottatte søknader har blitt behandlet individuelt av UDI. Ordningen sikrer at alle ansatte i fastsatt tidsperiode har anledning til å få sin søknad individuelt behandlet. Søknadene behandles, som alle andre utlendingssaker, og avgjøres av utlendingsmyndighetene. Forsvarsdepartementet og Forsvaret har hatt en praktisk rolle som tilrettelegger for at ordningen har latt seg gjennomføre med de særlige utfordringer som oppstår ved slik myndighetsutøvelse i Afghanistan, blant annet ved praktisk gjennomføring av intervjuer. I tillegg har Forsvaret som arbeidsgiver en viktig rolle i å sikre at utlendingsmyndighetene har tilstrekkelig og riktig informasjon for å kunne vurdere asylsøknadene. I tilfeller der Forsvaret eller Forsvarsdepartementet mottar spesifikk informasjon knyttet til lokalt ansatte som ikke tidligere har vært kjent, blir informasjonen videreformidlet til utlendingsmyndighetene som er ansvarlige for behandlingen av søknadene. Dette ansvaret tar jeg på alvor, og FD samarbeider derfor med Justis- og beredskapsdepartementet og UDI i de enkelte sakene.

SPØRSMÅL NR. 250**Innlevert 20. november 2014 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 28. november 2014 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Har utenriksministeren tatt stilling til spørsmålet om regjeringen vil fraråde israelske varer produsert på okkupert land, og hvis utenriksministeren ikke er ferdig med å behandle saken, når er han klar til å gå ut med et standpunkt i saken?»

BEGRUNNELSE:

Da jeg i juli ba utenriksministeren fraråde kjøp av israelske varer produsert på okkupert område sa utenriksministeren på Dagsrevyen at regjeringen Stoltenberg hadde brukt alt for lang tid på å vurdere dette, og at han raskt ville ta stilling til spørsmålet.

Svar:

Norge anser de israelske bosettingene på okkupert område som folkerettsstridige. Dette synet har støtte i flere resolusjoner fra FNs sikkerhetsråd og i vurderinger fra Den internasjonale domstol i Haag. For Norge innebærer sikkerhetsrådsresolusjonene 465 og 471 ikke bare en konkret tilskyndelse til ikke selv å iverksette støttende tiltak, men også til å motvirke aktiviteter som støtter opp under de ulovlige bosettingene. Dette var bakgrunnen for at Norge fra og med

inntektsåret 2012 endret skattelovens § 6-50 for å hjemle unntak fra skattefradrag for frivillige organisasjoner som ved private gaver støtter opp under bosettingsvirksomheten. Når det gjelder spørsmålet om tiltak mot import av varer fra bosettingene, har vi ikke tradisjon i Norge for å iverksette sanksjoner eller restriktive tiltak mot andre land på egenhånd. Ensidede norske tiltak vil innebære en politikk som Stortinget tidligere har avvist. Med hensyn til tiltak i EØS/EFTA-sammenheng, skal ikke varer produsert i bosettingene på okkupert område tilstås preferensiell behandling etter EFTAs frihandelsavtale med Israel. Frihandelsavtalen gjelder kun for varer fra territoriet Israel kontrollerte før 4. juni 1967. Videre vil EUs presiseringer av Israels territorium i EØS-relevant regelverk gjelde tilsvarende ved gjennomføring i norsk rett. Det er noe ulik praksis innad i EU med hensyn til ytterligere tiltak. Representanten Huitfeldt er vel kjent med kompleksiteten i dette spørsmålet. Også forrige regjering vurderte i flere omganger spørsmålet om fraråding, uten at den trakk noen konklusjon i løpet av sin regjeringstid. Regjeringen vurderer saken, og jeg ønsker ikke nå å sette noen tidsfrist for når det vil bli konkludert.

SPØRSMÅL NR. 251**Innlevert 21. november 2014 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 28. november 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Hva er akseptabel saksbehandlingstid for å få utbetalt sykepengen gjennom NAV Internasjonal, vil statsråden ta initiativ til forenklede rutiner i NAV internasjonalt, slik at man unngår lang saksbehandlingstid og har det vært aktuelt å vurdere å la lokale NAV-kontorer håndtere spm. vedr. sykelønn?»

BEGRUNNELSE:

Er gjort kjent med sak hvor arbeidstaker tilknyttet Lierne bakeri på grunn av enkle feil ikke får utbetalt sykelønn på mange uker, og det hevdes at det er flere eksempler på lang saksbehandlingstid i NAV Internasjonalt.

Svar:

Arbeids- og velferdsetatens krav til normtid på sykepengeområdet er fire uker. Kravet er det samme for innenlandske saker og for utlandssaker. Saker i NAV Internasjonalt der det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon, vil normalt bli behandlet like raskt som nasjonale saker.

Saksbehandlingstiden ved NAV Internasjonalt på sykepengeområdet er for tiden beregnet til 13 uker som altså er vesentlig lengre enn kravet på fire uker. Det er krevende å innhente tilfredsstillende dokumentasjon i sykepengesaker ved NAV Internasjonalt, og det er hovedårsaken til at saksbehandlingstiden i

enheten blir lang. Norge stiller andre krav til dokumentasjon i sykepengesaker enn andre land. Det vil ofte også være vanskelig å skaffe adekvate inntektsopplysninger og dokumentasjon om arbeidsforhold fra utenlandske arbeidsgivere eller bemanningsbyråer. Grunnleggende medlemskapsvurderinger er også mer krevende i utlandssaker. For nasjonale saker blir sykmeldingene i all hovedsak sendt inn elektronisk med alle nødvendige opplysninger.

Det har også vært en betydelig økning i saksmengden ved NAV Internasjonalt. Fra 2012 til 2013 var økningen i saksmengde på vel 23 prosent. Hittil i år har inngangen av saker vært om lag 10 prosent høyere enn i fjor.

Det er Arbeids- og velferdsetaten som lager rutiner for å gjøre saksbehandlingen mest mulig effektiv. Arbeids- og velferdsdirektoratet har informert meg om at det gjennomføres tiltak for å effektivisere saksbehand-

lingen. NAV Internasjonalt er også tilført økte ressurser de siste årene, men det tar noe tid før dette gir full effekt på produksjonen. Dette skyldes blant annet at området er kompetansekrevende og komplisert.

Arbeids- og velferdsdirektoratet er i ferd med å gjennomføre en spesialisering av ytelsesforvaltningen. Organiseringen av utlandssaker utredes i denne sammenheng. Formålet med spesialiseringen er blant annet å legge til rette for effektiv saksbehandling og utvikling av robuste kompetansemiljøer. Spesialiseringen vil også bidra til mer likhet i saksbehandlingen. Samlet vil dette kunne bidra til ytterligere effektivisering av saksbehandlingen og redusert saksbehandlingstid for utlandssaker. Spesialisering av ytelsesforvaltningen og antatt effekt av spesialiseringen tilsier at det er mindre aktuelt å legge saksbehandlingen av sykepengesaker til de lokale NAV-kontorene.

SPØRSMÅL NR. 252

Innlevert 21. november 2014 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 11. desember 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«NRK Rogaland melder 21. november at Fremskrittspartiet nå vil løfte inn et nytt trasévalg for E39 Stavanger-Kristiansand. Konkret gjelder det et privat forslag om en ytre trasé mellom Sandnes og Flekkefjord.

Hvilke vurderinger gjør statsråden av dette alternativet og er det aktuelt nå å starte planlegging av nye alternativer som ikke var inne i KVVU-prosessen?»

Svar:

Regjeringsbeslutningen av 13. mars 2013 om utbygging av E 39 er basert på utbygging langs dagens korridor med to felt med midtdeler mellom Vigeland og Ålgård.

Dagens regjering har derimot bedt Vegvesenet legge til grunn firefelt for trasévalg. Bevilgningene

til planlegging og grunnerverv for nye vegtraseer er også kraftig økt i 2015 budsjettet. Vegvesenets regiondirektør Kjell Inge Davik har selv uttalt at «Brevet fra departementet betyr at vi nå må planlegge en stivere kurvatur på veien både horisontalt og vertikalt for å tilrettelegge for en firefelts vei kontra det som opprinnelig var planen i den forrige regjeringsbeslutningen om E39.» Jeg har registrert ønsket fra Rogaland Fremskrittsparti om å se på muligheten for å kunne vurdere andre trasévalg på deler av strekningen, der det kan være mer hensiktsmessig med tanke på en vei med økt kapasitet. I intervjuet med NRK Rogaland påpeker også FrPs Terje Halleland at «det er knyttet en del usikkerhet til det i forhold til fremdrift og kostnader.»

Jeg har i denne forbindelse ikke foretatt noen utredning av alternativet som skisseres.

SPØRSMÅL NR. 253**Innlevert 21. november 2014 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 1. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Norsk gynekologisk forening har i sitt høringsinnspill til endring av abortforskriften vist til at innskjerping av retten til senabort til 22 uker er i strid med abortloven. De viser til at en sikkerhetsmargin på en uke før forskning og nyfødtavdeling finner noe form for overleving er i strid med lovteksten og et angrep på spesielt sårbare kvinner.

Vil statsråden sørge for at Stortinget får til behandling rammene og praktisering av senaborter?»

BEGRUNNELSE:

Abortloven skal verne om både kvinners og fosteret sine rettigheter. Fosteret sine rettigheter øker gjennom svangerskapet, og etter 18. uke skal det være svært tungtveiende grunner til å innvilge abort. I loven står det «Er det grunn til å anta at fosteret er levedyktig, kan tillatelse til svangerskapsavbrudd ikke gis». Abortforskriften fra 2001 definerer «levedyktig» som levedyktig med avansert medisinsk behandling.

Helsedirektoratet presiserer at levedyktighet skal være en konkret vurdering i hver enkelt sak, og hvert enkelt foster. Det finnes ikke noe gitt gestasjonslengde der alle foster oppnår levedyktighet samtidig. Det er individuelle forskjeller. Dette har man tatt konsekvenser av med 12-ukers-grensen for selvbestemt abort, ved at man aksepterer en biologisk spredning på +4-6 dager. Gjeldende forskning finner ingen overleving før 23 fullgåtte uker og få før uke 24. Ingen norske nyfødtavdelinger starter intensivbehandling for foster født før 23 svangerskapsuker. Loven sier «grunn til å anta at fosteret er levedyktig» og ikke «en minste mulighet for at fosteret er levedyktig». Juridisk betyr det at det må være mer sannsynlig at fosteret vill overleve enn ikke, dersom det skulle bli forløst på tidspunktet abort vurderes. En sikkerhetsmargin på en uke mener derfor Norsk gynekologisk forening er i strid med loven.

Det er ulike grunner til at kvinner oppsøker helsevesenet sent med ønske om å ta abort. Kvinner som lever med rus, har psykiske sykdommer, lever i vanskelige sosiale situasjoner og/eller har vært utsatt for overgrep, enten i fortid eller i det aktuelle tidspunkt har en økende risiko for å erkjenne svangerskapet sent. De har ofte en økt evne til å undertrykke kroppslige forandringer og har uregelmessige menstruasjoner. Dette er spesielt sårbare kvinner. Det er viktig å ivareta både foster og kvinnene, men vi må sikre at en ikke fratar kvinner viktige rettigheter de har i følge loven, ved å innskjerpe reglene gjennom en forskrift.

Det er bare et fåtall senaborter som blir utført etter uke 18 (rapport om svangerskapsavbrudd for 2013. Hver og en av disse har en unik historie.

I henhold til Grunnloven er det Stortinget som er lovgiver og regjeringen kan ikke gå utover lovene.

Senaborter reiser krevende etiske spørsmål om livets begynnelse og bør derfor behandles politisk. At lovens yttergrense for abort krever en medisinsk faglig vurdering, har tidligere vært kritisert fordi det åpner for forskjellsbehandling. Blant annet foreslo Voll-utvalget tidlig på 90-tallet at det skulle settes en absolutt grense ved 21 uker. Dette ble avvist av Stortinget. Det er Stortinget som gir lovene, regjeringen er den utøvende makt og må drive sin politikk innenfor rammene satt av lovgiver. Det er derfor Stortinget som må vurdere om regelen for senabort skal endres.

Svar:

Som kjent regulerer abortloven § 2 adgangen til svangerskapsavbrudd. Før utgangen av tolvte svangerskapsuke er det kvinnen selv som tar avgjørelsen om svangerskapsavbrudd. Etter tolvte uke kan svangerskapsavbrudd skje dersom visse lovfestede vilkår er oppfylt. Avgjørelsen tas i slike tilfeller av en primærnemnd ved det enkelte sykehus.

Et svangerskap kan ikke avbrytes etter utgangen av 18. svangerskapsuke, med mindre det er særlig tungtveiende grunner for det. Videre går det en absolutt grense for innvilgelse av abort «når det er grunn til å anta at fosteret er levedyktig.» I Ot. prp. nr. 53 (1977-78) side 10 beskrives dette som tidspunktet «da muligheten for at fosteret er levedyktig utenfor livmoren kan være tilstede.» Abortforskriften § 18 regulerer nærmere når det er «grunn til å anta at fosteret er levedyktig». Det skal tas hensyn til om fosteret vil være levedyktig ved bruk av eksisterende muligheter for behandling, herunder intensivbehandling.

Hvor grensen går for når et foster kan anses som «levedyktig» vil endre seg i tråd med den medisinske og teknologiske utviklingen. Siden abortloven ble vedtatt i 1975, har grensen for levedyktighet flyttet seg fra 24-28 uker og nedover. I merknadene til abortforskriften § 18 uttales det at «et foster normalt må anees å være levedyktig rundt utgangen av 22. svangerskapsuke». Grensen ved fullgåtte 22 uker (21 uker+6 dager) gjelder ikke dersom særlige forhold ved fosteret tilsier en annen vurdering av levedyktighet, for eksempel når fosteret har tilstander som er uforenelig med

liv. Videre kan et svangerskap alltid avbrytes dersom det er overhengende fare for kvinnens liv eller helse, jf. abortloven § 10.

Våren 2012 fant Helsedirektoratet det nødvendig å presisere innholdet i abortloven § 2 siste ledd og abortforskriften § 18 som forbyr abort når det er grunn til å anta at fosteret er levedyktig. Bakgrunnen var at den sentrale abortklagenemnda i enkelte tilfeller hadde innvilget abort etter 22. svangerskapsuke (21+6).

Direktoratet uttalte at grensen for sene aborter går ved fullgåtte 22 uker (21+6). Etter dette kunne abort bare innvilges dersom fosteret har en tilstand som er uforenelig med liv eller dersom svangerskapet medfører en overhengende fare for kvinnens liv eller helse. Direktoratet viste til at abortlovgivningen skal balansere kvinnens og fosterets rettsvern. Fosterets rettsvern øker jo lenger ut i svangerskapet det er kommet. Dersom det er grunn til å anta at fosteret er levedyktig, ville heller ikke sterke sosiale grunner som for eksempel at graviditeten er et resultat av en kriminell handling, gi grunnlag for abort.

Helse- og omsorgsdepartementet ga våren 2012 Helsedirektoratet i oppdrag å nedsette en uavhengig, faglig ekspertgruppe som skulle gjennomgå regelverket og praksis knyttet til senaborter. Ekspertgruppen avga sin rapport 8. april 2013. Rapporten pekte bl.a. på at det er vanskelig for abortnemndene å gjøre en individuell vurdering av når det enkelte foster vil være levedyktig og avgjøre hva som er den øvre grensen for å innvilge abort i det enkelte tilfelle. Flertallet i gruppen foreslo derfor at det bør gå frem av abortforskriften at levedyktighet uansett inntreffer når fosteret er 22 fullgåtte svangerskapsuker. Et medlem foreslo at grensen skal gå ved utgangen av 21. uke.

På denne bakgrunn utarbeidet Helse- og omsorgsdepartementet utkast til forskriftsendring som presiserer gjeldende yttergrense for når abort kan innvilges i forbindelse med vurdering av fosterets levedyktighet. Forslaget til presisering i abortforskriften § 18 siste ledd lyder:

Dersom det ikke er særlige forhold ved fosteret som tilsier noe annet, skal et foster antas å være levedyktig etter 22. svangerskapsuke (21 uker og 6 dager). Forslaget har vært på alminnelig høring, men er så langt ikke vedtatt.

Det er verdt å merke seg at forskriftsendringen første gang ble varslet under den forrige regjeringen. Jeg viser til oppdragsbrev til Helsedirektoratet av 24. september 2013 der direktoratet blir bedt om å følge opp mange av de andre punktene i ekspertgruppens anbefalinger. I brevet uttaler departementet at det tas sikte på å «sende forslag til nødvendige forskriftsendringer på offentlig høring...» og at endringene

ville «innebære en forskriftsfesting av dagens rettstilstand med 22 fullgåtte svangerskapsuker som en grense for når fosteret anses levedyktig.»

Forskriftsendringen tydeliggjør hva som skal til for at det er «grunn til å anta at fosteret er levedyktig», jf. abortloven § 2 siste ledd. Forskriften har hjemmel i abortloven § 12 som gir Kongen myndighet til å gi nærmere forskrifter om gjennomføring av loven.

Det vises til at det er en mulighet for at foster etter utgangen av 22. svangerskapsuke (21+6) kan være levedyktig. Etter departementets vurdering tilsier formuleringen i abortloven § 2 siste ledd, «grunn til å anta», og hensynet til fosterets økende rettsvern, at det ikke er grunnlag for å tillate abort dersom det kan være en mulighet for at fosteret er levedyktig. Det vises til Ot. prp. nr. 53 (1977-78) side 9 og 10 hvor det bl.a. uttales:

«Departementet vil bemerke at det ikke kan herske tvil om at vi i løpet av de siste årtier har fått en voksende opinion i befolkningen som hevder at moren må få full rett til selv å avgjøre hvorvidt hun skal fullføre et svangerskap, i hvert fall i de tidlige faser av graviditeten. Mot dette syn står den oppfatning at fosteret må gis en mer ubetinget beskyttelse.

Denne konflikt er et av kjernepunktene i abortspørsmålet. Kvinnens rett til selv å treffe den endelige avgjørelsen om svangerskapsavbrudd er uforenlig med et absolutt rettslig vern for fosteret.

Den løsning departementet finner som det beste er å gi fosteret en gradvis økende rettslig garantert beskyttelse. Fosterets krav på beskyttelse øker i takt med dets biologiske modning, d.v.s. i takt med svangerskapets varighet. Under svangerskapets tidlige faser er det moren som treffer den endelige avgjørelse om svangerskapsavbrudd.

Deretter legges avgjørelsen til en nemnd i samråd med kvinnen. Senere når et tidspunkt da svangerskapsavbrudd ikke lenger er tillatt. Dette er anslagsvis satt til omkring 25. svangerskapsuke, da muligheten for at fosteret er levedyktig utenfor livmoren kan være tilstede.»

Som kjent ble abortloven fra 1975 endret i 1978 i forbindelse med innføring av selvbestemt abort. Abortloven § 2 ble i sin helhet vedtatt på nytt av Stortinget. Selv om siste ledd i § 2, som bl.a. omhandler levedyktighetsbegrepet, i sin ordlyd ikke ble endret, mener departementet at uttalelsene i odelstingsproposisjonen fra 1977-78 er en relevant rettskilde for vurdering av levedyktighet.

I Sverige gis det i dag behandling til foster som blir forløst ved 22-23 svangerskapsuker og studier viser en svært varierende overlevelsesrate for tidlig fødte i dette stadiet. Departementet legger til grunn at det finnes flere eksempler på at tidlig fødte etter fullgåtte 22 uker (21+6) er levedyktige ved hjelp av intensiv behandling.

Departementet viser også til at praksis i Norge er å forsøke å redde barn som blir født etter fullgåtte 23

uker. Det må tas høyde for at fastsettelse av svangerskapets lengde innebærer en viss feilmargin. For eksempel kan et foster som antas å være 22 uker i realiteten være 23 uker.

Abort etter fullgåtte 22 uker (21+6) vil med andre ord innebære en mulighet for at fosteret er levedyktig. Fosteret skal i slike tilfeller ha full rettslig beskyttelse med mindre særlige forhold ved fosteret tilsier en annen vurdering av levedyktighet, for eksempel når fosteret har tilstander som er uforenelig med liv. Videre kan et svangerskap som nevnt alltid avbrytes dersom

det er overhengende fare for kvinnens liv eller helse, jf. abortloven § 10. Departementet finner grunn til å presisere dette i forskriften for å sikre at regelverket blir praktisert riktig av abortnemndene. Forskriften åpner også for at levedyktighetsgrensen kan settes lavere enn 22 uker, enten etter en konkret vurdering av det aktuelle fosteret eller fordi levedyktigheten i fremtiden kan komme til å inntre tidligere på grunn av den medisinske og teknologiske utviklingen.

Den foreslåtte presiseringen av gjeldende rett i abortforskriften krever ikke lovendring.

SPØRSMÅL NR. 254

Innlevert 21. november 2014 av stortingsrepresentant Åsmund Aukrust

Besvart 1. desember 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Hva mener statsråden med at Stortinget skal involveres på «egnet måte», og når kan Stortinget forvente å få en sak om innmelding av Norges klimamål for 2030?»

BEGRUNNELSE:

I revidert nasjonalbudsjett for 2014 omtaler regjeringen arbeidet med å melde inn mål for norske utslippsreduksjoner til FN-systemet, som en del av arbeidet fram mot toppmøtet i Paris i 2015. Regjeringen skriver i samme dokument at:

«Regjeringen vil fortsette arbeidet med å utforme en indikativ norsk forpliktelse, og sørge for at Stortinget orienteres på egnet måte underveis i prosessen. Beslutningene som skal fattes under klimaforhandlingene i Lima i desember 2014 vil gi viktige føringer for arbeidet med en indikativ norsk forpliktelse.»

Svar:

Regjeringen vil første kvartal neste år legge fram den indikative betingete forpliktelsen som skal lig-

ge på forhandlingsbordet i Paris neste høst. Regjeringen har sagt at Stortinget vil orienteres på egnet måte underveis i prosessen. Det er ulike alternative måter å involvere Stortinget på, og hva som er mest hensiktsmessig vil avhenge blant annet av tidsperspektivet. Dette vurderer nå regjeringen. Det er viktig å understreke at Norge ikke vil kunne påta seg en juridisk forpliktelse om utslippsreduksjoner uten Stortingets samtykke. For at Norge skal bli folkerettslig bundet kreves normalt, i tillegg til signering, en etterfølgende bekreftelse om at Norge erklærer seg rettslig bundet av avtalen. Dette gjøres normalt gjennom ratifikasjon av avtalen. Inngåelse av en ny juridisk bindende avtale vil være en sak av «særlig viktighet» som krever Stortingets samtykke, jf. Grl. § 26. Innhenting av Stortingets samtykke gjøres vanligvis gjennom en proposisjon til Stortinget, før avtalen ratifiseres. Dersom det ikke er krav til ratifikasjon som ledd i inngåelse av en juridisk bindende avtale må Stortingets samtykke innhentes før inngåelse av avtalen.

SPØRSMÅL NR. 255**Innlevert 21. november 2014 av stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen****Besvart 2. desember 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Viser til endringene i uføres barnetillegg som er beskrevet i budsjettforliket mellom regjeringspartiene, KrF og Venstre.

Sammenlignet med dagens barnetillegg, hvor mange kroner taper henholdsvis en enslig ufør med minsteytelse og tre, fire eller fem barn og en gift ufør med minsteytelse (forutsatt at inntekt inkludert ektefelle ikke overstiger grensene for avkortning finner sted) med tre, fire eller fem barn, og hvor mange barn lever i de familiene som vil rammes av disse kuttene?»

Svar:

Velferden trygges gjennom vår felles arbeidsinnsats. Regjeringen er derfor opptatt av å styrke arbeidslinjen, sikre smidige velferdsordninger som belønner arbeidsinnsats og legge til rette for at alle som kan delta i arbeidslivet får muligheten til det.

Det viktigste grepet for å løfte familier økonomisk, er å åpne døren inn i arbeidslivet og gjennomføre effektive tiltak for å hjelpe dem som har problemer med å komme i jobb. Budsjettavtalen i Stortinget mellom Høyre, Frp, KrF og Venstre gir dessuten en rekke målrettede tiltak for å bedre velferden for barn som vokser opp i familier med dårlig økonomi, for eksempel lavere barnehagesatser for lavinntektsfamilier, økt grunnstipend for elever fra inntektssvake hjem, videreføring av den nasjonale tilskuddsordningen mot barnefattigdom og økt satsing på tilskuddsordningen for vanskeligstilte barn og unge i de store byene.

Regjeringens forslag til statsbudsjett innebar ingen endringer i uføretrygdens barnetillegg med virkning for 2015. Budsjettforliket i Stortinget innebærer at det behovsprøvde barnetillegget blir videreført også etter 2016, men det innføres et øvre tak på hva den enkelte kan få i samlet ytelse. Avtalen mellom regjeringspartiene, KrF og Venstre innebærer at uføretrygd og barnetillegg til sammen ikke skal kunne utgjøre mer enn 95 prosent av inntekt før uførhet (IFU). For uføretrygdde som ikke har hatt inntekt eller har hatt lav inntekt, er det lagt til grunn en minste IFU som fra 1. januar 2015 utgjør 3,3 G for gifte/samboende, 3,5 G for enslige og 4,5 G for unge uføre.

I beregningene nedenfor er det lagt til grunn en G i 2015 på 90 210 kroner.

I tabellen nedenfor sammenlignes behovsprøvd barnetillegg etter 2014-regler (inkludert 2014-skatteregler) framskrevet til 2015-verdier med å innføre tak på barnetillegget som i budsjettavtalen (med ny uføretrygd) for en ufør med minsteytelse og hhv. 3, 4, og 5 barn for både enslige og gifte. For gifte er det antatt at ektefellen ikke har så stor inntekt at det behovsprøvde barnetillegget reduseres.

	Antall barn		
	3	4	5
Enslig, tak på barnetillegget og ny uføretrygd**	245195	245195	245195
Enslig 2014-regler*	250927	275428	299929
Differanse	-5732	-30233	-54734
Gift, tak på barnetillegget og ny uføretrygd**	220911	220911	220911
Gift 2014-regler*	232163	253063	277564
Differanse	-11252	-32152	-56653

* Med dagens skatteregler og barnetillegg

** Med barnetillegg med tak og nye skatteregler fra 2015

Beregninger foretatt av Arbeids- og velferdsdirektoratet viser at 7,4 prosent av uføretrygdde med barnetillegg vil bli berørt av endringen sammenliknet med en videreføring av dagens ordning. Dette utgjør i underkant av 1 400 uføretrygdde som til sammen har om lag 4 500 barn. Til sammenligning innebar Regjeringens opprinnelige forslag at barnetillegget ville bli redusert for om lag 32 900 barn.

Samlet sett innebærer forslaget i budsjettavtalen en innstramming fra 2019 på om lag 54 mill. 2015-kroner. Effekten kommer gradvis, som følge av at det skal være en overgangsperiode på 3 år. Innstrammingseffekten av Regjeringens opprinnelige forslag var til sammenligning om lag 550 mill. kroner i 2019, etter at overgangsperioden var utløpt.

SPØRSMÅL NR. 256**Innlevert 24. november 2014 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 5. desember 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Ifølge BT 23/11-14 sliter Bergen fengsel med en økning i antall utagerende, syke og voldelige innsatte. Bruk av sikkerhetsseng, som er siste utvei dersom andre tiltak ikke fører frem, er femdoblet fra i fjor til i år.

Kan statsråden redegjøre for varslede kutt og innsparinger i kriminalomsorgen og om hvordan disse skal bidra til å sikre alle innsatte et forsvarlig helsetilbud, og hva vil regjeringen gjøre for å bedre situasjonen for utagerende og syke innsatte ved Bergen fengsel?»

Svar:

Regjeringen er opptatt av å effektivisere og avbyråkratisere offentlig sektor, jf. regjeringsplattformen. Det er derfor riktig som representanten påpeker at det også skal gjennomføres effektiviseringstiltak i kriminalomsorgen. Dette skal først og fremst gjennomføres gjennom mer effektiv ledelse, organisering og administrasjon. Effektiviseringstiltak skal dermed ikke føre til lavere tjenesteproduksjon.

Det er Helse- og omsorgsdepartementet som har det overordnede ansvaret for helsetilbudet til innsatte i fengsel. De regionale helseforetakene har behand-

lingsansvar innenfor psykiatri og rusbehandling. Kriminalomsorgens ansvar er å tilrettelegge for behandling og samarbeide med de tjenester kriminalomsorgen er vertskap for.

Bruk av sikkerhetsseng og andre tvangsmidler er regulert i straffegjennomføringsloven og forskriften. Dette er siste utvei som bare skal brukes når det er strengt nødvendig og andre tiltak har vært forsøkt. Jeg er i likhet med representanten bekymret for bruken av sikkerhetscelle og sikkerhetsseng, og jeg vil derfor be Kriminalomsorgsdirektoratet om en rapport.

Jeg er opptatt av å legge til rette for aktiviteter slik at innsatte med psykiske helseproblemer får et bedre tilbud. Regjeringen har allerede styrket tilbudet ved Ila fengsel og forvaringsanstalt til innsatte med særlige behov på grunn av sin psykiske helse, gjennom en bevilgning på 5 mill. kroner i RNB for 2014. Det er foreslått å videreføre styrkingen med 10 mill. kroner i 2015. Bevilgningen dekker blant annet utgifter til økt bemanning.

Jeg har løpende dialog med helse- og omsorgsministeren om helsetilbudet de innsatte i fengsel mottar. Vi vurderer fortløpende hvordan dette skal følges opp.

SPØRSMÅL NR. 257**Innlevert 24. november 2014 av stortingsrepresentant Åsmund Aukrust****Besvart 1. desember 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«På pressekonferansen etter budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Venstre og KrF sa Venstreleder Trine Skei Grande i sitt innlegg: «Dette er det første budsjettet i historien der utslippene i transportsektoren kommer til å gå ned.»

Kan statsråden bekrefte at dette medfører riktighet?»

Svar:

Mange enkeltforslag i regjeringens budsjettforslag og i budsjettavtalen med Venstre og KrF bidrar isolert sett i retning av lavere utslipp i transportsektoren. Et eksempel på dette er økt avkastning fra fondet for

klima, fornybar energi og energiomlegging. Videre er det foreslått tidenes største jernbanebudsjett, det er for første gang satt av midler til bymiljøavtaler, og etter budsjettforliket ble det gitt mer midler til belønningsordningen for kollektivtransporten. Innretning av avgiftene er også viktig for å få ned utslippene. Gjennom budsjettforliket ble det lagt frem flere endringer som vil kunne stimulerer til mer miljøvennlige kjøp. Eksempelvis vil endringer i engangsavgiften gjøre ladbare hybridbiler billigere, og at det innføres veibruksavgift på naturgass og LPG vil kunne stimulere til bruk av ikke fossile alternativer.

Det er imidlertid svært vanskelig å forutse den totale effekten ett budsjett har på klimagassutslippene,

samt når en eventuell utslippsreduksjon inntreffer. Noen klimatiltak virker umiddelbart, mens andre først har effekt flere år fram i tid, slik som støtte til utvikling av klimateknologi eller jernbaneinvesteringer. Gjen-

nom budsjettet stimuleres overgangen til lavutslipps-samfunnet. Vi skal nå klimamålene for 2020 samtidig som vi iverksetter tiltak som bidrar til langsiktige omstillinger og større utslippsreduksjoner over tid.

SPØRSMÅL NR. 258

Innlevert 24. november 2014 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 26. november 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Kan statsråden leggja fram oversikt over sysselsetting (i pst. av gruppe) for personar i alderen 15-74 år registrert med minst 30 timar arbeidstid per veke for i) reg. busette i Norge, ii) folkesetnaden eks. innvandrarar og norskfødde, iii) innvandrarar frå Norden, iv) innvandrarar frå Vest-Europa utanom Norden og Tyrkia, v) innvandrarar frå EU-land i Aust-Europa, vii) innvandrarar frå Nord-Amerika og Oseania, viii) innvandrarar frå Asia, ix) innvandrarar frå Afrika og x) innvandrarar frå Sør- og Mellom-Amerika?»

GRUNNGJEVING:

Det blir bede om at statsråden i svaret synleggjer sysselsettingstala på eittårige aldersgrupper, jf. Dokument nr. 15:207 (2014-2015). Vidare er det ønskjeleg å få sysselsettinga for gruppene nemnde i spørsmålet både for deltids- og fulltidsarbeidande. Tilsvarende for både kvinner og menn. Det er ønskjeleg at dette blir synleggjort i ulike figurar. Det er ønskjeleg at statsråden også legg ved talgrunnlaget for figurane. Med innvandrar er meint definisjonen som Statistisk Sentralbyrå brukar, dvs. at innvandrarar er definert å vera personar som sjølv har innvandra til Noreg eller er born av to utanlandsfødde foreldre. Det er også ønskjeleg at statsråden i svaret klargjer definisjonen av «befolkninga elles», jf. Dokument nr. 15:207 (2014-2015).

Svar:

I Noreg har vi godt utbygd arbeidsmarknadsstatistikk. Det er likevel nokre avgrensingar som ligg i den offisielle statistikken: Vi må halde oss til dei gitte definisjonane og vi må halde oss til eksisterande variablar. Registerbasert sysselsetting blant innvandrarar viser sysselsetjings-prosentar etter blant anna landbakgrunn, kjønn, aldersgrupper og butid for perioden 2008-2013.

Sysselsetjingsprosentane for alle sysselsette er vist i tabell 1. Vi ser at sysselsettinga blant innvandrarar i gjennomsnitt er lågare enn i befolkninga elles. (Med befolkninga elles er meint busette eksklusive dei med

innvandrarbakgrunn.) Men sysselsettinga blant innvandrarar varierer med landbakgrunn. Blant innvandrarar frå geografisk nærliggande land er sysselsettinga høg, blant innvandrarar frå geografisk meir fjerntliggande land er sysselsettinga låg. Gjennomsnittsalderen blant innvandrarar er lågare enn i befolkninga elles. Når vi korrigerer for dette, får vi at sysselsettinga er lågare blant alle landgrupper av innvandrarar; noko lågare blant vestlege innvandrarar og mykje lågare blant innvandrarar frå land i Afrika, Asia mv. Forskjellen mellom kjønna når det gjelder sysselsetting er større blant innvandrarar enn i befolkninga elles.

**Tabell 1: Sysselsetting etter landbakgrunn
15 - 74 år. Prosent av befolkninga. 2013.**

	Begge kjønn	Menn	Kvinner
Hele befolkningen	68,6	71,4	65,6
Befolkningen eksklusive innvandrere	69,5	72,1	66,9
Innvandrere i alt	63,1	67,9	57,7
Norden	76,3	78,1	74,4
Vest-Europa utenom Norden og Tyrkia	70,7	74,8	64,9
EU-land i Øst-Europa	72,9	76,4	66,9
Øst-Europa utenfor EU	62,8	65,3	61,0
Nord-Amerika og Oseania	66,0	72,4	59,2
Asia	55,2	60,9	50,4
Afrika	41,9	45,9	37,1
Sør- og Mellom-Amerika	63,1	68,7	59,1

Kjelde: Registerbasert sysselsettingsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Representanten ber om sysselsetjing fordelt på eittårige aldersgrupper og på deltids- og fulltidsarbeidande. Vi har vore i kontakt med Statistisk sentralbyrå.

Slik statistikk finst ikkje lett tilgjengeleg, og må eventuelt bestillast frå Statistisk sentralbyrå.

SPØRSMÅL NR. 259

Innlevert 24. november 2014 av stortingsrepresentant Iselin Nybø

Besvart 2. desember 2014 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«Mener olje- og energiministeren det er viktig at operatørskapet for Johan Sverdrup drives av et selskap som har sin hovedvirksomhet i Stavanger-regionen?»

BEGRUNNELSE:

Siden Stortingets vedtak 14. juni 1972 om opprettelsen av et oljedirektorat og et statsoljeselskap lokalisert til Stavanger har regionen i over 40 år bygget opp verdensledende fagmiljøer på olje- og gass. Tilgangen på arbeidskraft og fagkompetanse beskrives som unik.

En aktuell sak nå er behandlingen av PUD for Johan Sverdrup våren 2015. I denne forbindelse er det fremkommet i media at det svenske oljeselskapet Lundin Petroleum, med kontor i Bærum, skal ha avholdt møter med OED vedrørende Johan Sverdrup. Dette skaper bekymring for tap av 3 000 arbeidsplasser ved Statoils hovedkontor i Stavanger.

Svar:

Petroleumsnæringen er Norges største og viktigste næring. Med sin sterke posisjon er Stavanger-regionen svært viktig både for verdiskaping fra, og sysselsettingen i, næringen. Dette er bra for landet og bra for regionen.

Sverdrup-utbyggingen er det største industriprosjektet i Norge på flere tiår. Det vil gi grunnlag for mange arbeidsplasser. Stavanger-regionen med sin sterke posisjon på oljesiden vil nyte godt av dette. Ut-

byggingen vil også bidra med svært store inntekter til det norske folk.

Operatøren Statoil har beregnet at Sverdrup-funnet, ved full feltutbygging, vil generere 3 400 årsverk i et gjennomsnittså i driftsfasen. Utbyggingen av første byggetrinn vil på sin side skape rundt 51 000 årsverk. Kontraktene som skal inngås i tiden fremover representerer store muligheter for norske verft og leverandørindustri – også de i Stavanger-regionen.

Ressursene i Sverdrup tilhører det norske folk og jeg er opptatt av at samfunnet får mest mulig igjen for disse ressursene. De samlede inntektene fra funnet er anslått til 1.350 milliarder kroner over 50 år. Store deler av dette vil tilfalle fellesskapet. Dette illustrerer hvilken enorm verdiskaping og statlige inntekter utbyggingen av Sverdrup-funnet vil medføre.

Selskapene har blitt enige om at Statoil bør bli operatør for Sverdrup. Statoil har som kjent hovedkontor i Stavanger-regionen. Jeg er trygg på at valget av Statoil som operatør for funnet er bra og vil legge godt til rette for god ressursutnyttelse samt effektiv utbygging og drift.

Det er avgjørende at selskapene holder framdriften i prosjektet og legger fundamentet for en god og langsiktig utvikling av Sverdrup-funnet. Selskapene arbeider fram mot innlevering av utbyggingsplan til myndighetene i februar 2015. Regjeringen tar sikte på å legge saken fram for Stortinget slik at den kan bli behandlet i vårsesjonen 2015.

SPØRSMÅL NR. 260**Innlevert 24. november 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 1. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Når tid kan statsråden bekrefte at fritt behandlingsvalg for rus og psykiatripasientene trår i kraft, og hvordan skal ideelle og private kunne bli en del av tilbudet for disse pasientene?»

BEGRUNNELSE:

Under valgkampen 2013 var statsråden på besøk på Rødbergodden Behandlingssenter i Lenvik kommune. Under dette besøket ble statsråden informert om utfordringene som KOA og flere andre private/ideelle institusjoner har hatt og fortsatt har i forhold til spesialisthelsetjenesten. Dette er tilbud med god faglig kompetanse og gode resultater på sitt arbeid for denne pasientgruppen.

Statsråden bad KOA ha is i magen inntil ny regjering var på plass, så skulle ledige behandlingsplasser innen rus og psykiatri komme i bruk.

Etter valget og frem til i dag har KOA og mange andre private og ideelle institusjoner de samme utfordringene som de hadde før valget.

KOA har ikke lyktes i å få til et møte med statsråden, men har vært i kontakt med Helsedepartementet, Kriminalomsorgen Nord, Øst og Vest og de ulike helseforetakene. Tilbakemeldingene er at behovet er stort innen § 12-soning, rus og psykiatri. Ingen vil betale for deres tilbud, plasser står ledige, ja noen står i fare for å legges ned og køene for de som trenger behandling øker.

Svar:

Alle virksomheter som blir godkjent for å levere helsetjenester gjennom fritt behandlingsvalgordningen, gis mulighet til å levere definerte helsetjenester til en pris fastsatt av staten. Dette vil gi pasientene økt valgfrihet, mobilisere kapasitet hos private leverandører og stimulere de offentlige sykehusene til å drive mer effektivt. Retten til fritt behandlingsvalg skal være en sikkerhetsventil for pasientene. Gjennom ordningen får pasienter som ikke er fornøyd med tilbudet i de offentlige sykehusene rett til å bli behand-

let hos godkjente private institusjoner på helseforetakets regning.

Det tas sikte på å innføre fritt behandlingsvalg i 2015 innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling, psykisk helsevern og enkelte områder av somatikken. Utgiftene i 2015 er anslått til 150 mill. kroner. Anslått nivå på kjøp av rusbehandling i 2014 er om lag 1,5 mrd. kroner. For 2015 legges det til grunn at fritt behandlingsvalg innenfor rus gir en aktivitetsvekst på 10 pst. Gitt at ordningen iverksettes 1. juli 2015, tilsvarer en halvårseffekt 75 mill. kroner. Det er videre lagt til grunn en halvårseffekt på 25 mill. kroner innenfor psykisk helsevern. Innenfor somatikk er det anslått en halvårseffekt på 50 mill. kroner. Det er knyttet usikkerhet til anslagene og departementet vil komme tilbake til Stortinget med en nærmere vurdering av beløpene i revidert budsjett i lys av utredningsarbeidet og eksakt tidspunkt for iverksetting.

I sin begrunnelse for spørsmålet tar representanten Bollestad opp situasjonen for flere private/ideelle institusjoner som i dag har ledig kapasitet. De regionale helseforetakene har nylig gjennomført en omfattende anskaffelse på rusfeltet der det er inngått avtaler om kjøp fra private ideelle institusjoner av i alt 200 nye behandlingsplasser til rusavhengige. I denne prosessen som er gjennomført, har det vært opp til de regionale helseforetakene selv å foreta vurderinger om hvilke private/ideelle institusjoner som ville være relevante for de anskaffelser som skulle gjennomføres. Som helse- og omsorgsminister har jeg ikke anledning til å påvirke de regionale helseforetakene i slike anskaffelsesprosesser.

Som nevnt innledningsvis, vil ordningen med fritt behandlingsvalg innføres i løpet av 2015 både innen psykisk helsevern og TSB. Det vil da være fritt opp til private institusjoner selv å vise sin interesse for å delta i denne ordningen.

Når det gjelder soning på institusjon etter § 12 i straffegjennomføringsloven, vil dette i utgangspunktet være et spørsmål som ligger under justis- og beredskapsministerens ansvarsområde.

SPØRSMÅL NR. 261**Innlevert 25. november 2014 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 8. desember 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hvilke vurderinger vil statsråden foreta for at strafferammene i større grad skal virke avskrekkende i bekjempelsen av arbeidsmarkeds kriminalitet?»

BEGRUNNELSE:

I rapporten «Arbeidslivskriminalitet i Norge» fremgår det at:

«potensialet for økonomisk gevinst for de kriminelle aktørene er høyt, samtidig som oppdagelsesrisikoen er lav. Sanksjonene er relativt milde, ettersom strafferammene for denne type kriminalitet i arbeidsmiljøloven, allmenngjøringsloven og utlendingsloven er relativt lave. De eksisterende strafferammene synes frem til nå ikke å ha virket tilstrekkelig avskrekkende på aktørene.»

Svar:

Begrepet arbeidsmarkeds kriminalitet er nytt. I en fersk rapport fra Kripos om arbeidsmarkeds kriminalitet fra november 2014 defineres begrepet på følgende måte:

«Arbeidsmarkeds kriminalitet er brudd på norske lover om lønns- og arbeidsforhold, trygde-, skatte- og avgiftskriminalitet eller organisert kriminalitet som minimaliserer produksjonskostnadene for varer og tjenester i Norge og dermed undergraver norske samfunnsstrukturer og virker konkurransevridende». Arbeidsmarkeds kriminalitet er kompleks. Den involverer mange og ulike kriminalitetstyper og -metoder, hvilket gjør den til en stor utfordring for samfunnet. Arbeidsmarkeds kriminalitet må bekjempes på flere plan – gjennom forebygging, gjennom økt oppdagelsesrisiko og ved adekvate straffer som virker både allmenn- og individualpreventivt. I begrunnelsen for spørsmålet nevnes straffarten og strafferammene i ar-

beidsmiljøloven, allmenngjøringsloven og utlendingsloven som en problemstilling. Selv om de to førstnevnte lovene ligger utenfor mitt ansvarsområde, kan jeg opplyse at det foreligger lovforslag om økning av strafferammene, for allmenngjøringsloven fra bøter til fengsel i henholdsvis 1 år og 2 år ved grove overtredelser. Videre er det foreslått å heve strafferammen for overtredelse av arbeidsmiljøloven fra 2 til 3 år ved særlig skjerpene omstendigheter. Arbeids- og sosialdepartementet opplyser at disse lovforslagene sannsynligvis vil bli fremmet før jul. Med ovennevnte definisjon, vil arbeidsmarkeds kriminalitet etter min oppfatning omfatte langt mer enn overtredelser av eksempelvis arbeidsmiljøloven, allmenngjøringsloven og utlendingsloven som har relativt lave strafferammer. Lovbrudd som grove skatte- og avgiftsunndragelser, grovt trygdemisbruk, grov hvitvasking og annen grov organisert kriminalitet, har gjennomgående høye strafferammer som gir tilstrekkelig rom for utmåling av adekvate strenge og preventive straffer. Arbeidsmarkeds kriminalitet kjennetegnes også ved betydelig grad av organisering, multikriminalitet og gjentakelse av grove lovbrudd, hvor straffeskjerpelsesreglene i bl.a. straffeloven §§ 60 a), 62 og 64 kan komme til anvendelse. Disse straffeskjerpings-reglene øker strafferammene betydelig med henholdsvis 5 års fengsel og en dobling av strafferammen ved flere lovovertrедelser. Det foregår nå en bredt anlagt innsats rettet mot arbeidsmarkeds kriminalitet som involverer ulike myndigheter. Den avskrekkende virkningen av strafferammene henger direkte sammen hvor effektivt lovgivningen på de enkelte områdene håndheves. Gjennom det samarbeid som det nå legges opp til, vil vi ha et godt utgangspunkt for å oppnå den effekten som etterspørres.

SPØRSMÅL NR. 262**Innlevert 25. november 2014 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 28. november 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Hvilke tiltak vil statsråden vurdere for at taushetsplikten ikke i unødvendig grad skal hindre etterforskning og bekjempelse av arbeidsmarkeds kriminalitet?»

BEGRUNNELSE:

I rapporten «Arbeidslivskriminalitet i Norge» fremgår at taushetsplikten er en utfordring i bekjempelsen av arbeidsmarkeds kriminalitet. Sitat;

«I praksis har det vist seg viktig å få avklart hvilket handlingsrom kontrolletatene har for informasjonsutveksling innenfor dagens regelverk. Kontrolletatene, som NAV, har behov for mer generell adgang til å videreformidle nødvendige opplysninger til både offentlige etater og politiet om mulige straffbare forhold.»

Svar:

Muligheten for å kunne utveksle informasjon mellom ulike offentlige kontrolletater er viktig i arbeidet med å forebygge og bekjempe økonomisk kriminalitet. Som spørsmålsstilleren tar opp, er utfordringer med taushetsplikt nevnt som et tema i en rapport om ar-

beidslivskriminalitet som nylig er lagt fram. Denne rapporten er utarbeidet av representanter fra en rekke offentlige kontrolletater. Arbeidet har vært ledet av Kripos på oppdrag fra Politidirektoratet. Kriminalitet på arbeidslivsområdet innebærer i mange tilfeller brudd på ulike regelverk innenfor ulike samfunnssektorer. Det er derfor behov for at en rekke offentlige kontrolletater deltar i oppfølgingen av slike saker. Regjeringen er opptatt av å forebygge og bekjempe kriminalitetsformer som har forgreininger inn i arbeidslivet effektivt. Et viktig bidrag for å få det til er tiltak som fremmer god utveksling av informasjon mellom etatene. Flere departementer og etater er derfor involvert i et arbeid med å utrede hvilke tiltak som kan bidra til å bedre informasjonsutvekslingen, herunder om det er nødvendig å vurdere reglene om taushetsplikt. Saksfeltet vil bli omtalt i den strategien mot arbeidslivskriminalitet regjeringen nå arbeider med. Det er for tidlig å si om det foreligger behov for lovendringer, eller om det vil være tilstrekkelig å organisere arbeidet bedre i form av utvikling av gode samarbeidsformer og rutiner for informasjonsutveksling mellom etatene.

SPØRSMÅL NR. 263**Innlevert 25. november 2014 av stortingsrepresentant Heidi Greni****Besvart 1. desember 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Jeg registrerer at landkommuner som ønsker å utrede eventuell sammenslåing med andre landkommuner, har fått signal fra Fylkesmannen om at regjeringens mål er å utvide byområdene og at samarbeid mellom landkommuner ikke er i tråd med regjeringens mål for kommunereformen.

Mener statsråden slik inngripen og signalgiving fra fylkesmennene er i pakt med Stortingets anmodning om at alle kommuner gjennomfører lokale prosesser, og at fylkesmennene skal følge opp kommuner der dette ikke skjer?»

BEGRUNNELSE:

Komiteflertallet bestående av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre viser i sin drøfting av Kommuneproposisjonen 2015 i Innstilling 300 S (2013-2014), til at regjeringens mål med kommunereformen er, sitat:

- Gode og likeverdige tenester til innbyggjarane
- Heilheitleg og samordna samfunnsutvikling
- Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
- Styrka lokaldemokrati.

Flertallet gir uttrykk for at frivillighet er en grunnleggende premiss for arbeidet med kommunereformen, men understreker likevel at det er et utredningsansvar

i alle kommuner. I merknadene heter det at fylkesmennene må følge opp de kommunene som ikke på eget initiativ tar nødvendig lokalt lederskap.

Jeg anser at grunnlaget for å pålegge kommunene å utrede ny kommunestruktur ikke er til stede siden det ikke foreligger lovhjemmel for dette. Senterpartiet mener spørsmålet om kommunesammenslåing skal være basert på lokale initiativ og frivillighet, og hadde egne merknader om dette i Innstilling 300 S.

Regjeringens kommunereform er basert på statlig initiativ og med trussel om å bruke tvang. Jeg tar imidlertid til etterretning at flertallet på Stortinget har gitt sin tilslutning til regjeringens linje i saken. Jeg kan likevel ikke se at stortingsflertallet har forutsatt at de lokale utredningene skal låses opp til bestemte forutsetninger for strukturen på nye og større kommuner. Mitt spørsmål er derfor om statsråden mener stortingsflertallet har gitt føringer som tilsier at de lokale utredningene skal baseres på kommunesammenslåinger som bygger større byer.

Svar:

I kommunereformen har vi lagt opp til gode lokale prosesser der kommunene i fellesskap skal komme frem til de beste løsningene i sin region. Fylkesmennene har fått en helt sentral rolle i å tilrettelegge for disse prosessene.

Et av målene med reformen er at vi får til en helhetlig og samordnet samfunnsutvikling, der vi skaper gode hverdagsregioner for folk i kommunene. Dette betyr ikke nødvendigvis at byene skal bli større. Mange steder vil det som representanten Greni omtaler som landkommuner, kunne være gode og robuste kommuner.

Fylkesmennene har en veilederrolle overfor kommunene. I det ligger at de skal bidra til at kommunene gjennomfører gode prosesser der kommunene tar hensyn til målene for reformen, at kriteriene for en god kommunestruktur er vurdert, og at innbyggere og andre aktører blir trukket inn i prosessene. Fylkesmennene må også ha anledning til å gi sin vurdering av hvilke sammenslåingsalternativer som etter deres vurdering best oppfyller målene med reformen. Men hvilke sammenslåingsalternativer kommunene skal vurdere, er det selvsagt opp til kommunene selv å bestemme.

SPØRSMÅL NR. 264

Innlevert 25. november 2014 av stortingsrepresentant Else-May Botten

Besvart 10. desember 2014 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Ifølge Sundvollenerklæringen vil regjeringen bidra til at leverandørindustrien får mulighet til vekst og videreutvikling for å sikre sin ledende posisjon i et internasjonalt marked. Industrien står nå overfor en rekke utfordringer: tusenvis blir oppsagt, operatørene kutter på vedlikeholdsarbeid, stadig flere nybygg går til Asia og søkertallene på petroleumsfag ved NTNU er redusert med 32 % sammenlignet med i fjor.

Hvilke konkrete tiltak vil statsråden komme med overfor leverandørindustrien?»

Svar:

Petroleumsnæringen er viktig for Norge. Næringen bidrar årlig med betydelige inntekter til fellesskapet, og næringen er et lokomotiv for kunnskaps- og teknologiutvikling i norsk industri.

Aktivitetsnivået i norsk petroleumsnæring har vært sterkt stigende de siste årene, og leverandørindustrien har i denne perioden opplevd særskilt høy vekst og god lønnsomhet. De norske leverandørbe-

driftene har klart å tilby produkter som etterspørres i markedet, både på norsk sokkel og internasjonalt. Samtidig har utviklingen vært drevet frem av historisk sett høye energipriser, en god funnutvikling og oppgraderingsbehov på eldre felt.

I 2014 har det kommet flere meldinger om nedbemanninger i norsk petroleumsnæring, og flere aktører har uttrykt bekymring for situasjonen. Situasjonen er først og fremst utfordrende for de selskaper og ansatte som berøres av nedbemanningene. En viktig årsak til fallet i aktivitetsnivået er reduserte prisforventninger til olje og gass. På norsk sokkel er det særlig blitt kuttet i aktiviteten innenfor vedlikehold, modifikasjonsarbeid og boreaktivitet, områder som er viktige for norsk leverandørindustri.

Jeg vil imidlertid understreke at nedbemanningene skjer fra et historisk høyt aktivitetsnivå i næringen, og det er grunn til å tro at ansatte som blir berørt, vil ha gode muligheter til å skaffe seg nytt arbeid. Fra 2008 til 2012 økte sysselsettingen i leverandørindustrien med om lag 33 000 personer, mens sysselsettingen for operatørene økte med 7 500 personer i samme periode.

Når det gjelder investeringer på norsk sokkel ser 2014 ut til å bli et toppår, med totale investeringer på anslagsvis 218 mrd. kroner. Selv om investeringene forventes å gå noe ned de kommende årene, forventes det likevel et høyt aktivitetsnivå, blant annet på grunn av utbyggingen av Sverdrup-feltet. At utbyggingen av Sverdrup-funnet ikke forsinkes blir viktig for aktivitetsnivået i leverandørindustrien de kommende årene.

Det er ikke uvanlig med svingninger i prisene på olje og gass. Det er naturlig at enkelte prosjekter som vurderes som lønnsomme ved høye petroleumspriker, ikke anses som lønnsomme når prisforventningene går ned. Det er lite regjeringen kan gjøre for påvirke disse prisene.

Både operatører og leverandørindustrien har satt i gang omfattende prosjekter for å begrense kostnadsveksten. Kontinuerlig produktivitetsutvikling, effektivisering og kostnadskontroll er avgjørende for å opprettholde et høyt aktivitetsnivå og for å skape størst mulig verdier. Hovedansvaret for å gjennomføre dette ligger i næringen. Det er viktig at selskapene gjennomfører tiltak som sikrer lønnsom produksjon og derigjennom trygge arbeidsplasser på lang sikt.

Regjeringen har en bred tilnærming for å styrke norsk næringslivs konkurransekraft for å sikre arbeidsplassene og skape fremtidens bedrifter. Vi prioriterer mer til næringsrettet forskning, vekstfremmende skatte- og avgiftslettelser til norske bedrifter og vanlige arbeidstakere, og raskere bygging av vei og bane. Vi har nedsatt en produktivitetskommisjon som skal kartlegge årsakene til at Norge de siste årene har hatt en svakere produktivitetsvekst, og fremme konkrete forslag som kan styrke produktivitet og vekstevne i norsk økonomi. Vår oppgave er å sikre at Norge også i fremtiden beholder evnen til nyskaping og omstilling som trygger arbeidsplassene og legger til rette for styrket konkurransekraft, nye virksomheter og nye jobber.

Regjeringen er særlig opptatt av at Norge skal være ledende innenfor forskning og teknologiutvikling, spesielt på energifeltet. I 2015 øker vi forskningsbevilgningene til energi, petroleum og CO₂-håndtering til nesten 1 mrd. kroner. Den økte bevilgningen til forskning og utvikling er et ledd i oppfølgingen av Sundvolden-erklæringen.

Norsk leverandørindustri består i dag av en rekke små og store virksomheter med et bredt kompetansespekter, hvorav flere av virksomhetene er ledende innenfor sine nisjer. På tross av et høyt norsk kostnadsnivå har norsk leverandørindustri hevdet seg godt i internasjonal konkurranse. Leverandørindustrien har utviklet unik kompetanse innenfor bl.a. seismikk, under vannsproduksjonssystemer, boreutstyr og servicefartøy. Det leveres avansert teknologi, produkter og tjenester til norsk sokkel og til internasjonale markeder.

Mer enn halvparten av verdens oppdagede olje- og gassreserver ligger til havs, og på større havdyp enn tidligere utvunnede ressurser. Dette gir norsk leverandørindustri en særlig god posisjon, blant annet har vi flere virksomheter og utviklingsmiljøer som ligger i fremste rekke i teknologiutviklingen på disse områdene. Norsk kompetanse på disse områdene er anerkjent internasjonalt. Mange norske virksomheter er allerede godt etablert internasjonalt, og har en betydelig utenlandsomsetning. Rundt halvparten av leverandørenes omsetning går i dag til det internasjonale markedet. I tillegg er norske virksomheter underleverandører til utenlandske virksomheter som blant annet leverer varer og tjenester til aktiviteten på norsk sokkel. Denne tilstedeværelsen gir nye markedsmuligheter og åpner for blant annet videre teknologiutvikling og økt anvendelse av nisjeprodukter. Erfaringer fra aktiviteten internasjonalt gjør virksomhetene godt rustet til å vinne ytterligere oppdrag, og gjør dem dessuten mer robuste for svingninger i aktivitetsnivået på norsk sokkel.

SPØRSMÅL NR. 265

Innlevert 25. november 2014 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 1. desember 2014 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«I forbindelse med at Forsvaret setter rengjøring på anbud, har det kommet fram at Forsvarsbygg ikke får være med i anbudskonkurransen.

Hva skyldes dette?»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 26. november 2014 med spørsmål fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø om ivaretagelse av Forsvarets behov for renholdstjenester, og Forsvarsbyggs mulighet til å delta i en fremtidig anbudskonkurranse. Forsvarsde-

partementet har tatt en beslutning om at Forsvarsbyggs enerett og plikt til å levere renholdstjenester til Forsvaret skal opphøre. Forsvaret skal nå kjøpe renholdstjenester i markedet basert på åpen konkurranse, når eventuelle sikkerhets- og beredskapsmessige forhold eller hensiktsmessighetsvurderinger ikke tilsier annet. Samtidig skal nødvendig innkjøps- og fagkompetanse for å ivareta dette overføres fra Forsvars-

bygg til Forsvaret. Forsvarsbygg har informert om at de ikke kan delta i den kommende anbudskonkurransen knyttet til renholdstjenester i forsvarssektoren. Bakgrunnen for dette er at de ikke har rammebetingelser for å kunne delta i konkurransen og ei heller opptre som en konkurransedyktig kommersiell aktør innenfor renholdsmarkedet.

SPØRSMÅL NR. 266

Innlevert 26. november 2014 av stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik

Besvart 3. desember 2014 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Jeg er kjent med at USS har foreslått en midlertidig løsning for disse kommunene i et brev til departementet, datert 9. september i år. Her pekes det på at det er hjemmel til å innføre en midlertidig forskrift, og på denne måten løse den krevende situasjonen noen få kommuner vil bli satt i den kommende vinteren. Dette i påvente av at en permanent ordning blir vedtatt. Departementet har fortsatt ikke besvart henvendelsen.

Har departementet vurdert denne løsningen?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt spørsmål til kommunal- og moderniseringsministeren i spørretimen 19. november i år. Der hadde jeg spørsmål til statsråden om mulighet for å finne en midlertidig løsning for de 7 kommunene som har hatt forsøksordning med lokal forvaltning av motorferdsel i utmark. Som kjent ble ordningen stoppet 1. mai i år da man skulle i gang med ny forsøksordning der også disse 7 kommune kunne delta. I statsråd Jan Tore Sanner sitt svar hadde han stor forståelse for den uheldige situasjonen som har oppstått for disse kommunene, men konkluderte med at det ikke var mulig å gi disse kommunen en midlertidig løsning. Dette innebærer at det ikke er hjemmel for skuterløyper i disse kommunene i den vinteren vi er på veg inn i. Dette til tross for at disse kommunene har hatt løyper i flere år allerede, og der er flertall i Stortinget for å åpne for dette på permanent basis. Jeg er blitt kjent med at disse kommunenes interesseorganisasjon Utmarkskommunenes Sammenslutning (USS) har sendt brev til Kommunal- og modernise-

ringsdepartementet og Klima- og miljødepartementet, datert 9. september i år.

Her påpekes det at det er hjemmel til å innføre en midlertidig forskrift. De har enda ikke fått svar. Stortinget venter nå på å få til behandling den nye loven, men den er ikke kommet til Stortinget, det kan derfor bli langt utpå vinteren før man har ny lov på plass. Det er derfor viktig at man finner en løsning for de 7 kommunen om dette er mulig slik USS hevder.

Svar:

Jeg har i høst prioritert arbeidet med forslaget til endringer motorferdselloven. Gjennom dette forslaget tilgodeser vi samtlige kommuner som ønsker økt lokalt selvstyre i spørsmålet om snøscooterløyper for fornøyleskjøring. Dette lovendringsforslaget er nå oversendt Stortinget.

Regjeringen ønsker, som det fremgår av lovforslaget, at kommunene skal få anledning til å fastsette snøscooterløyper dersom de ønsker det, innenfor nasjonale rammer som sikrer at blant annet hensyn til friluftsliv, naturmangfold og sikkerhet blir ivarettatt. Regjeringens forslag er utarbeidet i samsvar med et anmodningsvedtak fra Stortinget. En forutsetning for Stortingets vedtak var at det pågående forsøket som var hjemlet i forsøksloven ble stoppet. Regjeringen har fulgt opp ønsket til Stortingets flertall. På direkte spørsmål har også kommunal- og moderniseringsministeren bekreftet at forsøksloven ikke kan brukes som hjemmel for en overgangsordning. Det er nødvendig at en eventuell overgangsordning har lov hjemmel. Departementet vil se på andre muligheter, men det er for tidlig å konkludere.

SPØRSMÅL NR. 267**Innlevert 26. november 2014 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 5. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Mener statsråden det er et problem at det er en tung faglig konsentrasjon av rehabiliteringsinstitusjoner i Innlandet og hvis ikke, vil statsråden instruere Helse Sørøst til å gjøre en ny vurdering av anbudet som berører Grande Rehabiliteringssenter AS?»

BEGRUNNELSE:

Grande Rehabiliteringssenter AS på Nes i Hedmark har tapt en anbudsrunde i Helse Sørøst. Grande er i dag et av få steder som har rehabiliteringstilbud til pasienter som har vært rammet av polio og stomi.

I Innlandet har det over lengre tid vært bygget opp sterke fagmiljøer knyttet til rehabilitering i helsesektoren og Grande utgjør en viktig del av dette fagmiljøet. Både pasienter og ansatte har reagert på at dette spesialiserte tilbudet nå legges ned og saken har vakt stort lokalt engasjement. Det vises til at Grande tapte anbudet blant annet på grunn av at det er en sterk konsentrasjon av rehabiliteringsinstitusjoner i Innlandet.

Svar:

Det er de regionale helseforetakene som har ansvar for å sørge for at befolkningen i deres region tilbys spesialisthelsetjenester og som må forestå organisering og planlegging av tjenester, herunder vurdere om deler av tjenestene skal ytes gjennom inngåelse av avtale med private eller offentlige virksomheter som de ikke selv eier (jf. spesialisthelsetjenestelovens § 2-1 a. og helseforetakslovens § 2a.). Det er derfor Helse Sør-Øst RHF som må vurdere behovet og innretningen på eventuelle nye rehabiliteringstjenester, og som må gjennomføre anskaffelser og inngå avtaler med aktuelle tilbydere. Regjeringen er imidlertid opptatt av å styrke arbeidet innen habilitering og rehabilitering, og tar også sikte på å legge frem en egen opptrappingsplan. I 2014 ble basisbevilgningen til de regionale helseforetakene styrket for å bidra til økt kjøp fra private virksomheter innenfor områdene psykisk helsevern, rus og rehabilitering. Habilitering

og rehabilitering vil også være ett av flere viktige tema i stortingsmeldingen om primærhelsetjenesten som legges frem i 2015.

Helse Sør-Øst RHF har orientert meg om at de i forbindelse med denne konkrete anskaffelsen har foretatt en vurdering av tjenesteleverandører ut i fra hvordan befolkningens samlede behov for rehabiliteringstjenester kan dekkes på best mulig måte. Herunder er det vektlagt kvalitet og pris, hensynet til å sikre et mangfoldig og differensiert tilbud, samt hensynet til å sikre en god geografisk fordeling av tilbudet.

Vurdering av tilbudet til Grande Rehabiliteringssenter AS er derfor i første rekke foretatt ut fra vurdering av kvalitet og pris, og der nådde ikke institusjonen opp i forhold til relevante sammenliknbare tilbud. Det foreligger tilstrekkelig mange tilbud fra andre tilbydere, som totalt sett er mer fordelaktig enn tilbudet til Grande Rehabiliteringssenter AS, og som dekker behovet Helse Sør-Øst RHF har på de aktuelle fagområdene. Innenfor de ytelsesområder denne institusjonen tilbyr er det i tillegg også god dekning hos de leverandører som har et mer fordelaktig tilbud.

Helse Sør-Øst RHF har for øvrig også berørt spørsmålet om geografi i sitt tilsvarende svar til klagen fra Grande Rehabiliteringssenter AS, her heter det:

«Som det blant annet fremgår av Informasjonsdokumentet, er det i denne anskaffelsen ikke satt tildelingskriterier. Det er således ikke riktig at «geografisk lokalisering» har vært et tildelingskriterium. Geografiske forhold har imidlertid vært ett av flere momenter Helse Sør-Øst RHF har sett hen til ved den samlede vurderingen av hvilke virksomheter som anses best egnet til å dekke befolkningens behov for spesialiserte rehabiliteringstjenester innenfor budsjettmessige rammer.»

Jeg vil avslutningsvis nevne at det samlede rehabiliteringstilbudet i Innlandet med denne siste anskaffelsen er økt med om lag 40 plasser. Det faglige miljøet er dessuten ivarettatt gjennom de føringene som ligger i informasjonen om spesialisering og samling av ytelser på færre institusjoner.

SPØRSMÅL NR. 268**Innlevert 26. november 2014 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 3. desember 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Mener statsråden det er rimelig å forskjellsbehandle beboerne i grendene Galterud og Fulu-Knutsrudgrenda slik at beboerne på Galterud slipper å betale bompenger for å benytte gamle veier mens beboerne i Fulu-Knutsrudgrenda må betale bompenger for å benytte gamle veier?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med bygging av E16 gjennom Sør-Odal har det vært flere lokale opprør mot at beboere i grender som ikke skal benytte seg av ny vei likevel skal betale bompenger som går til bygging av E16.

Beboerne på Galterud sør for Glomma i Sør-Odal har nå fått medhold i at de ikke skal behøve å betale bompenger for å benytte gamle veier for å kjøre til Kongsvinger, som er deres nærmeste handelssenter og hvor mange av beboerne arbeider. Dette er positivt.

Imidlertid er det nå blitt signalisert at nye bomstasjoner skal settes opp på nordsiden av Glomma ved Fulu-Knutsrudgrenda. 55 husstander i denne grenda som i hovedsak vil benytte seg av rv 210 og fv 298 vil med disse to nye bomstasjonene måtte betale bompenger for å komme seg til og fra Kongsvinger. Disse beboerne står nå i samme situasjon som beboerne på Galterud gjorde før det ble varslet at bomstasjonene ville bli flyttet. De må betale bompenger for å kjøre på gamle bygdeveier som ikke er blitt oppgradert.

Svar:

Spørsmålet er i all hovedsak det samme som ble stilt i spørsmål 241 fra stortingsrepresentant Sverre Myrli. Jeg viser derfor til mitt svar på dette spørsmålet.

Lenke til skriftlig spørsmål 241:

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=61301>

SPØRSMÅL NR. 269**Innlevert 26. november 2014 av stortingsrepresentant Jan Böhler****Besvart 4. desember 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Regjeringen har lagt fram prop. 115 L om endringer i vegtrafikkloven som betyr at politiet bare får tilgang til førerkort- og motorvognregisteret for å oppfylle forvaltningsoppgaver etter vegtrafikkloven – og ikke til forebygging og etterforskning av kriminalitet. Politidirektoratet sier i sin hørings-uttalelse om lovforslaget at det «i vesentlig grad vanskeliggjør politiets arbeid på sentrale områder».

Hva mener justisministeren bør gjøres for å unngå at lovforslaget vanskeliggjør politiets daglige arbeid?»

BEGRUNNELSE:

For et par år siden kom det fram at den tilgangen politiet i sitt daglige arbeid alltid har hatt til førerkort-, motorvogn og passregistre, ikke hadde nødvendig

lovhjemmel. Fordi dette er viktig for arbeidet mot kriminalitet, og ikke handler om sensitiv informasjon – tok daværende regjering tak i dette og fremmet forslag om endringer i passloven i prop. 153 L(2012-2013) som ga politiet fortsatt tilgang.

Imidlertid rakk ikke forrige regjering å ferdigstille arbeidet med å lage tilsvarende endringer i Vegtrafikkloven for å gi politiet fortsatt tilgang til førerkort- og motorvogn-registeret. Nå viser det seg at Samferdselsdepartementet i prop. 115 L om endringer i vegtrafikkloven strammer inn politiets tilgang ved at det kun skal være «for å oppfylle forvaltningsoppgaver som følger av vegtrafikklovgivningen», og ikke når formålet er forebygging og etterforskning av kriminelle handlinger.

Politidirektoratet har sammenfattet hørings svar om prop. 115 L fra samtlige politidistrikter og særorgan, og skriver i sin uttalelse at

«forslaget har fått en utforming som i vesentlig grad vanskeliggjør politiets arbeid på sentrale områder».

I de ulike høringssvarene nevnes det en rekke oppgaver det vil gå utover, som:

- Ved all operativ virksomhet og etterforskning av straffesaker som innebærer kjøretøy- eller dokumentkontroll langs veien, er det viktig å kunne gjøre direkte oppslag mot motorvogn- og førerkort-registrene.
- Ved etterforskning av øvrige saker vil det ofte være behov for direkte tilgang til kjøretøyregister, for raskt å kunne avklare eierforhold, mm.
- Ved mistanke om identitetsmisbruk og at samme person kan bruke flere identiteter, kan oppslag i førerkortregisteret være et nødvendig redskap.
- Ved politiets operasjonssentraler er det vesentlig å ha direkte tilgang til førerkort- og motorvogn-registrene for å håndtere løpende hendelser.
- Det samme gjelder ved:
- kontroller av førerkort i forbindelse med utlendingskontroll og kjøretøy- og dokumentkontroll i ulike andre sammenhenger.
- identifisering av eier av motorvogn eller kjøretøy observert i nærheten av et sentralt åsted.
- PSTs behov for tilgang til førerkortregisteret som også er omtalt i rapporten fra 22. juli-kommisjonen

I praksis gjelder politiets behov for tilgang til førerkort- og motorvognregistrene tjuetimer i døgnet, og det kan være mange slike forespørsler hver eneste time. Behovet vil ofte være tidskritisk, og av en slik

karakter at det ikke kan utsettes. Samferdselsdepartementet henviser til bruk av straffeprosesslovens bestemmelser om beslag og utleverings-pålegg, men dette vil vanskelig kunne være praktisk gjennomførbart og ikke være dekkende bl.a. fordi forebygging av straffbare forhold faller utenfor.

Ordningen med at politiet har hatt søkertilgang til førerkort- og motorvognregisteret er hundre år gammel. Det er ikke kjent at den har ført til personvernproblemer, og dette kan sikres bedre ved sporing og tilgangsbegrensning. I framtida når stadig mer av politiets arbeid skal gjøres fra digitale plattformer i bilene, tyder alt på at ordningen med direkte tilgang vil bli stadig viktigere. Jeg håper således at justisministeren vil gå grundig gjennom konsekvensene av lovforslaget.

Svar:

Den aktuelle proposisjonen er fremmet av samferdselsministeren.

Som samferdselsministeren har påpekt flere ganger er det ikke regjeringens intensjon å begrense politiets tilgang til opplysninger de trenger for å utføre sine oppgaver. Lovforslaget er fremmet med bakgrunn i føringer gitt i Meld. St. 11 (2012-2013) som sier at det generelt bør tilstrebes at uttrykkelig hjemmel i lov er grunnlag for behandling av personopplysninger.

Samferdselsministeren har mottatt spørsmål fra Justiskomiteen i forbindelse med deres behandling av lovforslaget, og hvor nettopp politiets behov er et tema. Vi vurderer nå sammen de spørsmålene komiteen har stilt.

SPØRSMÅL NR. 270

Innlevert 26. november 2014 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås

Besvart 4. desember 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Dersom det skulle bli kommunesammenslåing mellom kommuner som ikke alle tilhører språkforvaltningsområde for samisk språk, vil det være automatisk i at den nye kommunen vil være omfattet eller bli en del av språkforvaltningsområde for samisk språk eller vil det bli nødvendig med nytt vedtak av kommunestyret for å opprettholde de samiske språkrettighetene i den nye sammenslåtte kommunen?»

BEGRUNNELSE:

Det er knyttet usikkerhet til om eventuelt sammenslåtte kommuner må vedta pånytt om hvorvidt de skal være en del av språkforvaltningsområde for samisk språk eller om språkforvaltningsområdet automatisk vil bli utvidet med de områder i den nye sammenslåtte kommunen som før en sammenslåing ikke var en del av språkforvaltningsområde.

Svar:

Sammenslåing av kommuner i forvaltningsområdet for samisk språk med kommuner som ikke er en del av forvaltningsområdet, reiser en del problemstillinger som vi må vurdere nærmere. Dagens regelverk om samiske språk er til dels utdatert. Regjeringen satte derfor i september ned et utvalg som skal se på lovverk, tiltak og ordninger for de samiske språkene i Norge. Mandatet slår fast at utvalget blant annet skal vurdere dagens ordning med et forvaltningsområde for samisk språk, prosedyrer for innlemmelse, og om det bør innføres et mer fleksibelt regelverk. Utvalget skal vurdere aktuelle løsninger i lys av det pågående arbeidet med å skape større og mer robuste kommuner. Det betyr blant annet at utvalget må vurdere løsninger som kan være tilpasset en annen kommunestruktur enn den vi har i dag. Utvalget skal levere sin

utredning i februar 2016. Regjeringen vil avvente språkutvalgets tilrådninger før det tas konkret stilling til om, og eventuelt i hvilket omfang, regelverket om forvaltningsområdet for samisk språk bør endres. Prosessen med kommunereformen går parallelt med utvalgets arbeid. Departementet vil derfor også utrede midlertidige løsninger som kan legges til grunn hvis det blir aktuelt å iverksette sammenslåingen av kommuner i forvaltningsområdet før det er tatt stilling til språkutvalgets forslag. Eksempelvis kan det vurderes om det i en periode bør gjelde ulike ordninger for ulike deler av den nye kommunen. Departementet vil involvere språkutvalget og Sametinget i utredningen av slike midlertidige løsninger. I løsningene som foreslås, vil regjeringen legge vekt på at samiske språkbrukere ikke skal komme dårligere ut som følge av endringer i kommuneinndelingen.

SPØRSMÅL NR. 271

Innlevert 26. november 2014 av stortingsrepresentant Per Rune Henriksen

Besvart 3. desember 2014 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«Hvilke konsekvenser vil budsjettavtalens kutt i videreutviklingen av TCM få for den videre driften av senteret og hvordan vil regjeringen informere Stortinget om den videre utviklingen av strategien for fangst og lagring av CO₂, gitt at regjeringens «bærende element» nå ikke vil få nødvendige investeringer?»

BEGRUNNELSE:

I regjeringens strategi for fangst og lagring av CO₂, presentert i Statsbudsjettet for 2015 skriver Olje- og Energidepartementet: «Teknologisenteret for CO₂-fangst på Mongstad (TCM) er eit berande element i strategien. Teknologisenteret dekkjer eit gap i teknologiutviklingskjeda ved at det der er mogleg å teste fangstteknologiar i industriell skala. Det er viktig å dekkje dette gapet for å få meir erfaring og kunnskap og for å kunne skape tryggleik for at nye fangstteknologiar vil fungere tilfredsstillande i full skala.»

Fangst og lagring av CO₂ vil være en avgjørende teknologi for å nå målene i klimapolitikken. Både det Internasjonale Energibyrået og FNs klimapanel understreker viktigheten av å utvikle teknologi for fangst og lagring av CO₂. Teknologisenteret på Mongstad er verdens største senter for testing av CO₂

fangst teknologier, og kan spille en sentral rolle internasjonalt i utvikling av slik teknologi. I budsjettavtalen mellom regjeringen og støttepartiene på Stortinget er imidlertid den beskjedne investeringsbevilgningen til senteret kuttet slik at bevilgningene under post 72 i 2015 blir på en sjettedel av hva Regjeringen Stoltenberg II anså som nødvendig i 2014.

Dette er i strid både med internasjonale organisasjoners anbefalinger om satsing på teknologiutvikling, og regjeringens egen strategi for fangst og lagring av CO₂.

Svar:

Oppdatert informasjon fra Gassnova tilsier at den foreslåtte bevilgningen til teknologisenteret på Mongstad (TCM) for 2015 sammen med midlene staten har stilt til disposisjon for inneværende år, vil være tilstrekkelig til å videreføre aktiviteten og utvikle TCM videre i 2015. Regjeringen vil følge aktiviteten ved TCM tett gjennom 2015 og aktivt bidra til at teknologisenteret på Mongstad skal være en attraktiv samarbeidspartner i den internasjonale teknologiutviklingen. Jeg vil holde Stortinget informert om utviklingen ved teknologisenteret og fremtidig budsjettbehov gjennom den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 272**Innlevert 26. november 2014 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø****Besvart 4. desember 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Sogn og Fjordane Fylkeskommune søkte den 05.06.2014 om godkjenning av eit treårig forsøk i fag- og yrkesopplæringa. Søknaden gjeld eit nytt opplæringstilbod innan utdanningsprogram for teknikk og industriell produksjon. Søknad om vg3 frå direktoratet er godkjent 10.10.14. Fylkeskommunen vert stadig lova svar, men det kjem ikkje.

Korleis vil statsråden bidra for å sikre at Vg2 innan maritim produksjonsteknikk vert eit søkbart tilbod for ungdom for skuleåret 2015/16?»

GRUNNGJEVING:

Det er eit mål å utvikle og tilpasse fag- og yrkesopplæringa til arbeidslivet sitt behov. Ein samrøystes KUF-komité sa i handsama av st.meld 20 «på rett vei» at «det er positivt at det åpnes for mer fleksibilitet i opplæringsløpene slik at strukturen tilpasses elevens og fagområders ulike behov» og peika på at det er viktig at skuleeigarane vert stimulert til å bruka moglegheitene for fleksibilitet, komiteen meinte også at yrkesopplæringa best vert utvikla gjennom eit nært samspel mellom skule og arbeidsliv. Dette opplæringsbehovet er i tråd med arbeidslivet sitt behov, søker å ta i bruk fleksibilitet i opplæringa og er utforma i tett samarbeid med næringa sjølv.

Utgangspunktet var at næringslivet i Sogn og Fjordane etterlyser eit nytt opplæringstilbod som gjev fagkompetanse i innreiing av skip og riggar, og bedriftene Maritim Montering og Havyard Ship Technology, Leirvik garanterar for 12 læreplassar kvart år og samarbeidar med Dale vidaregåande skule om prosjektet. Søknaden er forankra i hovudutval for opplæring, fagopplæringsnemd og gjennom drøftingar med dei tillitsvalde lokalt og på fylkesnivå. Det er både fylkespolitisk støtte og påtrykk frå lokale bedrifter som gir sin fulle tilslutnad til søknaden. Dette er likevel ikkje kun ei lokal sak, men vil dekke eit behov langs heile kysten. Forsøket skal evaluerast undervegs i samarbeid mellom elevane, skulen og bedriftene. Forsøket går over tre år, og både opplæringa på skulen og utplasseringa i bedriftene skal evaluerast på slutten av kvart opplæringsår, slik at det kan gjerast justeringar undervegs.

Utdanningsdirektoratet inviterer i brev av 25.04.2014 til utprøving av vekslingsmodellar i fag- og yrkesopplæringa. Dette er svært aktuelt å prøve ut som ein del av forsøket, gjerne frå skuleåret 2015-16. Både skulen og næringslivet er fleksible og ønskjer å

prøve ut ulike praktiske tilnærmingar til organisering av timeplanen i forhold til teori og praksis.

Tidsbruken har vore lang i denne saka. Utkastet til læreplan vg2 vart sendt frå skule/næringsliv til fylket 12. sept. 2013. Det vart gjort vedtak i opplæringsutvalget på fylket 30.10.13, og søknadar vart sendt både vedkommande vg2 og vg3. Det har vore mange møter og mykje korrespondanse om saka. Udir. fekk revidert søknad frå fylket den 05.06.14. Den 10.10.14 innstiller Udir. positivt vedrørende vg3. Det er framleis ikkje noko avgjerdsle vedk. vg 2. Dersom ikkje vg2 vert utlyst no før jul, vil ikkje elevane ha høve til å søkje på denne lina for skuleåret 2015/2016.

Dette prøveprosjektet vil også vera ei erfaring å ta med seg i arbeidet kring ein gjennomgang av strukturen i fag og yrkesopplæringa og er såleis ein vinn-vinn situasjon. Det hastar med å få eit svar frå utdanningsdepartementet og ein ønskjer at ministeren gjer alt han kan for å få ein fortgang i dette arbeidet.

Svar:

Etter opplæringslova § 1-4 kan det etter søknad frå kommunen eller fylkeskommunen bli gitt løyve til avvik frå lova og forskriftene etter lova i samband med tidsavgrensa pedagogiske eller organisatoriske forsøk. Sogn og Fjordane fylkeskommune har søkt om forsøk med Vg2 maritim produksjonsteknikk og Vg3 maritim innreiing. Opplæringa skal leggje grunnlag for yrkesutøving innan verftsindustrien. Utdanningsdirektoratet meiner at eit forsøk med Vg3 maritim innreiing bør godkjennast. Når det gjeld søknaden om forsøk med Vg2 maritim produksjonsteknikk, er det etter direktoratet si vurdering nokre utfordringar knytt til den forsøkslæreplanen som det er søkt om å bruke i opplæringa. Direktoratet meiner også at Vg2-programmet vil bli eit svært smalt tilbod, og at dette vil kunne redusere sjansane elevane har til å velje eit anna Vg3 enn maritim innreiing seinare. Eg er positiv til forsøk som kan vidareutvikle vidaregåande opplæring og skape opplæringstilbod som gir etterspurd kompetanse for arbeidslivet. Kunnskapsdepartementet har derfor sendt svar til Utdanningsdirektoratet om at eit forsøk med Vg3 maritim innreiing bør innvilgast på dei vilkåra som direktoratet har foreslått. Når det gjeld søknaden om forsøk med Vg2 maritim produksjonsteknikk, har eg bedt direktoratet arbeide vidare med søkjarane for å sjå om det er mogleg å finne ei innretning på eit forsøk på Vg2 som vil kunne svare på det lokale ønsket om eit forsøk med eit slikt opplæringstilbod.

SPØRSMÅL NR. 273**Innlevert 26. november 2014 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen****Besvart 3. desember 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«I tilfeller der BVT (Barneverntjenesten) mener å ha hjemmel til å foreta hemmelige undersøkelser, kan det føre til at motparten føler seg maktesløs mot systemet. Statsråden tilhører et parti som ofte har stått på familienes side i kamp mot byråkrati og «maktbruk» fra BVTs side.

Gitt at det finnes en anledning for BVT til å foreta hemmelige undersøkelser, hva slags «motrettigheter» gis da den andre part, slik at kontradiksjonsprinsippet ivaretas fullt ut?»

BEGRUNNELSE:

Imøteser statsrådens svar med stor interesse.

Svar:

Statsråden har sendt et felles svar på spørsmål 273 og 274 som er fremsatt av samme statsråd.

De to spørsmålene henger så nært sammen at jeg har valgt å gi et samlet svar.

Barneverntjenestens behandling av meldinger og gjennomføring av undersøkelser er nærmere regulert i barnevernloven. Saksbehandlingen til barneverntjenesten må også oppfylle krav i forvaltningsloven, samt krav som følger av ulovfestede prinsipper om forsvarlig saksbehandling og god forvaltningsskikk.

Jeg legger til grunn at barneverntjenesten vanskelig kan gjennomføre en undersøkelsessak innenfor regelverket uten at de saken gjelder er blitt informert om saken og gitt anledning til å uttale seg. Jeg legger til grunn at rettssikkerheten og kontradiksjon skal være godt ivaretatt i dagens regelverk. Det kan imidlertid være konkrete grunner i den enkelte saken til at partenes innsyn i saken begrenses eller at tidspunktet for innsyn blir noe utsatt. For eksempel i saker om vold og overgrep kan det være nødvendig først å beskytte barnet, samt å varsle andre myndigheter som politiet, før den saken gjelder blir informert om saken.

Jeg vil i det følgende gi en kortfattet redegjørelse om gjennomføring av undersøkelsessaker i barnevernet og retten til innsyn:

Barneverntjenesten skal snarest, og senest innen én uke, gjennomgå innkomne bekymringsmeldinger og vurdere om meldingen skal følges opp med videre undersøkelser, jf. barnevernloven § 4-2. Barneverntjenesten har rett og plikt til å åpne undersøkelsessaker dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for barneverntiltak, jf. barnevernloven § 4-3. Hvordan undersøkelsen gjennomføres er nærmere beskrevet i bestemmelsen.

Barneverntjenestens oppgave i en undersøkelsessak er å vurdere barnets helhetlige omsorgssituasjon og behov for tiltak fra barnevernets side. Hvordan barneverntjenesten gjennomfører undersøkelsen og hvilke opplysninger som innhentes, avhenger i stor grad av forholdene i den enkelte saken.

Det følger både av ulovfestede prinsipper og av barnevernloven § 1-4, at saken skal utredes på en forsvarlig måte. Også forvaltningsloven inneholder regler blant annet om forvaltningens utrednings- og informasjonsplikt, jf. § 17. Det følger av denne bestemmelsen at barneverntjenesten skal sørge for at saken er så godt opplyst som mulig for vedtak treffes.

Partenes rett til innsyn er nærmere regulert i forvaltningsloven §§ 18 og 19. Hovedregelen er at partene i saken – med enkelte unntak – har rett til å gjøre seg kjent med alle opplysninger og dokumenter i saken. Barneverntjenesten har en tilsvarende plikt til å utlevere dem. Avslag på innsyn er for øvrig et enkeltvedtak som kan påklages til Fylkesmannen.

Jeg vil avslutningsvis nevne at regjeringen nettopp har oppnevnt et lovutvalg som skal vurdere hvordan barnevernloven kan forenkles. Utvalget er blant annet bedt om å se på partsrettigheter og forenklinger som kan gjøre loven lettere å forstå for brukerne. Utvalget skal levere sin innstilling innen 15. august 2016.

SPØRSMÅL NR. 274**Innlevert 26. november 2014 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen****Besvart 3. desember 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Har BVT (Barneverntjenesten) adgang til å foreta hemmelige undersøkelsessaker jf. Strl. § 47 jf. BVL § 4-3?»

BEGRUNNELSE:

I Norge har vi en lang tradisjon for kontradiksjonsprinsippet. Dersom slike hemmelige undersøkelser tillates forutsetter jeg at det finnes en innsynsordning slik at alle parterers hensyn i varetas og ikke bare staten v/ BVT. Jeg ser derfor frem til statsrådets svar.

Svar:

Statsråden har sendt et felles svar på spørsmål 273 og 274 som er fremsatt av samme statsråd.

De to spørsmålene henger så nært sammen at jeg har valgt å gi et samlet svar.

Barneverntjenestens behandling av meldinger og gjennomføring av undersøkelser er nærmere regulert i barnevernloven. Saksbehandlingen til barneverntjenesten må også oppfylle krav i forvaltningsloven, samt krav som følger av ulovfestede prinsipper om forsvarlig saksbehandling og god forvaltningsskikk.

Jeg legger til grunn at barneverntjenesten vanskelig kan gjennomføre en undersøkelsessak innenfor regelverket uten at de saken gjelder er blitt informert om saken og gitt anledning til å uttale seg. Jeg legger til grunn at rettssikkerheten og kontradiksjon skal være godt ivaretatt i dagens regelverk. Det kan imidlertid være konkrete grunner i den enkelte saken til at partenes innsyn i saken begrenses eller at tidspunktet for innsyn blir noe utsatt. For eksempel i saker om vold og overgrep kan det være nødvendig først å beskytte barnet, samt å varsle andre myndigheter som politiet, før den saken gjelder blir informert om saken.

Jeg vil i det følgende gi en kortfattet redegjørelse om gjennomføring av undersøkelsessaker i barnevernet og retten til innsyn:

Barneverntjenesten skal snarest, og senest innen én uke, gjennomgå innkomne bekymringsmeldinger og vurdere om meldingen skal følges opp med videre undersøkelser, jf. barnevernloven § 4-2. Barneverntjenesten har rett og plikt til å åpne undersøkelsessaker dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for barneverntiltak, jf. barnevernloven § 4-3. Hvordan undersøkelsen gjennomføres er nærmere beskrevet i bestemmelsen.

Barneverntjenestens oppgave i en undersøkelsessak er å vurdere barnets helhetlige omsorgssituasjon og behov for tiltak fra barnevernets side. Hvordan barneverntjenesten gjennomfører undersøkelsen og hvilke opplysninger som innhentes, avhenger i stor grad av forholdene i den enkelte saken.

Det følger både av ulovfestede prinsipper og av barnevernloven § 1-4, at saken skal utredes på en forsvarlig måte. Også forvaltningsloven inneholder regler blant annet om forvaltningens utrednings- og informasjonsplikt, jf. § 17. Det følger av denne bestemmelsen at barneverntjenesten skal sørge for at saken er så godt opplyst som mulig for vedtak treffes.

Partenes rett til innsyn er nærmere regulert i forvaltningsloven §§ 18 og 19. Hovedregelen er at partene i saken – med enkelte unntak – har rett til å gjøre seg kjent med alle opplysninger og dokumenter i saken. Barneverntjenesten har en tilsvarende plikt til å utlevere dem. Avslag på innsyn er for øvrig et enkeltvedtak som kan påklages til Fylkesmannen.

Jeg vil avslutningsvis nevne at regjeringen nettopp har oppnevnt et lovutvalg som skal vurdere hvordan barnevernloven kan forenkles. Utvalget er blant annet bedt om å se på partsrettigheter og forenklinger som kan gjøre loven lettere å forstå for brukerne. Utvalget skal levere sin innstilling innen 15. august 2016.

SPØRSMÅL NR. 275**Innlevert 27. november 2014 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth****Besvart 8. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Er Helse Førde HF sine foreslåtte kutt i psykiatri generelt og barne- og ungdomspsykiatri spesielt i Sogn og Fjordane i 2015 i tråd med statlige føringer og vedtak fra Helse- og omsorgsdepartementet?»

BEGRUNNELSE:

Helseforetaket Helse Førde, som dekker de 26 kommunene i Sogn og Fjordane, foreslår i sitt budsjett for 2015 betydelige kutt i psykiatrien – blant annet gjennom stillingskutt og redusert tjenestetilbud i barne- og ungdomspsykiatrien.

Disse kuttene kommer på toppen av betydelige kutt i flere tidligere år i barne- og ungdomspsykiatri i Sogn og Fjordane. Samdata-statistikk viser at barne- og ungdomspsykiatrien i Sogn og Fjordane allerede er blant de aller mest kostnadseffektive i landet, målt i ressursbruk og antall konsultasjoner per fagårsverk.

Flertallet i Stortinget, partiene Høyre, FrP, KrF og Venstre, har i 2014 og for 2015 sørget for å øke tilskuddene til helsetasjons- og skolehelsetjenesten i kommunene med 450 millioner kroner. I tillegg kommer en betydelig inntektsvekst til sykehusene i 2014 og 2015.

Representantforslag 54S (2013-14) fra undertegnede og Sveinung Rotevatn ble enstemmig vedtatt i Stortinget, hvor det blant annet heter at det skal skje en opptrapping innen psykisk helse, med særlig vekt på barn og unge.

I tillegg til dette har flertallspartiene Høyre, FrP og Venstre gjennom Representantforslag 44S (2013-14) og Innst. 301S (2013-14) gått sammen om å legge fram en ungdomshelsestrategi.

I regjeringserklæringen står det at «Det er behov for å styrke psykisk helse, både innen forebygging og lavterskeltiltak, og innenfor spesialisthelsetjenesten».

Svar:

Regjeringen har gitt tydelige signaler om at psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling skal prioriteres. Dette kommer til uttrykk bl.a. gjennom kravet om at veksten skal være større innen disse to fagområdene enn innen somatisk sektor. Hvorvidt kravet er tilfredsstillt vil bli målt gjennom aktivitet, ventetider og kostnader. I oppdragsdokumentene er det presisert at innenfor psykisk helsevern skal psykisk helsevern for barn og unge (BUP) og distriktpsikiatriske sentre (DPS) prioriteres.

Dette kravet ble stilt for 2014, dvs. etter regjeringsskiftet. Departementet vil følge opp de regionale helseforetakene gjennom ordinært rapporteringssystem, dvs. årlig melding som foreligger utpå nyåret. Kravet gjelder på regionsnivå, dvs. at kravet kan være oppfylt selv om det er en reduksjon enkelte steder.

Helse Førde hadde en ventetid på 35 dager til psykisk helsevern for barn og unge i 2. tertial i år. Dette er meget lavt i landssammenheng, og det ble ikke meldt om fristbrudd. Samlet for voksne og barn har det vært en jevn og kraftig aktivitetsøkning gjennom 2014 i poliklinikkene, i størrelsesorden 10 % høyere enn i 2013. Økningen her har vært klart større enn for somatikken. Dette er jeg tilfreds med.

Regnskapstallene for 1. og 2. kvartal 2014 sammenliknet med 2013 for helse Vest viser imidlertid en vekst på om lag 7 % for somatisk sektor, mot bare ca. 1 % og 1,5 % hhv psykisk helsevern for voksne og barn/ungdom. For TSB er veksten nærmere 10 %. Jeg merker meg samtidig at det i budsjettet for 2015 er lagt opp til et kutt i stillinger ved Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk i Førde.

Helse Vest RHF vil først behandle budsjettet for 2015 i januar etter at jeg har gjennomført foretaksmøtet og lagt fram oppdragsdokumentet for 2015. Helse Vest har forsikret meg om at de vil følge opp styringssignalene på dette området slik at helseforetakene bidrar til at regionen oppfyller «den gylne regel».

SPØRSMÅL NR. 276**Innlevert 27. november 2014 av stortingsrepresentant Irene Johansen****Besvart 5. desember 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«En politisk flyktning fra Iran, som har fått oppholdstillatelse i Norge, kan ikke få pass fordi ID-papirene fra hjemlandet, er forsvunnet. Vedkommende hevder at ID-kort og fødselsattest ble levert politiet ved ankomst i 2008. Politiet sier dokumentene ikke er registrert hos dem, og utelukker ikke svikt i rutinene. NOAS sier de er kjent med flere slike tilfeller. Vedkommende kan ikke søke pass fra hjemlandet.

Hva kan vedkommende gjøre, hva er rutinene for dette, og hvilke endringer i rutinene kan gjøres så slikt ikke skjer igjen?»

BEGRUNNELSE:

En politisk flyktning fra Iran, som har fått oppholdstillatelse i Norge, kan ikke få pass fordi ID-papirene fra hjemlandet, er forsvunnet. Vedkommende hevder at ID-kort og fødselsattest ble levert politiet ved ankomst til Norge i 2008. Politiet sier dokumentene ikke er registrert hos dem, og utelukker ikke svikt i rutinene på det tidspunktet. For vedkommende er dette alvorlig og skaper mange problemer. Uten legitimasjon er det ikke mulig å opprette bankkonto, få studiestipend, ta sertifikat, eller reise ut av landet. Vedkommende har søkt om utlendingspass fra norske myndigheter, men fått avslag fordi de mener hun kan søke om pass fra hjemlandet. Men vedkommende kan ikke søke pass fra hjemlandet på grunn av politisk regimekritisk aktivitet.

NOAS sier de er kjent med flere tilfeller av bortkomne dokumenter. De har tatt det opp med politiet og sivilombudsmannen, og har fått tilbakemelding på at det er rutineforbedringer i gang hos politiet.

Ettersom dette ser ut til å være et problem i flere saker, og ingen er tjent med at det stilles spørsmålstegn ved politiets rutiner for ivaretagelse av personlige id-papirer som blir overlevert ved ankomst til Norge, ønsker jeg svar på hva vedkommende kan gjøre, hva som er rutinene for dette, og hvilke endringer i rutinene som er gjort eller kan gjøres så slikt ikke skjer igjen.

Svar:

Personer som har fått innvilget asyl har rett til å få utstedt reisebevis for flyktning hvis det ikke er tvil om identiteten. De som får oppholdstillatelse på humanitært grunnlag kan normalt få norsk utlendingspass dersom de ikke kan skaffe reisedokument fra hjemlandet og identiteten er klarlagt. Jeg noterer meg at utlendingsmyndighetene i denne saken, i følge dine opplysninger, har gitt avslag om utlendingspass fordi de mener at det kan søkes om pass fra hjemlandets myndigheter, men at vedkommende har en annen oppfatning av dette.

For øvrig får alle utlendinger som gis oppholdstillatelse for mer enn seks måneder, utstedt et Schengen-standardisert oppholdskort. Dette gjelder også den begrensede gruppen som verken får reisebevis for flyktning eller norsk utlendingspass, og som heller ikke har ID-dokumenter fra hjemlandet. Oppholdskortet ble innført i 2012 og bekrefter at utlendingen har oppholdstillatelse i Norge på den identiteten som fremgår av kortet. Innføringen av dette kortet gjør det enklere for brukerne å dokumentere oppholdstillatelsen overfor ulike aktører, så som arbeidsgivere, banker mv. Kortet, sammen med dokumentasjon på personnummer, anses å tilfredsstille hvitvaskingsregelverkets krav for gyldig legitimasjon i forbindelse med etablering av grunnleggende banktjenester, som for eksempel etablering av ordinær bankkonto og ordinær betalingsformidling som ikke krever bank-ID.

Hva gjelder politiets rutiner for innleverte dokumenter, opplyser Politidirektoratet at dagens rutiner er at alle innleverte identitetsdokumenter i forbindelse med en asylsøknad blir loggført i politiets systemer. Dokumentene skannes og lagres også elektronisk. Den som leverte dokumentet får en kvittering for innleveringen og en kopi av dokumentet. Identitetsdokumenter blir så vurdert med tanke på ekthet og utlevert fra politidistriktet vedkommende bor i når asylsaken er endelig avgjort. Dokumenter som blir ansett som klare forfalskninger leveres ikke ut igjen.

SPØRSMÅL NR. 277**Innlevert 27. november 2014 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 4. desember 2014 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Jihadister fra terrororganisasjonen ISIL skal ifølge NRK ha overtatt sykehuset i Tal Abyad i Syria for å behandle skadede IS-krigere. Norske skattepenger brukes gjennom organisasjonen Norwac til sykehuset, som er pusset opp for norske midler.

Hva gjør utenriksministeren for å sikre at norske bistandsmidler ikke brukes til å drive sykehus eller annen virksomhet i Syria og Irak som kontrolleres av ISIL og brukes i deres militære virksomhet i disse landene?»

BEGRUNNELSE:

Sykehuset skal ha bidratt positivt i regionen før det ble overtatt av ISIL. Det er viktig å ikke kutte bistand til sykehus eller annet som primært hjelper sivilbefolkningen, men det må forhindres at midlene går til terroristene i ISIL. Den siste tiden fremkommer det opplysninger om at det aktuelle sykehuset ikke i realiteten behandler sivile fordi det styres av ISIL som prioriterer egne soldater først og i praksis driver det som et feltsykehus militært.

Svar:

ISILs brutale fremrykning fører til store lidelser og enorme humanitære behov. Det er nå ifølge FN 12,2 millioner mennesker i Syria som har behov for humanitær hjelp. Nesten 5 millioner av disse befinner seg i områder av Syria der FN har liten eller ingen tilgang, og opp mot 2,5 millioner av disse bor i områder kontrollert av ISIL.

Frem til juni i år har FN vært forhindret fra å gi humanitær støtte i Syria på tvers av nasjonale grenser til områder utenfor Assad-regimets kontroll. FNs sikkerhetsråd vedtok da resolusjon 2165 som ga mandat

til å gjøre dette og dermed nå flere mennesker, spesielt i Nord-Syria. FN er fortsatt avhengig av de internasjonale frivillige organisasjonene for å drive humanitært arbeid i områder av Syria som ikke er kontrollert av syriske myndigheter.

Norge har siden 2012 finansiert frivillige organisasjoner som gir grensekryssende humanitær støtte til områder der FN ikke har hatt tilgang. NORWAC er en av disse aktørene. Da NORWAC innledet prosjektet i Tal Abyad, var området under kontroll av den moderate syriske opposisjonen. ISIL har gradvis tatt over, og har nå kontroll over området.

Utenriksdepartementet forutsetter at norsk hjelp gis i samsvar med de humanitære prinsippene om nøytralitet, uavhengighet og ikke-diskriminering. Det er uakseptabelt dersom det stemmer at et NORWAC-støttet sykehus i Syria kontrolleres av ISIL eller drives etter andre prinsipper enn de rent humanitære.

Vi har bedt NORWAC om en full rapport for å bringe på det rene om opplysningene stemmer. Alle overføringer til sykehuset er stanset i påvente av en konklusjon i saken. Det er en utfordring å få god og verifiserbar informasjon om situasjonen i ISIL-kontrollerte områder. Det er uaktuelt å videreføre finansieringen dersom NORWAC ikke kan skape trygghet for at sykehuset ikke er under ISIL-kontroll.

Utenriksdepartementet har regelmessig kontakt med våre partnere om deres arbeid i regionen, der vi også får informasjon om deres risiko- og sikkerhetsvurderinger og rutiner. Organisasjonene er pålagt å varsle UD umiddelbart ved sikkerhetsbrudd og å følge de humanitære prinsippene i deres arbeid. Vi vil fortsette å ha nær kontakt med de humanitære aktørene om dette i tiden fremover og fortløpende redegjøre for premissene for støtte.

SPØRSMÅL NR. 278**Innlevert 27. november 2014 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 5. desember 2014 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«Hvilken fremdrift legger departementet opp til i den videre behandlingen av EUs energieffektiviseringsdirektiv?»

BEGRUNNELSE:

Det svensk-norske sertifikatmarkedet gir betydelig vekst på tilbudssiden i kraftmarkedet, og kan forventes å gi prisseffekter som bremser det langsiktige arbeidet med energieffektivisering i alle sektorer. Samtidig oppstår det muligheter for å bruke den fornybare energien til å fortrenge direkte bruk av fossil energi til fordel for mer effektive elektriske løsninger (for eksempel varmepumper og elbiler). Norge trenger en plan for (hva vi ønsker å oppnå med) energieffektivisering. Oppfølgingen av EUs Energieffektiviseringsdirektiv kan være et av elementene i en slik plan. Slik vi forstår regjeringens beskrivelse på Europaportalen, har direktivets EØS-relevans vært til vurdering i Olje- og energidepartementet siden oktober 2013. Der ligger saken fremdeles.

Svar:

Energieffektiviseringsdirektivet er et omfattende og komplekst direktiv som berører flere departementers ansvarsområder. Departementene arbeider med å avklare direktivets materielle innhold, og om direktivet er EØS-relevant. Jeg er opptatt av at dette arbeidet gjennomføres på en god måte og med god fremdrift.

Dersom EFTA-landene vurderer direktivet som EØS-relevant, vil den innlemmes i EØS-avtalen og gjennomføres i norsk rett.

Uavhengig av EUs politikk på området, er jeg opptatt av at vi har en god politikk for energieffektivisering som er tilpasset norske forhold. Det er på plass en rekke virkemidler som påvirker energibruken og stimulerer til økt energieffektivitet. Avgifter knyttet til energibruk er viktige. Krav om merking og energikrav til produkter er harmonisert med kravene i EU. Det er innført strenge krav til energibruk i nye bygg og ved større rehabiliteringer. Gjennom Enova tilbys det rådgivning og investeringsstøtte på en rekke områder, blant annet innen industri, fornybar varme, yrkesbygg, husholdninger og utvikling av energi- og klimateknologi.

Regjeringen har blant annet lagt fram en tidsplan for å øke avkastningen fra Klima- og energifondet, og har fulgt opp i forslag til budsjett. Regjeringen har foreslått at Enova skal få nye oppgaver knyttet til miljøvennlig transport og til forvaltning av en rettighetsbasert enøk-ordning for private husholdninger fra 2015.

Regjeringen støtter forskning på effektiv energibruk blant annet gjennom forskningsprogrammet ENERGIX som forvaltes av Forskningsrådet.

Departementet arbeider med en stortingsmelding om en helhetlig energipolitikk. Det er naturlig at energibruk og energieffektivisering gis en grundig omtale i meldingen.

SPØRSMÅL NR. 279**Innlevert 27. november 2014 av stortingsrepresentant Gunnar Gundersen****Besvart 5. desember 2014 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Jeg har i etterkant av Fartsområdeutvalgets rapport fått informasjon om at rapporten ikke fullt ut gjenspeiler alle elementer som påvirker valg av register. Konkret blir det sagt at Ot.prp.nr. 58 (1993-94) åpnet for at lotterivirksomhet på skip som er i NOR og som går i rute mellom norsk og utenlandsk havn, kan drives i hovedsak til inntekt for skipet selv. Hensikten var å gi en konkurransefordel.

Medfører dette riktighet, og hvor stor fordel mener departementet det i så fall utgjør?»

BEGRUNNELSE:

Norsk maritim klynge er en viktig næringsklynge. Den sysselsetter mange og gir stor aktivitet og mye ringvirkninger i det ganske land. Det er sterk konkurranse mellom land og forskjellige registre når det gjelder hvor skip skal registreres og skipsfartsnærin-

gen har rammebetingelser som gjenspeiler det. Når alt dette nå er inne i en prosess og en gjennomgang er det viktig at all relevant informasjon med hensyn til hvilke insentiver og stimulanser det offentlige gir til næringsvirksomhet, er kjent.

I Fartsområdeutvalgets rapport er ikke lotteriloven og unntak som begunstiger visse typer virksomhet, nevnt. Samtidig er det åpenbart at et unntak fra lotteriloven som gjør at man får beholde det meste av overskuddet i virksomheten, påvirker konkurransen og valg av register. Det må derfor tas med i vurderingene og det må være full åpenhet om hvor store disse fordelene er. Videre har EU-kommisjonen stevnet Danmark inn for EU domstolen med et forbud mot alt salg av snus hvilket muligens også vil omfatte båter som er registrert i dansk register – DIS. Medieoppslag viser at snussalget i Norge øker kraftig og med de store avgiftsforskjellene mellom Norge og Sverige, kan det heller ikke utelukkes at salg av snus og inntekter fra dette salget, vil ha betydning for valg av register dersom forbudet blir noe av.

Svar:

Det er Kulturdepartementet som er ansvarlig departement for regelverket for lotterivirksomhet.

Reglene for lotterivirksomhet om bord på norske skip i rute mellom norsk og utenlandsk havn er nedfelt i forskrift nr. 1531 av 12.10.2008. Forskriften forvaltes av Lotteritilsynet. Forskriften er gitt iht. Lov om lotterier (Lotteriloven) av 24.02.1995, jf. § 2.1. I forarbeidene til loven (Ot.prp. nr. 58 (1993-1994)) opplyses bl.a. at hensikten med unntaket fra loven for norske skip i rute mellom norsk og utenlandsk havn er at «ved dette åpner man mulighet for

å hindre forskjellsbehandling på ferger avhengig om de er norsk registrert eller registrert i utlandet».

Tillatelse til lotterivirksomhet om bord på skip kan gis etter søknad til Lotteritilsynet. Et vilkår for tillatelse er at 20 % av overskuddet (netto omsetning) tilfaller en organisasjon som er godkjent etter forskrift av 21.12.2001 nr. 1366.

I henhold til opplysninger fra Lotteritilsynet er det bare Color Line som har fått tillatelse til å avholde lotteri på skip iht. nevnte forskrift. I 2012 var brutto omsetning fra lotteri på Color Lines skip iht. til tall fra Lotteritilsynet 430,8 millioner kroner. Av dette ble 344,4 millioner kroner utbetalt i gevinster til spillerne og total netto omsetning var derved 86,4 millioner kroner. I henhold til regelverket skal 20 % av netto omsetning utbetales til lotteriverdige organisasjoner som derved mottok 17,3 millioner kroner i 2012.

Regelverket og inntektsmulighetene fra lotterivirksomhet om bord på norske og utenlandske skip som går i rute mellom norsk og utenlandsk havn er ikke omtalt i rapporten fra Fartsområdeutvalget som ble overlevert til Næringsministeren 08.09.2014.

Til orientering kan opplyses at det er mulighet for å ha kasino og spilleautomater på utenlandsk registrerte ferger som anløper Norge enten de er registrert i Danmark eller Sverige. Dette tilsier at det norske regimet for lotterivirksomhet om bord på skip i rute mellom norsk og utenlandsk havn ikke nødvendigvis medfører noen konkurransefordel sammenlignet med alternative skipsregistre.

Når det gjelder inntekter fra av tax free salg så er dette omtalt i rapporten fra Fartsområdeutvalget.

SPØRSMÅL NR. 280

Innlevert 28. november 2014 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 5. desember 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Siste ukers fokus på psykisk syke i fengsel, har vist at det er et problem flere steder. Norsk Fengsels- og friomsorgsforbund betegner situasjonen som kritisk også i andre fengsler. Spesialisthelsetjenestene har ansvar for å bidra til et likeverdig tjenestetilbud. Innsatte har like rettigheter til helsehjelp som andre.

Hva vil justisministeren gjøre for å sikre at lovens bestemmelser oppfylles for innsatte og at perso-

nellressursene blir tilpasset situasjonen, uavhengig av hvor de sykeste soner?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har besøkt flere fengsler som forteller om store utfordringer knyttet til at man har psykisk ustabile personer, ofte med store atferds avvik i fengselet. Kristiansand, Oslo og Bergen har jeg besøkt, og i media har vi fått kjennskap til Tromsø og Ila. I for ek-

sempel Bergen har jeg fått opplyst at tvangsmiddelet reimseng anslagsvis er brukt to til tre ganger de siste ti år. Hittil i år er dette tvangsmiddelet brukt 9 ganger. Det rapporteres om varierende grad av samarbeid mellom helsetjenestene og sykehusene. Innsatte skal ha lik tilgang til nødvendig oppfølging og behandling under soning.

Lov om spesialisthelsetjeneste har følgende formål:

§ 1-1. Lovens formål

Lovens formål er særlig å

1. fremme folkehelsen og å motvirke sykdom, skade, lidelse og funksjonshemming
2. bidra til å sikre tjenestetilbudets kvalitet
3. bidra til et likeverdig tjenestetilbud
4. bidra til at ressursene utnyttes best mulig
5. bidra til at tjenestetilbudet blir tilpasset pasientenes behov og
6. bidra til at tjenestetilbudet blir tilgjengelig for pasientene.

Lov om gjennomføring av straff mv. omtaler i § 4 samarbeid med andre:

«Kriminalomsorgen skal gjennom samarbeid med andre offentlige etater legge til rette for at domfelte og innsatte i varetekt får de tjenester som lovgivning gir dem krav på. Samarbeidet skal bidra til en samordnet innsats for å dekke domfelte og innsattes behov og fremme deres tilpasning til samfunnet»

Mange av de som i dag utviser alvorlig psykiske eller atferdsmessige avvikende symptomer blir sykere av blant annet å sitte innelåst på cellene over lengre tid. Mangelen på personell, gjør at man i flere fengsler låser innsatte inne lengre nå enn tidligere, spesielt i helgene. Dette fører til mer isolasjon, altså mer av det som forverrer tilstanden deres.

Innsatte blir dårligere og ansatte opplever disse situasjonene som svært krevende. Det gir ansatte mange etiske og moralske utfordringer og det gir mindre tid til å drive generelt rehabiliteringsarbeid med øvrige innsatte. Det oppstår også krevende sikkerhetsmessige situasjoner knyttet til håndteringen av slike situasjoner.

Svar:

Situasjonen for psykisk syke i fengsel har stor oppmerksomhet både fra Justis- og beredskapsministeren og Helse- og omsorgsministeren. En undersøkelse gjennomført av Kompetansesenteret for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri Helseregion Sør-Øst viste at 92 % av utvalget på undersøkelsestidspunktet hadde tegn på minst en psykisk lidelse.

Helse- og omsorgsdepartementet har det overordnede ansvaret for helsetilbudet til innsatte i fengsel. Helsedirektoratet har ansvaret for den kommunale helse- og omsorgstjenesten, og de regionale helseforetakene har behandlingsansvar innenfor psykiatri og rusbehandling. Kriminalomsorgen har ansvaret for å legge til rette for at domfelte og innsatte får den helsetjenesten de har krav på etter loven.

Det er fengselslegen som overtar fastlegens rolle for de innsatte. I 6-8 fengsler gis polikliniske psykiatritjenester inne i fengselet. I andre fengsler må innsatte fremstilles til psykiatrisk behandling utenfor fengselet.

Kriminalomsorgen har en stor utfordring med noen få innsatte, som i tillegg til å være psykisk syke, også er utagerende og farlige. Enkelte av disse er så farlige både for seg selv og for andre at de av sikkerhetshensyn ikke kan plasseres i fellesskapsavdelinger.

Dette er en liten og svært resurskrevende gruppe som krever ekstraordinære tiltak som i noen tilfeller kan innebære isolasjon i en periode. Andre tiltak er forsterket bemanning som for eksempel opp til fire betjenter pr innsatt ved lufting. Jeg er for øvrig i likhet med representanten, bekymret for bruken av sikkerhetscelle og reimseng, og vil be Kriminalomsorgsdirektoratet om en rapport.

Jeg er opptatt av å legge til rette for aktiviteter slik at innsatte med psykiske helseproblemer får et bedre tilbud. Regjeringen har allerede styrket tilbudet ved Ila fengsel og forvaringsanstalt til innsatte med særlig behov på grunn av sin psykiske helsegjennom en bevilgning på 5 mill. kroner i RNB for 2014. Det er foreslått å videreføre styrkingen med 10 mill. kroner i neste års budsjett. Bevilgningen dekker blant annet utgifter til økt bemanning.

Jeg har løpende og tett dialog med helse- og omsorgsministeren om utfordringene.

Det er også tett samarbeid mellom kriminalomsorgen og helsemyndighetene om oppfølgingen av denne gruppen innsatte.

SPØRSMÅL NR. 281**Innlevert 28. november 2014 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 5. desember 2014 av ministeren ved Statsministerens kontor for samordning av EØS-saker og forholdet til EU Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Kan statsråden leggje fram eit detaljert oversyn over samtlege prosjekt som har motteke støtte gjennom EØS-midlane for inneverande periode med utbetalingar til EØS-midlar (2009-2014) ved å vise kvart enkelt prosjekt som er løyvd pengar, kvifor prosjektet er kvalifisert til støtte, samt kor stor støtte kvart prosjekt har motteke?»

GRUNNGJEVING:

Noreg er i desse dagar i forhandlingar med EU om ei vidareføring av norske utbetalningar av EØS-midlar. Noregs utbetalningar til EØS-midlar har vore sterkt aukande dei siste periodane. Senterpartiet har prøvd å få svar frå UD på spørsmål om korleis midlane som vert løyvde er fordelte mellom mottakarlanda, men er i direkte kontakt med UD nekta slikt innsyn. Det vil vera grunnleggjande udemokratisk om norske folkevalde ikkje vert gitt innsyn i korleis milliardar av norske skattebetalarar sine pengar vert nytta.

Svar:

EØS-midlane vert styrt etter ein programmodell i tråd med avtalane med EU som blei inngått i 2010. Dermed er eit større ansvar for gjennomføringa lagt til mottakarlanda og det nasjonale kontaktpunktet i kvart land. Givarlanda godkjenner programma, medan operatørane for kvart program (i hovudsak frå mottakarlanda) er ansvarlege for å velje prosjekt som

skal få støtte i tråd med regelverk og målsettingar innanfor det enkelte program. Dette bidreg også til å styrke forvaltningskompetansen i mottakarlanda. Gjennom sekretariatet for EØS-midlane i Brussel gjennomfører vi revisjonar og evalueringar og overvaker at regelverk og målsettingar for programma blir etterfølgt. Vedlagd sendast oversikt over prosjekt som per i dag er registrert i prosjektdatabasen for EØS-midlane for 2009 – 2014. Prosjektdatabasen (<http://eeagrants.org/project-portal/2009-2014>) gjev informasjon om kor mykje kvart prosjekt får i støtte i tillegg til bakgrunn og føremål med prosjekta. Per i dag er om lag 2 000 prosjekt registrert i databasen. Talet er venta å auke fram mot slutten av programperioden i 2016/2017.

I det skriftlege spørsmålet viser Senterpartiet til at dei har freista å få svar frå Departementet på spørsmål om korleis dei tildelte midlane er fordelt mellom mottakarlanda, og det vert vist til at ein i direkte kontakt med UD er nekta slikt innsyn. Departementet går ut frå at dette gjeld spørsmålet frå Utanriks- og forsvarspolitisk rådgjevar for Senterpartiet si stortingsgruppe, Per Martin Sandtrøen, av 7. november 2014. Dette spørsmålet vart svart på av statssekretær i Utanriksdepartementet, Ingvild Næss Stub, 11. november 2014.

Vedlegg til svar: <https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2014-2015/dok15-201415-0281-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 282**Innlevert 28. november 2014 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 8. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Overvekt er et økende problem også blant barn og unge. Poliklinikk for overvekt ved Haukeland Universitetssykehus, som startet i 2012, har i samarbeid med internasjonalt ledende forskningsmiljø utviklet en familiebasert atferdsbehandling som har

gitt svært gode resultater. Effekten er størst for barn under 10 år.

Hva vil helseministeren gjøre for å styrke andre behandlingstilbud enn kirurgi for overvekt og fedme, samt strategi for å forebygge overvekt spesielt blant barn og unge?»

BEGRUNNELSE:

Under Helse-Bergen er det etablert en Poliklinikk for overvekt. Det er et samarbeid mellom Psykologisk institutt ved UiB og Haukeland Universitetssykehus. De har tatt i bruk familiebasert atferdsbehandling (FABO) som har gitt særdeles gode resultater spesielt for barn under 10 år.

Siden oppstart i 2012 har Poliklinikken hatt oppfølging av ca. 250 barn og deres familier. De tar i mot ca. to nye familier i uken, som er henvist fra fastlege. Behandlingen består av 17 ukentlige samtaler med samme behandler og deretter månedlig oppfølging av lokal helsesøster og legekontroll på Poliklinikken hver 6.mnd.

Alle nye pasienter/familiene blir spurt om de ønsker å gå inn i «FABO» studien. Pasienter må gjennom individuelle konsultasjoner før oppstart av behandlingskurs eller henvisning til kirurgi. De fleste får anbefalt kurs før eventuelt bariatrisk kirurgi. Fra senteret ble etablert i 2012, har 382 voksne pasienter gjennomført livsstilskurs. Det er lange ventelister og alle pasientene har rett til prioritert helsehjelp innen ett år.

Det er flere miljøer i Norge som har henvendt seg og ønsker samarbeid om familiær atferdsbehandling. Kristiansand arbeider for å etablere tilsvarende virksomhet i tett dialog med Poliklinikken i Bergen.

I tillegg til å behandle de med sykelig overvekt, er det et stort behov for kompetanseheving og implementering av tiltak mot overvekt i primærhelsetjenesten, basert på ny kunnskap.

Poliklinikken er faglig ledende i Norden og har et godt samarbeid med anerkjente internasjonale kapasiteter på feltet: Professor Denise Wilfley ved Washington University of St. Louis.

Poliklinikken er tverrfaglig sammensatt, med ernæringsfysiolog, fysioterapeut og psykolog en dag i uken, en barnelege to dager i uken og en sykepleier på hel tid. Poliklinikken har i tillegg til utfordringer med ventelister, også hatt ressurser til å gi kompetanseoverføring til primærhelsetjenesten og bidra til å etablere flere slike kompetansemiljø i andre regioner. Samtidig som senteret deltar i internasjonale studier for forebygging og behandling av sykelig overvekt.

I media har det vært mye oppmerksomhet om operasjoner av overvektige, men lite om alternative behandlingsformer. Det samme gjelder forebygging av overvekt. Sykelige overvektige barn har ikke samme rettigheter som en del andre diagnosegrupper, for eksempel hva gjelder økt antall stønad dager. Dette gjør det vanskeligere for familiebasert atferdsbehandling som innebærer at familier skal møte en time hver uke i 17 uker. Det er heller ikke anledning for foreldre å bruke ordningen med opplæringspenger. Helsedirektoratet har heller ikke tilskuddsmidler rettet mot overvekt/fedme.

Svar:

Fedme hos barn er som representanten beskriver, et problem som ofte påvirker og utfordrer hele familien. Arbeidet med å motvirke økt forekomst av overvekt og sykelig overvekt må føres på mange plan og involvere alle ledd i helsetjenesten.

Jeg arbeider nå med en stortingsmelding om folkehelsepolitikken, sammen med flere andre departementer. Denne skal legges fram våren 2015. Det å fremme gode levevaner og forebygge overvekt og livsstilssykdommer vil være en sentral del av meldingen, der jeg vil beskrive nærmere hva regjeringen vil gjøre på dette området. Det er mulig å forebygge overvekt og fedme gjennom bedre kostvaner og en mer fysisk aktiv befolkning.

Da er to grep viktige: universelle tiltak som når frem til alle, blant annet generelle velferdsordninger, og innsats målrettet mot risikogrupper med behov for individuelt tilpasset oppfølging.

Barnehage, skole, fritid og nærmiljø og helsestasjons- og skolehelsetjenester viktige arenaer for å informere om og legge til rette for levevaner som fremmer helse og forebygger sykdom.

Morsmelkernærte barn har redusert risiko for overvekt. Helsestasjonen spiller en viktig rolle i veiledningen for å fremme amming. Retningslinjene for spedbarns ernæring er nå under revisjon. Norge har sluttet seg til EUs Action Plan on Childhood Obesity og er også med i en Joint Action (JA) om Nutrition and Physical Activity under EUs tredje helseprogram som starter opp i 2015. Handlingsplanen omfatter bl.a. merking/informasjon om matens innhold på pakninger etc; mat og fysisk aktivitet i barnehage og skole og tidlig intervensjon ift gravide og småbarnsforeldre. Forebyggingstiltak starter allerede i graviditeten, og veiledning til helsepersonell om fedme og overvekt skal tas med når retningslinjene for svangerskapsomsorgen revideres.

En landsrepresentativ studie over høyde, vekt og midjemål (Folkehelseinstituttet) tyder på at vekten de senere årene (2008-2012) har stabilisert seg. Likevel er det bekymringsfullt at norske data viser at en av seks 9-åringer har overvekt eller fedme. Studien skal gjentas i 2015.

I skolen pågår videre en rekke satsinger. Skolen når alle barn og unge, og den kan derfor gi alle elever gjennom tilpasset opplæring muligheter til fysisk aktivitet og bevegelseserfaring, og dermed grunnlag for helse og et godt læringsmiljø. Når det gjelder kosthold er Helsedirektoratet i gang med å revidere retningslinjer for måltider i skolen, inkludert skolefritidsordningen. Det er også opprettet et nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet i skolen som åpnet høsten 2014. Senteret skal bidra til å styrke barnehagens og skolens rolle som helsefremmende og forebyggende arenaer for barn og unge.

Et av målene i samhandlingsreformen har vært å styrke det forebyggende arbeidet med vekt på tidlig intervensjon. Utfordringen med overvekt hos barn og unge har vært adressert i skolehelsetjenesten gjennom flere år. Forestående retningslinjer for helsestasjon og skolehelsetjeneste vil omhandle og gi anbefalinger når det gjelder forebyggende tiltak.

Mange frisklivssentraler har inngått samarbeid med helsestasjonene om tilbud til barn og unge, bl.a. i Østfold, Bergen, Hedmark og Oppland. Frisklivssentralene følger anbefalingene fra nasjonale myndigheter og det som omtales i relevante faglige retningslinjer.

Behandling i helsetjenesten vil ha et langsiktig perspektiv og i det alt vesentlige være forankret i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Behandlingen må involvere flere faggrupper og innrette seg mot hele familien.

Helsedirektoratet ga i 2011 ut faglige retningslinjer for forebygging og behandling av overvekt og fedme blant barn.

Spesialisthelsetjenesten skal bidra med diagnostikk og behandling av alvorlig overvekt med følgesykdommer. Utredningen må skje i tverrfaglige team og involvere både barnet og familien. Slike tilbud er etablert flere steder i landet f.eks. i Helse Bergen HF slik representanten viser til. En slik oppfølging må foregå over lang tid og må skje i samarbeid mellom primær- og spesialisthelsetjenesten.

Rådet for kvalitet og prioritering i helsetjenesten har i 2014 behandlet en sak angående fedmekirurgi. Saken resulterte i et vedtak med en oppfølgingsbestilling. I mai 2015 vil rådet derfor komme tilbake til saken om fedme. Tematikken for oppfølgingssaken vil knytte seg til folkehelseutfordringen. Rådet ønsker å «belyse hvordan fedme kan forebygges, blant annet med strukturelle tiltak, hvordan styrke ikke-operative behandlingsmetoder, særlig hos barn, unge og familier, samt hvordan unngå sykeliggjøring av barn i risikosonen».

Dette er viktige tiltak som jeg ønsker å bygge videre på.

SPØRSMÅL NR. 283

Innlevert 28. november 2014 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 5. desember 2014 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«I januar 2014 sa kulturministeren at hun ville følge opp Medietilsynet for å finne praktiske løsninger, slik at avisene fikk økt økonomisk forutsigbarhet. Det har ikke skjedd noe endring i utbetalingsrutinene for produksjonsstøtten. Selv om beregningsgrunnlaget er klart tidlig vår, så kommer tilsagnet så sent at seriøse aviser ikke har mulighet til å planlegge driften ut fra produksjonsstøtten.

Hva vil statsråden gjøre for å få økt forutsigbarhet innenfor dagens regelverk for utbetalingsrutiner av produksjonsstøtten?»

Svar:

Som lovet i mitt brev til Stortinget av 12. februar i år, har jeg bedt Medietilsynet vurdere muligheten for å få utarbeidet en prognose for beregning av produksjonstilskudd på et tidligere tidspunkt. Formålet er å gi mottakerne av tilskudd mer forutsigbare driftsrammer.

Medietilsynets forslag ble lagt fram for departementet 8. august 2014. Etter å ha vurdert ulike mo-

deller og drøftet spørsmålet med bransjeorganisasjonene, foreslo Medietilsynet at det utarbeides en årlig prognose for tildeling av produksjonstilskudd i april. Tilsynet viser til at opplagstallene da vil være klare, i tillegg til at alle søknader om produksjonstilskudd vil være mottatt. Det vil likevel fortsatt være usikkerhet knyttet til prognosene, blant annet på grunn av manglende informasjon om regnskap, konserntransaksjoner og fastsetting av tilskuddssatser i departementet mm.

Endelig fordeling av tilskuddet kan ikke skje før all relevant informasjon er mottatt. Slik dagens tilskuddsordning er utformet, vil all informasjon som har betydning for beregning av tilskudd først foreligge i august i tilskuddsåret. Etter dette utarbeider tilsynet forslag til tilskuddssatser, der det tas hensyn til bevilget beløp, den økonomiske utviklingen i de ulike gruppene av tilskuddsmottakere og drøftinger med bransjeorganisasjonene. Først når departementet har besluttet tilskuddssatser, kan tilsynet fatte endelig vedtak om tildeling.

Det er derfor viktig å avveie hensynet til tilskuddsmottakernes informasjonsbehov mot usikker-

heten i prognosene. Generelt vil det knytte seg større usikkerhet til en prognose jo tidligere den utarbeides. I lys av dette mener jeg at tilsynets forslag om en prognose i april framstår som et fornuftig kompromiss. Jeg viser også til at forslaget støttes av Medie-

bedriftenes landsforening og Landslaget for lokalaviser. Departementet har derfor i brev av 26. august 2014 bedt Medietilsynet endre sine rutiner i tråd med forslaget. Rutinene vil bli lagt om med virkning fra og med tilskuddsåret 2015.

SPØRSMÅL NR. 284

Innlevert 28. november 2014 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud

Besvart 5. desember 2014 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Er det nødvendig å gjøre lovendringer for å kunne avsette en bestemt sum av spilleoverskuddet (idrettsformål) som driftstilskudd til kostnadskrevende anlegg, og i så fall hvilke paragrafer må endres?»

BEGRUNNELSE:

Det er opprettet en ordning som gjør at nasjonalanlegg mottar støtte gjennom idrettens andel av spilleoverskuddet.

To anlegg, Skiflygingsbakken i Vikersund og Bob og akebanen på Lillehammer er ikke nasjonalanlegg, men brukes til internasjonale arrangementer. Disse anleggene er kostnadskrevende å drifte.

I forbindelse med budsjettarbeidet ønsker Arbeiderpartiet at det øremerkes en sum av idrettens andel av spilleoverskuddet til dette formålet. I forbindelse med dette, hevdes det at Kulturdepartementet mener det foretas en lovendring.

Svar:

Spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet er hjemlet i lov om pengespill mv. (pengespilloven) av 28. august 1992 nr. 103 med senere endringer, der det i § 10 blant annet står:

Midlene til idrettsformål og samfunnsnyttige eller humanitære organisasjoner som ikke er tilknyttet Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité, fordeles av Kongen.

Med hjemmel i lov om pengespill m.v., vedtok statsråd 11. desember 1992 forskrift om fordeling av

overskuddet fra Norsk Tipping AS til idrettsformål, der det i § 3 står:

Hovedretningslinjene for bruk av idrettens andel av overskuddet til Norsk Tipping AS er at:

- midlene i første rekke brukes til utbygging av idrettsanlegg
- det ytes midler til Norges Idrettsforbunds administrasjon og viktige arbeidsoppgaver
- det ytes midler til andre idrettsoppgaver og formål som departementet finner berettiget til stønad

I henhold til forskriftens § 3, bokstav a, skal spilleoverskuddet til idrettsformål først og fremst brukes til utbygging av idrettsanlegg (investeringstilskudd). Det følger videre av forskriftens § 3, bokstav c, at departementet er bemyndiget til å yte tilskudd fra spilleoverskuddet til andre idrettsoppgaver og formål. Tilskudd til drift av idrettsanlegg fordrer dermed ikke en lovendring.

Jeg viser imidlertid til at det i dagens tilskuddsordning ikke ytes tilskudd til drift. Dette følger også av departementets vedtatte bestemmelser om tilskudd til idrettsanlegg. Tilskuddet fra spillemidlene til idrettsanlegg er en toppfinansiering. Drift er anleggseiers ansvar. Staten eier ingen idrettsanlegg.

Jeg viser også til at skiflyvningsbakken i Vikersund er et nasjonalanlegg og er således underkastet en avtale hvor det framkommer at anleggseier er ansvarlig for drift. For nasjonalanlegg kan det derimot omsøkes høyere tilskuddsandeler til investeringer enn for de fleste ordinære idrettsanlegg.

SPØRSMÅL NR. 285**Innlevert 28. november 2014 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 5. desember 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«I IA-avtalen står det at «Regjeringen vil ikke foreslå endringer i sykelønnsordningen i avtaleperioden, verken for arbeidstakere eller arbeidsgivere, med mindre partene er enige om dette».

Kan statsråden forklare hvordan endringen i fordelingen av sykelønnsutgifter som kommer fram i Kommunal Rapport torsdag 27. november ikke er et brudd på IA-avtalen?»

Svar:

Arbeidsgivere utbetaler sykepenger i de første 16 kalenderdagene (arbeidsgiverperioden) av en sykmeldingsperiode, mens trygden utbetaler sykepenger etter utløpet av arbeidsgiverperioden. Folketrygdloven § 8-19 gir nærmere bestemmelser om arbeidsgiverperioden, herunder hvorvidt et nytt sykefravær skal regnes med i forrige arbeidsgiverperiode eller om det inntreier en ny arbeidsgiverperiode. Bestemmelsens fjerde ledd angir når det er opptjent ny arbeidsgiverperiode og lyder som følger:

«Når arbeidsgiveren har utbetalt sykepenger i en full arbeidsgiverperiode, skal det ikke inntre noen ny arbeidsgiverperiode ved sykdom som inntreffer innen 16 dager etter at vedkommende arbeidstaker har gjenopptatt arbeidet.»

Saken gjelder spørsmålet om når arbeidet skal anses gjenopptatt for en arbeidstaker som jobber deltid og mottar en gradert tjenstepensjon, uten at det er inngått en ny skriftlig arbeidsavtale om redusert arbeidstid. Ankenemnda for sykepenger i arbeidsgiverperioden har i flere kjennelser lagt til grunn at det ikke er noe absolutt krav om at arbeidsavtalen formelt er endret for at arbeidet skal anses gjenopptatt. I tilfeller der arbeidstakeren er innvilget gradert uføretelse, og arbeidsgiver er kjent med at den delvise arbeidsuførheten er varig, er det lagt til grunn at arbeidsavtalen anses for reelt sett å være endret. Det vil da kunne inntre ny arbeidsgiverperiode selv om den skriftlige arbeidsavtalen ikke er endret.

Selv om det etter praksis fram til juni 2014 skal foretas en skjønnsmessig helhetsvurdering av om arbeidsavtalen i praksis må anses å være endret, har det fram til nå dermed i prinsippet vært mulig for ar-

beidsgivere å innrette seg slik at de i stor grad unngår å utbetale sykepenger i arbeidsgiverperioden. Dette kan gjøres ved å unnlate å endre arbeidsavtalen, selv i tilfeller der det er overveiende sannsynlig at arbeidstakeren aldri kommer til å jobbe i den opprinnelige stillingsandelen. Når ny arbeidsgiverperiode ikke anses opptjent og det derfor ikke foreligger rett til sykepenger fra arbeidsgiver, har trygden gitt sykepenger de første 16 sykefraværsdagene.

For å få en klar bestemmelse for når arbeidet skal anses gjenopptatt, ble praktiseringen av § 8-19 fjerde ledd fra juni 2014 derfor endret, slik at det er satt en grense på 26 uker for hvor lenge man kan motta en gradert tjenstepensjon uten at ny arbeidsgiverperiode inntreffer. Endringen innebærer at alle arbeidsgivere etter en slik periode vil få ansvar for å betale lønn i arbeidsgiverperioden, mens det tidligere langt på vei kun gjaldt arbeidsgivere som også endret den formelle arbeidsavtalen i tråd med endrede realiteter. Endringen bidrar dermed til en likebehandling mellom arbeidsgivere som oppdaterer arbeidsavtalen og de som ikke gjør det.

Jeg gjør oppmerksom på at dersom arbeidstaker har langvarig eller kronisk sykdom som medfører risiko for særlig stort sykefravær, kan det også framover søkes om at trygden dekker sykepenger i arbeidsgiverperioden, jf. folketrygdloven § 8-20.

Rundskrivsendringen dreier seg med andre ord ikke om å utvide arbeidsgiveres ansvar for utbetaling av sykepenger, men om å få en klar fortolkning av når arbeidstakeren har gjenopptatt arbeidet slik at det løper en ny arbeidsgiverperiode. Jeg mener derfor at endringen ikke kan sies å være i strid med IA-avtalen.

Samtidig indikerer brevet fra KS og Spekter, som det er referert til i Kommunal Rapport torsdag 27. november, at de økonomiske konsekvensene av rundskrivsendringen er langt større enn det departementet og direktoratet hittil har antatt. Departementet vil derfor nå gi Arbeids- og velferdsetaten beskjed om å gå tilbake til tidligere praksis. Samtidig vil jeg drøfte nærmere med partene hvordan begrepet «gjenopptatt arbeidet» i § 8-19 fjerde ledd skal forstås for personer som kombinerer arbeid med gradert tjenstepensjon.

SPØRSMÅL NR. 286**Innlevert 28. november 2014 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 8. desember 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Hva slags faktagrunnlag bygger statsråden den siste påstanden sin på?»

BEGRUNNELSE:

Statsråden skriver i Dagens Næringsliv 6. november 2014 at Regjeringen har bevilget 135 millioner kroner direkte rettet mot å hindre sosial eksklusjon av barn. Videre skriver statsråden at dette er mer enn noen annen regjering har bevilget før.

Svar:

I begrunnelsen til spørsmålet vises det til en artikkel jeg skrev i Dagens Næringsliv 6. november 2014, der jeg hevdet at denne regjeringen bevilger mer til tiltak rettet mot å hindre sosial eksklusjon enn den forrige regjeringen.

Stoltenberg-regjeringen foreslo i Prop. 1 S (2013-2014) å bevilge 96 mill. kroner over kap. 857, post 61 til etablering av en ny nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom. Bevilgningen ble økt til 111 mill. kroner i Innst. 14 S (2013-2014) som følge av budsjettforliket mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Tilskuddsordningen ble tilført et engangsbeløp på 5 mill. kroner av regjeringen Solberg i Revidert nasjonalbudsjett for 2014, jf. Prop. 93 S (2013-2014).

I Prop. 1 S (2014-2015) er det foreslått bevilget 114,9 mill. kroner over kap. 857, post 61 Nasjonal tilskotsordning mot barnefattigdom. På posten inngår også øremerkede tilskudd til Ferie for alle (Røde Kors), pilotprosjektet FRI (Kirkens Bymisjon) og Barnas stasjon (Blå Kors).

Som følge av avtale om statsbudsjettet for 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre foreslås kap. 857, post 61 økt med 20 mill. kroner i 2015 til nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom. Det foreslås også økt støtte til ferietiltak til vanskeligstilte barn med 2 mill. kroner på posten. Forslag til bevilgning over kap. 857, post 61 er med dette 136,9 mill. kroner.

Regjeringen foreslår i Prop. 1 S (2014-2015) å øke bevilgningen over kap. 857, post 60 til tilskuddsordningen Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn med 5 mill. kroner i 2015. Forslag til bevilgning over kap. 857, post 60 er 28,2 mill. kroner.

Det gis også tilskudd til tiltak som bidrar til aktivitet og deltakelse blant utsatte barn og unge over statsbudsjettets kap. 621, post 63 Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte. Tilskudd til tiltak for å forebygge og redusere fattigdom blant barn og barnefamilier som er i kontakt med de sosiale tjenestene i NAV-kontoret ble av Stoltenberg-regjeringen i Prop. 1 S (2013-2014) økt med 20 mill. kroner til 45 mill. kroner i 2014. Tilskuddsmidlene foreslås videreført i Prop. 1 S (2014-2015).

SPØRSMÅL NR. 287**Innlevert 28. november 2014 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 5. desember 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Er denne regelendringen diskutert med partene i arbeidslivet, og som del av IA-forhandlingene, og hvorfor er ikke Stortinget informert om denne vesentlige endringen?»

BEGRUNNELSE:

I Kommunal Rapport 27.11.14 står det å lese at NAV og Departementet i et rundskriv innfører endringer i tolkningen av folketrygdlovens paragraf 18-9 med en ny arbeidsgiverperiode hvis arbeidstageren har gjenopptatt arbeidet delvis og samtidig har mottatt gradert tjenestepensjon. Dette vil medføre en forflytting av utgifter fra folketrygden over på arbeidsgivere.

Svar:

Spørsmålsstilleren viser til at det i Kommunal Rapport torsdag 27. november står at NAV og departementet i et rundskriv innfører endringer i tolkningen av folketrygdloven § 8-19 med en ny arbeidsgiverperiode hvis arbeidstaker har gjenopptatt arbeidet delvis og samtidig har mottatt gradert tjenstepensjon. Spørsmål om samme praksisendring er for øvrig nylig også reist i skriftlig spørsmål nr. 285 fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø.

Arbeidsgivere utbetaler sykepenger i de første 16 kalenderdagene (arbeidsgiverperioden) av en sykmeldingsperiode, mens trygden utbetaler sykepenger etter utløpet av arbeidsgiverperioden. Folketrygdloven § 8-19 gir nærmere bestemmelser om arbeidsgiverperioden, herunder hvorvidt et nytt sykefravær skal regnes med i forrige arbeidsgiverperiode eller om det inntreffer en ny arbeidsgiverperiode. Bestemmelsens fjerde ledd angir når det er opptjent ny arbeidsgiverperiode og lyder som følger:

«Når arbeidsgiveren har utbetalt sykepenger i en full arbeidsgiverperiode, skal det ikke inntre noen ny arbeidsgiverperiode ved sykdom som inntreffer innen 16 dager etter at vedkommende arbeidstaker har gjenopptatt arbeidet.»

Saken gjelder spørsmålet om når arbeidet skal anses gjenopptatt for en arbeidstaker som jobber deltid og mottar en gradert tjenstepensjon, uten at det er inngått en ny skriftlig arbeidsavtale om redusert arbeidstid. Ankenemnda for sykepenger i arbeidsgiverperioden har i flere kjennelser lagt til grunn at det ikke er noe absolutt krav om at arbeidsavtalen formelt er endret for at arbeidet skal anses gjenopptatt. I tilfeller der arbeidstakeren er innvilget gradert uføretelse, og arbeidsgiver er kjent med at den delvise arbeidsuførheten er varig, er det lagt til grunn at arbeidsavtalen anses for reelt sett å være endret. Det vil da kunne inntre ny arbeidsgiverperiode selv om den skriftlige arbeidsavtalen ikke er endret.

Selv om det etter praksis fram til juni 2014 skal foretas en skjønnsmessig helhetsvurdering av om arbeidsavtalen i praksis må anses å være endret, har det fram til nå dermed i prinsippet vært mulig for arbeidsgivere å innrette seg slik at de i stor grad unngår

å utbetale sykepenger i arbeidsgiverperioden. Dette kan gjøres ved å unnlate å endre arbeidsavtalen, selv i tilfeller der det er overveiende sannsynlig at arbeidstakeren aldri kommer til å jobbe i den opprinnelige stillingsandelen. Når ny arbeidsgiverperiode ikke anses opptjent og det derfor ikke foreligger rett til sykepenger fra arbeidsgiver, har trygden gitt sykepenger de første 16 sykefraværsdagene.

For å få en klar bestemmelse for når arbeidet skal anses gjenopptatt, ble praktiseringen av § 8-19 fjerde ledd fra juni 2014 derfor endret, slik at det er satt en grense på 26 uker for hvor lenge man kan motta en gradert tjenstepensjon uten at ny arbeidsgiverperiode inntreffer. Endringen innebærer at alle arbeidsgivere etter en slik periode vil få ansvar for å betale lønn i arbeidsgiverperioden, mens det tidligere langt på vei kun gjaldt arbeidsgivere som også endret den formelle arbeidsavtalen i tråd med endrede realiteter. Endringen bidrar dermed til en likebehandling mellom arbeidsgivere som oppdaterer arbeidsavtalen og de som ikke gjør det.

Jeg gjør oppmerksom på at dersom arbeidstaker har langvarig eller kronisk sykdom som medfører risiko for særlig stort sykefravær, kan det også framover søkes om at trygden dekker sykepenger i arbeidsgiverperioden, jf. folketrygdloven § 8-20.

Rundskrivsendringen dreier seg med andre ord ikke om å utvide arbeidsgiveres ansvar for utbetaling av sykepenger, men om å få en klar fortolkning av når arbeidstakeren har gjenopptatt arbeidet slik at det løper en ny arbeidsgiverperiode. Jeg mener derfor at endringen ikke kan sies å være i strid med IA-avtalen.

Samtidig indikerer brevet fra KS og Spekter, som det er referert til i Kommunal Rapport torsdag 27. november, at de økonomiske konsekvensene av rundskrivsendringen er langt større enn det departementet og direktoratet hittil har antatt. Departementet vil derfor nå gi Arbeids- og velferdsetaten beskjed om å gå tilbake til tidligere praksis. Samtidig vil jeg drøfte nærmere med partene hvordan begrepet «gjenopptatt arbeidet» i § 8-19 fjerde ledd skal forstås for personer som kombinerer arbeid med gradert tjenstepensjon.

SPØRSMÅL NR. 288**Innlevert 28. november 2014 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 11. desember 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvor mange nye bompenger vil bli vedtatt av Stortinget i 2014?»

BEGRUNNELSE:

Det bes om både beløp stilt til rådighet for vegformål og forventet innkrevd beløp totalt ut fra de forutsetningene som ligger til grunn i den enkelte proposisjon.

Svar:

I 2014 er fire nye bompengeprojekter vedtatt av Stortinget: E39 Svevatjørn – Rådal i Hordaland, E6 Helgeland nord i Nordland, Bypakke Bodø i Nordland og Vegpakke Harstad i Troms. I tillegg kommer utvidelse av Vossapakken med prosjektet rv 13 ved Joberget i Hordaland. La meg understreke at ovennevnte prosjekt først vil kreve inn bompenger en gang i fremtiden, og beløpene nedenfor ikke har tatt med effektene av regjeringens varslede bompengereform. Endelige bompengebeløp vil derfor trolig bli lavere enn tallene som fremkommer nedenfor som følge av dette. I de fem proposisjonene er det lagt til

grunn bompengeinntekter på til sammen 11,5 mrd. kr i 2014-prisnivå, hvorav om lag 6,5 mrd. kr til å dekke deler av investeringskostnadene. Videre er det lagt til grunn om lag 3,8 mrd. kr til å dekke lånerenter og om lag 1,2 mrd. kr til å dekke innkrevingskostnader og kostnader til drift av bompengeselskapene.

I bompengeproposisjonen for E39 Svevatjørn – Rådal er det lagt til grunn en beregningsteknisk lånerente på 5,5 pst. I de andre bompengeproposisjonene er det lagt til grunn en beregningsteknisk lånerente på 6,5 pst. For rv 13 Joberget er det tatt hensyn til at bompengeselskapet har bundet renten på store deler av bompengelånet til Vossapakken. Som nevnt har regjeringen i Prop. 97 S (2013-2014) varslet en omorganisering av bompengesektoren fra dagens mange til et fåtall selskaper. Dette kan gi kutt i administrasjonskostnader og føre til mer effektiv drift. I tillegg vil det kunne redusere lånerentene. For ytterligere å spare bilistene fra å dekke store løpende finansieringskostnader, vil regjeringen innføre en rentekompensasjonsordning for bompengelån. Det forventes derfor en vesentlig reduksjon i bompengene som bilistene skal betale.

SPØRSMÅL NR. 289**Innlevert 28. november 2014 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 8. desember 2014 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Det vises til svar på spørsmål om hestenæringen (Dokument nr. 15:137 (2014-2015)). Her fremkom det at statsråden ikke ville ha et utvalg sammen med hestenæringen for å vurdere rammebetingelsene, men selv vurderer de innspill som fremkom på et hesteseminar på Stortinget.

Hvilke konkrete innspill er det statsråden vurderer og når kan vi forvente å se resultater av disse vurderingene?»

Svar:

Jeg har merket meg at hestenæringen i stor grad uttrykte felles oppfatning av viktige problemstillinger for næringen. Det gjelder blant annet dyrevelferd der et økende antall hobbyhester og dårlig økonomi blant hesteeiere skaper dyrevelferdsmessige utfordringer. Gjentatte bekymringsmeldinger angående hold av hest og et økende antall hester som gis bort på «finn.no» er en viktig bakgrunn for at Mattilsynet i år har en nasjonal tilsynskampanje rettet mot dyrevelferd i hestehold. Det arbeides også med kvalitetssikring av hestehold gjennom en egen «Bransjestandard hest» som er utarbeidet i et samarbeid mellom Matmerk og Norsk Hestesenter. Denne vil være et godt

hjelpemiddel til regeletterlevelse og bevisstgjøring av brukere.

Norsk Hestesenter har utviklet fagskolekurs som er godkjente av NOKUT for utdanning av ridelærere, travtrenere og galopptrenere. Et offentlig utvalg gjennomgår fagskolesektoren og skal avgi en NOU til kunnskapsministeren 15. desember i år.

Jeg er opptatt av verdien og virkningen som kontakt med hest har for den enkelte, og hvordan man kan dra nytte av hesten både i helsefremmende arbeid og for å fremme læring og mestring hos barn og voksne. Inn På Tunet virksomheter arbeider i stor grad med slike problemstillinger og hesten er viktig i den-

ne sammenheng. Jeg vil også se på hvordan vi kan optimalisere arbeidet og ressursbruken knyttet til bevaring av de nasjonale hesterasene.

Hesteseminaret på Stortinget viste at hestenæringen har stor betydning både økonomisk og sysselsettingsmessig. Det er i stor grad totalisatorspillet som er den økonomiske motoren. Jeg har lagt til rette for Norsk Rikstots spillvirksomhet blant annet gjennom godkjenning av noen nye spillprodukter.

Hestenæringen er også opptatt av avgiftsspørsmål. Dette er forhold som eventuelt må vurderes i den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 290

Innlevert 1. desember 2014 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 8. desember 2014 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden medvirke til at tros- og livssynssamfunn som jukser med medlemsregisteret, slik det nylig har kommet fram at Den katolske kirke har gjort, straffes økonomisk for å unngå at andre tros- og livssynssamfunn også opererer med feilaktige medlemslister og slik påberoper seg en for stor økonomisk støtte fra fellesskapet?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til at fylkesmannen i Oslo og Akershus har gjennomgått saken om medlemsjukset til Den katolske kirke og har pålagt Oslo katolske bispedømme å rette opp sitt medlemsregister ved at personer som åpenbart ikke har meldt seg inn i trossamfunnet, slettes fra registeret. Det er etter min mening selvsagt at de tros- og livssynssamfunn som ikke har korrekte medlemsregister må rette opp disse. Det som også er svært viktig er at de tros- og livssynssamfunn som blir tatt for å ha jukset med medlemsregisteret, også blir møtt med økonomiske sanksjoner fordi feilaktige medlemsregistreringer gir urettmessig høye utbetalinger fra fellesskapet. Jeg viser også til at staten tidligere har tatt i bruk langt sterkere virkemiddel ved avdekking av feilaktige medlemsregister i organisasjoner som får utbetalt støtte fra det offentlige.

Jeg viser til departementets hjemmesider hvor det under «Tro og livssyn» står følgende:

«Tilskuddsordningen for tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke (Dnk) skal sikre stor

grad av økonomisk likebehandling av tros- og livssynssamfunnene i Norge. Samfunnene utenfor Dnk får et årlig tilskudd per medlem fra staten og fra kommuner hvor det bor medlemmer, som om lag tilsvarer statens og kommunens budsjetterte utgifter til Dnk per medlem.

Satsene for statlig og kommunalt tilskudd fastsettes på grunnlag av de årlige budsjetterte utgiftene til Den norske kirke etter fradrag for inntekter og visse utgifter, herunder merutgifter som følge av fredede eller vernede kirkebygg og utgifter til gravplasser, krematorier og gravkapeller. Nettoutgiftsbeløpet deles på antall medlemmer i Den norske kirke. Det framkomne utgiftsbeløpet per medlem av Den norske kirke utgjør satsen for beregning av tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn.

Tilskuddsordningen er hjemlet i lov om trdomssamfunn og ymist anna og lov om tilskott til livssynssamfunn, som Kulturdepartementet har ansvaret for. Ordningen forvaltes av Fylkesmannen, og eventuelle spørsmål kan rettes til Fylkesmannen i fylket der tros- eller livssynssamfunnet holder til eller har sitt hovedsete.»

Svar:

Tilskuddsordningen for tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke har hjemmel i lov, jf. lov 13. juni 1969 nr. 25 om trdomssamfunn og ymist anna (trossamfunnsloven) og lov 12. juni 1981 nr. 64 om tilskott til livssynssamfunn. Tilskuddet beregnes etter hvor mange personer som tilhører tros- eller livssynssamfunnet.

Samtlige samfunn som krever tilskudd, må hvert år sende inn en liste med fødselsnummer for medlemmene det kreves tilskudd for. Brønnøysundregis-

trene kontrollerer listen opp mot Det sentrale folkeregister, Den norske kirkes medlemsregister og de andre tros- og livssynssamfunnenes medlemslister. Formålet med kontrollen er å sikre et mest mulig korrekt grunnlag for utbetaling av tilskudd. De fleste innbyggerne i Norge, ca. 85 % av befolkningen, er medlem i et tros- eller livssynssamfunn. Kontrollen sikrer at det ikke utbetales tilskudd for personer oppført som medlem i flere tros- eller livssynssamfunn, inkludert Den norske kirke. Tros- og livssynssamfunnene får heller ikke tilskudd for personer som ikke er norske statsborgere eller bosatt i riket.

I henhold til trossamfunnsloven § 3 skal personer over 15 år selv melde seg inn og ut av trossamfunn. For barn under 15 år skal avgjørelser om inn- og utmelding ifølge lovens § 6 tas av foreldrene eller eventuelt vergen.

Registrerte trossamfunn må ha minst en forstander som er godkjent av Fylkesmannen, som skal kontrollere at lovens vilkår for inn- og utmelding er oppfylt. Dette innebærer blant annet at forstanderen må spørre den som vil melde seg inn, om vedkommende er medlem i et annet trossamfunn.

Innmeldingsreglene i trossamfunnsloven innebærer at også for innvandrere som tilhører internasjonale kirkesamfunn, må lovens innmeldingsregler følges. Vedkommende må selv melde seg inn. Innvandrede barn under 15 år skal innmeldes av foreldrene eller eventuelt vergen. Det forhold at trossamfunnet selv anerkjenner personen som medlem etter dets egne regler, er kun ett av flere vilkår som må være oppfylt.

Kulturdepartementet har utarbeidet en veileder for forstandere i trossamfunn, som blant annet tar for

seg inn- og utmelding. Fylkesmannen i Oslo og Akershus, som har ansvar for nær 75 % av den samlede utbetalingen av statstilskudd til tros- og livssynssamfunnene, ber i årlige skriv til tros- og livssynssamfunnene i de to fylkene om at det redegjøres for inn- og utmeldingsrutiner i samfunnets årsmelding. Manglende eller mangelfulle rutiner blir fulgt opp med brev og eventuelt innkalling av forstander for videre oppfølging. Fylkesmannen innkaller også jevnlig nye forstandere til samtale om blant annet føring av medlemsregisteret. Etter min vurdering er dette gode og hensiktsmessige tiltak.

Trossamfunnsloven har egne sanksjonsbestemmelser som kan brukes ved lovbrudd og forsømmelser av lovbestemte gjøremål i trossamfunn. Trossamfunn som opptre i strid med loven, kan miste retten til å kreve tilskudd og andre lovbestemte rettigheter og plikter hvis det etter advarsel fra Fylkesmannen ikke blir slutt på lovstridighetene eller det dreier seg om særlig grove forhold. Dersom saken dreier seg om at trossamfunnet urettmessig har krevd og fått tilskudd for personer som ikke har meldt seg inn, kan det i tillegg være aktuelt å vurdere om det er grunn til å kreve tilbakebetalt tilskudd. Det er opp til Fylkesmannen i førsteinstans å vurdere om det er grunnlag for å fatte vedtak i henhold til sanksjonsbestemmelsene. Kulturdepartementet er klageinstans. Jeg understreker at jeg med det foranstående uttaler meg på et generelt grunnlag og ikke om saken som gjelder Den katolske kirke.

Jeg vil vurdere om det bør iverksettes andre tiltak for å sikre lovmessig medlemsregistrering i trossamfunnene, herunder om det er behov for å gi samfunnene ytterligere veiledning om regelverket.

SPØRSMÅL NR. 291

Innlevert 1. desember 2014 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 10. desember 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvordan har bevilgningene til vedlikehold og fornying over statsbudsjettet utviklet seg i perioden 2006-2015?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har økt midlene til drift og vedlikehold kraftig siden regjeringsskiftet, slik at forfallet på riksvegnettet for første gang på flere tiår reduseres i statsbudsjettet for 2015.

Svar:

Nedenfor vises utviklingen i bevilgningene til Statens vegvesen og Jernbaneverket til henholdsvis vedlikehold og fornying. Det gjøres oppmerksom på at bevilgningen til fornying på jernbane er inkludert i tallene for bevilgning til vedlikehold, mens bevilgningen til fornying på veg kommer i tillegg til bevilgningen til vedlikehold.

Vedlikehold

Tabell 1 viser midler som er bevilget over statsbudsjettet til vedlikehold til Statens vegvesen og Jernbaneverket i perioden 2006-2015 (i løpende priser og i 2015-kr).

Det er knyttet noe usikkerhet til anslagene for veg, blant annet fordi Statens vegvesen i løpet av perioden har endret prinsipp for hvilke oppgaver som defineres som drift og hvilke som defineres som vedlikehold. Videre er det foretatt endringer som innebærer at byggherrekostnadene inngår i rammen til vedlikehold for veg fra og med 2014. Tallene før og etter 2010 er ikke sammenlignbare på grunn av forvaltningsreformen, der store deler av det tidligere øvrige riksvegnettet ble overført til fylkeskommunene.

Tabell 1: Utvikling i midler til vedlikehold i perioden 2006-2015.

År	Statens vegvesen		Jernbaneverket	
	Mill. kr (løpende)	Mill. 2015-kr	Mill. kr (løpende)	Mill. 2015-kr
2006	1 530	2 099	1 145	1 571
2007	1 700	2 247	1 342	1 774
2008	1 870	2 370	1 442	1 828
2009	3 010	3 654	2 518	3 057
2010	1 240	1 459	2 157	2 537
2011	1 970	2 248	2 304	2 629
2012	1 810	1 999	2 505	2 767
2013	2 060	2 155	2 240	2 395
2014	2 350	2 428	2 931	3 028
2015	2 860	2 860	3 688	3 688

Fornyning

Tabell 2 viser midler til fornying for veg i perioden 2010-2015 og jernbane i perioden 2006-2015 (i løpende priser og 2015-kr).

Jernbaneverket inndeler midler til vedlikehold til korrektivt vedlikehold, forebyggende vedlikehold og fornyelse. Midler til fornying i Jernbaneverket er således inkludert i vedlikeholdsmidlene i tabell 1. Midler til fornying i perioden er anslått ut fra fordelingen mellom disse formålene i de årlige budsjettproposisjonene.

Før 2014 var det ikke et eget programområde for fornying på veg, slike tiltak ble i all hovedsak finansiert innenfor rammen til programområdet Mindre utbedringer/ Utbedringstiltak. Det er knyttet usikkerhet til hvor mye av midlene innenfor dette programområdet som er benyttet til fornyingstiltak. Enkelte tiltak under programområdet Utbedringstiltak er definert som fornying i tallene for 2014 og 2015. For perioden 2006-2009 foreligger det ikke detaljerte opplysninger om prioriteringene.

Tabell 2: Utvikling i midler til fornying i perioden 2006-2015.

År	Statens vegvesen		Jernbaneverket	
	Mill. kr (løpende)	Mill. 2015-kr	Mill. kr (løpende)	Mill. 2015-kr
2006			600	823
2007			750	991
2008			760	963
2009			1 622	1 968
2010	240	271	1 365	1 606
2011	330	364	1 212	1 383
2012	470	507	1 380	1 524
2013	490	516	1 050	1 123
2014	560	576	1 619	1 673
2015	1 080	1 080	2 265	2 265

SPØRSMÅL NR. 292**Innlevert 1. desember 2014 av stortingsrepresentant Helge Orten****Besvart 5. desember 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Ble alle veiprosjekter i forrige NTP gjennomført i tråd med planene, og hvis ikke – hvilke prosjekter ble forsinket, eventuelt raskere gjennomført, og hva var begrunnelsen for forsinkelsen/forseringen?»

BEGRUNNELSE:

Nasjonal transportplan 2010-2019 ble for første fireårsperiode oppfylt økonomisk, ifølge bl.a. statsbudsjettet for 2013. Vel så viktig er det at alle prosjekter blir gjennomført i tråd med planene. Med planer vises det her til Statens vegvesens handlingsprogram og Nasjonal transportplans inndeling i første og andre periode.

Svar:

I oversikten nedenfor er prosjektene delt inn i tre kategorier:

1. Prosjekter som ikke var startet opp ved utgangen av 2013, som skulle vært det i henhold til NTP 2010-2019
2. Prosjekter som har fått lavere bevilgning enn forutsatt i perioden 2010-2013, og som derfor er vesentlig forsinket sammenliknet med forutsetninger i NTP 2010-2019.
3. Prosjekter som skulle vært åpnet før 2014 i henhold til NTP 2010-2019, men som får trafikkåpning først etter 2014.

1. Følgende prosjekter var forutsatt startet opp i perioden 2010-2013, men ble av ulike grunner ikke startet opp:

- E18 Knapstad – Retvet (rute 2a): Reviderte reguleringsplaner ble vedtatt våren 2013 og Stortinget fattet vedtak om bompengeprogger for strekningen i juni 2013 (sammen med strekningen E18 Riksgrensen – Ørje). I bompengeproposisjonen er det lagt til grunn anleggsstart i løpet av 2013, men denne ble utsatt til februar 2014.
- E16 (rv 35) Jevnaker – Olimb (rute 2b): Manglende planavklaring.
- E39 Svevatjørn – Rådal (rute 4a): Nødvendige avklaringer for å fremme bompengeproposisjonen har ikke vært til stede tidligere, jf. Prop. 134 S (2013-2014). Det er ulike årsaker til dette (omreguleringer, kostnadsøkning og behov for å avklare økte statlige bevilgninger, tidkrevende tilrettelegging for deponering av masseoverskudd

mm). Det legges nå opp til anleggsstart sommeren/høsten 2015.

- E134 Damåsen – Saggrenda (rute 5a): Reguleringsplanen ble vedtatt i april-mai 2012. Deretter har det vært arbeidet med finansieringsopplegg for prosjektet, bl.a. pga. kostnadsøkninger. Prosjektet er ikke lagt fram for Stortinget ennå, men får anleggsstart med bompenger og statsmidler i 2015 dersom Stortinget godkjenner opplegget, jf. Prop. 1 S (2014-2015).
- E134 Gvammen – Århus (rute 5a): Forsinket pga. manglende planavklaring (behov for revisjon av reguleringsplanen). Kontrakt for tunneldrivingen er inngått, og arbeidene starter i desember 2014.
- E16 Sandvika – Wøyen (rute 5c): Reguleringsplanen ble vedtatt i juni 2011. Pga. kostnadsøkninger måtte statlige bevilgninger avklares gjennom arbeidet med NTP 2014-2023. Prosjektet får anleggsstart i 2015, jf. Prop. 1 S (2014-2015).
- Rv 5 Loftesnesbrua (rute 5c): Fikk midler til anleggsstart i 2013, men ble utsatt pga. manglende detaljavklaringer. Anleggsarbeidene vil etter planen starte våren/sommeren 2015.
- E6 Tilkost til Alnabruterminalen (rute 6a): Manglende planavklaring.
- E6 Vindåsliene – Korporalsbrua (rute 6a): Revidert reguleringsplan ble vedtatt i 2012, og prosjektet fikk midler til prosjektering og andre forberedende arbeider i statsbudsjettet for 2012, med sikte på anleggsstart i 2013. I mellomtiden ble det utarbeidet/vedtatt (lokalt) et opplegg for delvis bompengefinansiering av E6 på strekningen Ulsberg – Melhus, der denne strekningen inngår. Dette førte til at det ikke ble vurdert som aktuelt med anleggsstart som statlig fullfinansiert prosjekt likevel. Prosjektet er ikke lagt fram for Stortinget ennå, men blir lagt fram og får anleggsstart med bompenger og statsmidler i 2015 dersom Stortinget godkjenner opplegget, jf. Prop. 1 S (2014-2015). Det gjøres nå utredninger som følge av at en er enig lokalt om at prosjektet forbedres ved at strekningen mellom Korporalsbrua og Soknedal sentrum legges i tunnel. Utredningen gjennomføres uten konsekvenser for byggestart i 2015, jf. Innst. 13 S (2014-2015).
- Rv 15 Strynefjellstunnelene – utbedring av eksisterende tunneler og rassikring i Grasdalen (rute 6c): Manglende planavklaring (lokalt ønske om å vurdere nye tunneler førte til krav om KVV/KS1).

- E8 Sørbotn – Laukslett (rute 8a): Manglende planavklaring (lokalt ønske om ny trasé), men også kommunalt nei til forutsatt bompengefinansiering.

2. For følgende prosjekter er bevilgningene i perioden 2010-2013 vesentlig lavere enn forutsatt i NTP 2010-2019, slik at det må sies at gjennomføringen er vesentlig forsinket:

- E39 Vadheim – Sande – Førde (rute 4a): I NTP 2010-2019 ble det lagt til grunn 300 mill. kr til strekningen i perioden 2010-2013 mens det ble bevilget om lag 30 mill. kr til Drægebø – Grytås og Birkeland – Sande N. Prosjektet er ikke omtalt i NTP: Reguleringsplanene ble vedtatt i juni 2011, dvs. mulig med anleggsstart i 2013, noe det også ble.
- E39 Førde – Skei – Hornindal (rute 4a): I NTP 2010-2019 ble det lagt til grunn 150 mill. kr til strekningen i perioden 2010-2013 mens det ble bevilget om lag 80 mill. kr til Anda ferjekai. Ut fra bevilgningen burde også prosjektet Bjørset – Skei blitt startet opp selv om prosjektet ikke er omtalt i NTP: Reguleringsplanene ble vedtatt i november 2013, dvs. ikke mulig med anleggsstart før 2014.
- E6 Brenna – Brattås – Lien (rute 7): Her ble delstrekningen Brenna – Kappskarmo gjennomført, mens videre utbygging inngår i andre etappe av bompengeprojektet E6 Helgeland (sammen med E6 Helgeland sør): Reguleringsplanen ble vedtatt i juni 2013, dvs. ikke mulig med anleggsstart før 2014. I tillegg endret finansieringsforutsetninger, jf. vedtatt delvis bompengefinansiert som andre/tredje etappe etter E6 Helgeland nord.
- E16 Fønhus – Bagn – Bjørge (rute 5c): Her er arbeidene startet opp på delstrekningen Fønhus – Bagn, men forutsatt bevilgning i NTP 2010-2019 tilsier at arbeidene på delstrekningen Bagn – Bjørge også skulle vært startet opp. Dette er imidlertid ikke omtalt i NTP: Reguleringsplanen ble vedtatt i juni 2013, dvs. ikke mulig med anleggsstart før 2014. Prosjektet er ikke lagt fram for Stortinget ennå, men får anleggsstart med bompenger og statsmidler i 2015 dersom Stortinget godkjenner opplegget, jf. Prop. 1 S (2014-2015).

- E6 Ringebru – Otta (rute 6a): På grunn av plansituasjonen og stor kostnadsøkning sammenliknet med det som var lagt til grunn i NTP 2010-2019, ble det lagt opp til etappevis utbygging, jf. Prop. 51 S (2012-2013). Arbeidene på delstrekningen Frya – Sjøa startet opp med bompenger i 2013.
- E8 Riksgrensen – Skibotn (rute 8b): Manglende planavklaring. Arbeidene på en delstrekning startet opp i 2013.
- E105 Storskog – Hesseng (rute 8b): Første delstrekning er ferdig bygd. Reguleringsplanen for siste delstrekning (av to gjenstående delstrekninger) ble vedtatt i juni 2013, dvs. ikke aktuelt med anleggsstart på denne før 2014. Ønskelig å starte arbeidene på de to siste delstrekningene samtidig pga. massebalanse/rasjonell anleggsdrift mm. I tillegg forsinkelse pga. manglende avklaring av finansiering som følge av vesentlig kostnadsøkning.

3. I NTP 2010-2019 er det forutsatt trafikkåpning før 2014 for følgende prosjekter, mens trafikkåpning først blir i 2014 eller seinere:

- E18 Melleby – Momarken (rute 2a): Prosjektet ble startet med bompenger i 2011 – trafikkåpning i 2014.
- E39 Vågsbotn – Hylkje (rute 4a): Anleggsstart i 2012 – trafikkåpning i 2014.
- E39 Hjartåberga (rute 4a): Anleggsstart i 2010/11 – trafikkåpning i 2014.
- E134 Stordalstunnelen (rute 5a): Prosjektet ble startet med bompenger i 2013 – trafikkåpning i 2015.
- E6 Oppdal sentrum (rute 6a): Anleggsstart i 2013 – trafikkåpning i 2015.
- Rv 3 Åsta bru med tilstøtende veg (rute 6b): Anleggsstart i 2012 – trafikkåpning i 2014.
- E136 Tresfjordbrua og Vågstrandstunnelen (rute 6d): Startet med bompenger i 2012 – trafikkåpning i hhv. 2015 og 2014.

Videre stiller representanten spørsmål om forserte prosjekter. Skredsikringsprosjektet på rv 13 Tysdalsvatnet (rute 5a) var ikke prioritert i NTP 2010-2019. Tiltaket kom i gang tidligere enn forutsatt som følge av lokal forskuttering, og prosjektet fikk statlige midler i perioden 2010-2013.

SPØRSMÅL NR. 293**Innlevert 1. desember 2014 av stortingsrepresentant Per Rune Henriksen****Besvart 8. desember 2014 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Vil statsråden sikre at Konkurransetilsynets prisoversikt for kraftmarkedet blir opprettholdt fram til Forbrukerrådets nye kraftprisportal er klar?»

BEGRUNNELSE:

Kraftmarkedet for vanlige forbrukere er uoversiktlig, med mange ulike kontraktstyper og et stort antall tilbydere. Konkurransetilsynet har i lengre tid tilbudt en kraftprisoversikt, som har vært til hjelp for forbrukere som vil finne den beste prisen på strøm. Kraftprisoversikten var ikke god nok, blant annet gav den oversikt over for få priskontrakter. Derfor er det bra at Forbrukerrådet nå jobber med en ny portal.

Dessverre er det slik at departementet har bedt Konkurransetilsynet stenge sin portal fra årsskiftet, mens Forbrukerrådet ikke vil ha sin nye portal oppe før sommeren 2015. Selv om den eksisterende løsningen ikke er optimal, er det svært uheldig at norske forbrukere nå vil stå helt uten tilgang til offisiell prisinformasjon i et halvt år.

Svar:

Det har over lengre tid vært arbeidet med å få på plass en alternativ prisportal for kraftpriser til avløsning av Konkurransetilsynets kraftprisdatabase. En arbeidsgruppe med representanter fra Forbrukerrådet og Konkurransetilsynet foreslo i 2012 at kraftprisbasen ble flyttet til Forbrukerrådet. Dette anser jeg som en god løsning. Forbrukerrådet har etablert prisportaler på an-

dre områder som tannlegepriser og priser på finansielle tjenester. I dag er en kraftprisportal vel så mye forbrukeropplysning som et konkurransepolitisk tiltak. For Konkurransetilsynet er det ressurskrevende å opprettholde sin kraftprisdatabase. De tekniske løsningene er ikke gode etter dagens standard. Blant annet gir ikke prisbasen et komplett bilde av dagens kraftmarked. Det er imidlertid ikke hensiktsmessig å gjøre nye investeringer for å forbedre løsningene, ettersom ny prisportal er under etablering. Dette er bakgrunnen for at departementet var innstilt på at kraftprisdatabasen skulle avvikles allerede ved utgangen av 2013. For å gjøre perioden uten prisoversikt kortest mulig, har Nærings- og fiskeridepartementet pålagt Konkurransetilsynet å opprettholde prisoversikten ut 2014. Jeg ser at det er argumenter for å opprettholde tilsynets prisdatabase fram til Forbrukerrådets prisportal er etablert. Det har blant annet kommet fram at tilsynets kraftprisoversikt danner grunnlag for utarbeiding av statistikk over kraftpriser både i Statistisk sentralbyrå og i Norges vassdrags- og energidirektorat. På bakgrunn av henvendelser vi har fått, har departementet sett på saken på nytt. Jeg er ut fra det som har framkommet innstilt på at Konkurransetilsynets kraftprisdatabase videreføres inntil Forbrukerrådet får etablert sin prisportal. Jeg legger til grunn at denne prisportalen er på plass før sommeren. Jeg mener imidlertid at vi ikke skal pålegge Konkurransetilsynet å foreta vesentlige investeringer for å drifte databasen videre, for eksempel dersom det skulle oppstå tekniske problemer.

SPØRSMÅL NR. 294**Innlevert 1. desember 2014 av stortingsrepresentant Helga Pedersen****Besvart 9. desember 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«I Dagsnytt 18 onsdag 26. november sa kommunalministeren at kommunerammen for 2015 øker med 7,8 mrd.

Hvordan har departementet regnet seg fram til denne summen?»

Svar:

I Prop. 1 S (2014-2015) foreslo Regjeringen en vekst i samlede inntekter til kommunesektoren på 6,2 mrd. kroner. Veksten er regnet fra nivået i revidert nasjonalbudsjett 2014. Budsjettavtalen med samarbeidspartiene gjør at de samlede overføringene til kommunesektoren øker med 1,6 mrd. kroner ift. statsbudsjettet. Det vil si at samlede inntekter for kommunesektoren øker med 7,8 mrd. kroner i 2015.

SPØRSMÅL NR. 295**Innlevert 1. desember 2014 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 8. desember 2014 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Nesten alle norske kyllingprodusenter gir broilerne sine et stoff som heter narasin i fôret hver dag. Narasin er patentert som antibiotika. Funnet av en ny type antibiotikaresistent bakterie i norsk slaktekylling er svært alvorlig fordi da kan viktige medisiner for å kurere infeksjoner av disse resistente bakteriene, ikke lenger virke.

Hva gjør landbruksministeren av akutte og langsiktige tiltak for å stoppe spredning og forhindre at resistens oppstår?»

Svar:

Ifølge Folkehelseinstituttet er det ikke dokumentert negative helseeffekter på mennesker som følge av bruk av narasin til fjørfe.

Fôrtilsetningsstoffet Narasin brukes rutinemessig til slaktekylling for å forebygge en tarmsykdom. Narasin er klassifisert som et fôrtilsetningsstoff, men det er kjent at det også har en antibakteriell effekt.

Enkelte studier indikerer at bruk av narasin kan ha betydning for utvikling av antibiotikaresistens, men her er det behov for mer kunnskap. Mattilsynet har bedt Vitenskapskomiteen for mattrygghet om å se nærmere på dette.

Enkelte eksperter hevder at narasin er viktig for å ivareta god dyrehelse. Dersom dette middelet fjernes fra slaktekyllingproduksjonen, risikerer vi forhøyet antibiotikabruk. Nortura opplyser at kun åtte av 4000 slaktede kyllingflokker er behandlet med antibiotika siste år. For syv av disse åtte var det ikke brukt narasin.

Jeg vil følge nøye med utviklingen på dette området og vil iverksette eventuelle myndighetstiltak dersom Vitenskapskomiteens vurdering eller annen kunnskap tilsier dette.

Jeg har for øvrig allerede iverksatt en rekke tiltak for å bedre situasjonen når det gjelder antibiotikare-

sistente bakterier hos husdyr og i mat. Jeg har i budsjettproposisjonen for 2015 varslet styrking både av overvåking og forskning på området. Dette bør bidra til økt kunnskap om reservoarer og konsekvenser av ulike typer antibiotikaresistens hos dyr. Norge deltar også i forskningsprogrammet om antibiotikaresistens i regi av Ministerrådet i EU.

Videre har jeg gitt min tilslutning til en svært ambisiøs strategi fra Mattilsynet for å forsøke å hindre at den antibiotikaresistente bakterien LA-MRSA får fotfeste i norsk svinehold. I budsjettproposisjonen for 2015 er det foreslått en ny kompensasjonsordning for å redusere den økonomiske belastningen for eiere av svinebesetninger som får påvist denne bakterien. Dette vil også bidra positivt til smittevern i bred forstand.

Mange utfordringer knyttet til antibiotikaresistens i dyr og mat må møtes gjennom internasjonalt samarbeid. Jeg har tatt opp flere utfordringer på dette området med EUs tidligere kommissær for mattrygghet og helse og nåværende landbrukskommissær. Jeg har blant annet diskutert forekomsten av antibiotikaresistente bakterier i den internasjonale fjørfeavlen og praksis for veterinærers utlevering av antibiotika i noen EU-land. Den siste problemstillingen vil jeg følge opp videre overfor EU som for tiden arbeider med en revisjon av regelverket for legemidler til dyr. Jeg vil også i styringsdialogen med Mattilsynet blant annet ha oppmerksomhet på forbedringer i vårt eget register for bruk av legemidler til dyr

Jeg har også diskutert utfordringene knyttet til antibiotikaresistens med representanter for næringen som har orientert om en rekke tiltak de iverksetter.

Tiltak mot antibiotikaresistens må sees i «En-helse»-perspektivet og krever innsats på tvers av fagområder og departementer. Berørte departementer fortsetter derfor samarbeidet for å se hvordan utfordringene knyttet til antibiotikaresistens best kan følges opp.

SPØRSMÅL NR. 296**Innlevert 1. desember 2014 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 10. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Funnet av en ny type antibiotikaresistent bakterie i norsk slaktekylling er svært alvorlig. Hvis viktige medisiner slutter å virke fordi bakterier blir resistente, er det alarmerende. Da risikerer vi plutselig å stå hjelpeløse i kampen for noen svært syke mennesker som i dag kan få behandling. Da må alarmen gå.

Hvilke tiltak vil helseministeren sette inn for å stoppe spredning av antibiotikaresistente bakterier i norsk helsevesen?»

Svar:

Jeg er glad for at utfordringene knyttet til antimikrobiell resistens har fått økt oppmerksomhet, også fra Stortingets side. Jeg vil vise til Dokument 8:2 S (2014-2015): Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjersti Toppe og Trygve Slagsvold Vedum om en handlingsplan i helsevesenet mot utbredelse av antibiotikaresistente bakterier og mitt svar 24. november 2014.

Jeg vil for ordens skyld innledningsvis påpeke at vi ikke har holdepunkter for at de resistente bakteriene i norske slaktekyllinger er årsaken til resistente bakterier i norsk helsevesen. Dette skyldes nok i hovedsak bruk og feilbruk av antibiotika over mange år ved behandling av syke.

Fremveksten av antibiotikaresistens kommer samtidig med en nedgang i utviklingen av nye antimikrobielle legemidler. Vi står overfor en risiko for en fremtid uten effektive antibiotika der infeksjoner som vi i dag regner som ufarlige, igjen kan bli et alvorlig helseproblem og en hyppig dødsårsak. Derfor er antimikrobiell resistens et problem som jeg tar på største alvor, og som jeg vil følge opp i nært samarbeid med mine kolleger i regjeringen.

Utfordringene er globale og tverrfaglige. Derfor må problemene løses gjennom internasjonalt og nasjonalt tverrsektorielt samarbeid. Antibiotikaresistente bakterier kjenner ikke grenser – verken mellom stater eller ulike fagdisipliner. Norge må delta aktivt i arbeidet internasjonalt, blant annet i FN, EU/EØS og Norden. Helse-, dyrehelse-, mat- og miljøsidene må samarbeide.

Verdens helseorganisasjon vedtok i 2014 at det skal lages en global tverrsektoriell handlingsplan mot antimikrobiell resistens. Norge støtter aktivt dette arbeidet, og har blant annet vært vertskap for en arbeidsgruppe som vurderer tiltak innenfor det humanmedisinske området.

Sammenlignet med andre land bruker Norge relativt lite antibiotika. En viktig grunn til dette er at vi har hatt en streng praksis for forskrivningen av antibiotika, både til mennesker og dyr. Godt smittevern i helsetjenesten og forebygging i matproduksjonskjeden, sammen med et lavt antibiotikaforbruk, har ført til at antibiotikaresistente bakterier fortsatt er et relativt begrenset problem i Norge, både når det gjelder mennesker og dyr.

Infrastrukturen i kampen mot antibiotikaresistens og sykehusinfeksjoner er etter mitt syn for det meste på plass. Vi har god geografisk spredning og godt samarbeid mellom ulike aktører.

Vi har overvåkning av:

- Resistens gjennom NORM i Tromsø
- Sykehusinfeksjoner gjennom NOIS i Oslo
- Antibiotikabruk gjennom Reseptregisteret i Oslo

Vi har kompetansesenter for:

- Antibiotikabruk i primærhelsetjenesten i Oslo
- Antibiotikabruk i spesialisthelsetjenesten i Bergen
- Resistente mikrober i Tromsø

Referansefunksjonen for MRSA er lagt til Trondheim. Endelig har vi Antibiotikakomiteen og Arbeidsgruppen for antibiotikaspørsmål.

Generelle smitteverntiltak i helsetjenesten forhindrer også spredning av antibiotikaresistente bakterier. Gjennom reseptregisteret fører vi oversikt over antibiotikabruk som forskrives på resept og utleveres fra apotek. Helsetjenesten har infeksjonskontrollprogrammer som blant annet skal inneholde tiltak for infeksjonsforebygging. Jeg kunne nevne mye mer.

Men vi skal ikke hvile på laurbærene. Vi reiser mer over landegrensene, både som turister og som kjøpere av helsetjenester. Vi handler mer mat- og innsatsvarer på det globale markedet. Dette er en utvikling som det verken er ønskelig eller mulig å stoppe. Altså må vi samarbeide internasjonalt, samtidig som vi forbedrer egne rutiner og tiltak på alle relevante fagområder.

Helse- og omsorgsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og daværende Fiskeri- og kystdepartementet og Miljøverndepartementet nedsatte i 2013 en tverrsektoriell ekspertgruppe med det formål å utarbeide en oppsummering av kjent kunnskap, inkludert identifisering av kunnskapshull og virksomme tiltak.

Ekspertgruppens rapport vil være grunnlag for en felles strategi for å redusere forekomsten av og motvirke framveksten av antibiotikaresistens i Norge. Ekspertgruppen har foreslått innsats innenfor åtte tiltaksområder, som i stor grad er gjennomgripende for alle fire departementene. Dette omfatter også tiltak innenfor helsetjenesten og legemiddelbruk.

Jeg mener at de åtte tiltaksområdene ekspertgruppen foreslo, danner det beste grunnlaget for en nasjonal tverrsektoriell strategi mot antibiotikaresistens. Regjeringen vil følge opp denne rapporten. Jeg vil arbeide for at nødvendige tiltak settes i verk innenfor mitt ansvarsområde, samtidig som jeg vil legge stor vekt på utfordringenes tverrfaglige og internasjonale karakter.

SPØRSMÅL NR. 297

Innlevert 1. desember 2014 av stortingsrepresentant Line Henriette Hemdal

Besvart 8. desember 2014 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Hvordan sikrer statsråden at norske forbrukere trygt kan spise norsk kylling?»

BEGRUNNELSE:

Veterinærinstituttet melder 1. desember at rundt halvparten av kyllingene her i landet kan ha kinolonresistente E.coli-bakterier. Samtidig er det bekymring fra en rekke hold vedrørende bruken av narasin. Ifølge Forbrukerrådet ble det brukt over ti tonn narasin i norsk kyllingproduksjon i 2012. Også tidligere i år slo flere leger alarm om bakterienivået i norsk kylling, og advarte mot å ta i kyllingkjøtt uten hansker. Og amerikanske og engelske matmyndigheter anbefaler heller ikke å vaske rå kylling i frykt for bakteriespredning, noe som er gitt sin tilslutning fra Mattilsynet.

Svar:

Norge er i følge Folkehelseinstituttet ett av de landene med lavest andel antibiotikaresistente bakterier i mat. Risikoen for å få i seg resistente bakterier gjennom mat regnes som liten og man kjenner ikke til at nordmenn er blitt syke av antibiotikaresistente bakterier fra norsk kylling.

Norske forbrukere er vant til høy mattrygghet og dermed har den nitide kjøkkenhygien man har vent seg til i andre land, ikke i så stor grad blitt en naturlig del av den norske daglighusholdningen.

Hvis man følger gode rutiner for kjøkkenhygiene, er det ikke farlig å ta i eller spise kylling. Mattilsynets råd er følgende:

- Vask hendene før og etter du håndterer kjøtt
- Bruk rene redskaper og kluter.
- Bruk egne redskap / skjærefjøl / fat til rått kjøtt og husk grundig vask etter bruk.

- Hold rå og tillaget mat atskilt.
- Ikke bruk samme redskap til salat og annen mat, som du bruker til kjøtt.

De anbefaler videre å varmebehandle kjøttet godt, slik at bakterier drepes. Ved å følge disse rådene kan man i følge Mattilsynet beskytte seg mot uønskede bakterier i kylling og annet kjøtt.

Jeg har for øvrig allerede iverksatt en rekke tiltak for å bedre situasjonen når det gjelder antibiotikaresistente bakterier hos husdyr og i mat. Jeg har i budsjettproposisjonen for 2015 varslet styrking både av overvåking og forskning på området. Dette bør bidra til økt kunnskap om reservoarer og konsekvenser av ulike typer antibiotikaresistens hos dyr. Norge deltar også i forskningsprogrammet om antibiotikaresistens i regi av Ministerrådet i EU.

Videre har jeg gitt min tilslutning til en svært ambisiøs strategi fra Mattilsynet for å forsøke å hindre at den antibiotikaresistente bakterien LA-MRSA får fotfeste i norsk svinehold. I budsjettproposisjonen for 2015 er det foreslått en ny kompensasjonsordning for å redusere den økonomiske belastningen for eiere av svinebesetninger som får påvist denne bakterien. Dette vil også bidra positivt til smittevern i bred forstand.

Mange utfordringer knyttet til antibiotikaresistens i dyr og mat må møtes gjennom internasjonalt samarbeid. Jeg har tatt opp flere utfordringer på dette området med EUs tidligere kommissær for mattrygghet og helse og nåværende landbrukskommissær. Jeg har blant annet diskutert forekomsten av antibiotikaresistente bakterier i den internasjonale fjørfeavlen og praksis for veterinærs utlevering av antibiotika i noen EU-land. Den siste problemstillingen vil jeg følge opp videre overfor EU som for tiden arbeider med en revisjon av regelverket for legemidler til dyr. Jeg vil også i styringsdialogen med Mattilsynet blant

annet ha oppmerksomhet på forbedringer i vårt eget register for bruk av legemidler til dyr

Jeg har også diskutert utfordringene knyttet til antibiotikaresistens med representanter for næringen som har orientert om en rekke tiltak de iverksetter.

Tiltak mot antibiotikaresistens må sees i «En-helse»-perspektivet og krever innsats på tvers av fagområder og departementer. Berørte departementer fortsetter derfor samarbeidet for å se hvordan utfordringene knyttet til antibiotikaresistens best kan følges opp.

SPØRSMÅL NR. 298

Innlevert 2. desember 2014 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 8. desember 2014 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«I Prop. 106 S (2013-2014) Jordbruksoppgjøret 2014 fremhever statsråden arbeidet med ny IKT-plattform for produksjonstilskudd (eStil) som ett av de ti viktigste forenklingstiltakene. I Prop. 28 S (2014-2015) fremgår det at statsråden ikke er kommet skikkelig i gang med arbeidet og at fremdrifta i prosjektet er usikker.

Hvilke faktorer forsinker prosjektet, og når er beste anslag på ferdigstillelse?»

BEGRUNNELSE:

Statsråden har ikke tidligere kunnet tallfeste effekten av sine såkalte forenklingstiltak. Det vises til svar på skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:802 (2013-2014).

I Prop. 28 S fremgår det følgende om (eStil):

«Grunna fleire faktorar kjem ikkje Landbruksdirektoratet så langt i dette arbeidet som førespegla for

løyvinga inneverande år. Framdrifta for prosjektet er usikker.»

Svar:

Ved jordbruksoppgjøret 2014 ble det avsatt midler til å starte arbeidet med ny IKT-plattform for produksjonstilskudd (eStil). Landbruksdirektoratet startet arbeidet høsten 2014, og ny løsning vil etter planen tas i bruk sommeren 2017. Ny løsning skal gi bedre driftssikkerhet og økt effektivitet i forvaltningen. Dette vil også kunne gi en mer brukervennlig forvaltning.

På grunn av at sentrale elementer i regelverket skal utredes fram til jordbruksoppgjøret 2015, er det ikke satt i gang utvikling i 2014, men øvrige forberedelser går som planlagt. Kostnadsanslag for prosjektet er ikke endret, men kostnadene vil forskyve seg mellom kalenderår, slik som omtalt i Prop. 28 S (2014-2015). Planlagt dato for ferdigstillelse av prosjektet er heller ikke endret.

SPØRSMÅL NR. 299

Innlevert 2. desember 2014 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 10. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«10. november vedtok Helse Midt-Norge å legge ned spesialpost 4 ved Østmarka. Dermed risikerer vi å miste et velrennomert tilbud for pasienter med alvorlige angstrelaterte lidelser. Et godt fagmiljø bygges ned, uten at nye døgntilbud som kan erstatte dette er

bygd ut. Pasienter med angstlidelser overlates i stor grad til poliklinisk behandling, selv om denne virker dårlig for de som er alvorlig rammet.

Hva vil helseministeren gjøre for å unngå at mennesker med angstlidelser blir stående uten et fullverdig tilbud?»

BEGRUNNELSE:

Til spesialpost 4 ved Østmarka kommer pasienter fra hele landet for å få behandling for alvorlige angst- og tvangslidelser. Spesialposten har fått internasjonal oppmerksomhet for sine gode resultat. Nå har Helse Midt-Norge valgt å vedta å legge ned spesialposten. Begrunnelsen som gis er at andre helseforetak bygger opp tilsvarende tilbud og at det derfor ikke lenger er nødvendig å opprettholde dette tilbudet. For det andre legges det til grunn at slike lidelser i større grad kan behandles poliklinisk. Begge begrunnelsene er dårlige. Å legge ned et godt tilbud før nye tilbud er bygget opp, betyr at mennesker med angst og tvangslidelser over en lengre periode kan bli stående uten et fungerende tilbud. Å behandle slike lidelser poliklinisk, gir for de som er hardest rammet, et dårligere resultat enn tett og intensiv oppfølging med døgnplass. En løsning med poliklinisk behandling vil dermed gi en dårligere utnyttelse av samfunnets ressurser enn hva behandling ved Østmarka er. Helseministeren bør kreve at man ikke endrer et slik landsdekkende tilbud før nye behandlingstilbud i andre helseforetak var fullt utbygd. Helse Midt-Norge bør få beholde ressurser til dette tiltaket så lenge tilbud i andre helseforetak ikke er ferdig utbygd. Å frasi seg ansvaret for dette tilbudet ved å henvise til det enkelte helseforetak, vil være lite i tråd med regjeringen og statsministerens sterke vektlegging av psykiatri.

Svar:

Jeg er glad for representanten Arnstads engasjement for psykisk helse. I likhet med henne er jeg sterkt opptatt av at pasienter med angstlidelser skal gis et best mulig tilbud. Men jeg er uenig i hennes beskrivelse av at tilbudet til angstpasienter svekkes ved nedleggelsen av døgntilbudet ved Østmarka. Snarere er det slik at vi styrker tilbudet ved å bygge det ut 30 steder over hele landet, dels ved distriktpsikiatriske sentre (DPS) og dels ved institusjoner innen psykisk helsevern for barn og unge.

Helse Midt-Norge RHF har gitt meg følgende redegjørelse i sakens anledning:

«For å kunne gi pasienter med angst- og tvangslidelser god behandling nærmere der de bor, bygger hver helseregion opp sitt eget tilbud innen dette feltet. Fra 2011 har det pågått et nasjonalt opplæringsprogram innen OCD-behandling. To tredeler av programmet er nå ferdig, og de siste helseforetakene skal få opplæring/veiledning i 2015. I Helse Midt-Norge gjenstår Helse Nord-Trøndelag. De benytter tilbudet ved St. Olavs Hospital fram til at deres eget personell er lært opp. Opplæringsprogrammet er blant annet basert på erfaring og kompetanse fra tilbudet ved St. Olavs Hospital, utviklet av psykologspesialist Bjarne

Hansen og hans kolleger. Hansen har vært en av drivkreftene for å få det nasjonale prosjektet i gang og for å skape det faglige innholdet i prosjektet, også etter at han begynte i Helse Bergen. Sammen med spesialister fra St. Olavs-miljøet har han deltatt som veileder for det nasjonale prosjektet. Kompetansen fra spesialpost 4 på Østmarka er dermed videreført og brukt i opplæringen nasjonalt.

Det er viktig at behandlingstilbudet etableres i alle helseforetak og kvalitetssikres gjennom et nasjonalt opplæringsprogram. Dette skaper langt bedre kapasitet og tilgjengelighet, og kvaliteten på tilbudet sikres gjennom opplæring og veiledning. Behandlingstilbudet ved St. Olavs Hospital har vært – og skal fortsatt være – godt. Etter hvert som helseforetakene selv overtar behandlingen av de fleste pasientene med denne typen lidelser, vil stadig færre bli henvist til St. Olavs Hospital. St. Olavs Hospital har kontaktet helseregionene, for å forhøre seg om det er behov for et nasjonalt tilbud. Samtlige har signalisert at de ønsker å ivareta behandlingen selv. Dette har også vært en målsetting med det nasjonale opplæringsprogrammet. Med økt tilgjengelighet og kompetanse, har flere helseregioner opplevd en økning i antall henvisninger der behovet er OCD-behandling. Intensjonen er at langt flere pasienter skal få et tilbud av god kvalitet.

St. Olavs Hospital erstatter sengeposten som har vært spesielt knyttet til OCD-behandling, med et poliklinisk tilbud. OCD-teamet flyttes til Nidaros DPS og nedskaleres noe for å tilpasse seg det nye behovet. Dette tilbudet skal nå primært dekke St. Olavs Hospitals egne pasienter. Pasienter med spesielle behov, kan imidlertid fortsatt henvises til St. Olavs Hospital når lokal behandler ser at kompetansen der vil være bedre tilpasset. Pasienter kan også ønske henvisning til St. Olavs Hospital ut fra fritt sykehusvalg. Hvis det er behov for overnatting, ut fra medisinske kriterier eller av omsorgshensyn, så kan St. Olavs Hospital fortsatt tilby dette i tilknytning til behandlingstilbudet ved Nidaros DPS. Både institusjoner og behandlere er forpliktet til å påse at endringer i behandlingstilbud ikke skal gå ut over pasientene i overgangsfaser.»

Som det framgår av redegjørelsen fra Helse Midt-Norge RHF, skjer det en storstilt satsning nasjonalt innenfor angstbehandling. Uten en slik systematisk mobilisering av faglige ressurser kunne det imidlertid medført at langt færre pasienter i fremtiden ville hatt gode behandlingsutsikter. Jeg regner således med at representanten Arnstad, i likhet med undertegnede, ønsker velkommen en utvikling som innebærer at flere pasienter får et faglig bedre tilbud enn i dag.

SPØRSMÅL NR. 300**Innlevert 2. desember 2014 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 9. desember 2014 av utenriksminister Børge Brende*****Spørsmål:***

«Hva vil den norske regjering gjøre for å sikre FN muligheter og ressurser til endelig å få fram sannheten om Dag Hammarskjölds og de andre FN-arbeidernes tragiske, men foreløpig uoppklarte død?»

BEGRUNNELSE:

FNs generalforsamling skal den 15. desember drøfte en mulig gjenopptakelse av saken om FNs andre generalsekretær Dag Hammarskjölds død i 1961. Drevet frem av nye funn sier nåværende generalsekretær Ban ki-moon at «det er min mening at vurderingene presentert av [den nye] Hammarskjöldkommisjonen gir nye bevis. Den unike innsatsen til og offeret Hammarskjöld gav forplikter oss til å søke sannheten om årsakene til hans og hans kollegers tragiske død.»

Hammarskjölds død knyttes nå til måten FN og de afrikanske koloniene ble behandlet på, og til kolonimaktens og storselskapers oppførsel den gang. Prinsippene om åpenhet og sannhetssøken står sentralt i verdensorganisasjonen. Dette er derfor en sak organisasjonen med rette vil bli vurdert på, ikke minst av landene i Afrika.

Svar:

I juli 2012 ble det i privat egenskap opprettet en kommisjon av jurister for undersøkelse av Dag Hammarskjölds død. Kommisjonen avga 9. september 2013 rapport om at det forelå nye relevante bevis i saken om Hammarskjölds og de andre FN-arbeidernes tragiske død i Zambia i 1961.

FNs generalsekretær la i vår frem en note til Generalforsamlingen der han med henvisning til nevnte rapport viste til muligheten for at det foreligger nye bevis. Han ba på denne bakgrunn Generalforsamlingen om å vurdere flere alternativer for oppfølging, blant annet å opprette et panel av uavhengige eksperter med mandat til å vurdere nytt materiale og gi anbefalinger til Generalforsamlingen om veien videre,

Sverige har med utgangspunkt i generalsekretærens note varslet fremleggelse av et resolusjonsutkast 15. desember d.å. for FNs generalforsamling. Resolusjonsutkastet ber generalsekretæren opprette et uavhengig panel for å vurdere nytt bevismateriale og oppfordrer medlemsstatene til å nedgradere relevant materiale. Resolusjonsutkastet ber også generalsekretæren rapportere om funn og status under Generalforsamlingens neste sesjon.

Regjeringen støtter Sverige fullt ut i denne prosessen. Norge legger opp til å være medforlagsstiller til resolusjonsutkastet når det fremmes for vedtak i Generalforsamlingen.